Gemeente Heumen

Jaarstukken 2025

Gemeente Heumen

Jaarstukken 2025

Bezoekadres:
Gemeentehuis
Kerkplein 6
6581 AC MALDEN

Correspondentieadres:
Postbus 200
6580 AZ MALDEN

Telefoon: 024-3588300
Fax: 024-3581086
Internet: www.heumen.nl
Email: heumen@heumen.nl

INHOUDSOPGAVE

Jaarstukken 2025 1
INHOUDSOPGAVE 3
INLEIDING 5
Aanbiedingsbrief 6
1. JAARVERSLAG 9
Leeswijzer 10
1a. Programmaverantwoording 13
Programma 1 Sociale leefomgeving 14
Programma 2 Fysieke leefomgeving 19
Programma 3 Bestuur en organisatie 24
Financiële analyse programma 1 tot en met 3 33
1B. Paragrafen 43
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer 44
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 50
Paragraaf financiëring 66
Paragraaf bedrijfsvoering 71
Paragraaf lokale heffingen 80
Paragraaf verbonden partijen 92
Paragraaf grondbeleid 98
Wet Open Overheid 105
2. JAARREKENING 107
Balans en exploitatierekening 108
Balans per 31 december 2025 109
Grondslagen waardering en resultaatbepaling 112
Toelichting balans per 31 december 2025 119
Overzicht baten en lasten 2025 131
Toelichting op overzicht baten en lasten 2025 133
W.N.T. verantwoording 2025 Gemeente Heumen 136
Modelverantwoording Rechtmatigheid 138
Beschouwing resultaat 2025 141
Ontwikkelingen na balansdatum 143
Bijlagen 145
Bijlage 1: Totaaloverzicht taakvelden 146
Bijlage 2: overzicht lopende investeringen 148
Bijlage 3: Overzicht reserves en voorzieningen 154
Bijlage 4: Algemene uitkering 158
Bijlage 5: Tabel Weerstandsvermogen 159
Bijlage 6: Overzicht meerjarige verplichtingen 163
Bijlage 7: Verklaring van gehanteerde afkortingen 165
Bijlage 8: Beleidsindicatoren 168
Bijlage 9: Gemeentelijke organisatie 174
Bijlage 10: Kerngegevens 177
Bijlage 11; Terugkoppeling aanbevelingen rekenkamer 179
Bijlage 12: Single Information Single Audit (SISA) 194
Bijlage 13: Concept Raadsbesluit 200

INLEIDING

Aanbiedingsbrief

Beste lezer,

Het college biedt u de programmarekening 2025 aan. Samen met de raad, inwoners en partners hebben we ook het afgelopen jaar gewerkt aan een duurzame toekomst. We hebben te maken met verschillende belangrijke onderwerpen en invloeden zoals bijvoorbeeld ruimtegebruik, zorgaanbestedingen, woningbouw en de opvang van nieuwkomers. In deze aanbiedingsbrief blikken we terug op de belangrijkste (externe)ontwikkelingen van het afgelopen jaar en presenteren we de financiële resultaten.

In 2025 bleven internationale ontwikkelingen invloed hebben op onze gemeente. Het opvangen van vluchtelingen uit Oekraïne is nog altijd actueel. Gemeente Heumen ving ook in het afgelopen jaar Oekraïense vluchtelingen op de locatie aan de Rijksweg op. Daarnaast was er een blijvende instroom van mensen die asiel aanvroegen. De landelijke ontwikkelingen rondom de Spreidingswet en de rolverdeling tussen Rijk, COA en gemeenten zorgden bij veel gemeenten voor onzekerheid. Desalniettemin heeft de raad vastgehouden aan haar opgave en het terrein gelegen tussen De Meerpaal en de Rijksweg aangewezen als te ontwikkelen opvanglocatie.

Nederland blijft als handelsland gevoelig voor ontwikkelingen in het buitenland. Internationale handelsspanningen vormen een risico voor economische groei. Dit vormt een indirect risico voor de gemeentelijke financiën, met name via rijksbijdragen die afhankelijk zijn van de nationale economische ontwikkeling.

De val van het kabinet Schoof in juni van 2025 zorgde voor onduidelijkheden over de koers van het Rijk. Gemeenten verkeerden daardoor in onzekerheid over de vanuit het Rijk beschikbare middelen. Gemeenten zijn financieel afhankelijk van de algemene uitkering vanuit het Rijk en het Rijk heeft de gemeenten een groot aantal taken opgelegd. Dit beperkt de ruimte om keuzes te maken.

Op lokaal gebied zijn in 2025 lokaal en regionaal stappen gezet die Heumen toekomstbestendig en leefbaar houden. Zo zorgen we er binnen de Groene Metropoolregio voor de uitvoering van opgaven op het ruimtelijk domein. Er werd verder gewerkt aan het woonbeleid met verdere uitvoering van Kanaalzone en het aanwijzen van een voorkeurslocatie voor flexwoningen.

We voeren acties uit om het sociaal domein te verbeteren. Dit doen we volgens de vastgestelde Kadernota en de uitvoeringsnotitie 'Doorontwikkeling transformatie sociaal domein 2024-2028'. Lokale betrokkenheid wordt steeds belangrijker. We willen armoede en schulden vroeg herkennen en inwoners beter helpen.
Daarnaast werd afgelopen jaar onder andere het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid vastgesteld om zo richting te geven aan het voorkomen en terugdringen van dak- en thuisloosheid. Ook is de Lening Toekomstbestendig wonen aangenomen, waardoor woningen toekomstbestendig gemaakt kunnen worden. En met het Integraal Huisvestingsplan wordt een langetermijnvisie voor de huisvesting van onderwijsinstellingen geboden.

In 2025 is ook de Visie op kunstmatige intelligente vastgesteld. De gemeente wil deze technologie op een verantwoorde manier kunnen inzetten op tal van terreinen om de dienstverlening te verbeteren. Er wordt daarnaast gewerkt aan een moderner en toegankelijker gemeentehuis met de verbouwing van onder andere het publieksgedeelte, dit is in 2025 van start is gegaan en in 2026 wordt afgerond.

Financiële ontwikkelingen en jaarrekeningresultaat
Het jaar 2025 wordt financieel afgesloten met een positief resultaat van € 18.532. In de laatste bijstelling van de begroting, de 2e voortgangsrapportage werd het resultaat ingeschat op € 144.544 nadelig. Het exploitatieresultaat 2025 is ten opzicht van deze inschatting uiteindelijk € 163.077 voordeliger uitgevallen.
De financiële verschillen worden in de programma's uitgebreid toegelicht. Hierna volgen enkele grote verschillen (> € 100.000) ten opzichte van de begroting.

Programma 1	
Overschrijding kosten jeugdzorg	454.000 N
Onttrekking bestemmingsreserve Jeugd/Wmo ter dekking van kosten	287.000 V
Programma 2	
Afname verliesvoorziening Kanaalzone	353.000 V
Effect uitstel/afstel verkoop kavel	100.000 N
Lagere leges bouwvergunningen	196.000 N
Toeristenbelasting	165.000 V
Reservering ombouw brandputten	125.000 V
Programma 3	
Dotatie voorziening Appa pensioen (oud)wethouders	706.000 N
Desintegratiekosten Munitax	193.000 N
Algemene reserve inzet ter dekking kosten Munitax	193.000 V
Administratieve correctie rentelasten	231.000 V
Hogere opbrengst Ozb	195.000 V
Algemene Uitkering gemeentefonds valt per saldo hoger uit	136.000 V

De totale toelichting op dit resultaat vindt u verderop in deze programmarekening.
De financiële positie van de gemeente Heumen krijgt met dit rekeningresultaat een kleine positieve impuls. Het weerstandsvermogen bedraagt op 31 december 2,23. Dit betekent dat de gemeente in staat is om de risico's zoals benoemt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheer en bijhorende risicotabel op te vangen.

1. JAARVERSLAG

Leeswijzer

INLEIDING

De jaarstukken van de gemeente Heumen laat zien wat er in 2025 is gedaan en hoeveel geld dat heeft gekost. Het is een verslag van het beleid van dat jaar. Uw gemeenteraad gebruikt deze informatie om te controleren, richting te geven en besluiten te nemen.

De jaarstukken bestaan uit twee delen:

- Het **jaarverslag**: hierin staat wat er is bereikt in de programma's.
- De **jaarrekening**: hierin staan de cijfers over inkomsten, uitgaven, bezittingen en schulden.

De inhoud van de programmarekening is gebaseerd op regels uit de wet, zoals de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De opbouw van deze rekening past bij de begroting van 2025.

De accountant controleert of de cijfers kloppen en of ze een goed beeld geven van de werkelijkheid.

In 2025 werkte de gemeente aan drie programma's:
1. Sociale leefomgeving
2. Fysieke leefomgeving
3. Bestuur en organisatie

INDELING JAARSTUKKEN

Deel 1 JAARVERSLAG

1A – Programmaverantwoording
In dit deel staat:
- Wat er is gedaan binnen elk programma
- Hoeveel geld daarvoor is gebruikt
- Hoeveel geld er beschikbaar was voor onverwachte uitgaven

Per programma leest u of de doelen zijn gehaald en wat de kosten en opbrengsten waren.

1B – Paragrafen
Hierin staat extra informatie over belangrijke onderwerpen:

- **Weerstandsvermogen en risico's**
  We laten zien welke risico's er zijn en of de gemeente genoeg geld heeft om die op te vangen.

- **Onderhoud van kapitaalgoederen**
  Dit gaat over het onderhoud van wegen, verlichting, riolering, water, groen en gebouwen.

- **Financiering**
  Hierin staat hoe de gemeente omgaat met geld lenen, sparen en betalen.

- **Bedrijfsvoering**
  Dit gaat over hoe de gemeente werkt. Denk aan personeel, communicatie, ICT, huisvesting en planning.

- **Lokale heffingen**
  We leggen uit welke belastingen en heffingen er zijn, hoeveel ze hebben opgebracht en of ze kostendekkend zijn.

- **Verbonden partijen**
  De gemeente werkt samen met andere organisaties. In deze paragraaf staat met wie, waarom en hoeveel geld dat kost.

- **Grondbeleid**
  Dit gaat over het kopen, verkopen en gebruiken van grond. Het is belangrijk voor woningbouw, verkeer, sport, cultuur en de financiën van de gemeente.

- **Wet Open overheid**
  De paragraaf Wet open overheid(WOO) beschrijft hoe de gemeente de invulling geeft aan transparantie en actieve openbaarmaking van informatie. Deze paragraaf geeft inzicht in de manier waarop verzoeken om informatie worden behandeld en welke gegevens de gemeente uit eigen beweging publiceert. Het doel is om het bestuur toegankelijker te maken en de betrokkenheid van inwoners te vergroten.

Deel 2 – JAARREKENING

De jaarrekening bestaat uit:
- Een overzicht van alle bezittingen en schulden (de balans)
- Een overzicht van alle inkomsten en uitgaven (de exploitatie)

Deze onderdelen zijn opgesteld volgens de regels van het BBV.

Tot slot hebben we bijlagen toegevoegd. Zo krijgt u een compleet beeld van wat de gemeente in 2025 heeft gedaan.

1a. Programmaverantwoording

Programma 1 Sociale leefomgeving

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR IN 2025 GEDAAN?
Overzicht acties 2025, zoals gemeld in programmabegroting 2025

1.1. Transformatie sociaal domein

Doel	Het zetten van een volgende stap in de doorontwikkeling, transformatie, van het sociaal domein
Effecten	Het versterken van de eigen kracht van de inwoners, het versterken en beter benutten van de kracht van de samenleving, het vergroten van het gebruik van preventieve voorzieningen en snellere en adequate hulpverlening aan inwoners die dat nodig hebben
Inhoud	Het uitvoeren van de acties/activiteiten om de transformatie van het sociaal domein verder vorm en inhoud te geven. Dit doen we aan hand van de vastgestelde Kadernota Doorontwikkeling transformatie sociaal domein 2023-2026 en de daaraan gekoppelde uitvoeringsnotitie. Tweemaal per jaar wordt de voortgang van de acties gerapporteerd.
Planning	gehele jaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	In juni 2025 is er een Monitor Sociaal Domein over het gehele jaar 2024 verstrekt. Daarin is opgenomen welke acties/activiteiten zijn opgepakt om de transformatie verder vorm en inhoud te geven.

Doel	Verbeteren van de zorg aan kinderen en jongeren en een betere (financiële) beheersing van het jeugdzorgstelsel
Effecten	Snellere en adequate hulpverlening aan kinderen en jongeren die dat nodig hebben
Inhoud	Uitvoering geven aan de lokale en regionale actiepunten uit de landelijke hervormingsagenda jeugd. Het Regioprogramma jeugd 2023-2028 vormt hiervoor een belangrijke basis.
Planning	gehele jaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	Het inzetten van lokale en regionale maatregelen betreft o.a. de inzet van specialist jeugd ggz (lokaal) en de aanpak GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid). Andere actiepunten op het gebied van onderwijs zijn de inzet van de STORM aanpak (suïcidepreventie) en Schoolmaatschappelijk werk op regionale VO-scholen en ROC. De verwijzingen naar geïndiceerde jeugd ggz door de huisartsen zijn verder gedaald ten op zichte van het startjaar 2023, dit heeft als gevolg dat de vragen van kinderen, jongeren en gezinnen lokaal in het voorveld konden worden opgepakt door de specialist jeugd ggz in combinatie met het netwerk jeugd (breed aanbod preventieve voorzieningen). Hierdoor worden hulpvragen sneller opgepakt en passend hulp geboden in de lijn van de GEM visie waarbij de nadruk op de context en het omgaan met kwetsbaarheden prevaleert boven medicaliseren en diagnosticeren. In 2025 is ook de groepsinterventie op basisscholen door de specialist jeugd GGZ gestart. Tevens zijn er lokaal door de preventiecoach van Iriszorg, naast de casussen die worden begeleid, voorlichtingen gegeven ten behoeve van alcohol- en drugspreventie en op het gebied van vapen. In samenwerking met de basisscholen is de Eastpack les voor groep 8 en een voorlichtingscampagne over vuurwerk uitgevoerd. Andere maatregelen zoals de Join Us groepen, Buurtgezinnen en de jongeren coaching van Synthese zijn voortgezet. Hierover wordt gerapporteerd in de monitor sociaal domein.

Doel	Meer samenhang en samenwerking in plaats van de nu bestaande versnippering en een duidelijk opdrachtgeverschap vanuit de gemeente, meer gericht op resultaten en effecten in plaats van op activiteiten.
Effecten	De uitvoering van het welzijnswerk wordt verder versterkt en is meer gericht op de behoeften van de inwoners, waardoor de sociale basis in de wijken en dorpen wordt versterkt.
Inhoud	Samen met Synthese komen tot een samenhangend welzijnsaanbod voor onze inwoners dat zich richt op de behoeften van inwoners, verenigingen en maatschappelijke organisaties en inspeelt op de signalen en trends die vanuit de diverse lokale monitoren binnen het sociaal domein inzichtelijk zijn dan wel concreet vanuit de samenleving naar voren komen.
Planning	gehele jaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 is een vervolg gegeven aan de overdracht van welzijnstaken naar Synthese. Het Maatschappelijk werk is een jaar eerder dan in de intentieovereenkomst was overeengekomen gefaseerd overgegaan naar Synthese. Hierdoor is er meer samenhang met de andere functies binnen Synthese zoals Welzijn op Recept ontstaan. Daarnaast is de beweegcoach volwassenen gestart bij Synthese die voorheen werkzaam is geweest vanuit de gemeentelijke organisatie. Deze werkt in samenhang met de beweegcoach jeugd die ook vanuit Synthese wordt ingezet. In het netwerk jeugd en de werkconferentie werkt Synthese samen met andere partners op het brede welzijnsterrein. Ook regionaal is er in het kader van IZA en GALA (per 2027 AZWA) steeds meer focus gekomen op de brede sociale basis en verbinding tussen de domeinen zorg en welzijn. Regionaal wordt toegewerkt naar eenheid hierin, Synthese participeert in regionale overleggen met andere welzijnsorganisaties en de gemeenten in het Rijk van Nijmegen. Vanuit deze samenwerking is regionaal de focus gelegd op o.a. voorzorgcirkels en de ketenaanpakken. De ketenaanpak Welzijn op Recept en de Voorzorgcirkels worden in onze gemeente uitgevoerd door Synthese in samenwerking met o.a. Samen Gezond (huisartsen, gezondheidscentrum). We zijn in 2025 in samenwerking met de GGD gestart met de ketenaanpak Kind Naar Gezonder Gewicht. Dit is een integrale aanpak die kinderen en het gezin ondersteunt om stap voor stap een gezonde leefstijl te ontwikkelen. Bij deze aanpak staat de samenwerking tussen zorg en welzijn centraal.

Doel	Inwoners en professionals weten bij welke organisaties en verenigingen in onze gemeente zij terecht kunnen voor welke producten, diensten en activiteiten op het gebied van wonen, zorg & welzijn, werk & inkomen, kinderen en jeugd.
Effecten	Er wordt meer gebruik gemaakt van voorzieningen en activiteiten in het voorliggend veld. De eigen kracht en zelfredzaamheid worden versterkt.
Inhoud	De website Doen in Heumen promoten bij inwoners, organisaties en professionals
Planning	1e helft 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	De website doeninheumen.nl is beschikbaar gekomen voor inwoners en professionals in onze gemeente. Er is promotiemateriaal ontwikkeld en uitgezet bij alle netwerkpartners.

Doel	Continue doorontwikkeling monitoring sociaal domein: periodiek gegevens genereren die de informatie bieden die nodig is om de middelen efficiënt en doelmatig in te kunnen zetten
Effecten	Inzicht bieden in hoe het gaat in het sociaal domein in onze gemeente. De gegevens helpen om trends en knelpunten tijdig te signaleren en waar nodig bij te sturen, maar ook om successen te delen
Inhoud	Het periodiek verstrekken van gegevens over de uitvoering van de Participatiewet, Schuldhulpverlening, de Jeugdwet en de Wmo aan management, medewerkers, college en raad.
Planning	gehele jaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	Wat is er gerealiseerd in 2025: In juni 2025 is er een Monitor Sociaal Domein over het gehele jaar 2024 verstrekt. Wat betreft Jeugdwet en Wmo is in oktober 2025 een knelpunt ontstaan doordat het dashboard niet meer kon worden geüpdatet door de overgang van team Sociaal naar nieuwe applicaties. Het dashboard zal komende periode worden herbouwd.

Doel	Anticiperen op: - de vergrijzing en de consequenties daarvan voor de huisvesting van ouderen - de toenemende huisvestingsvraag van bijzondere doelgroepen, zoals statushouders en mensen met een verstandelijke of psychiatrische beperking
Effecten	Het samen met de betrokken partners realiseren van voldoende passende woningen en woonvormen voor de genoemde doelgroepen.
Inhoud	Het opstellen van een lokale woonzorgvisie
Planning	2e helft 2024 en 1e helft 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	De lokale woonzorgvisie is in 2025 opgesteld en op 29 januari 2026 door de Gemeenteraad vastgesteld.

1.2. Participatie in de samenleving

Doel	Het wegnemen van achterstanden/belemmeringen/drempels die inwoners ervaren om volwaardig mee te kunnen doen in de samenleving
Effecten	Iedereen hoort erbij, iedereen doet er toe en iedereen kan in de samenleving mee doen naar eigen wens en vermogen
Inhoud	Het verder uitvoeren van de acties uit de lokale inclusieagenda, samen met betrokken inwoners, maatschappelijke organisaties, verenigingen en ervaringsdeskundigen
Planning	gehele jaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 is het inclusiepanel voor een aantal projecten en (beleids)plannen geconsulteerd voor advies vanuit ervaringskennis. Het panel heeft ook zelf een aantal acties ondernomen, zoals het uitzoeken van de mogelijkheid voor een certificaat voor toegankelijke horeca-gelegenheden en het opstellen van een lijst met toegankelijke toiletten in openbare gelegenheden in de gemeente. Leden zijn daarnaast in gesprek gegaan met een aantal lokale partijen; zo is er een gesprek geweest met het winkelcentrum Malden over de toegankelijkheid voor slechtzienden en rolstoelgebruikers, en is een deel van het panel aangesloten bij de Werkconferentie. Er is op meerdere manieren gewerkt aan het doel uit de Lokale Inclusieagenda om de fysieke toegankelijkheid te verbeteren. In 2025 bestond dit grotendeels uit het opstellen van het HIOR (Handboek Inrichting Openbare Ruimte), waarin maatregelen ter verbetering van de fysieke toegankelijkheid zijn opgesteld. Vanaf 2026 wordt er met dit handboek gewerkt, en zal in samenspraak met het inclusiepanel worden bekeken welke vervolgacties nodig zijn om de fysieke toegankelijkheid in de gemeente te verbeteren. Daarnaast is het inclusiepanel op meerdere momenten betrokken bij het opstellen van het centrumplan Malden. In het kader van bewustwordingsactiviteiten is in 2025 een campagne en een aantal activiteiten rondom Orange the World georganiseerd in samenwerking met Synthese en de bibliotheek in Malden, en is er aandacht besteed aan Coming Out Day. Verder is bij het inclusiepanel uitgevraagd aan welke actiedagen zij als panel aandacht willen besteden, om vanaf 2026 beter aan te sluiten bij de issue-kalender en de wensen die het panel daarin heeft. Ook veel andere doelen die in de LIA zijn omschreven zijn in 2025 behaald, zoals het doorgeven van obstakels door inwoners via verbeterjebuurt.nl, de lancering en promotie van de website Doen In Heumen, en het houden van een bewustwordingscampagne over verschillen tussen mensen. Er is onderzocht wat er mogelijk is rondom digitale informatieborden, en gebleken dat dit niet in te richten is op de manier die in de actieagenda van de LIA omschreven staat. Er is wel een alternatieve manier gevonden om informatie toegankelijker te maken voor inwoners, maar daarvoor moeten nog een aantal zaken uitgezocht en in gang gezet worden, waar in 2025 onvoldoende capaciteit voor was.

Doel	Problemen rondom armoede en schulden vroegtijdig in beeld krijgen en meer inwoners sneller en beter weten te bereiken en te ondersteunen
Effecten	Meer mensen kunnen zonder financiële belemmeringen meedoen in de samenleving
Inhoud	Het verder uitvoeren van de acties uit het Uitvoeringsplan Iedereen doet mee! 2023-2027, rekening houdend met de aanbevelingen vanuit de door de Rekenkamer uitgevoerde quickscan inkomensondersteuning
Planning	gehele jaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 gingen wij verder met de uitvoering van het Uitvoeringsplan Iedereen doet mee! 2023-2027. De regionale samenwerking rond Schuldhulpverlening werd doorgezet. De Wegwijzer Financieel Fit werd geactualiseerd. Met partners zoals Synthese en het Inlooppunt Malden werd de vindbaarheid van ondersteuning verder vergroot, waarbij het Inlooppunt vanaf 2025 ook in de bibliotheek en in de Buurderij Overasselt aanwezig is. De werkwijze met betrekking tot vroegsignalering is doorontwikkeld en dit leidde tot meer contactmomenten. Het gebruik van onze minimaregelingen is over het algemeen gestegen. Vooral Stichting Leergeld de Stuwwal en het Heumenstegoed zijn in gebruik en kosten toegenomen. Jongeren worden sinds 2025 digitaal geïnformeerd via een verjaardagskaart met QR-code. Tot slot bleef de begeleiding van kwetsbare inwoners en ondernemers doorgaan, met stijgende aantallen bij de Formulierenbrigade. Outreachend werken is door tijdsdruk beperkt uitgevoerd.

1.3. Gezonde en vitale gemeenschap

Doel	Het gemeentebreed promoten van het belang van vrijwilligerswerk voor het behoud van verenigingen en organisaties
Effecten	Verenigingen en organisaties kunnen gemakkelijker vrijwilligers vinden, waardoor werkzaamheden en activiteiten doorgang kunnen blijven vinden.
Inhoud	Het uitvoeren van een structurele promotiecampagne voor vrijwilligerswerk en bestuurswerk
Planning	gehele jaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	De focus heeft in 2025 gelegen op het operationeel maken van de website Doeninheumen.nl en het ontwikkelen van promotiemateriaal. Er is op verschillende plekken (de ontmoetingsmarkt, de werkconferentie welzijn, wonen, zorg en de theatervoorstelling van het netwerk jeugd in Maldensteijn) aandacht besteed aan het ondersteunen en promoten van vrijwilligerswerk en het bekend maken van de website Doeninheumen.nl. Daarnaast is een bijeenkomst Besturen in Heumen georganiseerd voor bestuursleden van vrijwilligers-organisaties.

1.4 Onderwijs

Doel	Zicht krijgen op de benodigde onderwijscapaciteit in alle kernen van de gemeente vanuit inclusie en leefbaarheid
Effecten	Een passende leeromgeving voor kinderen creëren
Inhoud	Aan de hand van een geactualiseerd Integraal huisvestingsplan besluiten nemen over benodigde toekomstige investeringen in de onderwijshuisvesting en samen met de schoolbesturen uitlijnen van de vervolgstappen
Planning	2e kwartaal 2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	Het IHP is in september 2025 vastgesteld. De uitvoeringsagenda met daarin de definitieve volgordelijkheid van schoolgebouwen wordt uitgewerkt in overleg met de schoolbesturen.

WAT HEEFT HET GEKOST/WAT HEEFT HET OPGEBRACHT IN 2025?

P01 Programma 1 Sociale leefomgeving	Begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	27.965.004	28.291.441
Baten	-7.978.058	-8.169.073
Totaal bestaand beleid	**19.986.946**	**20.122.368**

In de volgende tabel vindt U een overzicht van de reserves en voorzieningen die betrekking hebben op dit programma.

Reserves	Stand per 1-1-2025 (€)	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2025 (€)
Participatiewet	66.759			66.759
Risicoreserve Sociaal domein				
Egalisatiereserve BUIG				
Kapitaallasten aanbouw bibliotheek	101.685		51.033	50.652
Reserve sportvoorzieningen	58.503	120.000		178.503
Opstellen integraal huisvestingsplan	10.404	10.404	10.404	10.404
Onderhoud sportcentrum Malden	382.933	116.850	499.783	0
Kosten preventie(geindiceerde zorg)	67.366			67.366
Extra middelen Jeugdzorg en WMO		513.000	263.084	249.916
Onderhoud sportzaal Brede school Malden	105.231	11.500	12.275	104.456
	792.881	771.754	836.579	728.056

Voorzieningen	Stand per 1-1-2025 (€)	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2025 (€)
Dubieuze vorderingen Sociaal domein	350.258	25.180	82.505	292.933
Groot onderhoud sportcentrum Malden	000	408.079		408.079
	350.258	433.259	82.505	701.012

*Voor een nadere toelichting van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op de balans

Programma 2 Fysieke leefomgeving

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR IN 2025 GEDAAN?

Overzicht acties 2025, zoals gemeld in Programmabegroting 2025

Kanaalzone

Doel	Het realiseren van 614 woningen. Uitvoering conform raadsbesluiten met realisatie van 614 woningen in de verschillende categorieën.
Effecten	Het beschikbaar hebben van locaties om ook op de langere termijn te voorzien in de woningbehoefte.
Inhoud	Het jaar 2025 zal met name gericht zijn op het planologisch mogelijk maken van de woningbouw, met maken van uitgiftestrategie en de concretisering hiervan in afspraken/contracten.
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	Het aanbestedingsproces is voorbereid en gestart, Daarnaast is gewerkt aan het concept-omgevingsplan dat woningbouw in de Kanaalzone ruimtelijk mogelijk moet maken.

Doel	Herinrichting sportpark sv Juliana '31
Effecten	Herinrichting en comprimeren sportpark.
Inhoud	Realisatie van een nieuw sportpark (inclusief parkeren en ontsluiting)
Planning	Start bouw medio 2025 in afstemming met vv Juliana'31
Wat is er gerealiseerd in 2025	Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de gemeente en S.V. Juliana voor de herinrichting van het sportpark aan de Broekkant. Het gaat dan om de aanleg van vier nieuwe kunstgrasvelden, een natuurgrasveld, een nieuwe clubaccommodatie en een opslagvoorziening. Daarnaast de 1e fase van de herinrichting van het sportpark voorbereid en is de aanbesteding van deze 1e fase afgerond.

Duurzaamheid-energietransitie

Doel	Energie-opgave Heumen realiseren
Effecten	Elektriciteitneutraal in 2030 en klimaatneutraal in 2050
Inhoud	Uitvoeringsprogramma 2025 opstellen met doorkijk naar 2030. De Energieopgave kan alleen worden gerealiseerd als ook op alle domeinen binnen de gemeente Heumen hier mede inhoud en vorm aan wordt gegeven. Ook dient de energieopgave 2025-2050 daarom een vast onderdeel bij de besluitvorming te zijn.
Planning	Voorjaar 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	Er is voor gekozen om een programma energietransitie en circulariteit op te stellen onder de Omgevingsvisie. Dit is in het eerste kwartaal van 2026 gereed. Verder is er een plan van aanpak in de maak om de duurzaamheidsdoelstellingen beter te verankeren in de organisatie.

Doel	Extra inzet op duurzame opwek en warmte transitie
Effecten	Versnellen van de verduurzaming in de gemeente Heumen
Inhoud	Aanstelling van extra formatie (projectleiders). Inhoudelijk impuls geven aan de duurzame opwek en de warmte transitie (inhoud komt terug via raadsmededelingen en raadsbesluiten)
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	Er is een projectleider warmtetransitie aangesteld per 1 januari 2025. Voor grootschalige opwek wordt gebruik gemaakt van de diensten van een extern projectleider en voor duurzaamheid/circulariteit is in 2025 een extern adviseur ingeschakeld.

Vitaal Centrum Malden

Doel	Toekomstbestendig maken van het Centrum gebied.
Effecten	Toekomstbestendig centrumgebied
Inhoud	De gemeenteraad heeft op 16 december 2021 het ruimtelijk kader vastgesteld. Uitvoering diverse projecten en herinrichting openbare ruimte.
Planning	Verdere uitwerking programma van eisen en het opstellen van een definitief ontwerp voor de openbare ruimte. Uitvoering in nadere afstemming met voortgang woningbouwprojecten. In 2025 start herinrichting Kloosterhof
Wat is er gerealiseerd in 2025	De herinrichting van de omgeving Kloosterhof en het Noordplein zijn gerealiseerd. Verder zijn voorbereidingen getroffen voor de volgende fase van het project: de omgeving van de Muse en een deel van het Kerkplein.

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging (Wkb)

Doel	Uitvoering programmaplan Implementatie Omgevingswet
Effecten	Uitwerking van de verdere implementatie
Inhoud	1. Noodzakelijke activiteiten i.v.m. in werking treden wet uitvoeren 2. Voorbereiden omgevingsplan (2025 met name voor de bedrijventerreinen)
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	Het Omgevingsplan voor het Werklandschap in Overasselt is voorbereid en vastgesteld. Daarnaast is een start gemaakt met de actualisatie van het Omgevingsplan voor de rest van het ambtsgebied. Het vernieuwde proces van het begeleiden en beoordelen van ruimtelijke initiatieven (Omgevingstafel 2.0) is gereed en de nieuwe werkwijze is afgestemd met de Omgevingsdienst.

Doel	Bouwkwaliteit en bouwtoezicht verbeteren
Effecten	Meer private verantwoordelijkheden en kleinere rol overheid
Inhoud	Afstemming in regionaal verband (ODRN, Regio Nijmegen)
Planning	2025 e.v. (afhankelijk besluitvorming Rijk in deze m.b.t. gefaseerde invoering)
Wat is er gerealiseerd in 2025	Omdat de invoering van de Wet Kwaliteitsborging voor bouwen (Wkb) voor het onderdeel verbouwingen landelijk is uitgesteld, was de beoogde regionale afstemming hierover niet nodig. De wet geldt sinds 2024 al wel voor nieuwbouw en eenvoudige bouwwerken.

Wonen /Bouwen

Doel	Uitvoering woningbeleid 2024-2030
Effecten	De beschikbaarheid van voldoende duurzame woningen voor mensen in alle levensfasen en inkomensklassen.
Inhoud	Planvorming/Realisatie aantal woningen (hard en zacht), conform schema in de toelichting
Planning	Het woningbouwprogramma voor de komende jaren voorziet in ontwikkeling van onder andere de volgende locaties: Malden (Kanaalzone, De Schoren, Veldsingel en diverse locaties in VCM), Overasselt (o.a. locatie Zilverberg en Derks), Heumen (Heumen-west), Nederasselt (CPO-project).
Wat is er gerealiseerd in 2025	De planvorming voor de Schoren is vrijwel afgerond. Voor wat de betreft de locatie Vuurvogel aan de Veldsingel zijn besluiten genomen over de stedenbouwkundige opzet voor de herontwikkeling. Voor de locatie Zilverberg is een GREX geopend en is het concept-Omgevingsplan gepubliceerd. De woningen op de locatie Derks zijn gerealiseerd.

Mobiliteitsplan

Doel	Oplossen Mobiliteitsoverlast
Effecten	Aanpak van lokale knelpunten; verbetering van de verkeersveiligheid; passende oplossingen voor aangedragen knelpunten
Inhoud	Opstellen Mobiliteitsplan 2025 Oppakken knelpunten op o.a. Broekstraat, Schoonenburgseweg/Hoogstraat, Looistraat en de Rijksweg.
Planning	Onderzoek en uitwerking 2025 e.v. Voor wat betreft provinciale wegen aanhaken bij planning van de Provincie
Wat is er gerealiseerd in 2025	We zijn gestart met het proces om te komen tot een Omgevingsprogramma Mobiliteit. Daarnaast hebben diverse contacten plaatsgevonden met omwonenden en de provincie over de knelpunten Looistraat en de N 846 (Heumen-Nederasselt).

Toeristenbelasting

Doel	Invoering toeristenbelasting per 1.1.2025
Effecten	Degenen die in de gemeente verblijven betalen ook mee aan de gemeentelijke voorzieningen waar ze gebruik van maken.
Inhoud	Invoeren belasting en Beleidsnota recreatie en toerisme opstellen.
Planning	Invoering in 2025 en beleidsnota in 2025 opstellen.
Wat is er gerealiseerd in 2025	De toeristenbelasting is ingevoerd. Het concept-omgevingsprogramma Economie en recreatie & toerisme is opgesteld en vastgesteld.

Onderhoud nieuwe wandelnetwerk

Doel	Onderhouden wandelnetwerk dat aansluit op regio-gemeenten
Effecten	Goed onderhoud
Inhoud	Beheer borgen.
Planning	Vanaf 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	Op regionaal niveau zijn afspraken gemaakt met Routebureau Arnhem-Nijmegen over beheer en onderhoud van het regionale wandelnetwerk.

Actualisering kostendekkingsplan beleidsplan water en riolering

Doel	Werk met werk maken bij VCM
Effecten	Verbetermaatregelen t.b.v. berging en infiltratie van hemelwater uitvoeren.
Inhoud	Diverse technische maatregelen om affect te bereiken
Planning	Gelijktijdig met uitvoering werkzaamheden in de openbare ruimte
Wat is er gerealiseerd in 2025	Infiltratieleidingen zijn vervangen en vergroot en er is een waterkelder aangelegd.

Herinrichting Schaatsbaan Heumen

Doel	Betere inrichting Schaatsbaan Heumen, optimaler gebruik hiervan
Effecten	Beter benutting en gebruik van het gebied. Inrichting in samenspraak met het dorp.
Inhoud	Opruiming schaatsbaan, nieuwe multifunctionele inrichting en sanering van het depot.
Planning	Eind 2024/ begin 2025 planuitwerking en eind 2025 uitvoering (afhankelijk van eventueel nog te doorlopen procedures en afstemming met dorp).
Wat is er gerealiseerd in 2025	Via een interactief proces met de inwoners van Heumen zijn plannen voor de herinrichting gevormd. De uitvoering van die plannen is gerealiseerd.

Investeringen buitendienst

Doel	Goed materiaal voor de buitendienst
Effecten	Verbetering dienstverlening en efficiency van de buitendienst
Inhoud	Aanschaf aanhanger met afzethekken en materiaal t.b.v. ongediertebestrijding
Planning	Aanschaf eind 2024/begin 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	De aanschaf heeft plaatsgevonden.

Gebiedsvisie Malden Noord

Doel	Gebiedsplan afronden en start van uitvoeringsprogramma
Effecten	Ontwikkeling gebiedsplan en realiseren projecten
Inhoud	Duidelijkheid omtrent toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	De gebiedsvisie is vastgesteld en ruimtelijke initiatieven in het gebied worden hieraan getoetst.

WAT HEEFT HET GEKOST/WAT HEEFT HET OPGEBRACHT IN 2025?

P02 Programma 2 Fysieke leefomgeving	Begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	20.865.831	21.309.896
Baten	-12.359.265	-13.256.734
Totaal bestaand beleid	**8.506.566**	**8.053.163**

In de volgende tabel vindt U een overzicht van de reserves en voorzieningen die betrekking hebben op dit programma.

Reserves	Stand per 1-1-2025 (€)	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2025 (€)
Beheer natuurgrond Keersluis	87.702		8.086	79.616
Parkeergarage Brede school	75.700	8.500		84.200
Baten en lasten rioleringsstelsel	525.611		525.611	0
Exploitatiebijdrage riolering buitengebied	258.559		33.461	225.098
Groenstructuurplan	10.193		10.193	0
Vernieuwing verkeersinstallaties	94.756		42.699	52.057
Maatregelen klimaatakkoord	98.053		49.600	48.453
Ruimtelijke visie duurzame energie	2.164		2.164	0
Omgevingswet	451.483	104.625	64.886	491.222
Erfpachtgronden de Laan 3	33.764	5.470		39.234
Erfpachtgronden de Laan 4	19.471	3.106		22.577
Erfpachtgronden de Laan 5	16.881	2.735		19.616
Erfpachtgronden de Laan 13-1	13.182	1.195		14.377
Erfpachtgronden de Laan 13-2	49.298	7.820	57.118	0
Erfpachtgronden de Laan 15	8.598	2.260		10.858
	1.745.415	135.711	793.818	1.087.308

Voorzieningen	Stand per 1-1-2025 (€)	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2025 (€)
Onderhoud parkeergarage Maldensteijn	168.175	8.230	1.160	175.245
Meerjr. onderhoud molens	123.019	22.020	14.019	131.020
Meerjr. onderhoud kerken	117.861	3.773		121.634
Werkplaats Malden	24.573	14.345	962	37.956
Onderhoud Wegen	344.180	557.948	415.525	486.603
Onderhoud en egalisatie tarieven riolering	4.769.988	37.478		4.807.466
Egalisatie afvalstoffenheffing	41.938	19.431		61.369
Verliesvoorziening Kanaalzone	777.211		353.325	423.886
	6.366.945	663.225	784.991	6.245.179

*Voor een nadere toelichting van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op de balans

Programma 3 Bestuur en organisatie

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR IN 2025 GEDAAN?
Overzicht acties 2025 zoals gemeld in programmabegroting 2025

3.2 (Digitale) dienstverlening

Doel	Het actualiseren van de visie op dienstverlening waarin de inwoner op de eerste plaats staat. De dienstverlening is toegankelijk en de inwoner kan zoveel mogelijk zelf digitaal zijn of haar zaken regelen. Persoonlijk contact is altijd mogelijk.
Effecten	Digitaal is de dienstverlening zo gebruiksvriendelijk dat burgers en ondernemers hier uit zichzelf voor kiezen, omdat het hen de minste tijd en inspanning kost. Voor wie er op internet niet uitkomt, is er altijd passend, persoonlijk contact onder handbereik.
Inhoud	• Actualiseren visie op dienstverlening • Optimaliseren van de fysieke dienstverlening • Implementatie van nieuwe digitale systemen
Planning	2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	Fysieke dienstverlening: In 2025 is de uitvoering van de verbouwing van de publieksruimte van start gegaan. De receptiefunctie en telefonische bereikbaarheid zijn onderzocht en hebben geleid tot kleine aanpassingen. Digitale dienstverlening: Op de website van de gemeente zijn een aantal verbeteringen wat betreft de digitale toegankelijkheid doorgevoerd, (bv. app voor gemakkelijke taal en video's toegankelijk) zijn digitale producten toegevoegd (zoals gehandicapteparkeerkaart, tweede betaalmodule via iDeal, aanvraag inkomenstoeslag, doorgeven van wijzigingen voor uitkeringen) en hebben we voldaan aan alle eisen wat betreft het gebruik van DigiD. Er is nog geen vastgestelde geactualiseerde visie op Dienstverlening, die opdracht is wel nader gespecificeerd. We oriënteren ons nu op de reikwijdte en praktische uitvoerbaarheid.

3.3 Communicatie

Doel	We zijn een betrouwbare en transparante overheid in ons handelen en we leggen aan de gemeenschap verantwoording af. We ondersteunen met onze communicatie de strategische doelstelling van bestuur en organisatie. We zijn proactief in het informeren van onze inwoners over gemeentelijke ontwikkelingen, belangrijke projecten en kleinere lokale onderwerpen die de belangstelling van onze inwoners hebben.
Effecten	Door de inzet van onze digitale communicatiemiddelen / sociale media, als aanvulling op bestaande communicatiemiddelen, hebben we een groter bereik met onze communicatie. Inwoners praten en denken vaker mee over het gemeentelijk beleid en de uitvoering; dit wordt voor hen eenvoudiger door het gebruik van de digitale communicatiemiddelen.
Inhoud	• We actualiseren onze website (continu proces), t.b.v. digitale dienstverlening en toegankelijkheid (structuur, leesbaarheid, aantrekkelijkheid). • We monitoren het gebruik van en de feedback op de website van de gemeente Heumen: we verbeteren onze website op basis hiervan (continu proces). • We werken aan de digitale toegankelijkheid, op basis van de in 2023 gestelde prioriteiten. • We breiden de inzet van sociale media uit; we stimuleren actief de deelname van inwoners aan de digitale nieuwsbrief, we benutten vaker facebook, en zetten in op Instragram als extra sociaal medium.
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	De website wordt continue geactualiseerd t.b.v. de digitale dienstverlening. Zo zijn er betreft de digitale toegankelijkheid verbeteringen doorgevoerd, (bv. app voor gemakkelijke taal en video's toegankelijk) zijn digitale producten toegevoegd (zoals gehandicapteparkeerkaart, tweede betaalmodule via iDeal, aanvraag inkomenstoeslag, doorgeven van wijzigingen voor uitkeringen) en hebben we voldaan aan alle eisen wat betreft het gebruik van DigiD. Het gebruik van social media kanalen stimuleren en benutten wij. De digitale nieuwsbrief en de gemeentelijke facebookpagina hebben een groot bereik binnen onze inwoners.

Participatieverordening

Doel	Volgens de Wet versterking participatie op decentraal niveau moet elke gemeente voor 1 januari 2027 een participatieverordening vaststellen. Gemeente Heumen ontwikkelt daarnaast een visie op inwonersparticipatie.
Effecten	Door de nieuwe participatieverordening en het bijhorende visiestuk heeft de organisatie handvaten om inwoners meer te betrekken bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van beleid. Ook experimenteren we met nieuwe vormen van participatie en kunnen inwoners de gemeente uitdagen om een gemeentelijke taak over te nemen.
Inhoud	• We stellen samen met een raadswerkgroep een nieuwe participatieverordening op. • We passen de visienota Versterking burgerparticipatie (2015) aan, zodat onze visie goed aansluit bij de doelen van de nieuwe participatieverordening. • We ontwikkelen handvaten voor de raad, het college en de ambtelijke organisatie om inwonerparticipatie goed en helder vorm te geven.
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 is er samen met een raadswerkgroep gewerkt aan de participatieverordening. Hiervoor zijn twee varianten zoals aangeboden door de VNG geanalyseerd. De Heumense variant is de wettelijke variant 1 met een 'plus'. Enkele onderdelen van variant 2 komen terug in de Heumense verordening. Daarnaast is gewerkt aan een bijhorende visie om de verordening goed te vertalen. Dit biedt handvaten voor inwoners, de raad, het college en de ambtelijke organisatie.

3.4 Toekomst van Heumens werken

Doel	Voldoende kwantitatieve en kwalitatieve bezetting in het belang van de kwaliteit van dienstverlening aan onze inwoners. Heumen is een aantrekkelijke werkgever voor huidige en toekomstige medewerkers.
Effecten	De organisatie is in staat om een tijdige en kwalitatieve dienstverlening te bieden aan bestuur en inwoners. De medewerkers zijn gemotiveerd en betrokken, ze voelen zich gezien en gehoord en er is tijd en aandacht voor hun ontwikkeling.
Inhoud	Door krapte op de arbeidsmarkt zijn er meer inspanningen nodig om voldoende en gekwalificeerde medewerkers in huis te halen en te houden (Binden & Boeien). We verrichten meer activiteiten voor de werving van nieuwe medewerkers, er is vaker tijdelijke inhuur nodig, we leiden medewerkers zelf op (training on the job, externe opleidingen, traineeships). Ook kijken we naar de mogelijkheden om in samenwerking met andere gemeenten vacatures in te vullen of medewerkers op te leiden. Voor het Binden en Boeien is het gesprek tussen leidinggevende en medewerkers essentieel. We geven actief vervolg aan de uitkomsten van de onderzoeken naar de werkbeleving van medewerkers.
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	Een en ander loopt volgens planning 2025 en draagt bij aan de sturingsfilosofie voor onze organisatie. De belangrijkste onderdelen zijn: - verbeterde arbeidsmarktcommunicatie én introductieprogramma voor nieuwe medewerkers; - een vernieuwd dakterras als aantrekkelijke ontmoetingsplek én "Time to Meet"-bijeenkomsten voor kennisdeling, ontmoeting en inspiratie; - een medewerker-onderzoek in 2025 én diverse opleidingstrajecten zoals feedbacktrainingen, trainingen digitale vaardigheden (Digifris) en managementontwikkeling. - hernieuwde inzet op de gesprekkencyclus tussen leidinggevende en medewerker; - opzet van een interne arbeidsmarkt met de buurgemeenten Mook en Middelaar en Berg en Dal voor uitwisseling van vacatures en medewerkers.

3.5 Samenwerking

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Doel	Verstevigen van het profiel en de samenwerking in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
Effecten	Het opdrachtgeverschap van de samenwerking is helder. De gemeente is goed aangesloten en draagt bij aan de opgaven in de regio Arnhem-Nijmegen. Deze opgaven betreffen: Groene groeiregio, Productieve regio, Verbonden regio, Circulaire regio en Ontspannen regio.
Inhoud	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is de opvolger van de Stadsregio Arnhem Nijmegen en het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) Arnhem-Nijmegen. In 2020/2021 heeft de Groene Metropoolregio gewerkt aan een regionale visie en een regionale agenda met daarin 5 opgaven. Het algemene doel is het realiseren van groei én het versterken van het groene karakter van onze bijzondere regio. De opgaven bevinden zich vooral in het fysieke domein: woningbouw, landschap & natuur, circulariteit, economie, toerisme en mobiliteit. Maar ook samenwerking op het gebied van cultuur is een aandachtsveld.
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 heeft de GMR verder ingezet op de regionale agenda 2025-2026. De afgelopen jaren zijn er vooral veel plannen in de steigers gezet die nu tot uitvoering komen, zoals bijvoorbeeld: de regionale investeringsagenda tussen de GMR, provincie Gelderland en The Economic Board; lobby bij het Rijk voor een bijdrage aan doorfietsroute VeluweWaalpad (65€ miljoen); de Check Friday campagne, een regionale campagne om bewust te kiezen voor aankopen; de uitvoeringsagenda groen-blauw raamwerk met gebiedsaanpakken; en de RES 2.0. De Heumense raad heeft zich gecommitteerd om deel te nemen aan alle vijf opgaven voor de duur van de regionale agenda.

Doorontwikkeling samenwerking regio Rijk van Nijmegen

Doel	Herijken van de samenwerking binnen het Rijk van Nijmegen.
Effecten	Voldoende invloed (sturingsmogelijkheden) van gemeenten op gemeenschappelijke regelingen in het Rijk van Nijmegen. De invoering van de wijzigingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen in de periode juli 2022-juli 2024 moet hiertoe een bijdrage leveren. Zicht op (strategische) onderwerpen die een gezamenlijke agenda vormen in het Rijk van Nijmegen.
Inhoud	In 2022 is een aanzet gemaakt voor een (strategische) agenda. In 2025 is deze Visie en Samenwerkingsagenda vastgesteld. De agenda bestaat uit drie opgaven: ruimte, economie en sociaal. De agenda bevat speerpunten waarop de gemeenten in het Rijk van Nijmegen hun samenwerking kunnen versterken om zo bij te dragen aan een stevige sociale basis, de vertaling van ruimtelijke, gemeentegrens overstijgende zaken en een duidelijk en aantrekkelijk economisch profiel.
Planning	2025 e.v.
Wat is er gerealiseerd in 2025	Op 1 april 2025 is de Visie en Samenwerkingsagenda door de zeven gemeenten ondertekend. Het visiedocument beschrijft drie opgaven met elk drie speerpunten. Op het sociaal domein wordt de samenwerking opgezocht op het versterken van de sociale basis en vluchtelingen. Op het ruimtelijk domein wordt gekeken welke opgaven samen opgepakt kunnen worden omdat ze voor de hele regio gelden (zoals bijv. voorkomend uit het Rijk of de GMR). Op economisch gebied wordt gewerkt aan het versterken van het economische profiel health and higtech. In 2025 zijn op elk van deze opgaven stappen gezet om elkaar bestuurlijk en ambtelijk te vinden en de samenwerking te concretiseren. Er zijn onder andere opgaveteams vastgesteld die met verdere uitwerking van de inhoud van start zijn gegaan. Uw raad is hierover geïnformeerd middels een raadsinformatienota en bij de radenbijeenkomst van het Rijk van Nijmegen op 6 mei 2025.

3.6 Financiën

Doel	Maatregelen treffen waarmee we zorgen dat de financiële situatie van de gemeente ook in de toekomst goed blijft.
Effecten	In de toekomst zijn we nog steeds in staat onze lokale dienstverlening aan inwoners op voldoende niveau uit te voeren en is ons voorzieningen niveau op peil en passend bij de omvang van onze gemeente.
Inhoud	We hanteren de volgende financiële afwegingen bij onze beleidskeuzes en de beleidsuitvoering: • de gebruiker betaalt • we ontzien onze inwoners in een kwetsbare positie (gebrek aan sociaal netwerk en/of zeer laag inkomen). Voor hen doen we wat nodig is. • onze financiële last berekenen we door aan de betreffende verbonden partijen. Daar sturen we op. • de door het rijk overgedragen taken voeren we uit van de door het rijk daarvoor verkregen middelen; dat budget vormt de grens van de uitgaven. Mogelijk ontstaan er daardoor wachtlijsten; dit vraagt om goede sturing. • investeringen in duurzaamheid moeten worden terugverdiend door de besparingen die de investeringen opleveren (o.a. bij verduurzaming van maatschappelijk vastgoed).
Planning	Gedurende het jaar 2025.
Wat is er gerealiseerd in 2025	Bovengenoemde onderwerpen bij 'Inhoud' maken deel uit van de P&C documenten van de gemeente Heumen. In 2024 heeft de gemeente Heumen van de accountant een goedkeurende verklaring ontvangen voor de programmarekening 2024. ZHeeft de raad ingestemd met 2 voortgangsrapportages waarbij beleid en financiën beter aan elkaar zijn gekoppeld. In 2025 is de programmabegroting 2026 vastgesteld die structureel in evenwicht is.

3.7 Veiligheid, handhaving en ondermijning

Doel	**Integrale veiligheid**
Effecten	Veiligheid of veiligheidsbeleving van inwoners wordt vergroot
Inhoud	We geven uitvoering aan het intergemeentelijk uitvoeringsprogramma Tweestromenland. De basis hiervoor vormt het nieuw Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.
Planning	Uitvoering 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	De meeste actiepunten uit het UVP lopen goed of zijn afgerond. -De beoogde structurele communicatie richting gemeenteraden en inwoners, waaronder de halfjaarlijkse nieuwsbrief in de nieuwe vorm, is eind 2025 nog niet gerealiseerd. Communicatie als ondersteunend instrument binnen integrale veiligheid vraagt daardoor verdere doorontwikkeling en structurele borging. Wel is er gecommuniceerd over gezamenlijke beleidsdocumenten die zijn vastgesteld, zoals het gezamenlijk Bibob-beleid. Ook zijn de eerste stappen gezet om een pool van communicatiemedewerkers te maken, die kunnen ondersteunen. - Veilige publieke taak en integriteit. Deze punten krijgen ook aandacht in het Gelders Akkoord. Dit akkoord is in de tweede helft 2025 vastgesteld. In 2026 zullen de acties die op dit thema nodig zijn verder uitgewerkt worden en dit wordt ook gemonitord in het district.

Doel	Ondermijning
Effecten	Ondermijningscriminaliteit zichtbaar maken en gezamenlijk tegengaan
Inhoud	We geven uitvoering aan de prioriteiten van ondermijning opgenomen in het uitvoeringsplan Tweestromenland 2025-2026. We werken gezamenlijk aan casuïstiek aan de hand van signalen en integrale controles. We zetten in op bewustwording en het herkennen van signalen zowel intern als extern. We communiceren tijdig en helder over ondermijning naar inwoners en bestuur. We geven uitvoering aan de aanpak Veilig Buitengebied.
Planning	Uitvoering 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 is uitvoering gegeven aan de prioriteiten op het gebied van ondermijning zoals opgenomen in het uitvoeringsplan Tweestromenland 2025–2026. Signalen zijn uitgewerkt in het intern signalenoverleg en indien nodig besproken in het Lokaal Ondermijnings Overleg (LOO). Enkele signalen uit het signalenoverleg en LOO zijn nader uitgewerkt en hebben geleid tot diverse integrale controles Intern zijn de trainingen zorgfraude en mensenhandel georganiseerd om bewustwording te vergroten. Richting inwoners is gecommuniceerd over ondermijning, waaronder een MMA-campagne gericht op illegaal vuurwerk. Daarnaast is uitvoering gegeven aan de aanpak Veilig Buitengebied. Per kwartaal komen alle betrokken stakeholders bijeen om de actualiteit in het buitengebied te bespreken. Tijdens deze overleggen worden verschillende observaties en bevindingen gedeeld, op basis waarvan gezamenlijke acties worden bepaald en uitgewerkt. Zo is er onder meer een interview afgenomen met de groene boa's, is 'Verbeterdebuurt' onder de aandacht gebracht bij de leden van de ZLTO en heeft er een integrale controle in het buitengebied plaatsgevonden.

Doel	Zorg & Veiligheid
Effecten	Voorkomen van overlast en criminaliteit door kwetsbare personen 'weerbaarder' te maken en hen toe te leiden naar passende zorg.
Inhoud	Verbinding tussen zorg en veiligheid (ook bestuurlijk) nog verder versterken. Verder professionaliseren integrale afstemming casuïstiek binnen het sociaal domein en veiligheid.
Planning	Uitvoering 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 is het bestuurlijk overleg Zorg en Veiligheid structureel ingericht met betrokkenheid van wethouder, burgemeester en kwartiermaker sociaal team. Dit heeft geleid tot versterkte bestuurlijke afstemming en een betere verbinding tussen zorg en veiligheid. Daarnaast is in 2025 het lokaal afstemmingsoverleg Zorg en Veiligheid verder doorontwikkeld. In dit overleg werd complexe casuïstiek integraal besproken met ketenpartners zoals de GGD, Veilig Thuis, het sociaal team, de politie en de woningcorporatie. Deze samenwerking heeft geleid tot een gezamenlijke probleemanalyse, verbeterde informatie-uitwisseling en een snellere toeleiding naar passende zorg en interventies. Hierdoor zijn overlast en veiligheidsrisico's eerder gesignaleerd en effectiever aangepakt, met een integrale en preventieve aanpak als resultaat

Doel	Crisisbeheersing
Effecten	Versterken van de (flexibele) crisisorganisatie en zo goed als mogelijk voorbereid zijn op allerlei typen crises
Inhoud	Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO) van zowel de lokale als de regionale functies in de crisisorganisatie. Implementeren project 'Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing'. Uitvoering geven aan het Regionaal Beleidsplan 2024-2027. Flexibilisering van de crisisorganisatie.
Planning	Uitvoering 2025
Wat is er gerealiseerd in 2025	In 2025 zijn zowel de lokale als regionale crisisfunctionarissen opgeleid, getraind en geoefend (onder andere een oefening voor team opvang en de liaison communicatie, CoPI/ROT oefeningen en verdiepingstrainingen voor de OvD-BZ). In 2025 is verdere invulling gegeven aan de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Onder andere heeft de brandweer vrijwel alle relevante objecten binnen de gemeente bezocht en hiervoor een adviesrapportage opgesteld. Daarnaast zijn twee informatieavonden voor inwoners georganiseerd om bewustwording en handelingsperspectief te vergroten. Ook is de eerste van de in totaal zeven geplande nieuwe bluswatervoorzieningen gerealiseerd. Middels verdiepingstrainingen worden crisisfunctionarissen opgeleid om mee te kunnen bewegen met nieuwe risico's. Ook is de poule van crisisfunctionarissen, waar nodig, uitgebreid om de crisisorganisatie minder kwetsbaar te maken.

3.8.1 Financiën en bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk geven we inzicht in de financiële positie van onze gemeente. Een gezonde financiële positie is het uitgangspunt voor ons financieel beleid. Wij sturen aan op een begroting die structureel en reëel in evenwicht is en waarin onvoorziene incidentele tegenvallers opgevangen kunnen worden. Een goed weerstandsvermogen is meer dan ooit van belang, zodat we de financiële risico's die we als gemeente lopen kunnen opvangen (zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing).
Op die manier kan door raad, college en organisatie gestuurd worden op een efficiënte bedrijfsvoering en kan een goede afweging worden gemaakt over bestuurlijke ambities en de daarvoor beschikbare middelen.

Programma 3 bevat naast de taakvelden Bestuur en Overhead de zogeheten 'Algemene dekkingsmiddelen'. Hiermee zijn de inkomsten van onze gemeente bedoeld, die niet direct aan programma 1 of 2 kunnen worden toegerekend. Concreet gaat het over de inkomsten uit de algemene uitkering van het Gemeentefonds, treasury en onroerende zaakbelasting en hondenbelasting. Eerst komen de algemene baten en lasten aan bod. In de Paragrafen financiering (treasury), bedrijfsvoering (overhead) en lokale heffingen worden de diverse onderwerpen verder uitgediept.

Algemene baten en lasten
Jaarlijks worden er lasten en baten begroot die vooraf nog niet kunnen worden toegerekend aan de diverse taakvelden van deze begroting. Deze zogeheten 'stelposten' dienen ter compensatie of egalisatie van toekomstige lasten en baten. In het begrotingsjaar 2025 zijn de stelposten voor prijsontwikkeling, loonontwikkeling, en ziektevervanging geheel ingezet. Voorts is de negatieve stelpost voor onderuitputting budgettair gerealiseerd.

Agemene uitkering uit het gemeentefonds
In de onderstaande tabel worden de uitkomsten van de verschillende circulaires weergegeven zodat een overzicht ontstaat van de verschillende mutaties ten opzichte van de primitieve begroting 2025. Deze begroting is gebaseerd op de uitkomsten van de circulaire's van 2024 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar).

De Programmabegroting 2025 zoals deze door de raad in november 2024 is vastgesteld is gebaseerd op de uitkomsten van de meicirculaire van 2024 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar). In de onderstaande tabel worden de uitkomsten van de verschillende circulaires weergegeven zodat een overzicht ontstaat van de verschillende mutaties ten opzichte van de primitieve begroting 2025.

Omschrijving / jaar	***2025***	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***	***2030***
Decembercirculaire 2024	*31.315*	*31.183*	*32.389*	*33.506*	*34.637*	*36.112*
Meicirculaire 2025	*535*	*1.403*	*1.231*	*441*	*510*	*510*
Septembercirculaire 2025	*934*	*780*	*187*	*172*	*181*	*191*
Decembercirculaire 2025	*333*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
Totaal	***33.117***	***33.366***	***33.807***	***34.119***	***35.328***	***36.813***

(bedragen x € 1.000)

Voor de mutaties van de algemene uitkering wordt verwezen naar de raadinformatiebrieven.

Treasury
Naast een jaarlijks renteresultaat wordt er ook dividend uit aandelen (effecten) vanuit de vennootschap BNG ontvangen. Van de MARN ontvangen we jaarlijks een uitkering omdat deze gemeenschappelijke regeling aandelen van de Afvalverwerking Regio Nijmegen (ARN) in haar bezit heeft.

In de paragraaf Verbonden partijen is meer informatie opgenomen over de doelstelling, het financieel resultaat en de verhouding eigen en vreemd vermogen van deze naamloze vennootschappen en gemeenschappelijke regeling.

BNG (151.515 aandelen)
In het voorjaar van 2025 is door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de Bank Nederlandse Gemeenten het dividend voor 2024 vastgesteld op € 2,51 per aandeel. De opbrengst voor Heumen komt hiermee op € 380.303.

Vitens (16.023 aandelen)
In de aandeelhoudersvergadering van Vitens is besloten om over 20234 geen dividend uit te keren. Reden hiervan was dat de solvabiliteit onder de gestelde norm van 30% was gebleven. Via de 2e voortgangsrapportage 2025 is het primair begrote bedrag van € 16.000 verlaagd naar € 0.

DAR (4.522 aandelen)
In programma 2, Fysieke leefomgeving, komt DAR uitgebreid aan bod. Omdat Heumen aandelen in deze vennootschap heeft, is er ook een connectie met taakveld treasury.
De gemeente Heumen heeft 4.522 van de in totaal 110.000 aandelen DAR in bezit. Omdat de balanspositie van de DAR niet van voldoende omvang is om dividend uit te keren is het verwachte bedrag van € 25.000 bij de 2e voortgangsrapportage 2025 verlaagd naar € 0.

MARN
Omdat de MARN 37,5% van de aandelen ARN in bezit heeft, ontvangen wij jaarlijks een uitkering. Wij hebben een dividenduitkering en een uitkering van de bestemmingsreserve over 2024 ontvangen van € 107.093. Daarnaast is in 2025 een vereveningsbijdrage transportkosten over 2024 ontvangen van € 1.492. Totaal is van de MARN in 2025 een bedrag van € 108.585 ontvangen.

Lokale heffingen
Hierna worden de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen weergegeven voor de jaren 2021 t/m 2025.

Opbrengsten uit OZB en overige belastingen

	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Jaarrekening 2023	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025
OZB	4.844.097	4.854.829	4.914.758	5.046.780	5.358.922
Hondenbelasting	140.584	146.205	148.91	154.343	155.601
	4.984.684	**5.001.034**	**5.063.673**	**5.201.123**	**5.514.523**

Voor een toelichting op de in de gemeente Heumen geheven belastingen en rechten zoals rioolheffing en afvalstoffenheffing verwijzen we naar de paragraaf "Lokale heffingen".

3.8.2. Rekenkamer
Rekenkamer Heumen onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid en uitvoering. De rekenkamer doet jaarlijks één grootschalig onderzoek, uitgevoerd door een extern deskundige. Daarnaast wordt jaarlijks één quick scan onderzoek uitgevoerd door de rekenkamer zelf. Ook wordt er eventueel een DoeMee-onderzoek uitgevoerd in opdracht van de Vereniging van Rekenkamers, waaraan enkele tientallen gemeenten kunnen deelnemen.

In het presidium van 9 januari 2024 is besproken hoe wordt omgegaan met de resultaten van de onderzoeken van de rekenkamer en hoe de follow-up aan de raad en rekenkamer worden teruggekoppeld. De terugkoppeling is een wettelijke verplichting conform artikel 185a. Afgesproken is om hierop in de programmarekening terug te koppelen. Bijlage 11 bevat een overzicht van de gedane aanbevelingen, hoe de gemeentelijke organisatie de onderzoeken heeft opgevolgd en wat er met de aanbevelingen is gedaan.

WAT HEEFT HET GEKOST/WAT HEEFT HET OPGEBRACHT IN 2025?

P03 Programma 3 Bestuur en organisatie	Begroting 2025	Rekening 2025
Lasten	12.847.721	11.429.239
Baten	-41.196.688	-39.623.301
Totaal bestaand beleid	**-28.348.967**	**-28.194.062**

In de volgende tabel vindt U een overzicht van de reserves en voorzieningen die betrekking hebben op dit programma.

Reserves	Stand per 1-1-2025 (€)	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2025 (€)
Informatiebeleidsplan en informatisering	0	57.000		57.000
	0	57.000	0	57.000

Voorzieningen	Stand per 1-1-2025(€)	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2025 (€)
Gemeentehuis	721.147	90.275	36.929	774.493
Eigen risico pensioenen oud-wethouders	2.541.564	800.312	148.544	3.193.332
Personele regelingen	33.424	92.396	31.235	94.585
Voorziening dubieuze vorderingen	155.140	20.850	7.596	168.394
Verlofspaarregeling CAO personeel	217.314	125.519	38.914	303.919
Regeling vervroegd uittreden	32.652	56.643	30.633	58.662
Wachtgeldverplichting voorm. personeel	36.399		36.399	0
	3.737.640	1.185.995	330.250	4.593.385

Voor een nadere toelichting van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar de toelichting op de balans

Financiële analyse programma 1 tot en met 3

Algemeen Verwacht resultaat 2025

- Bij de door de raad op 11 december 2025 vastgestelde uitkomsten van de voortgangsrapportages tot en met oktober 2025 bedroeg het verwachte resultaat 2025 **€ 144.544 nadelig**

Werkelijk behaald resultaat 2025

- Het werkelijk behaald exploitatieresultaat bedraagt **€ 18.532 voordelig**

Analyse op hoofdlijnen verschil werkelijk en verwacht resultaat 2025

Hiervoor is aangegeven, dat het werkelijk voordelig resultaat over 2025 uitkomt op € 18.532. Het eerder (formeel) ingeschat resultaat 2025 bedraagt € 144.544 nadelig.

Het exploitatieresultaat 2025 is **€ 163.077 posi**tiever uitgevallen.

De **hoofdoorzaken** van dit positiever resultaat over 2025 zijn als volgt:

Programma 1		
Jeugd		
-Toename kosten jeugdzorg	€ 454.000	nadelig
Wmo		
- hogere kosten Wmo	€ 65.000	nadelig
Mutaties reserves programma 1		
-inzet bestemmingsreserve jeugd/WMO	€ 287.000	voordelig
Burgerzaken		
- Minder opbrengsten leges	€ 28.000	nadelig
Onderwijsbeleid/maatwerkvoorzieningen		
- lagere kosten leerlingenvervoer en vraagafhankelijk vervoer	€ 56.000	voordelig
Sportcentrum Malden		
- Lagere energiekosten	€ 48.000	voordelig
Samenkracht en burgerparticipatie		
- voordeel specifieke uitkering GALA/IZA	€ 85.000	voordelig
- kosten overdracht Stg Sterker naar Synthese	€ 21.000	nadelig
- opvang vluchtelingen	€ 23.000	voordelig
Eerstelijnsloket Wmo en Jeugd		
- minder uitgaven inclusiebudget	€ 29.000	voordelig
Inkomensregelingen		
- Overschrijding bijstandsuitgaven en BBZ	€ 163.000	nadelig
Arbeidsparticipatie		
- lagere kosten Werkbedrijf	€ 69.000	voordelig
-Overige posten	€ 1.000	nadelig
Totaal programma 1	*€ 135.000*	*nadelig*

Programma 2		
Eigendommen		
- Annulering verkoop kavel Werklandschap	€ 87.000	nadelig
Veiligheid		
-reservering ombouw brandputten	€ 125.000	voordelig
- crisisopvang Oekraïne; kosten personele inzet Rijksweg voordelig	€ 29.000	
Verkeer, vervoer en waterstaat		
- reiniging openbare ruimte; eenmalige rijksvergoeding zwerfvuil	€ 70.000	voordelig
Economische promotie		
-opbrengst toeristenbelasting	€ 165.000	voordelig
Milieubeheer/ODRN		
- kosten Milieuprojecten en duurzaamheid	€ 25.000	voordelig
Grondexploitatie		
- grondexploitatie resultaat Kanaalzone	€ 353.000	voordelig
Wonen en bouwen		
-Realisatiestimulans woningen	€ 35.000	voordelig
-hogere kosten BRIKS ODRN	€ 100.000	nadelig
- lagere leges bouwvergunningen	€ 196.000	nadelig
Overige posten < 15.000	€ 34.000	voordelig
Totaal programma 2	*€ 453.000*	*voordelig*
Programma 3		
Bestuur		
- College B&W: extra dotatie voorziening APPA (oud) wethouders	€ 706.000	nadelig
Overhead		
- Resultaat P-budgetten ambtelijke organisatie	€ 35.000	voordelig
- Resultaat facilitaire zaken	€ 33.000	voordelig
- hogere kosten automatisering IBP (software)	€ 53.000	nadelig
-kosten Binden en Boeien	€ 25.000	nadelig
Treasury		
- Renteresultaat	€ 231.000	voordelig
OZB		
-hogere OZB en lagere kosten MUNITAX	€ 195.000	voordelig
Algemene uitkering		
- Hoger resultaat algemene uitkering	€ 136.000	voordelig
Algemene Baten en Lasten		
- Niet alle stelposten zijn ingezet	€ 25.000	voordelig
Overige posten	€ 26.000	nadelig
Totaal programma 3	*€ 155.000*	*nadelig*
TOTAAL	€ 18.000	voordelig

De 1e en 2e voortgangsrapportage 2025 zijn door de raad (voor het laatst op 11 december 2025) vastgesteld. Dit betekent dat begrotingswijzigingen zijn verwerkt die het resultaat beter benaderen. Ook doen deze begrotingswijzigingen recht aan de begrotingsrechtmatigheid.

In het overzicht is per programma een analyse inclusief toelichting opgenomen van de relevante afwijkingen. Bij de analyse wordt aangegeven of de afwijkende financiële gegevens een incidenteel of structureel karakter hebben. Incidentele afwijkingen hebben alleen consequenties voor het resultaat van 2025. Structurele afwijkingen hebben ook gevolgen voor de financiële doorwerking naar 2026 en volgende jaren. Deze afwijkingen worden, voor zover dat nog niet is gedaan, opgenomen in de 1e begrotingswijziging 2025.

Analyse programma 1

Analyse	Bedrag in euro's	**V**oor- of **N**adeel
Jeugdzorg Dit tekort wordt veroorzaakt door een toename van de kosten binnen de jeugdzorg. De stijging hangt samen met zwaardere zorg van een aantal casussen, op het onderdeel Jeugdhulp met verblijf, in de laatste maanden van het jaar. De gemeente heeft hier beperkte sturingsmogelijkheden op, omdat het grotendeels gaat om open-einde regelingen. De ontwikkeling past binnen het bredere beeld van aanhoudende druk op de jeugdzorg, waarbij kosten gedurende het jaar moeilijk voorspelbaar blijven.	454.000	**N**
WMO Op het onderdeel Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) bedraagt het uiteindelijke tekort € 65.000 nadelig. Hierbij moet echter worden betrokken dat in de tweede voortgangsrapportage het budget voor de Wmo met € 500.000 is verhoogd. Zonder deze begrotingswijziging zou sprake zijn geweest van een nadeel van € 565.000.Deze bijstelling sluit aan bij de eerder afgegeven signalering richting de raad. In november is via een raadsmededeling aangegeven dat de uitgaven binnen de Wmo naar verwachting circa € 500.000 hoger zouden uitvallen dan oorspronkelijk begroot. Deze verwachte hogere lasten zijn vervolgens verwerkt en geautoriseerd via de tweede voortgangsrapportage (raad december	65.000	**N**
Mutaties reserves programma 1 Bij de Tweede Voortgangsrapportage 2025 is een bestemmingsreserve Jeugd/Wmo gevormd met incidentele rijksmiddelen (€ 470.000) om mogelijke tekorten op te vangen. Door tekorten op jeugd wordt € 263.000 uit deze reserve ingezet ter dekking van de hogere uitgaven.	287.000	**V**
Baten en lasten burgerzaken De opbrengsten uit de reisdocumenten zijn te hoog ingeschat doordat een tijdelijke piek in aanvragen in de eerste helft van het jaar is doorgetrokken. In de tweede helft bleef het aantal aanvragen achter.	28.000	**N**
Vervoersorganisatie Regio Arnhem en Nijmegen In de begroting van vervoersorganisatie Regio Arnhem en Nijmegen werd uitgegaan van 53 reizigers, terwijl in werkelijkheid 47 leerlingen gebruik maakten van het vervoer. Hierdoor zijn minder ritten uitgevoerd. Er is een voordeel ontstaan van € 56.000 op de gemeenschappelijke regeling van de Vervoersorganisatie Regio Arnhem en Nijmegen. Het voordeel zit op de onderdelen Leerlingenvervoer en vraagafhankelijk vervoer. Het voordeel op beide onderdelen is ontstaan doordat er in begroting is uitgegaan van hoger aantal reizigers dan het werkelijk aantal reizigers. Hierdoor zijn minder ritten uitgevoerd.	56.000	**V**
Sportcentrum Malden Op Sportcentrum Malden is een voordeel ontstaan van € 48.000. Dit komt door lagere energiekosten als gevolg van gedaalde elektriciteitsprijzen en een eenmalige nabetaling van € 17.000 over de periode 1 okt. 2019 t/m 2024 uit de rijksregeling voor compensatie van energiekosten van maatschappelijk vastgoed.	48.000	**V**

Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord en Specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord. Er is een voordeel van € 85.000 ontstaan doordat de specifieke uitkeringen (SPUK GALA en SPUK IZA) zijn ingezet om diverse uitgaven te dekken die reeds in de begroting waren opgenomen, hierdoor vallen de gemeentelijke lasten lager uit.	85.000	**V**
Maatschappelijk werker St. Sterker Bij de overdracht van werkzaamheden van St. Sterker naar Synthese is uitgegaan van een subsidieperiode van 4 maanden, terwijl in de praktijk 6 maanden werkzaamheden zijn verricht. Hierdoor is meer subsidie betaald dan begroot.	21.000	**N**
Opvang vluchtelingen In 2025 heeft de gemeente twee keer een rijksbijdrage ontvangen in het kader van de spreidingswet (€ 58.000). De gemaakte kosten bedragen € 35.000, waardoor per saldo een voordeel resteert. Dit betreft een incidenteel voordeel doordat de ontvangen middelen hoger zijn dan de gemaakte kosten.	23.000	**V**
Inclusie Een budget voor lokale inclusieagenda was doorgezet naar 2025 om werkzaamheden alsnog uit te voeren. Een deel van deze werkzaamheden, waaronder de realisatie van twee digitaliseringsborden, is echter niet uitgevoerd. Hierdoor zijn minder kosten gemaakt dan begroot.	29.000	**V**
Inkomensregelingen De beschikbare buigmiddelen bleken dit jaar niet toereikend om alle inkomensvoorzieningen te dekken. Hierdoor is een beroep gedaan op de vangnetuitkering vanuit het Rijk om het tekort op te vangen. Binnen de bijstandsuitgaven is sprake van een overschrijding van € 32.000. Deze hogere uitgaven hangen samen met een lichte toename van het aantal bijstandsgerechtigden in de laatste maanden van het jaar. Daarnaast doet zich een forse overschrijding voor op het budget van de bijzondere bijstand, ter hoogte van € 131.000. Deze meeruitgaven worden voornamelijk veroorzaakt door hogere kosten voor bewindvoering, het Heumenstegoed en kinderopvang door derden.	163.000	**N**
Werkbedrijf Er is een voordeel ontstaan van € 69.000 op de gemeenschappelijke regeling van het Werkbedrijf. Dit voordeel is met name ontstaan op het onderdeel "Op Weg Naar Werk" (arbeidsmatige dagbesteding) door lagere kosten en vooraf begroot.	69.000	**V**
Overige verschillen > 25.000	1.000	**N**
Per saldo een voordeel op Programma 1 - Sociale leefomgeving	**€ 15.000**	**V**

Analyse programma 2

Analyse	Bedrag in euro's	**V**oor- of **N**adeel
003.00 Eigendommen De geplande verkoop van een kavel op industrieterrein Werklandschap Overasselt is niet doorgegaan (€ 100.000 nadeel). De bedrijfskavel wordt opnieuw in de markt gezet. Dit wordt slechts deels gecompenseerd door hogere pachtopbrengsten (€ 15.000 voordeel) door meer inschrijvingen op pachtgronden.	87.000	**N**
P110.01 Brandweer De gemeente Heumen heeft hiervoor via het gemeentefonds een bijdrage van € 125.000 ontvangen. Met deze middelen realiseert de gemeente zeven nieuwe brandputten, waarvan de uitvoering grotendeels plaatsvindt in 2026. De brandputten vergroten de beschikbaarheid van lokaal bluswater in en nabij natuurgebieden en versterken daarmee de mogelijkheden voor de brandweer om natuurbranden effectief te bestrijden. Dit is met name van belang in gebieden waar weinig brandkranen aanwezig zijn en waar terughoudend moet worden omgegaan met het gebruik van drinkwater.	125.000	**V**
P110.02 Oekraïne Op de opvanglocatie Oekraïne is een financieel voordeel van € 29.000 ontstaan doordat minder benodigde personele inzet. Hierdoor vielen de personeelskosten lager uit dan begroot.	29.000	**V**
*210.01 Reiniging openbare ruim*te Dit komt doordat in december een eenmalige rijksvergoeding is ontvangen voor het opruimen van zwerfafval en het treffen van bewustwordingsmaatregelen in eerdere jaren (2023 en 2024), waarmee in de begroting geen rekening was gehouden. Voor 2025 e.v. zijn er ook rijksvergoedingen te verwachten hiervoor maar is niet duidelijk om welke bedragen het zal gaan.	70.000	**V**
P340.01 Toerisme De gemeente Heumen heeft per 1 januari 2025 toeristenbelasting ingevoerd . De aanslagen over 2025 zijn pas in het voorjaar van 2026 opgelegd, waardoor in de Programmabegroting 2025 de opbrengsten nog niet waren opgenomen. Destijds werd uitgegaan van opbrengsten vanaf 2026 . Volgens de financiële regels moeten de inkomsten echter worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. Omdat de overnachtingen in 2025 hebben plaatsgevonden, worden de inkomsten toegerekend aan boekjaar 2025. Hierdoor ontstaat een verschil tussen begroting en realisatie van **€ 165.000** (begroot € 0, gerealiseerd € 165.000). De afwijking wordt dus veroorzaakt door het verschil tussen het moment van begroten en het moment waarop de inkomsten volgens de verslaggevingsregels moeten worden verwerkt.	165.000	**V**
740.00 Milieubeheer Voor transitievisie warmte is 11.000 minder uitgegeven. Dit is het gevolg van vertraging in het opstellen van het warmteprogramma en wijkuitvoeringsplannen. Benodigde onderzoeken naar bv aquathermie of warmtenetten zijn daardoor nog niet uitgevoerd.	25.000	**V**

Aan de Stichting Heumen Duurzaam en Groen is een lagere subsidie (49.600) toegekend dan primair begroot. De subsidie is toegekend op basis van het ingediende werkplan van HDG en valt dus 6.000 lager uit dan de begrote 55.650. Via de provincie Gelderland is rond jaareinde nog een subsidie ontvangen voor de aanschaf en plaatsing van vleermuiskasten wat een voordeel opleverde van 8.000.		
820.00 Grondexploitatie Het verwachte eindresultaat van de grondexploitatie Kanaalzone is verbeterd ten opzichte van de inschatting van een jaar geleden.	353.000	**V**
P830.00 Woningbouw Door het Rijk is een subsidie beschikbaar gesteld voor het realiseren van betaalbare woningen. In 2025 zijn er in de gemeente Heumen 5 betaalbare woningen gerealiseerd	35.000	**V**
830.03 Bouwzaken Op bouwzaken is een nadeel ontstaan door een hogere eindafrekening van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen. Dit komt doordat meer omgevingsvergunningen zijn aangevraagd en de behandeling daarvan meer tijd heeft gekost dan vooraf was ingeschat. Dit komt omdat Heumen heeft aangegeven om breder te toetsen. Ook zijn er meer uren per product nodig, dat is mede veroorzaakt door de invoering van de units – de overleggen daarvoor worden bij vergunningverlening opgevoerd. Daarnaast zijn meer controles uitgevoerd. Omdat deze werkzaamheden vraaggestuurd zijn, is het lastig om deze kosten vooraf nauwkeurig te voorspellen.	100.000	**N**
830.04 leges bouwvergunningen De afgelopen jaren lagen de inkomsten bouwleges tussen de 350.000 en 450.000. Dit kwam door enkele grotere bouwprojecten> Voor 2025 zijn de legesinkomsten 215.000 en waren er geen grote bouwprojecten geweest. Enkele grote projecten (o.a. Kerkplein, Zilverbergweg) zijn vertraagd. Tegelijkertijd met de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ingevoerd. Dit betekent dat een deel van de werkzaamheden (de zgn. 'technische bouwtoets') door marktpartijen wordt overgenomen. Dit heeft tot gevolg dat de legesinkomsten afnemen. Het is lastig inschatten wat hiervan het effect zal zijn. In 2026 nemen we de ontwikkelingen in de bouwleges mee in de tussentijdse voortgangsrapportage.	196.000	**N**
Overige verschillen < 25.000	33.000	**V**
per saldo een voordeel op Programma 2 - Fysieke leefomgeving	**453.000**	**V**

Analyse programma 3

Analyse	Bedrag in euro's	**V**oor- of **N**adeel
P00101 College van B&W Uiterlijk 1 januari 2028 moeten alle Appa pensioenverplichtingen zijn overgedragen aan het ABP in het kader van de Wet toekomst pensioenen (WTP). Vanaf dat moment vervalt de huidige systematiek van begrotings-gefinancierde pensioenbetalingen (via het vormen van een voorziening) en dragen gemeenten voortaan premies af aan het ABP voor politieke ambtsdragers. Per ultimo 2025 heeft onze uitvoeringsorganisatie Appa een financieel jaarverslag opgesteld over de pensioenverplichtingen van de gemeente Heumen richting (voormalige) wethouders op basis van de in december 2025 vastgestelde BBV uitgangspunten. De kern van de nieuwe uitgangspunten is dat gemeenten zowel een voorziening moeten treffen voor individuele waardeoverdrachten als een aanvullende voorziening voor het Appa-fonds. Voor de gemeente Heumen leidt dit tot een totale benodigde voorziening van € 3.863.998, bestaande uit € 3.123.606 voor individuele waardeoverdrachten en € 740.392 voor het Appa-fonds. Hiervoor is per ultimo 2025 een dotatie van € 724.881 noodzakelijk.	706.000	**N**
P-budgetten ambtelijke organisatie De P-budgetten bestaan uit alle kosten die samenhangen met salarissen, sociale lasten, inhuur van externe capaciteit en overige loongerelateerde uitgaven. In 2025 is sprake van een voordelige afwijking van € 35.000. Ten opzichte van het totale loonkostenbudget van € 10.832.685 komt dit neer op een beperkte afwijking van 0,3%. Hoewel de vaste formatie in 2025 met 2,3 fte is toegenomen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting, is deze uitbreiding volledig binnen de bestaande budgetten opgevangen. Dit is mogelijk gemaakt door het inzetten van beschikbare middelen en het herverdelen van formatie en bijbehorende loonkostenbudgetten (organisatieontwikkelingstraject). Het vinden van de juiste medewerkers blijft een uitdaging door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor konden diverse vacatures niet direct worden ingevuld en is op meerdere plekken tijdelijke capaciteit ingehuurd om de continuïteit van het werk te borgen. Daarnaast was in 2025 sprake van een hoger ziekteverzuim dan in voorgaande jaren. Om medewerkers te ondersteunen is extra ingezet op begeleiding en duurzame inzetbaarheid. Ook dit leidde tot aanvullende inhuurkosten, die echter binnen de totale personele budgetten en beschikbare stelposten konden worden opgevangen.	35.000 Bestaande uit: - € 50.000 afdelingen - € 15.000 griffier	**V**
P00413 Facilitaire zaken Met name de gas- en elektriciteitskosten zijn lager uitgevallen dan begroot, ondanks een eerdere bijstelling. In de begroting 2026 is hier al rekening mee gehouden. Nader wordt onderzocht in hoeverre deze lagere kosten structureel zijn, mede in relatie tot de verbouwing van het gemeentehuis.	33.000	**V**

P00414 Informatie en automatisering Op informatie en automatisering is een nadeel ontstaan van € 53.000. Dit komt door hogere kosten voor software en licenties, onder andere door een nabetaling over voorgaande jaren en een toename van het gebruik. Daarnaast was in 2025 tijdelijk sprake van dubbele lasten door de overgang van oude naar nieuwe systemen. Ook heeft een versnelde migratie van het oude documentmanagementsysteem naar het huidige zaaksysteem geleid tot extra kosten.	53.000	**N**
P00418 Binden en boeien De overschrijding binnen het product Binden en Boeien wordt voornamelijk veroorzaakt door de aframing van het budget in de 2e voortgangsrapportage en meer deelname aan Digifris dan vooraf was ingeschat. Digifris is een initiatief waarmee medewerkers worden ondersteund in het versterken van digitale vaardigheden, zelfredzaamheid en persoonlijke ontwikkeling. Het programma biedt een breed aanbod aan trainingen en workshops, waarin deelnemers actief aan de slag gaan met zowel digitale als persoonlijke vaardigheden. Inmiddels zijn medio maart 2026 50 trainingen gegeven binnen de gemeente die 608 boekingen hebben opgeleverd.	25.000	**N**
Resultaat op kapitaallasten Het voordeel op rentelasten komt doordat de rentekosten in de begroting 2025 niet juist waren verdeeld over de verschillende investeringen. Bij de jaarrekening is deze verdeling gecorrigeerd, waardoor de rentelasten lager uitvallen. Het is geen beleidsmatig voordeel, maar een administratieve correctie. In de begroting vanaf 2026 is dit hersteld.	231.000	**V**
OZB woningen en OZB niet-woningen Op OZB woningen en niet-woningen is een voordeel ontstaan Dit komt doordat de kosten van Munitax lager zijn uitgevallen dan begroot, onder andere door lagere personeelskosten en efficiëntere afhandeling van bezwaarschriften. Daarnaast zijn de OZB-opbrengsten woningen € 10.000 en OZB-opbrengsten niet-woningen € 70.000 hoger uitgevallen dan verwacht.	195.000	**V**
P00700 Algemene uitkering Op de algemene uitkering is een voordeel ontstaan van € 136.000. Dit komt voornamelijk door een hoger bedrag uit de decembercirculaire 2025 (€ 230.000), dat niet meer in de begroting kon worden verwerkt. Daartegenover staan nacalculaties over 2023 en 2024 die hebben geleid tot een nadeel van € 94.000.	136.000	**V**
P00800 Algemene baten en lasten De stelpost van € 25.000 (voordeel) voor sociaal en culturele activiteiten is niet ingezet. Deze stelpost maakt onderdeel uit van het coalitieakkoord 2022. In 2025 hebben de vijf colleges en daarna de gemeenteraden van de aan Munitax deelnemende gemeenten het besluit genomen om de gemeentelijke belastingtaken die Munitax momenteel uitvoert over te dragen aan Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR). De raad besloot om de incidentele kosten voor het aandeel van Heumen (€ 890.000) te bekostigen uit de algemene reserve. Het college verzocht de raad om naar gelang de voortgang van het project de daadwerkelijk bestede kosten uit de algemene reserve te halen. Het college van B&W verantwoordt de kosten in de P&C cyclus.	25.000 193.000	**V** **N**

De desintegratiekosten (onderdeel van de incidentele kosten) voor Heumen zijn vastgesteld € 193.000. Deze kosten worden verwerkt in 2025 omdat ze al zijn vastgesteld en dus vergoed moeten gaan worden aan de gemeente Beuningen. Het restant van de kosten wordt in 2026 en 2027 verwacht.		
P0100 Mutaties reserves programma 3 De desintegratiekosten (onderdeel van de incidentele kosten) voor Heumen zijn vastgesteld € 193.000. Deze kosten worden verwerkt in 2025 omdat ze al zijn vastgesteld en dus vergoed moeten gaan worden aan de gemeente Beuningen. Het restant van de kosten wordt in 2026 en 2027 verwacht.	193.000	**V**
Overige posten	25.000	**N**
per saldo een voordeel op Programma 3 - bestuur en organisatie	**155.000**	**N**

1B. Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheer

ALGEMEEN

De gemeente kan te maken krijgen met onverwachte kosten, bijvoorbeeld door economische veranderingen of stijgende prijzen. Daarom is het belangrijk dat er voldoende geld beschikbaar is. Zo kunnen tegenvallers worden opgevangen zonder direct te hoeven bezuinigen.

Het weerstandsvermogen laat zien in hoeverre de gemeente deze financiële tegenvallers kan opvangen. Dit is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (zoals reserves en begrotingsruimte) en de ingeschatte risico's. Hoe hoger het weerstandsvermogen, hoe beter de gemeente tegenvallers kan opvangen. De gemeente brengt risico's systematisch in beeld. Per risico wordt gekeken hoe groot de kans is en wat de impact is. Waar nodig worden maatregelen genomen om risico's te beperken.

Het doel is dat de werkzaamheden zoveel mogelijk ongestoord kunnen worden uitgevoerd. Daarom wordt regelmatig gemonitord en bijgestuurd via de planning- en controlcyclus. Zo krijgt de raad tijdig inzicht in de financiële situatie en de benodigde maatregelen.

Naast het weerstandsvermogen worden in deze paragraaf ook financiële kengetallen toegelicht, zoals de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Samen geven deze kengetallen een beeld van de financiële gezondheid van de gemeente.

WEERSTANDSVERMOGEN EN WEERSTANDSCAPACITEIT

Beschikbare weerstandscapaciteit
De direct beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen die de gemeente direct kan inzetten om onverwachte kosten op te vangen. In onderstaande tabel is de beschikbare weerstandscapaciteit weergegeven.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Ultimo 2025
Vrij besteedbaar deel algemene reserve per 31 december 2025	**€ 4.639.530**
Resultaat 2025 exclusief voorgestelde budgetoverhevelingen	**+ € 18.532**
Totaal	**€ 4.658.062**

De algemene reserve is bedoeld om risico's op te vangen.

De raad heeft in totaal € 12 miljoen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van Kanaalzone/Juliana '31.

De raad heeft op 14 december 2023 besloten om de betonfabriek aan te kopen voor de ontwikkeling van de Kanaalzone. Voor het verwachte verlies op de grondexploitatie is € 424.000 apart gezet (zie paragraaf grondbeleid) in een verliesvoorziening.

In de meerjarenbegroting 2026 is € 11,5 miljoen opgenomen voor Juliana '31, op basis van het raadsbesluit van 12 maart 2026. Deze verwerking is nog niet opgenomen in de jaarrekening 2025.

De hoogte van de algemene reserve bedraagt € 16.139.530. Na aftrek van € 11.500.000 resteert € 4.639.530 als vrij besteedbaar deel van de reserve. Het positieve jaarrekeningresultaat verhoogt de beschikbare weerstandscapaciteit met € 18.532.

	Beschikbaar gesteld cf. raadsbesluit 14-12-2023 en 12-03-2026	Aangewend t/m 2025	Restant
Juliana '31 Malden	11.500.000	0	11.500.000
Kanaalzone	500.000	424.000	76.000
Totaal	12.000.000	**424.000**	**11.576.000**

De reconstructie bestaat uit onderdelen waarvan de gemeente eigenaar is (velden en openbare ruimte) en onderdelen waarvan Juliana ’31 eigenaar is (accommodatie en opslagloods). Voor de dekking van de toekomstige afschrijvingskosten van deze investeringen heeft de raad in maart 2026 een bestemmingsreserve kapitaallasten Juliana ’31 ingesteld ter grootte van € 11,5 miljoen. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedurende de looptijd van de investeringen gedekt uit deze reserve.

In 2025 hebben nog geen afschrijvingen plaatsgevonden. De afschrijvingen beginnen te lopen in het jaar na afronding van de (deel)investering. Daardoor was in 2025 nog geen onttrekking uit de bestemmingsreserve noodzakelijk en bedraagt de aanwending ultimo 2025 € 0.

Benodigde weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om de financiële gevolgen van risico’s op te vangen. Het gaat om risico’s waarvoor de gemeente nog geen volledige maatregelen heeft getroffen.

Maatregelen kunnen bijvoorbeeld zijn:
- het vormen van een voorziening voor risico’s waarvan de financiële gevolgen waarschijnlijk zijn en redelijk te schatten;
- het afsluiten van een verzekering;
- het aanpassen van beleid of budgetten;
- het maken van afspraken met partners om risico’s te beperken.

In maart 2026 is een inventarisatie gemaakt van de risico’s voor de programmabegroting 2026. In totaal is voor € 6,0 miljoen aan risico’s in beeld gebracht. Op basis van kans en impact bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 2,1 miljoen. De volledige inventarisatie is opgenomen in bijlage 5.

Onderstaande tabel laat de benodigde weerstandscapaciteit zien.

Benodigde weerstandscapaciteit	Jaarstukken 2025
Reservering voor vermogensrisico’s (zie tabel risico-inventarisatie)	€ 2.087.000

Het is belangrijk om te bepalen of het weerstandsvermogen voldoende is. Hiervoor worden de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit met elkaar vergeleken. De benodigde weerstandscapaciteit komt uit de risico-inventarisatie. Door deze te delen door de beschikbare weerstandscapaciteit ontstaat het weerstandsvermogen.

Dit drukken we uit in een kengetal:

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Het weerstandsvermogen bedraagt op balansdatum 31 december 2025:

Weerstandsvermogen	Jaarstukken 2024	Jaarstukken 2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	4.572.119	**4.658.062**
Benodigde weerstandscapaciteit	3.807.000	2.087.000
Weerstandsvermogen	1,20	2,23

Stille reserves

Stille reserves zijn eigendommen van de gemeente die op de balans voor een lagere waarde staan dan ze echt waard zijn. Dit betekent dat er een verborgen vermogen aanwezig kan zijn dat zichtbaar wordt bij de verkoop ervan. Gemeenten bezitten vaak grond, gebouwen of andere onroerende zaken. Wanneer bezittingen op de balans staan tegen de historische aanschafwaarde of een lagere boekwaarde, terwijl de marktwaarde (bijvoorbeeld de WOZ-waarde) hoger is, ontstaat een stille reserve. In de berekening van de weerstandscapaciteit wordt geen rekening gehouden met de stille reserves maar we geven u op deze manier inzicht in de omvang. Hierna worden alleen de onroerende zaken gepresenteerd waarvan het waarschijnlijk is dat ze verkocht kunnen worden. Dat is voor pachtgronden meer het geval dan het gemeentehuis.

Object	**WOZ-waarde**
Gemeentehuis, Kerkplein 6, Malden	€ 2.560.000 (boekwaarde € 555.806)
Gemeentelijke werkplaats, Ambachtsweg 10, Malden	€ 460.000
Parkeergarage Maldensteijn	€ 415.000
Pachtgronden*	€ 3.300.000
Natuurgronden**	€ 2.600.000

** Per 31 december 2025 beschikt de gemeente nog over 79 ha pachtgronden, waarvan 55 ha pachtgronden die niet op de balans staan. Voor de waardering van de stille reserve aan pachtgrond wordt € 60.000 per ha aangehouden.*

*** De gemeente bezit 204 ha bosgrond met een geschatte waarde van € 2,6 miljoen.*

Conclusies weerstandsvermogen

Om te beoordelen of de gemeente de risico's kan opvangen, wordt gebruik gemaakt van de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement.

De gemeente Heumen heeft waarderingscijfer A. Dit betekent dat het weerstandsvermogen uitstekend is. De algemene reserve is in omvang relatief beperkt, maar in verhouding tot de risico's voldoende om tegenvallers op te vangen. Met de raad is afgesproken dat er minimaal € 5 miljoen in de algemene reserve aanwezig is. Deze afspraak is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen (raadsbesluit 3 juli 2025).

Wel vraagt de beperkte omvang van de algemene reserve om blijvende aandacht bij nieuwe risico's en investeringen.

Waarderingstabel weerstandsvermogen ***Waarderingscijfer***	***Ratio weerstandsvermogen***	***Betekenis***
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

KENGETALLEN VOOR DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE GEMEENTE HEUMEN

In Nederland moeten gemeenten vijf belangrijke cijfers ('kengetallen') in hun begroting en jaarverslag opnemen. Deze cijfers laten zien hoe gezond de gemeentefinanciën zijn en of de gemeente klaar is voor de toekomst. Ze helpen de gemeenteraad om goede besluiten te nemen over uitgaven, investeringen en belastingen. Door naar deze cijfers te kijken, wordt duidelijk hoe sterk de gemeente er financieel voor staat en waar er risico's zijn. Elk kengetal laat een ander deel van de financiën zien. De kengetallen laten de financiële gezondheid van de gemeente zien en helpen zo de gemeenteraad om inzicht te krijgen in:

- Hoeveel financiële risico's de gemeente loopt (schuldquote, grondexploitatie).
- Hoe stabiel en robuust de gemeente is (solvabiliteitsratio, exploitatieruimte).
- Hoeveel ruimte er is voor belastingmaatregelen (belastingcapaciteit)

Hierna volgt een uitleg over de kengetallen.

1. Netto schuldquote en Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Netto schuldquote en gecorrigeerde netto schuldquote: Deze cijfers laten zien hoeveel schuld de gemeente heeft in verhouding tot de inkomsten. De netto schuldquote wordt berekend inclusief en exclusief uitgezette leningen aan derden. Hierdoor wordt duidelijk wat het aandeel is van de verstrekte leningen in de exploitatie. Als een gemeente leningen verstrekt aan derden (zoals woningcorporaties of verbonden partijen), kan dit de schuldpositie vertekenen. Daarom wordt de netto schuldquote ook gecorrigeerd voor deze verstrekte leningen om een beter beeld te krijgen van de echte financiële druk op de gemeente. Een hoge schuldquote betekent dat de gemeente kwetsbaarder is en hogere rentelasten heeft. Een lage schuldquote geeft aan dat de gemeente minder afhankelijk is van leningen en meer financiële vrijheid heeft.
Een lage schuldquote geeft aan dat de gemeente minder afhankelijk is van leningen en meer financiële vrijheid heeft. Wanneer de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt dan is de gemeenteschuld hoog en mag hij niet verder stijgen.

2. Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft aan hoeveel eigen geld de gemeente heeft in verhouding tot het totaal aan bezittingen. Meer eigen geld betekent meer financiële zekerheid. Minder eigen geld maakt de gemeente kwetsbaarder. De solvabiliteitsratio geeft aan of de gemeente haar schulden kan aflossen met het eigen geld en is daarmee een maatstaf voor financieel evenwicht.
Een hoge solvabiliteitsratio betekent dat de gemeente over voldoende eigen vermogen beschikt en minder afhankelijk is van externe financiering. Een lage solvabiliteitsratio betekent dat de gemeente een relatief hoge schuldenlast heeft en financieel kwetsbaarder is bij een tegenvaller. Een solvabiliteit boven de 50% is sterk, onder de 20% is risicovol. De solvabiliteit kan verbeterd worden door minder leningen af te sluiten of hogere inkomsten te ontvangen.

3. Grondexploitatie

Dit cijfer vertelt hoe afhankelijk de gemeente is van het verkopen van grond. Een laag kengetal van grondexploitatie betekent minder financiële risico's als de verkoop van bouwgrond tegenvalt of bouwplannen vertraging oplopen.
Gemeenten die veel investeren in grond kunnen grote opbrengsten genereren, maar lopen ook risico's bij waardedalingen of stagnerende woningbouw. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grondexploitaties zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal laat zien of de gemeente voldoende vaste inkomsten heeft om de vaste lasten te betalen. Een positief cijfer betekent dat er ruimte is voor nieuwe plannen of tegenvallers. Een negatief cijfer betekent dat de gemeente structureel meer uitgeeft dan dat er binnenkomt, wat op termijn problemen geeft. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
Een positieve exploitatieruimte betekent dat de gemeente ruimte heeft voor nieuwe investeringen of tegenvallers kan opvangen zonder directe bezuinigingen. Een negatieve exploitatieruimte betekent dat de gemeente structureel meer uitgeeft dan er binnenkomt. Op korte termijn kan financiële problemen opleveren.

5. Belastingcapaciteit

Dit cijfer vergelijkt de belastingen die inwoners betalen met het landelijke gemiddelde. Is het percentage hoger dan 105%, dan zijn de belastingen in de gemeente hoog en is het moeilijk om deze verder te verhogen.
Een lage belastingdruk geeft ruimte om eventueel belastingen te verhogen. Een hoge belastingdruk maakt dat minder makkelijk, omdat inwoners dan al veel betalen.

De uitkomsten voor de gemeente Heumen.

In de onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de vijf kengetallen voor de gemeente Heumen weergegeven. Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest.

Kengetallen	**Jaarstukken 2024**	**Begroting 2025**	**Jaarstukken 2025**	**Geld Gem**	**Cat. A**	**Cat. B**	**Cat. C**
Netto schuldquote	63%	98%	67%	58%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	80%	57,86%	51%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	25%	21%	22,12%	33%	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	2,54%	0,6%	-1,24%	1,45%	Begr en MJR>0 %	Begr of MJR>0 %	Begr en MJR<0%
Grondexploitatie	29%	55%	47,08%	6%	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapa-citeit	97%	97%	89,44%	99%	<95%	95-105%	>105%

Een analyse van de kengetallen

De gemeente investeert de komende jaren in diverse projecten; de grondexploitatie Kanaalzone is het grootste project. Hierdoor worden maatschappelijke doelen bereikt maar zorgt ervoor dat de kengetallen in de begrotingsjaren minder positief zijn. De kengetallen voor de netto-schuldquote, solvabiliteit en grondexploitatie vallen in de categorie hoog risico. Dit vraagt om actief toezicht en dat we voorzichtig moeten zijn met nieuwe investeringskredieten. Beperk tot nodige vervangingsinvesteringen en verplichte wettelijke/opgave-gedreven projecten. De lage solvabiliteit betekent dat de algemene reserve in de gaten gehouden moet worden.
De structurele exploitatieruimte schommelt rond de nullijn: in 2026 licht negatief, vanaf 2027 licht positief. De begroting is daarmee in de basis meerjarig sluitend maar de reserve is beperkt. Bij (meerjarige) stijgingen van kosten zijn er twee oplossingen: het verhogen van de inkomsten of verlagen van de kosten.
De belastingcapaciteit laat zien dat de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden (eigenaar) onder het landelijk gemiddelde liggen (2025: € 1.053). Dit betekent dat, als het nodig is, er ruimte is voor het verhogen van de inkomsten. Dit met aandacht voor de betaalbaarheid van de woonlasten van onze inwoners.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

ALGEMEEN

Inleiding
De gemeente Heumen heeft een totale oppervlakte van 4.168 ha., waarvan een groot gedeelte bij de gemeente in beheer is als openbare ruimte. De openbare ruimte is onder te verdelen in wegen, riolering, verlichting, openbaar groen, gebouwen en bossen.
De kwaliteit van het beheer en het onderhoud wordt door de raad bepaald (kaderstellende rol) met de vaststelling per onderdeel van beheerplannen en de bijbehorende budgetten (budgetrecht).

Voor de navolgende kapitaalgoederen zijn beheerplannen in gebruik:
- wegen
- riolen
- openbaar groen
- diverse gebouwen

In de beheerplannen is onder meer het niveau van het onderhoud vastgesteld. De budgetten voor de uitvoering van de beheerplannen maken een belangrijk deel uit van de gemeentelijke begroting. Het college voert beheer en onderhoud uit en rapporteert hierover.

In deze paragraaf geven we informatie over de uitvoering van het uitgevoerde onderhoud in 2023.

WEGEN

Beleidskaders en beheerplannen
beheerplannen De vereiste kwaliteitsniveaus van de openbare ruimte zijn vastgelegd in het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2024-2034 (kortweg: beleidsplan IBOR). Het beheerplan wegen wordt aangepast aan dit IBOR-plan, zodat alles goed op elkaar afgestemd is. Uit inspecties (volgens de landelijke regels van CROW) volgde een rapport: de Beheerrapportage Wegenonderhoud 2024-2028. Dit rapport is gebruikt om nieuwe plannen te maken.

BBV
Vervolgens is vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) vastgelegd dat, indien een gemeente gebruik wil maken van een voorziening voor het uitvoeren van groot onderhoud, een recent beheerplan vereist is. Voor het uitvoeren van groot onderhoud aan onze wegen maken wij gebruik van een voorziening, om de kosten van het groot onderhoud gelijkmatig over de jaren te kunnen verdelen. De benodigde middelen voor groot onderhoud wegen (als bijlage opgenomen in de Programmabegroting 2025) zijn gebaseerd op het beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2024-2034 (kortweg: beleidsplan IBOR).

Vastgesteld kwaliteitsniveau
We hebben afgesproken dat de meeste wegen worden onderhouden op kwaliteitsniveau C (laag). Voor de fietspaden geldt kwaliteitsniveau B (basis).

Status onderhoud
Om de kwaliteit van de wegen en paden in beeld te brengen is in 2025 wederom het volledige wegenareaal van gemeente Heumen visueel geïnspecteerd en getoetst of de wegen aan de vereiste kwaliteitsniveaus voldoen. Uit inspectie blijkt dat de kwaliteit van de wegen in de gemeente Heumen redelijk goed is. Van alle verhardingen scoort 88% van zeer goed tot voldoende. 11% is slecht en heeft achterstallig onderhoud of het onderhoud is uitgesteld. 1% is matig en moet binnen twee jaar worden opgeknapt

Monitoring
De gemeente Heumen heeft totaal ongeveer 1.317.800 m² verharding in beheer. Hiervan is ca. 530.000 m2 asfalt, 30.000 m² betonverharding en 600.000 m² elementenverharding. Daarnaast is ook nog bijna 160.000 m2 aan half- en onverhard areaal aanwezig.
Ongeveer 88% voldoet aan de afgesproken kwaliteit. Bij 12% is de kwaliteit matig of slecht en wordt onderhoud uitgevoerd.

Risico's
Het grootste risico is plotselinge schade aan de wegen, bijvoorbeeld door boomwortels of extreem weer. Dan kan snel onderhoud nodig zijn voor de veiligheid. Het gekozen onderhoudsniveau is soms laag, wat niet altijd past bij de wensen voor toegankelijkheid, een inclusieve samenleving en veiligheid. Als de kwaliteit te laag wordt, kan de gemeente meer verantwoordelijk worden bij ongelukken.
De gemeente wil projecten meer samen uitvoeren met andere onderhoudswerkzaamheden en beter vooruitplannen. Zo voorkomen we vertragingen of claims en kunnen we meer gebruik maken van subsidies.
Door de nieuwe inspectie zullen de kosten waarschijnlijk stijgen.

Wat hebben we gedaan in 2025?

Achterstallig onderhoud
Vooral de fietspaden scoorden slecht. Daarom zijn bijvoorbeeld de fietspaden door Maldensveld en bij de Veldsingel verbeterd. Het fietspad aan de Hatertseweg is ook waar nodig opgeknapt. Dit had een doorloop van 2024 tot eind 2025. Vervolgens zijn vele asfaltreparaties uitgevoerd aan klinkerbakken en slechte asfaltdelen. Ook zijn op vele plaatsen de elementenverhardingen hersteld van wortelopdruk en oneffenheden.

Uitgesteld onderhoud
Soms wordt onderhoud uitgesteld, bijvoorbeeld door andere werkzaamheden aan de Hatertseweg of het centrumplan. We houden ook rekening met de planning van netbeheerder Liander vanwege de energietransitie. Ook als we werken combineren, kan onderhoud later plaatsvinden. In de Randwijk in Malden is het onderhoud uitgesteld naar 2026, zodat er meer tijd is voor overleg met bewoners, verkeersplannen en het aanpassen van de waterafvoer en het klimaatbestendig maken van de omgeving.
Daarnaast is uitvoering gegeven aan het Molenpark en Maasstraat terrein.

Voortgang
In het derde en vierde kwartaal van 2025 zijn de wegen opnieuw geïnspecteerd en is er een nieuw beheerplan opgesteld en wordt het beheerbestand met gegevens over de wegen bijgewerkt.

Financiën

Onderhoud
De volgende onderhoudslasten zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Onderhoudslasten kapitaalgoed (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	558	507	507	507	507	507
Groot onderhoud exploitatielasten	416	460	460	460	460	460
Klein onderhoud exploitatielasten	118	114	114	114	114	114
IBOR budget	154	128	150	150	150	150
Overige onderhoudslasten	13	13	13	13	13	13
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	701	560	650	650	650	650
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed	2	3	3	3	3	3

Voorziening groot onderhoud
Voor het groot onderhoud heeft de gemeente een voorziening. Het verloop presenteren we hieronder.

Voorziening groot onderhoud kapitaalgoed (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Stand per 1 januari	344	486	533	580	627	674
Toevoeging voorziening	558	507	507	507	507	507
Onttrekking voorziening	416	460	460	460	460	460
Stand per 31 december	486	533	580	627	674	721

Investeringen
De nieuwe (her)investeringen in kapitaalgoederen en de bijbehorende kapitaallasten als gevolg van deze investeringen.

Investeringen (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Investeringen kapitaalgoed	800	1.256	1.262	1.262	1.262	1.262
Kapitaallasten van deze investeringen	40	63	63	63	63	63

KUNSTWERKEN

Beleidskaders en beheerplannen
Naar aanleiding van het overleg tussen de accountant en de auditcommissie op 20 juni 2023 is besloten om alle onderhoudsplannen voor gemeentelijke eigendommen te actualiseren en ter besluitvorming voor te leggen aan de Raad. Op 21 september 2023 heeft de Raad daarom het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2024-2034 (IBOR-plan) vastgesteld.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
In het IBOR-plan is voor kunstwerken gekozen voor functioneel beheer. Dit betekent dat de beheergroepen in stand worden gehouden zodat deze veilig zijn en hun functie behouden, zonder onderscheid in hoger of lager onderhoudsniveau. Hierdoor verschillen de benodigde beheerkosten niet per object.

Status onderhoud
Volgens het Kunstwerken beheerplan gemeente Heumen 2017–2021 (paragraaf 3.2.3) heeft 100% van de kunstwerken kwaliteitsniveau C. Op dit moment wordt functioneel beheer toegepast met als doel minimaal kwaliteitsniveau C. Wanneer een kunstwerk C of lager scoort op technische aspecten, neemt het risico op ongevallen toe. Daarom wordt geadviseerd om te streven naar kwaliteitsniveau B, zodat tijdig onderhoud plaatsvindt en risico's zoals uitglijden op een brug of instortingsgevaar bij steigers en beschoeiingen worden beperkt.

Monitoring
Volgens het huidige beheerplan (2017) beheert de gemeente Heumen 18 verschillende typen kunstwerken en in totaal 293 civiele kunstwerken. Het merendeel bestaat uit betonduikers; niet alle duikers vallen echter onder dit beheer, sommige behoren tot het rioolbeheer. Daarnaast zijn er hekwerken toegevoegd die eerder niet in het systeem stonden, evenals diverse fauna-/paddenrasters en tunnels.
Voor een goede monitoring vindt eind 2025 opnieuw een inspectie en inventarisatie plaats.

Risico's
Het grootste risico van functioneel beheer is dat onverwachte of ernstige schade aan kunstwerken vraagt om directe actie wegens veiligheid of het behoud van de functie. Het advies blijft om te streven naar kwaliteitsniveau B, zodat tijdig onderhoud kan plaatsvinden.
Bij de nieuwe inspectie worden de kosten geïndexeerd, waardoor deze zullen stijgen.

Wat hebben we gedaan in 2025?
Achterstallig onderhoud
De gemiddelde kwaliteit van de kunstwerken die de gemeente beheert is C. Met name de dassentunnels en paddentunnels verkeren in D-kwaliteit en vragen de komende jaren extra aandacht; het noodzakelijke onderhoud hiervoor is grotendeels in 2023 en 2024 uitgevoerd. De fietsbrug aan de Baron van Brakelstraat bij Nederasselt richting Wijchen is voorbereid voor vervanging eind 2025, dit in samenwerking met de mede-eigenaren gemeente Wijchen/Druten. Deze brug is gefabriceerd eind 2025 en dit voorjaar geplaatst.
Voor groot onderhoud aan de brug over de visvijver bij de verlengde Boterdijk is inmiddels een inspectie uitgevoerde en offerte opgesteld á € 65.000. Dit zal medio 2026 uitgevoerd worden, als wegonderdeel, op kosten van het reconstructiebudget wegen.
Onderhoud aan de dassenrasters op de Parksesteeg in 2025 is uitgesteld in afstemming met verkeersplannen Vennengebied en vanwege de beschikbare financiële middelen. Medio 2026 zal dit onderhoud zo mogelijk uitgevoerd worden.

Uitgesteld onderhoud
Als gevolg van afstemming met verkeerskundige plannen en financiële middelen is onderhoud aan de dassenrasters op de Parksesteeg nog even uitgesteld.

Voortgang
Het is wenselijk om in het vierde kwartaal van 2025 opnieuw het areaal van kunstwerken te inspecteren en te inventariseren. Op basis hiervan wordt een nieuw beheerplan opgesteld en het beheerbestand geactualiseerd, mede in verband met de update van het beheersysteem. Deze wens is niet uitgevoerd en wordt doorgeschoven naar 2026.

Financiën

Onderhoud
De volgende onderhoudslasten zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Onderhoudslasten kapitaalgoed (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	n.v.t					
Groot onderhoud exploitatielasten	n.v.t.					
Klein onderhoud exploitatielasten	19	18	18	18	18	18
Overige onderhoudslasten	n.v.t.					
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	18	18	18	18	18	18
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed						

VERLICHTING

Beleidskaders en beheerplannen
Naar aanleiding van het gesprek tussen de accountant en de auditcommissie op 20 juni 2023 is besloten om alle onderhoudsplannen van gemeentelijke voorzieningen te actualiseren en voor te leggen aan de Raad. Op 21 september 2023 stelde de Raad het Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2024–2034 (IBOR-plan) vast.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Het IBOR-plan stelt voor de openbare verlichting bij de doelstelling 'veiligheid' minimaal het B-niveau vast. Eerder stemde de Raad op 9 juli 2015 in met de "Kaderstelling openbare verlichting 2015–2024", inclusief het amendement om in tien jaar over te schakelen op duurzame verlichting.
Dankzij dit investeringsbudget is de ombouw bijna volledig gerealiseerd: sinds 2024 is alle verlichting voorzien van duurzame led-armaturen en zijn de masten geschilderd of vervangen. Alleen het deel in Overasselt moet nog worden aangepakt, samen met het DPO en het onderhoud aan de N846 in 2026. De verlichting zal daar vervangen worden door nieuwe LED-armaturen en mogelijk komen er andere masttypen en locaties.

Status onderhoud
In de gemeente staan circa 3.700 lichtmasten die voldoen aan het gestelde B-niveau. In 2016 bedroeg het energieverbruik ongeveer 475.000 kWh. Inmiddels is de openbare verlichting volledig omgebouwd naar led en gedimd waar mogelijk, met als resultaat een energieverbruik van 198.000 kWh: een besparing van 58% ten opzichte van januari 2017. Ondanks deze besparing zijn de energiekosten gestegen.
In 2024 bedragen de jaarlijkse kosten € 33.500, tegenover € 22.500 in 2016. Deze stijging komt door een forse toename van de energietarieven, die tussen 2016 en 2024 met ongeveer 256% zijn gestegen.

Monitoring
Samen met Nobralux wordt de openbare verlichting beheerd en periodiek geïnspecteerd.

Risico's
Het belangrijkste risico is de levensduur van de elektrotechnische componenten. Daarnaast is het voldoen aan de installatieverantwoordelijkheid volgens de NEN 3140 vereist. Momenteel ligt deze verantwoordelijkheid bij de gemeentesecretaris. Het advies blijft om deze verantwoordelijkheid structureel te regelen en hiervoor budget beschikbaar te stellen.

Wat hebben we gedaan in 2025?

Verledding
In 2025 hebben we nog 40 lichtmasten verled en zijn ook de eerste generatie LED armaturen met Fortimo-module aan einde levensduur en geven opkomende storingen. Deze zijn vervangen door nieuwe LED armaturen. Dit was oa op de Frankenstraat, Keltenstraat, Honing- en Kleine Klaver, Industrieterrein Sluisweg, Hoge Brug en Ambachtsweg. Nu is 95,5 % van ons areaal LED.

Meldingen
We hebben in 2025 182 meldingen ontvangen waarvan 53 netstoringen vaak agv de Lianderwerkzaamheden, 22 schaderijdingen, 70 storingen en 30 werkopdrachten wegens diverse werkzaamheden, en 7 dubbelmeldingen.

Achterstallig onderhoud
Voor het komgebied van Overasselt is het de bedoeling om in 2026, samen met het DPO en het onderhoud aan de N846 door de provincie, het achterstallig onderhoud aan de openbare verlichting uit te voeren. De huidige verlichting wordt dan volledig vervangen door nieuwe LED-armaturen en mogelijk verplaatst of voorzien van andere masttypen.

Uitgesteld onderhoud
Door afstemming met de provincie heeft dit uitstel in onderhoud plaatsgevonden.

Voortgang
De openbare verlichting wordt samen met Nobralux BV beheerd en geïnspecteerd, zodat het B-niveau gehandhaafd blijft. Het meerjarige onderhoud 2025-2027 is gegund aan Van Gelder Verkeerstechniek.

Financiën

Onderhoud
De volgende onderhoudslasten zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Onderhoudslasten kapitaalgoed	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Groot onderhoud toevoeging aan de voorziening	n.v.t.					
Groot onderhoud exploitatielasten	60.596	54.875	54.875	54.875	54.875	54.875
Klein onderhoud exploitatielasten	34.866	18.356	18.356	18.356	18.356	18.356
Overige onderhoudslasten	9.142	6.889	6.889	6.889	6.889	6.889
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	104.604	80.120	80.120	80.120	80.120	80.120
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed	31.735	20.745	20.745	20.745	20.745	20.745

Investeringen

De nieuwe (her)investeringen in kapitaalgoederen en de bijbehorende kapitaallasten als gevolg van deze investeringen.

Investeringen (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Investeringen kapitaalgoed	n.v.t.					
Kapitaallasten van deze investeringen						

OPENBAAR GROEN

Algemeen
Het onderhoud van het openbaar groen is vastgelegd in de Dienstverleningsovereenkomst met de DAR. Het onderhoud wordt uitgevoerd met inzet van medewerkers van het Werkbedrijf. Het onderhoud aan openbaar groen, gazons, onkruid en veegvuil op verhardingen, en het bladruimen binnen de bebouwde kom van de kernen, is daarin opgenomen. We besteden meer aandacht aan biodiversiteit door meer variatie in het maaibeheer, en aanplant van biodivers groen en bodemverbetering.
Het onderhoud van de bossen is geheel uitbesteed aan de Bosgroep Midden Nederland op basis van een beheerplan.
Een derde deel van de ca 11.000 bomen is geïnspecteerd volgens planning. Op basis daarvan is het onderhoud aan de bomen in een meerjarige opdracht aan een externe partij uitgevoerd. We hebben meer zorg besteed aan oudere bomen, we hebben bomen gekapt die niet toekomstbestendig zijn en nieuwe bomen aangeplant. In het buitengebied is het onderhoud aan heggen grotendeels uitbesteed. Er zijn inwoners bij het onderhoud van openbaar groen en de landschapselementen betrokken, vanuit het belang dat we hechten aan burgerparticipatie.
Voor het bijhouden van de arealen hebben we het beheersysteem Geovisia in gebruik.

Kwaliteitsnormen
Het onderhoud van het openbaar groen wordt op een basis tot laag niveau onderhouden, volgens het IBOR plan 2024-2034 (IBOR = Integraal beheer Openbare Ruimte).

Wat hebben we gedaan in 2025?
We hebben samen met DAR en onze buitendienst de aanpak van meer biodiversiteit in het groenbeheer opgepakt met een gerichte aanpak in de Molenwijk. De wadi's, plantvakken en plantsoenen beheren we ecologisch en bespreken de aandachtspunten die naar voren komen. We hebben vrijwilligers uit de wijk erbij betrokken.
We hebben samen met externe partijen en vrijwilligers de landschapselementen beheerd.
De bomenkap voor de aanleg van de Maaslijn door Prorail heeft gezorgd voor een compensatiebudget voor aanplant van bomen in het winkelcentrum en het Molenpark in Malden.

Financiën
De beschikbare middelen voor het openbaar groen zijn voor 2025 € 670.457,92 (plantsoenen en gras). Werkelijke uitgaven waren € 669.768,91. Het positief saldo is afgerond € 690.
De beschikbare middelen voor bomen zijn € 109.004,18 en is er werkelijk uitgegeven € 107.068,10. Het positieve saldo is 1.936,08.

GEBOUWEN

Algemeen
De gemeente heeft in het kader van de diverse taken onderstaande gebouwen in eigendom en beheer:

- gemeentehuis
- gemeentewerkplaats
- parkeergarage Maldensteijn
- windkorenmolen "Maasmolen" Nederasselt
- windkorenmolen "Zeldenrustmolen" Overasselt
- windkorenmolen "Joannusmolen" Heumen
- de toren van de Nederlands Hervormde Kerk in Heumen
- Nederlands Hervormde Kerk Nederasselt
- Nederlands Hervormde Kerk Overasselt
- Sportcentrum Malden

Voor de meeste gebouwen zijn de plannen voor onderhoud de afgelopen jaren bijgewerkt. In de begroting wordt rekening gehouden met de kosten van het onderhoud. Dit gebeurt door elk jaar geld opzij te zetten of te gebruiken voor het onderhoud.

Categorie	Aantal objecten	Aantal m2 BVO	Programma
Eigen huisvesting	1	3.500	3
Parkeergarages	1	1.420	2
Totaal	2	4.920	

(*) Onderwijshuisvesting is een wettelijke taak van de gemeente. Gemeenten zijn economisch eigenaar. Scholen zijn juridisch eigenaar en verantwoordelijk voor het binnen- en buitenonderhoud. Het overzicht omvat het onderwijsvastgoed dat bij de gemeente op de balans staat, dus ook de gebouwen die door de scholen worden onderhouden.

GEMEENTEHUIS EN PARKEERGARAGE MALDENSTEIJN

Gemeentehuis
Voor het onderhoud van het gemeentehuis gebruiken we het meerjarenonderhoudsplan, dat is bijgewerkt in juli 2023. Een gespecialiseerd bedrijf heeft het gebouw technisch gecontroleerd. Op basis van het kwaliteitsniveau 'sober en adequaat' is er een onderhoudsplanning gemaakt voor de jaren 2024 tot en met 2043.
Samen met de verbouwing van het gemeentehuis voeren we ook het groot onderhoud uit, zoals in het plan staat. Daarbij pakken we ook achterstallige vervangingen en aanpassingen uit eerdere jaren aan.
Dit gaat bijvoorbeeld om het vervangen of onderhouden van het alarmsysteem, schilderwerk, vloeren, daken, muren, gevels en lampen.

Wat hebben we gedaan in 2025?
In 2025 is in totaal € 36.929 aan groot onderhoud gerealiseerd. Deze uitgaven hangen voornamelijk samen met werkzaamheden aan de inbraaksignalering, het brandmeldpaneel, de toegangscontrole en de vervanging van het carillon. Gezien de lopende verbouwing van het gemeentehuis (fase 2) wordt een deel van het geplande groot onderhoud tegelijkertijd met deze verbouwing uitgevoerd of doorgeschoven naar een later moment. Hierdoor is in 2025 niet het volledige onderhoud vanuit MJOP gerealiseerd

Voorziening groot onderhoud
Voor het groot onderhoud heeft de gemeente een aparte voorziening. Hieronder laten we zien hoe deze voorziening zich ontwikkelt.

Voorziening groot onderhoud kapitaalgoed (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Stand per 1 januari	721.148	774.494	815.160	720.951	653.671	588.767
Toevoeging voorziening	90.275	90.275	90.275	90.275	90.275	90.275
Onttrekking voorziening	36.929	49.609	184.844	157.195	155.179	175.803
Stand per 31 december	774.494	815.160	720.591	653.671	588.7670	503.239

Parkeergarage Maldensteijn
Ook voor de parkeergarage onder het gebouw Maldensteijn is de onderhoudsplanning bijgewerkt voor de jaren 2024 tot en met 2043, op het niveau 'sober en adequaat'.
In 2026 worden de camera's en de centrale regelkast voor de klimaatregeling (wegdekverwarming) vervangen.

Voorziening groot onderhoud
De gemeente heeft een speciale reserve voor groot onderhoud. Hieronder laten we zien hoe deze reserve zich ontwikkelt.

Voorziening groot onderhoud kapitaalgoed (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Stand per 1 januari	168.175	175.245	165.915	172.598	161.705	154.513
Toevoeging voorziening	8.230	8.230	8.230	8.230	8.230	8.230
Onttrekking voorziening	1.160	13.960	5.147	19.123	15.422	4.322
Stand per 31 december	175.245	165.915	172.598	161.705	154.513	158.421

GEMEENTEWERKPLAATS

Algemeen
In 2023 is er een nieuw meerjarenonderhoudsplan (MOP) opgesteld dat een periode van tien jaar beslaat.

Wat hebben we gedaan in 2025?
Voor 2025 waren er zijn er geen grote onderhoudswerkzaamheden aan de werf gepland. In het MOP is enkel een post opgenomen voor onvoorziene situaties en kleine vervangingen, met een budget van € 2.500.-
Wel is er verlichting vervangen door LED verlichting.

Voorziening groot onderhoud
Voor groot onderhoud beschikt de gemeente over een voorziening. Hieronder staat het financiële verloop daarvan gepresenteerd.

Voorziening groot onderhoud kapitaalgoed (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Stand per 1 januari	24.573	37.957	49.802	55.160	67.005	78.850
Toevoeging voorziening	14.345	14.345	14.345	14.345	14.345	14.345
Onttrekking voorziening	962	2.500	8.987	2.500	2.500	2.500
Stand per 31 december	37.957	49.802	55.160	67.005	78.850	90.965

ONDERHOUD MONUMENTALE MOLENS EN KERKEN

Algemeen

De gemeente bezit zes rijksmonumenten: drie molens en drie kerkjes. Voor het beheer en onderhoud hiervan draagt de gemeente de verantwoordelijkheid.

Kwaliteitsnormen

Het onderhoud aan de kerkjes gebeurt door een gecertificeerde restauratie-aannemer. De molens worden onderhouden door gediplomeerde vrijwillige molenaars en een gespecialiseerde regionale molenbouwer.

Wat hebben we gedaan in 2025?

De onttrekking aan de voorziening is het gevolg van een rioolaansluiting die is gerealiseerd gerealiseerd bij de molen Zeldenrust. E is verder alleen het reguliere onderhoud geweest aan de drie molens.
Ook bij de kerkjes is er alleen regulier onderhoud geweest.

Financiën

Jaarlijks geeft het Periodiek Instandhoudingsplan (PIP) aan welke onderhoudswerkzaamheden nodig zijn om de monumenten in goede conditie te houden. In overleg met molenaars, huurders van de kerkjes en de Monumentenwacht wordt bepaald wat er precies moet gebeuren. Hiervoor worden ook beschikbare subsidies benut.

Voorziening groot onderhoud molens

Voor groot onderhoud heeft de gemeente een voorziening getroffen. Het verloop daarvan wordt hieronder weergegeven

Voorziening groot onderhoud molens (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Stand per 1 januari	123.019	131.020	142.336	156.201	141.481	163.501
Toevoeging voorziening	22.020	22.020	22.020	22.020	22.020	n.n.b.
Onttrekking voorziening	14.019	10.704	8.155	36.740	n.n.b.	n.n.b.
Stand per 31 december	131.020	142.336	156.201	141.481	163.501	163.501

Voorziening groot onderhoud kerken

Voor het groot onderhoud heeft de gemeente een voorziening. Het verloop presenteren we hieronder.

Voorziening groot onderhoud kapitaalgoed (x € 1.000)	JR 2025	B 2026	B 2027	B 2028	B 2029	B 2030
Stand per 1 januari	117.861	121.634	124.507	124.507	124.507	124.507
Toevoeging voorziening	3.773	3.773	n.n.b.	n.n.b	n.n.b.	n,n,b.
Onttrekking voorziening		900	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.
Stand per 31 december	121.634	124.507	124.507	124.507	124.507	124.507

SPORTCENTRUM MALDEN

Algemeen

De gemeente is eigenaar van Sportcentrum Malden en verhuurt de accommodatie aan Koninklijke Sportfondsen Nederland. Zij voeren beheer, exploitatie en onderhoud uit.
De gemeente heeft geen formeel vastgesteld beleidsplan. Om de vijf jaar wordt het onderhoudsplan, conform afgesloten overeenkomst, geactualiseerd. De actualisatie vindt plaats samen in overleg met de exploitant en wordt begeleid door een deskundige partij gespecialiseerd in onderhoudsplannen van vastgoed. Tussentijds wordt beoordeeld of het uitgevoerd onderhoud conform de vastgestelde planning loopt.

Kwaliteitsnormen

Het grootste deel van het uitvoeren van het onderhoud (op basis van het onderhoudsplan) is via diverse onderhoudscontracten ondergebracht bij hiervoor gespecialiseerde bedrijven. Bedrijven die vaak ook de oorspronkelijke aanleg/realisatie hebben verzorgd. Er is geen sprake van achterstanden in het onderhoud.

Wat hebben we gedaan in 2025?

In 2025 is het onderhoud van Sportcentrum Malden grotendeels uitgevoerd conform het vastgestelde meerjarenonderhoudsplan. Jaarlijks bestaat een groot deel van de kosten uit de jaarlijkse onderhoudscontracten voor het gebouw en de diverse installaties en voorzieningen. We zien dat deze kosten de afgelopen periode fors zijn gestegen door o.a. stijgende loonkosten in deze sector.

Financiën

Het onderhoud van het sportcentrum wordt volledig uitgevoerd door Koninklijke Sportfondsen Nederland. De gemeente levert hiervoor een financiële bijdrage conform het vastgestelde meerjarenonderhoudsplan (MJOP).
De hiervoor gereserveerde middelen waren oorspronkelijk ondergebracht in een bestemmingsreserve. Per ultimo 2025 is deze bestemmingsreserve, in lijn met het vastgestelde MJOP en de geldende Notitie Reserves en Voorzieningen, omgezet naar een voorziening onderhoud Sportcentrum Malden.
Deze voorziening wordt aangewend voor de dekking van de kosten van groot onderhoud. Jaarlijks wordt een bedrag toegevoegd aan de voorziening om toekomstige onderhoudslasten op te vangen. Deze jaarlijkse dotatie is gebaseerd op het gemiddelde van de onderhoudskosten over een periode van 15 jaar, zoals opgenomen in het actuele MJOP. De uitgaven voor groot onderhoud worden vervolgens rechtstreeks ten laste van deze voorziening gebracht.

Onderhoudslasten kapitaalgoed (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Groot onderhoud	110	92	108	80	89	278
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed	628	687	703	719	719	719

bestemmingsreserve groot onderhoud kapitaalgoed (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	0	383				
Toevoeging bestemmingsreserve	453	117				
Onttrekking bestemmingsreserve	70	408				
Stand per 31 december	383	0				

Voorziening groot onderhoud kapitaalgoed (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	0	0	408	610	840	1.061
Toevoeging voorziening	0	408	310	310	310	310
Onttrekking voorziening		0	108	80	89	278
Stand per 31 december	0	408	610	840	1.061	1.093

RIOLERING

Beleidskaders en beheerplannen
In september 2022 is het Beleidsplan water en riool 2023-2027 vastgesteld. In dit plan staan de belangrijkste maatregelen en een globale planning. Het uitvoeringsplan water en riool 2025-2027 werkt de acties voor de komende twee jaar verder uit.
Het Beleidsplan water en riool 2023-2027 heeft als doel het watersysteem in de openbare ruimte duurzaam en toekomstgericht te beheren. We zorgen voor goed beheer van afvalwater, regenwater en grondwater. Ook houden we rekening met nieuwe wetten (zoals de Omgevingswet) en passen we het beleid aan op wat echt belangrijk is.
In het plan staan acties voor onderhoud en beheer van riolen en sloten. Ook zijn er maatregelen opgenomen om beter om te gaan met het veranderende klimaat. We kijken daarom niet alleen naar wateroverlast, maar ook naar hitte en droogte. De maatregelen passen we tegelijk toe met andere thema's zoals duurzaamheid, verkeer & bereikbaarheid, natuur, sociale samenhang, gezondheid en veiligheid. Dit doen we volgens het beleid van IBOR.

Kwaliteitsniveau
In het Beleidsplan Water en Riolering 2023-2027 staan de doelen en eisen voor de waterhuishouding, het rioolstelsel, de IBA's, sloten en andere voorzieningen waarin water wordt opgevangen.
Om te zorgen dat het riool goed blijft werken, voeren we regelmatig inspecties uit. Het onderhoud van het riool in de dorpen gebeurt elke 8 tot 10 jaar. Door regelmatig te controleren, weten we hoe het riool ervoor staat en voorkomen we onverwachte problemen of verzakkingen. Op tijd onderhoud verlengt de levensduur en helpt bij het plannen van grotere werkzaamheden.
Om te voorkomen dat het riool verstopt raakt, maken we elk jaar een achtste deel schoon. Ook vegen we de straten en maken we de regenwaterputten schoon.
Voor pompen en gemalen doen we zowel onderhoud bij storingen als preventief onderhoud. Zo blijven de installaties veilig en gaan ze langer mee. We hebben een onderhoudscontract met een gespecialiseerd bedrijf voor problemen met pompen en gemalen. Storingen aan huisrioolaansluitingen en kolken worden door de eigen dienst bijgehouden en vaak door een gespecialiseerd bedrijf opgelost

Wat hebben we gedaan in 2025?
Najaar 2025 is een extra wadi gemaakt aan de Maasstraat, zodat het regenwater hier bij een extreme bui tijdelijk kan worden geborgen en waar mogelijk geïnfiltreerd. De maatregel is onderdeel van de herinrichtingsplan Maasstraat dat in 2025 is gestart.
Verder is een deel van de Veldsingel in Malden en een deel van Hollestraat in Nederasselt afgekoppeld van Hemelwater en zijn wadi's aangelegd om het water op te vangen. Ook is een wadi aangelegd in het Molenpark als onderdeel van de herinrichting van het park. Tenslotte zijn voorbereidingen getroffen voor projecten die in 2026 worden uitgevoerd, nl: Afkoppelen Randwijksingel Malden en Craeyenberg Overasselt.
Omdat ongeveer de helft van het verharde oppervlak in de dorpen particulier bezit is, stimuleert de gemeente sinds enkele jaren inwoners om zelf regenwater af te koppelen, tuinen groener te maken. De actie heeft de naam Groendoen en is In 2025 weer twee keer gedaan. In het voorjaar konden inwoners van de dorpen Heumen, Overasselt en Nederasselt zich aanmelden voor een plantenpakket, het afkoppelen van een regenpijp of het laten ophalen van stenen uit de tuin. In het najaar is een regentonnen actie geweest waarbij inwoners tegen korting een regenton konden aanschaffen bij lokale tuincentra en een bouwmarkt. De gemeente Heumen deed ook weer mee aan de landelijke actie 'tegelwippen'.

Status onderhoud en inspecties
In 2024 is een cyclus van acht jaar afgerond waarin alle rioolstelsels in Heumen zijn gecontroleerd. De belangrijkste maatregelen zijn uitgevoerd en de laatste acties zijn in 2025 gedaan. In 2026 begint een nieuwe inspectieronde.

Klimaatmaatregelen

Kwaliteitsniveau
In 2021 zijn de watersystemen van Malden, Heumen, Overasselt en Nederasselt onderzocht. Er is gekeken waar het risico op wateroverlast het grootst is, bijvoorbeeld met zware regen. Dit onderzoek staat in het Masterplan riolering en stedelijk water van de gemeente Heumen.
Hieruit blijkt dat vooral Malden en Overasselt kwetsbaar zijn bij veel regen. Malden heeft veel stenen verharding en ligt tegen de helling van de stuwwal, waardoor water daar sneller afloopt. In Overasselt, vooral in de Molenkuil, blijft regenwater langer staan door de kleigrond en het hoge grondwater. In het Masterplan staan oplossingen voor deze problemen, zowel voor nu als voor later. Voor de korte termijn zijn er al maatregelen opgesteld in het Beleidsplan Water en Riolering 2023-2027. Deze maatregelen komen ook terug in het meerjarenprogramma voor de openbare ruimte (IBOR) en het Uitvoeringsplan water en riolering 2025-2027.

Status uitvoering klimaatmaatregelen
Het loskoppelen van regenwater van het vuilwaterriool helpt om wateroverlast te verminderen in de lagere delen van de dorpen. Sinds 2017 is bijna 10 hectare aan verhard oppervlak losgekoppeld van het riool. Dit is bijvoorbeeld gebeurd bij de Oude Boterdijk in Heumen en op verschillende plekken in Malden, zoals de Kloosterstraat, De Horst, De Enk en de Veldsingel. Ook zijn er grote projecten uitgevoerd bij Dravik-Schoof en De Schoren, Wieken en Kruigang. Voor deze projecten is geld ontvangen van het Rijk via de samenwerking in de regio (RAS).

We werken op bepaalde onderwerpen samen met andere gemeenten en het waterschap, zoals Berg en Dal, Beuningen, Druten, Groesbeek, Nijmegen en Wijchen. In februari 2024 is hiervoor een nieuwe samenwerking afgesproken. We werken samen aan een regionale aanpak voor klimaatverandering. Vanaf 2025 is er een nieuw regionaal plan gestart. De uitvoering is gericht op maatregelen in de stad én op het platteland. Het doel is dat iedereen in de regio dezelfde kansen krijgt als het gaat om regels en doelen voor het klimaat. Het programma werkt ook aan het beschermen van de stuwwal (de blauwe motor) als waterbron en tegen verdroging. Dit sluit aan bij het project Groene Mantel van de Groene metropoolregio, dat zich richt op minder stikstof en het sterker maken van de natuur. Daarom worden deze projecten goed op elkaar afgestemd.

Areaalgegevens
In de gemeente Heumen ligt 123 kilometer vrijvervalriool en 60 kilometer drukriool. Verder bestaat het rioolsysteem uit 21 hoofdgemalen en 143 drukrioolgemalen.

Financiën
De totale opbrengsten en uitgaven van de post riolering zijn verantwoord in de paragraaf Lokale Heffingen. Dekking van de lasten vindt plaats via de belastingopbrengsten rioolrecht voor woningeigenaren.
De totale kosten en opbrengsten voor water en riolering (inclusief de budgetten reiniging openbare ruimte en watergangen) komen neer op een voordelig saldo van € 80.000. In plaats ven een geraamde onttrekking kan er nu € 37.748 worden toegevoegd aan de voorziening zodat er een 100% kostendekkendheid is.

WATERHUISHOUDING

Beleidskaders en beheer
In september 2022 is het Beleidsplan water en riool 2023-2027 vastgesteld. Hierin staat welke maatregelen er komen en wanneer die uitgevoerd worden. In het uitvoeringsplan water en riool 2023-2027 staat precies wat er de komende twee jaar gebeurt. Met dit plan wil de gemeente zorgen dat het watersysteem in de openbare ruimte goed blijft werken, nu en in de toekomst. Hierbij let de gemeente op afvalwater, regenwater en grondwater. Ook is duurzaam en goed onderhoud van de riolen en andere waterwerken belangrijk. In het plan is aandacht voor het veranderende klimaat en nieuwe wetten, zoals de Omgevingswet. De gemeente kijkt steeds meer naar het echte effect van maatregelen.
Naast gewoon onderhoud en beheer van riolen en sloten, staan er ook plannen in om beter om te gaan met hitte, droogte en veel regen. Alle maatregelen worden samen bekeken en uitgevoerd. Daarbij houdt de gemeente rekening met duurzaamheid, bereikbaarheid, biodiversiteit, samenhang in de buurt, gezondheid en veiligheid. Dit past bij de aanpak uit het beleidsplan IBOR.

Kwaliteitsniveau
In het Beleidsplan Water en Riolering 2023-2027 staan de afspraken en regels over de kwaliteit van water, riolen, IBA's, sloten (watergangen) en wadi's. De gemeente volgt de regels van het waterschap. In de keur en legger van het waterschap staat bijvoorbeeld hoe B-watergangen onderhouden moeten worden. B-watergangen worden elk jaar één keer gemaaid en eens per 20 jaar uitgebaggerd. Het waterschap controleert dit. Ongeveer de helft van de C-watergangen wordt ook gemaaid, vooral die bij de dorpen en als ze belangrijk zijn voor extra water bij veel regen. De gegevens over deze sloten staan in het beheerprogramma. C-watergangen hoeven niet uitgegraven te worden, maar mogen niet dichtgroeien.

Status beheer
Alle B-watergangen die de gemeente moet onderhouden, worden één keer per jaar gemaaid. Ongeveer 50% van de C-watergangen doen hieraan mee. De rest van de C-watergangen wordt alleen onderhouden als er problemen zijn. Soms is klein onderhoud nodig, zoals het weghalen van struiken uit de sloot of het aanpassen van de slootkant.
In 2026 moeten sommige A-watergangen in de gemeente worden uitgebaggerd. Ook de B-watergangen in dat gebied worden dan, als het nodig is, door de gemeente uitgebaggerd. Het waterschap bepaalt welke sloten worden uitgebaggerd en hoe vaak (ongeveer eens per 20 jaar). Soms moet de gemeente ook de bagger van sloten van het waterschap ontvangen.

Areaalgegevens
De gemeente heeft ongeveer 11 kilometer B-watergangen, 27 kilometer C-watergangen en circa 150 duikers,

Wat is er gedaan in 2025?
Alle B-watergangen en de helft van de C-watergangen die de gemeente moet onderhouden, zijn gemaaid. Ook is op een aantal plaatsen de oever van een watergang hersteld.

Financiën
Alle kosten voor deze werkzaamheden vallen onder de post riolering in de begroting.

Paragraaf financiëring

ALGEMEEN

Inleiding
Dit onderdeel geeft een overzicht van het financieringsbeleid van de gemeente Heumen. Hierin komen wet- en regelgeving, ontwikkelingen op het gebied van rente, beheersing van risico's en de financieringsbehoefte aan bod. Het uitgangspunt is het realiseren van een gezonde en stabiele financiële situatie, zowel nu als in de toekomst. Dit gebeurt door zorgvuldig te lenen, slim om te springen met overtollige middelen en alle financiële risico's goed in kaart te brengen. Het doel blijft het minimaliseren van kosten, zonder onnodige risico's te nemen.

Kaders
De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen landelijke richtlijnen, zoals het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden). Zo wordt gezorgd voor transparante en betrouwbare financiële verantwoording.

Kaders en richtlijnen voor verantwoord financieel beheer
De gemeente werkt volgens de Financiële verordening 2025 en het in maart 2025 vastgestelde Treasurystatuut 2025. Hierin staan afspraken over hoe wordt omgegaan met leningen, beleggingen en het beheersen van financiële risico's. De kaders zijn geactualiseerd op basis van nieuwe wetgeving en marktontwikkelingen. Extra aandacht gaat uit naar het beheersen van renterisico's, het nauwkeurig plannen van kasstromen en het duurzaam invullen van de financieringsbehoefte.

Schatkistbankieren – geld bij het Rijk in plaats van op de bank
Sinds 2013 zijn gemeenten verplicht overtollige middelen onder te brengen bij het Ministerie van Financiën, wat schatkistbankieren wordt genoemd. Dit voorkomt dat overheden geld uitlenen aan de markt en zorgt dat publieke middelen veilig en centraal worden beheerd. Dit leidt tot lagere rentekosten en een betere beheersing van de staatsschuld, doordat het Rijk minder hoeft te lenen. De gemeente Heumen volgt deze verplichting; het geld blijft beschikbaar voor eigen investeringen en uitgaven, maar wordt tijdelijk via de schatkist van het Rijk beheerd.

Wet Houdbare overheidsfinanciën – bijdragen aan gezonde overheidsfinanciën
De Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) is gebaseerd op Europese afspraken voor gezonde begrotingen in de EU. Het EMU-saldo staat hierin centraal: het verschil tussen inkomsten en uitgaven van alle overheden samen (Rijk, gemeenten, provincies, waterschappen). Een tekort leidt tot een grotere staatsschuld. Gemeenten hoeven geen individueel EMU-saldo te halen, maar dragen wel bij aan het gezamenlijke saldo. Het Rijk houdt toezicht op het totaal en kan met gemeenten in overleg treden bij afwijkingen. Als het gezamenlijke EMU-saldo van decentrale overheden uit de pas dreigt te lopen met Europese normen, kan het Rijk in overleg met gemeenten bijsturen. Gemeenten ondervinden echter geen directe sancties.

Toezicht en transparantie
Het treasurybeleid kent strenge eisen: er wordt alleen geleend bij betrouwbare partijen, er worden geen risicovolle producten zoals derivaten gebruikt en bij langlopende leningen worden meerdere offertes aangevraagd. Zo blijft het financieel beheer verantwoord en transparant.

ONTWIKKELINGEN IN 2025

Renteontwikkelingen
In 2025 is het rentebeeld verder gestabiliseerd ten opzichte van de sterke bewegingen in de voorgaande jaren. Na de reeks renteverlagingen door de Europese Centrale Bank (ECB) in 2024, waarbij de depositorente is teruggebracht van 4% naar 2%, heeft de ECB in de loop van 2025 een meer afwachtende houding aangenomen. De inflatie in de eurozone beweegt zich rond het streefpercentage van 2%, maar blijft gevoelig voor externe invloeden zoals geopolitieke spanningen, energieprijzen en internationale handelsontwikkelingen.

De kapitaalmarktrente vertoonde in 2025 lichte schommelingen, maar bleef historisch gezien gematigd. Dit biedt gemeenten relatief gunstige omstandigheden bij het aantrekken van langlopende financiering, al is sprake van blijvende onzekerheid over de middellange termijn.

De gemeente Heumen heeft op 30-04-2025 een fixe lening aangetrokken voor 5 jaar voor een bedrag van € 4.000.000,- ten behoeve van de Zilverberg.

Rentetoerekening via de omslagrentemethodiek
Het BBV schrijft voor dat gemeenten de rentelasten moeten verdelen over verschillende beleidsvelden. Heumen gebruikt hiervoor de omslagrentemethodiek: rentelasten worden verdeeld op basis van de boekwaarde van investeringen. Zo worden rentekosten evenwichtig toegerekend aan gemeentelijke taken.
Voor 2025 was het begrote gehanteerde omslagpercentage 0,30%, in werkelijkheid is dit percentage 0,38%. Hiermee is alle rente aan taakvelden toegerekend. Er is hierdoor geen renteresultaat.

Rentetoerekening grondexploitaties
De gemeente Heumen heeft twee actieve grondexploitaties. Voor deze projecten worden specifieke leningen aangetrokken, waarvan de rentelasten direct aan het project worden toegerekend. Deze rente wordt niet verdeeld via de omslagrente, maar apart verantwoord binnen de grondexploitatie.

Renteschema
Het renteresultaat is geen financieel voor- of nadeel voor de gemeente, maar geeft aan in hoeverre de rente is verdeeld naar de taakvelden waar de investeringen plaatsvonden. Volgens de BBV mag de afwijking maximaal 25% zijn. Bij de gemeente Heumen is het resultaat € 0,00. Daarmee blijft de afwijking binnen de gestelde wettelijke kaders.

A	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		984.758
B	De externe rentebaten (idem)		285.014
	Saldo rentelasten en rentebaten (A-B)		**699.744**
C1	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend	-	
C2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	527.595	
C3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (- projectfinanciering), die aan het beteffende taakveld moet worden toegerekend	-	
C	Subtotaal C1+C2-C3	**527.595**	
	Aan taakveld toe te rekenen externe rente		**172.150**
D1	Rente over eigen vermogen		-
D2	Rente over voorzieningen		-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (werkelijke rentelasten)		**172.150**
E	De aan taakvelden toegerekende rente (via de renteomslag)		172.150
F	**Renteresultaat op het taakveld Treasusy**		**-**

FINANCIERING

Kasgeldlimiet
Het risico van kortlopende financiering wordt uitgedrukt in de kasgeldlimiet. Dit omvat alle kortlopende leningen met een rentetypische looptijd van minder dan één jaar. Het doel van de kasgeldlimiet is om te voorkomen dat gemeenten te sterk afhankelijk worden van kortlopende leningen en daardoor kwetsbaar zijn voor plotselinge renteverhogingen.

De kasgeldlimiet is gekoppeld aan het totaal van de begrote lasten, exclusief stortingen in reserves. Volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) bedraagt deze limiet 8,5% van de gemeentelijke begroting. Dit dwingt gemeenten om voldoende langlopende financiering aan te trekken en rentekosten beheersbaar te houden.

In onderstaande tabel is te zien dat de het kasgeldlimiet niet is overschreden in 2025 en dus liquiditeitspositie voldoende groot was op de reguliere exploitatie te bekostigen

Kasgeldlimiet in 2025	**2025**	**Q1 2025**	**Q2 2025**	**Q3 2025**	**Q4 2025**
Begrotingstotaal	**54.950.650**	54.950.650	54.950.650	54.950.650	54.950.650
Toegestane kasgeldlimiet					
· in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
· **in bedrag**	**4.670.805**	**4.670.805**	**4.670.805**	**4.670.805**	**4.670.805**
Gemiddelde kortlopende schuld	**1.198.630**	2.966.667	681.319	-	1.179.348
Vrije ruimte	**3.472.175**	**1.704.139**	**3.989.487**	**4.670.805**	**3.491.457**

Renterisiconorm
De renterisiconorm heeft als doel te voorkomen dat een gemeente in één jaar te veel leningen moet herfinancieren, waardoor die wordt blootgesteld aan mogelijk ongunstige renteontwikkelingen. Op deze manier blijft de financiële positie van de gemeente beschermd en wordt een stabiele financieringsstrategie bevorderd. De norm beperkt de risico's van rentewijzigingen op de langlopende leningenportefeuille van de gemeente. Renterisico ontstaat bijvoorbeeld bij:

- Leningen met een variabele rente, waarbij de rente kan schommelen;
- Nieuwe financieringsbehoeften waarvoor nog geen lening is afgesloten;
- Bestaande leningen waarvan de rente binnenkort wordt herzien.

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) draagt deze norm bij aan een solide en voorspelbare wijze van financieren en versterkt het de kredietwaardigheid van gemeenten. De norm maakt inzichtelijk hoeveel vreemd vermogen in de toekomst mogelijk tegen een andere rente dan vooraf gewenst moet worden herfinancierd. In wezen is de renterisiconorm een graadmeter voor de gevoeligheid van de gemeente voor rentebewegingen.
Het percentage van 20% dat voor de renterisiconorm geldt, is vastgelegd in de Wet Fido. Dit houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen samen niet hoger mogen zijn dan 20% van het totale begrotingsbedrag.

	Renterisiconorm	**Raming 2025**	**Werkelijk 2025**
1	Begrotingstotaal	54.950.648	61.030.576
2	Het vastgestelde percentage	0	0
3	**Renterisiconorm**	**10.990.130**	**12.206.115**
	Toetsing renterisico Heumen aan norm		
4	Renteherziening	**-**	**-**
5a	aflossingen	**-2.308.333**	**-2.308.333**
5b	ontvangen aflossingen	**724.076**	**696.700**
6	**Renterisico op vaste schuld o/g [4+5]**	**-1.584.257**	**-1.611.633**
	Ruimte (+) onder renterisiconorm [3-6]	**9.405.873**	**10.594.482**

De bovenstaande tabel toont het ingeschatte renterisico en de toetsing met de renterisiconorm voor de meerjarenbegroting. De conclusie is dat het renterisico onder de toegestane norm blijft.

GELDLENINGEN

Leningen O/G (opgenomen geld)

De leningen kennen geen tussentijdse renteaanpassingen en vervroegde of gedeeltelijke aflossing is niet toegestaan.
De gemeente Heumen heeft op 31 december 2025 nog € 38,4 miljoen aan leningen openstaan. Daarover betaalt de gemeente gemiddeld 2,57% rente.
Een deel van deze leningen, ongeveer € 5,2 miljoen, is uitgeleend aan Oosterpoort Wooncombinatie voor een woningbouwproject bij de Brede School Malden. De rente en aflossing van deze leningen veranderen niet tussentijds. Ook mag er niet eerder of gedeeltelijk worden afgelost.

Specificatie vaste geldleningen o/g	***Jaar laatste aflossing***	***Rentevoet***	***Weging in portefeuille***	***Stand per 31 december 2025***
BNG nr. 40.0099941	2026	4,26%	1%	200.000
NWB nr. 1-23583	2027	4,41%	1%	400.000
NWB nr. 1-27191	2031	4,030%	7%	2.200.000
BNG nr. 40.112721	2044	0,97%	18%	6.080.000
BNG nr. 40.112720	2034	0,62%	4%	1.200.000
BNG nr. 40.115574	2047	1,445%	13%	4.400.000
BNG nr.40.116946 (*)	2048	2,98%	44%	14.720.000
BNG nr. 40.118143 (*)	2030	2,62%	12%	4.000.000
Subtotaal vaste geldleningen			**100%**	**33.200.000**
NWB nr. 1-26377 t.b.v. huisvesting onderwijs Brede School	*2049*	3,895%		5.160.000
Totaal-generaal				**38.360.000**

(*) Voor zowel de grondexploitaties Kanaalzone als Zilverbergweg zijn afzonderlijke projectfinancieringen afgesloten. Deze financieringen zijn specifiek en direct gekoppeld aan de bijbehorende grondexploitatie, waarbij de bijbehorende rentelasten volledig worden doorbelast aan het betreffende project.

Lening NWB – nr. 1-27191;
Dit betreft een indertijd afgesloten basisrentelening met een basisrente van 3,87%, vermeerderd met een kredietopslag per 7 april 2025 van 38 basispunten, waardoor de rente voor een jaar op 4,25% blijft. De herzieningsdatum van de kredietopslag vond plaats op 6 april 2026. De basisrente wordt vermeerderd met 29 basispunten, waardoor de rente op 4,16% komt tot 06 april 2028.

Lening NWB – nr. 1-26377;
Voor de realisatie van de nieuwe Brede School in Malden werd op 1 december 2009 een lineaire lening van € 8,6 miljoen afgesloten met een looptijd van 40 jaar. Deze lening is rechtstreeks door verstrekt aan de opdrachtgever ten behoeve van de bouw van de brede school met parkeergarage door Oosterpoort Projectontwikkeling B.V. Als extra zekerheid is door Oosterpoort een recht van hypotheek en pandrecht op het onderpand aan de gemeente verstrekt. Per 1 december 2022 is van deze lening, met een basisrente van 3,865%, de kredietopslag herzien en vastgelegd op 3 basispunten, ofwel 0,03%. In totaal komt de rentevoet hiermee uit op 3,895%. Herzieningsdatum van de kredietopslag vond plaats op 1 december 2025. De basisrente wordt vermeerderd met 34 basispunten, waardoor de rente op 4,205% komt tot 01 december 2026.

Gewaarborgde geldleningen

Bij de gewaarborgde geldleningen staat de gemeente borg voor leningen die door natuurlijke- en rechtspersonen zijn aangetrokken. Het risico voor de gemeente speelt in het geval dat deze instellingen hun verplichtingen tegenover de geldverstrekker niet nakomen.

Voor de leningen aan de woningbouwcorporaties is een overeenkomst gesloten met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Alleen als het waarborgfonds niet aan zijn verplichtingen kan voldoen, kan de gemeente worden aangesproken voor betaling van rente en hoofdsom.

Heumen heeft in 1995 het verstrekken van gemeentegarantie (Nationale Hypotheekgarantie) aan particulieren ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WSW) en hierbij een achtervangpositie ingenomen. Dit houdt in dat wanneer een geldnemer niet aan de hypothecaire verplichtingen kan voldoen de gemeente uiteindelijk aangesproken kan worden. Deze kans is klein omdat eerst het vermogen van de geldnemer (incl. woning) en het WSW worden aangesproken. Bij de gewaarborgde geldleningen staat de gemeente borg voor leningen die door natuurlijke- en rechtspersonen zijn aangetrokken. Het risico voor de gemeente speelt in het geval dat deze instellingen hun verplichtingen tegenover de geldverstrekker niet nakomen.

Samengevat: de gemeente staat garant voor leningen van verschillende partijen, maar loopt pas daadwerkelijk risico wanneer zowel de debiteur als het waarborgfonds niet aan de verplichtingen voldoet.

Geldnemer	Restant lening per 31 dec. 2025	Borgstelling per 31 dec. 2025
Tertiaire achtervang Oosterpoort Wooncombinatie	€ 148.426.000	€ 31.162.584
Woninghypotheken 50% - (via banken, verzekeringsmij. en pensioenfondsen)	€ 87.791	€ 43.896
Totaal	**€ 148.513.791**	**€ 31.206.480**

Berekening EMU-saldo jaarrekening 2025

	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2024 werkelijk	2025 werkelijk	2025 raming
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.081	-646	-1.768
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.481	1.280	1.403
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.882	2.262	679
-4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-19.076	2.843	3.781
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
-7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	23.979	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
-9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	1.504	909	1.026
##	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	
11	Verkoop van effecten: a. Gaat u effecten verkopen? (ja/nee) b. Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	Nee	Nee	Nee
Berekend EMU-saldo		**-963**	**- 856**	**-4.493**

Paragraaf bedrijfsvoering

INLEIDING

Bedrijfsvoering betreft de sturing en beheersing van de ondersteunende processen binnen de organisatie. Op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording gemeenten (BBV) informeert het college de raad door middel van de paragraaf bedrijfsvoering over de ontwikkelingen op het terrein van de bedrijfsvoering.

De paragraaf bedrijfsvoering is uitgesplitst in de volgende onderdelen:

- Organisatie
- Beleidscontrole en P&C-cyclus
- Personeel
- Communicatie
- Juridische kwaliteitszorg
- Informatisering en automatisering
- Huisvesting
- Fraude en onregelmatigheden

In programma 3 "Bestuur en organisatie" komen de onderwerpen organisatie, personeel, communicatie en huisvesting ook aan de orde en gaan we in op de resultaten die zijn behaald bij de voorgenomen doelstellingen.

ORGANISATIE

De Strategische Visie "Natuurlijk met iedereen" (vastgesteld in 2021) geeft een beeld van de Heumense samenleving tot 2030. We willen een inclusieve samenleving zijn. Daar zetten we als gemeente vol op in; en we doen daarvoor meer dan onze wettelijke taken als dat nodig is. Daarnaast werken we toe naar een groene gemeente en zijn duurzaamheid en veiligheid belangrijke speerpunten. Hiervoor zijn de wettelijke taken het uitgangspunt. Als gemeente geven we maximale ruimte aan het eigen initiatief van partners en inwoners om bij te dragen aan onze samenleving. Bestuurlijk en ambtelijk sluiten we aan op deze visie; de visie biedt de kaders voor de gemeentelijke organisatie.

In 2023 is een nieuwe sturingsfilosofie voor de organisatie opgesteld. Hierin staan de kernwaarden - Wederkerig, Betrokken en Doelgericht - en de spelregels hoe we samen willen werken. In het verlengde van deze sturingsfilosofie is vanaf 2024 verder gewerkt aan een aantal samenhangende thema's. Zo is de managementstructuur en de structuur van de organisatie aangepast. Er zijn nu 3 afdelingen die zich richten op een specifiek domein: Sociaal, Ruimte en Dienstverlening. Naast deze aanpassing van de hoofdstructuur van de organisatie en de herinrichting van de afdelingen is in 2025 verdere uitvoering gegeven aan strategische personeelsplanning en de detailsturing binnen de afdelingen met de inzet van regisseurs. Verder hebben we uitvoering gegeven aan de aanpak voor het Binden en Boeien van medewerkers. Deze aanpak loopt volgens planning en richt zich op de in-door-uitstroom van personeel. Voor de activiteiten die in 2025 zijn gerealiseerd verwijzen we naar programma Dienstverlening, onderdeel Toekomst van het Heumens werken.

Ten slotte is in 2025 gestart met de realisatie van verbouwing van het gemeentehuis, waarbij er verbeteringen worden aangebracht in de publiekszone, in het belang van de dienstverlening aan onze inwoners.

BELEIDSCONTROLING EN P&C-CYCLUS

Voortgangsrapportage
In 2025 heeft het college twee keer een voortgangsrapportage opgesteld. De voortgangsrapportage biedt een tussentijdse evaluatie van zowel de beleidsmatige als financiële voortgang van de Programmabegroting 2025. De rapportage is bedoeld om de gemeenteraad vroegtijdig inzicht te geven in de mate waarin beleidsdoelen worden gerealiseerd en middelen worden ingezet zoals beoogd.
In de voortgangsrapportage wordt gebruik gemaakt van een stoplichtenmodel waarin per onderdeel visueel inzicht in de stand van zaken wordt gegeven. Daarbij rapporteren we expliciet op afwijkingen in inhoud, planning, geld en risico, zodat helder is waar sprake is van mogelijke doel- of budgetoverschrijding. De kleurcodering helpt de gemeenteraad om snel de noodzakelijke informatie te verkrijgen en adequaat te reageren. Bij de kleuren oranje of rood leggen wij daarover verantwoording af in het betreffende programma.

De budgettaire gevolgen van de rapportages zijn vastgelegd in twee afzonderlijke raadsbesluiten:
- De eerste betrof de periode januari tot en met maart 2025, vastgesteld op 3 juli 2025.
- De tweede betrof de periode maart tot en met september 2025, vastgesteld op 11 december 2025.

Met deze werkwijze is uitvoering gegeven aan de financiële verordening van de gemeente Heumen , waarin de tussentijdse informatieplicht aan de gemeenteraad is geregeld.

Conform de Financiële Verordening is het college verplicht om tweemaal per jaar via een voortgangsrapportage verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad over de voortgang van de beleidsdoelstellingen uit de programmabegroting. De gemeenteraad wordt hiermee actief op de hoogte gehouden van de beleidsuitvoering.
Om de verantwoording richting de raad verder te versterken, is het college in 2025 gestart met de voortgangsrapportages. Deze rapportage richt zich op beleidsdoelstellingen waarvan de voortgang afwijkt van de planning zoals vastgesteld in de programmabegroting. De gemeenteraad kreeg daarmee de gelegenheid om met het college in gesprek te gaan over de voortgang van de beleidsuitvoering. De volledige verantwoording over de realisatie van alle beleidsdoelstellingen wordt opgenomen in de programmarekening.

CONTROLETOLERANTIES ACCOUNTANT

Vanaf boekjaar 2025 hanteert de controlerend accountant een materialiteit voor de jaarrekeningcontrole, van 2% van de totale lasten, exclusief dotaties aan de reserves.
Voorheen was de materialiteit voor fouten 1% en voor onzekerheden 3%. Vanaf 2025 moeten de fouten en onzekerheden door de accountant bij elkaar opgeteld worden en betrokken worden in de oordeelsvorming

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Rechtmatigheidsverantwoording 2025

Met ingang van het boekjaar 2023 is Gemeente Heumen verplicht om zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen. Hiermee legt het college B&W zelfstandig verantwoording af in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Uw raad heeft eerder besloten om de paragraaf 'rechtmatigheidsverantwoording' toe te voegen aan de financiële verordening. Voor de rechtmatigheidsverantwoording zijn de volgende criteria getoetst: begrotingscriterium, voorwaardencriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium.

De raad heeft een verantwoordingsgrens vastgesteld waarboven het college van B&W de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoordingsgrens is vastgesteld op 1% van de totale lasten exclusief mutaties in de reserves en is € 600.463. Alleen die bevindingen die boven de verantwoordingsgrens uitkomen dienen gerapporteerd te worden aan de raad en vastgelegd in de rechtmatigheidsverantwoording. De rapporteringsgrens is vastgesteld op € 100.000.

Begrotingscriterium
Het begrotingscriterium heeft betrekking op de grenzen van de baten en lasten in de geautoriseerde begroting.
De begroting wordt bewaakt door de planning & control-cyclus. De begroting is vastgesteld op programmaniveau.
Bij vaststelling wordt ook de investeringsbegroting vastgesteld (financiële verordening art.5).
Op basis van de financiële verordening (art. 6.3) is een melding en voorstel tot begrotingswijziging aan de raad verplicht indien het saldo van baten en lasten van taakvelden en investeringskredieten met meer dan € 25.000 afwijkt.

De uitwerking van het begrotingscriterium in de rechtmatigheidsverantwoording volgt uit de financiële verordening artikel 10 t/m 13. Daarnaast is in 2025 de kadernota rechtmatigheid aangepast op de volgende punten:
- De verantwoordingsgrens valt vanaf 2025 binnen de bandbreedte van 0% tot 2% van de totale lasten van de gemeente. Dit was tot en met 2024 binnen de bandbreedte van 0% tot 3%. De gemeente Heumen hanteert 1% (strakkere grens dan het wettelijk minimum)
- Het percentage voor de verantwoordingsgrens geldt vanaf 2025 voor de rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden samen. Tot en met 2024 gold het percentage van de verantwoordingsgrens afzonderlijk voor rechtmatigheidsfouten en voor onduidelijkheden.
- Vanaf 2025 geldt dat de omvangbasis voor het percentage van de verantwoordingsgrens de lasten van de gemeente exclusief toevoegingen aan de reserves is. Tot en met 2024 was dit inclusief toevoegingen aan de reserves.

Voor het begrotingscriterium wordt het volgende schema gehanteerd. Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de

financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

De volgende uitgangspunten gelden conform de lokale financiële verordening van de gemeente Heumen:

- Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd.
- Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

a. De gemeenteraad voor het einde van het kalenderjaar is geïnformeerd, maar er geen begrotingswijziging is vastgesteld.
b. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.
c. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
d. De overschrijding is het gevolg is van autonome ontwikkelingen, waarvoor de begroting niet (tijdig) meer kon worden gewijzigd.
e. De overschrijding past binnen het door de raad geaccordeerde beleid.

- Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Deze begrotingsonrechtmatigheden worden toegelicht in de programma's van de jaarstukken.

- Over- en onderschrijding van baten of onderschrijdingen van lasten/ investeringen zijn rechtmatig als deze afwijkingen:

a. Tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt door middel van een tussentijdse rapportage of een ander besluit van de raad.
b. Voor het einde van het kalenderjaar aan de raad zijn gemeld.
Alle andere afwijkingen van de (bijgestelde) begroting die niet bekend zijn bij het opstellen van de laatste tussentijdse rapportage van het jaar (en waarover de raad niet anderzijds is geïnformeerd voor het einde van het kalenderjaar), worden bij de jaarrekening gemeld en toegelicht en tellen daarom niet mee in het eindoordeel van de rechtmatigheid.

Uitwerking:

Programma	Lasten begroot	Lasten realisatie	Overschrijding	Onrechtmatig?	Acceptabel?
1 Sociale leefomgeving	27.246.654	27.499.909	253.255	ja	Deels 1)
2 Fysieke leefomgeving	20.834.745	21.174.185	339.440	ja	Ja 2)
3 Bestuur en organisatie	12.790.721	11.372.239	n.v.t	n.v.t.	n.v.t.
Totaal onrechtmatig					
Kredieten			34.122	ja	Nee 3)

1) Programma 1 heeft een overschrijving van de lasten van € 253.255,-
- De overschrijdingen betreffen voor het merendeel hogere lasten op de open-einde regelingen in het sociaal domein. Deze beschouwen we als 'acceptabel' omdat deze voldoen aan de gemaakte afspraken met de raad via de financiële verordening art. 212 GW (art. 12, lid 4, sub c) van de financiële verordening.
- Eén overschrijding krijgt het label 'niet-acceptabel'. Bij de overdracht van werkzaamheden van St. Sterker naar Synthese is uitgegaan van een subsidieperiode van 4 maanden, terwijl in de praktijk 6 maanden werkzaamheden zijn verricht. Hierdoor is € 19.000 meer subsidie betaald dan begroot. De subsidiebeschikking is bijgesteld, maar de overschrijding is niet gemeld in de tussentijdse voortgangsrapportage.

2) Programma 2 heeft een overschrijving van de lasten van € 339.440,-
- Lasten van de grondexploitaties. De gemeente maakte meer kosten dan begroot. De verwachte eindwaarden van de grondexploitaties blijven echter binnen de financiële kaders waarbinnen de raad de grondexploitaties heeft vastgesteld. De Kanaalzone heeft een financieel kader van een maximaal nadelig resultaat van € 500.000 welke door u raad is vastgesteld. Momenteel is de verwachte eindwaarde € 424.000 nadelig en past daarmee binnen het kader. De Zilverbergweg/Kruisbergsestraat heeft een positieve eindwaarde na afronding van het project. De overschrijding past binnen het door de raad geaccordeerde beleid conform art. 12, lid 4, sub e) van de financiële verordening en zien we als acceptabel.
- Daarnaast kwam er een hogere eindafrekening van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen. Hiervoor kon de begroting niet (tijdig) meer worden bijgesteld. Conform art. 12, lid 4, sub d) van de financiële verordening zien we deze overschrijding als acceptabel.

3) De investeringskredieten hebben een overschrijding van € 34.122,-
- Het betreft overschrijdingen van € 12.000 op onderzoeks- en advieskosten De Schoren (kosten gaan onderdeel uitmaken van de grondexploitatie) en
- Diverse kleine investeringen (€ 22.000) door met name overschrijdingen van rioolgerelaterde investeringen en een investering in glascontainers.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 23 oktober 2025 is vastgesteld. Een dienst voor inhuur in het fysiek domein is niet aanbesteed (€ 13.000).

Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium heeft betrekking op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en eigendommen bij financiële beheershandelingen. Er is geen eigen vastgestelde nota M&O beleid binnen de organisatie. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. In 2025 zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

De conclusies zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording die onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

PERSONEEL

Gemeente Heumen wil een aantrekkelijke en toekomstgerichte werkgever zijn. De gewenste organisatieontwikkelingen vertalen we door in het personeelsbeleid, waarbij aandacht is voor professionaliteit, wendbaarheid en samenwerking. In de aanhoudend krappe arbeidsmarkt blijven het binden, boeien en duurzaam inzetten van medewerkers belangrijke thema's. In 2025 hebben we hier gericht op ingezet, in samenhang met de bredere organisatieontwikkelingen binnen de gemeente.

Duurzame inzetbaarheid
In 2025 hadden we te maken met een hoger ziekteverzuim dan in de afgelopen jaren. Daarom is extra ingezet op ondersteuning van medewerkers, onder meer door een intensievere inzet van de arbodienst en het inzetten van noodzakelijke interventies. Vitaliteit bleef een belangrijk aandachtspunt. Tijdens de vitaliteitsweek zijn diverse activiteiten en workshops georganiseerd die bijdragen aan gezondheid, motivatie en duurzame inzetbaarheid. Het bevorderen van goede fysieke en mentale gezondheid, motivatie en vakbekwaamheid is ook in 2025 een hoge prioriteit geweest.

Binden en Boeien
De arbeidsmarkt bleef in 2025 zeer krap, waardoor het binden en boeien van medewerkers veel aandacht vroeg. De arbeidsmarktcommunicatie is verder verbeterd. Zo is een organisatievideo ontwikkeld, is de website vernieuwd en is meer gebruikgemaakt van visuele middelen. Ook zijn vacatureteksten herschreven om deze aantrekkelijker en duidelijker te maken. Deze acties dragen bij aan een sterker werkgeversprofiel en betere vindbaarheid van onze organisatie. In 2025 is de besluitvorming rond de invoering van een nieuw functiewaarderingssystematiek HR21 afgerond. Gedurende het jaar zijn de voorbereidende taken van de invoering HR21 uitgevoerd.

Persoonlijke ontwikkeling en organisatieontwikkeling
Het in 2024 gestarte organisatieontwikkelingstraject heeft in 2025 vervolg gekregen. De nieuwe organisatiestructuur vormde de basis voor verdere ontwikkeling binnen teams en leidinggevenden. Er is geïnvesteerd in managementontwikkeling, met nadruk op anders sturen, voorbeeldgedrag in ontwikkelprocessen en een voortdurende bereidheid om te leren en te veranderen. Door heidagen en teamontwikkelingssessies is gewerkt aan samenwerking, rolhelderheid en professionele communicatie. Alle medewerkers hebben in 2025 een meerdaagse feedbacktraining gevolgd ter bevordering van open communicatie en kwaliteitsbewustzijn. De sturingsfilosofie en bijbehorende spelregels zijn richtinggevend geweest binnen alle ontwikkeltrajecten.

HR-cyclus: ontwikkel- en voortgangsgesprekken
In 2025 zijn met alle medewerkers ontwikkel- en voortgangsgesprekken gevoerd door de afdelingsmanagers. Hierin lag de nadruk op de benodigde vaardigheden en competenties voor de functie en het werken in een politiek-bestuurlijke omgeving. Digitale vaardigheden vormden een centraal thema, evenals de ontwikkelbehoefte op dit gebied.

Pulsemetingen en Time to Meet
In 2025 zijn organisatiebreed pulsemetingen uitgevoerd die inzicht geven in de ervaringen en behoeften van medewerkers, zowel op organisatieniveau als binnen de afzonderlijke afdelingen. De resultaten zijn vertaald naar concrete acties, waaronder de organisatiebrede "Time to Meet"-bijeenkomsten met een educatief en inspirerend karakter. Op basis van de pulsemeting 2025 staat voor 2026 het thema werkdruk expliciet op de agenda.

Digitalisering HR-processen
Na de start van de digitaliseringsslag in 2024 zijn in 2025 belangrijke stappen gezet. De functionaliteiten binnen de Youforce-app zijn uitgebreid en de basis HR-processen, inclusief verzuimmeldingen, zijn volledig gedigitaliseerd. Ook wordt de rapportagetool binnen Youforce beter benut door het aanbieden van op maat gemaakte rapportages aan MT, P&O en financiën. Hiermee is een duidelijke efficiëntieslag gerealiseerd en is de kwaliteit van de HR-informatievoorziening verbeterd.

Formatie
In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van de formatie weergegeven.

Formatie	Werkelijk 2024	Raming 2025	Werkelijk 2025
	Fte	Fte	Fte
Totaal[1]	117,97	119,6	121,9

[1] Dit is de vaste formatie, stand van zaken per eind van het betreffende jaar.

De formatieomvang is gedurende het jaar continu in beweging. Deze wijzigingen ontstaan onder andere door de uitbreiding van formatie voor nieuwe taken, de doorontwikkeling van functies en de verschuiving van werkzaamheden binnen de organisatie.
Per ultimo 2025 is het personeelsbestand met 2,3 fte toegenomen ten opzichte van de raming 2025. Deze groei komt met name door het omzetten van diverse structurele exploitatiebudgetten naar formatie (zoals voor de functie poortwachter participatie en functioneel beheerder sociaal domein) en door aanpassingen in het kader van de organisatieontwikkeling (waaronder het omzetten van een managementfunctie in nieuwe functies en urenuitbreidingen). De toename van 2,3 fte is volledig opgevangen binnen de bestaande P-budgetten van de begroting 2025.

Personeelsbudget
In onderstaand overzicht wordt de ontwikkeling van de loonkosten weergegeven:

Loonkosten	Werkelijk 2024	Raming 2025 primair	Bijgestelde raming 2025	Werkelijk 2025
totaal (€)	€ 10.208.600	€ 10.832.685	€ 10.972.293	€ 10.943.952

Betreffen de totale loonkosten 2025, exclusief raad en college. De loonkosten bestaan uit alle salarislasten, sociale lasten en tussentijdse cao-verhogingen. Een deel van deze loonkosten wordt gedekt door rijksbijdragen in de vorm van specifieke uitkeringen (zoals de CDOKE-middelen en de bekostigingsregeling opvang ontheemden). In totaal kan € 335.081 aan loonkosten in 2025 worden toegerekend aan deze specifieke uitkeringen. Daarnaast zijn er andere vormen voor dekking van uren en salarislasten, zoals bijvoorbeeld de toerekenbare uren en loonkosten naar bijvoorbeeld grondexploitatieprojecten.

Het verschil tussen de begroting en de werkelijke loonkosten wordt veroorzaakt door meerdere factoren. De belangrijkste zijn: de cao-wijziging per 1 april 2025 (+3%). Hierdoor stijgen de loonkosten in 2025 met ongeveer € 400.000. Deze kosten zijn opgevangen binnen het bestaande budget voor loonontwikkeling. Daarnaast zijn er verschillende budgetverschuivingen geweest. Zo zijn bijvoorbeeld middelen uit de loonsombudgetten budgettair neutraal verplaatst naar inhuurbudgetten voor externe medewerkers.

In 2025 zijn de totale kosten voor inhuur € 1.762.236. Dit is 16,1% van de werkelijke loonkosten*. Daarvan is € 1.190.289 gebruikt ten behoeve van reguliere formatie. Dit komt vooral door krapte op de arbeidsmarkt, vervanging bij korte en langdurige ziekte en het wegwerken van achterstanden.
Daarnaast is externe capaciteit ingehuurd voor verschillende projecten. Voorbeelden zijn werkzaamheden bij milieu (betaald uit CDOKE-middelen), de Omgevingswet (uit bestemmingsreserve/algemene uitkering), projectbegeleiding voor riool en water, de Kanaalzone, Zilverberg en De Schoren. De projectkosten voor inhuur waren in totaal € 571.947.

*Ter vergelijking: landelijk besteedden gemeenten in 2023 gemiddeld 18,1% van de loonsom aan externe inhuur, en in 2024 gemiddeld 17,5%, volgens de Personeelsmonitor van A&O fonds Gemeenten.

COMMUNICATIE

Externe communicatie
De externe communicatie ondersteunt de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Communicatie draagt voor een belangrijk deel bij aan het kenbaar en zichtbaar maken van de dienstverlening aan onze inwoners en de ontwikkelende rol van de gemeentelijke overheid. Participatie en communicatie gaan hand in hand. Dit vraagt van de hele organisatie om naar buiten te treden en contact te maken op een open en voor alle inwoners toegankelijke wijze. We zijn proactief in het informeren van onze inwoners over gemeentelijke ontwikkelingen, belangrijke projecten en kleinere, meer persoonlijke onderwerpen (zoals bij de representatie van de burgemeester). Het team communicatie adviseert en ondersteunt bestuur en medewerkers bij de communicatie naar inwoners en pers.

- We actualiseren onze website (continu proces), waarbij digitale dienstverlening en toegankelijkheid (structuur, leesbaarheid, aantrekkelijkheid) belangrijke uitgangspunten vormen.
- We monitoren het gebruik van en de feedback op de website van de gemeente Heumen: we verbeteren onze website op basis hiervan (continu proces).
- We werken aan de digitale toegankelijkheid, op basis van de in 2023 gestelde prioriteiten.
- We breiden de inzet van sociale media uit; we stimuleren actief de deelname van inwoners aan de digitale nieuwsbrief, we benutten structureel platforms als facebook, en instragram.

Gerealiseerd in 2025
- 49 edities Gemeentenieuws (3 weken vervallen ivm zomer- en kerstvakantie) met 2 tot 4 pagina's nieuwsberichten;
- 49 digitale nieuwsbrieven;
- 3 keer een 4-pagina bijlage in kwartaalmagazine Topic;
- Up-to-date website met actueel nieuws, projectinformatie en ondersteuning digitale dienstverlening;
- Wekelijks (gemiddeld) 4 posts op Facebook en instagram;
- Up to date (onder)houden intranet Hi! (Interne communicatie);
- Projectondersteuning (brieven, flyers/folders, posters). Voorbeelden zijn Ondermijning, GroenDoen, Hackshield, Spreidingswet, Heumen Duurzaam & Groen, Verkiezingen, Heumen Beweegt;
- Afhandelen en (college) adviseren over persvragen.

Interne communicatie
Met interne communicatie dragen we er zorg voor dat medewerkers op de hoogte zijn van de bestuurlijke keuzes en van ontwikkelingen in de organisatie. Ook vinden we het van belang dat medewerkers hun inbreng kunnen hebben in de organisatie. Goede interne communicatie leidt tot betere samenwerking en ondersteunt zodoende de externe communicatie. Via HI! (Intranet) delen medewerkers informatie en kennis met de gehele organisatie en/of in groepen. Daarnaast wordt op het intranet relevante informatie uit de organisatie gedeeld.

JURIDISCHE KWALITEITSZORG

Jaarlijkse werkzaamheden
Bestuur en medewerkers zijn ondersteund door de adviseurs algemene juridische zaken. De activiteiten in het kader van de juridische kwaliteitszorg bestaan uit advisering aan bestuur en medewerkers, ondersteuning bij juridische vraagstukken, commissie bezwaarschriften, klachtenbehandeling, controle op de gemeentelijke wet en regelgeving, advisering bij collegevoorstellen. Tevens vindt deelname plaats aan diverse projectgroepen.

Juridische kennisontwikkeling
De afgelopen periode en ook de komende jaren wordt per afdeling en team aandacht besteed aan kennisontwikkeling en bewustwording van de juridische aspecten die voorvloeien uit het werken bij de gemeente. De invoering van de Omgevingswet heeft veel aandacht gevraagd en zal dat de komende jaren blijven vragen.

Implementatie van nieuwe wetgeving en actualisatie gemeentelijke regelgeving
Ondersteuning bij de implementatie van nieuwe wetgeving en bijdragen aan de actualisatie van gemeentelijke regelgeving.

INFORMATISERING EN AUTOMATISERING

Informatisering en automatisering
Digitalisering bevindt zich in een meerjarige uitvoeringsfase binnen het vastgestelde informatiebeleidsplan 2024–2027. De lopende activiteiten volgen zowel uit landelijke verplichtingen als uit regionale en lokale ambities.

Binnen het samenwerkingsverband ICT Rijk van Nijmegen (iRvN) maken we zoveel mogelijk gebruik van landelijke standaarden en generieke voorzieningen. Hiermee borgen we dat onze ICT-voorzieningen veilig, betrouwbaar en uniform zijn. Binnen iRvN wordt samengewerkt aan vijf strategische opgaven: de cloudstrategie, Microsoft 365, wet- en regelgeving, mobile device management en datagedreven werken en werken we daarnaast aan het versterken van de regionale samenwerking op het gebied van informatisering.

Andere voorbeelden van informatiseringsprojecten in 2025
- Implementatie van een nieuwe vakapplicatie voor de uitvoering van Wmo en Jeugd
- Inrichting Role Based Access Control (RBAC) voor automatische toekenning van autorisaties
- Ontwikkeling van digitale vaardigheden van medewerkers

Informatiebeveiliging en privacy
Het belang van een veilige en beschikbare digitale overheid blijft toenemen. In 2025 hebben we de jaarlijkse ENSIA (landelijke audit informatiebeveiliging) voor het jaar 2024 met een positief resultaat afgerond. Andere projecten die hebben bijgedragen aan een veiligere werkplek zijn onder andere het testen van onze netwerkbeveiliging tijdens het terugkerende evenement "Nymacon" door studenten van de Radboud Universiteit. Daarnaast is de bewustwording en interne beveiliging getest middels verschillende phishing-acties en is er extra aandacht besteed aan het onderwerp cybersecurity middels een cyberescape-room.

Tot slot is eind 2025 de visie op kunstmatige intelligentie en data vastgesteld, wat een belangrijke randvoorwaarden creëert voor het verantwoord kunnen toepassen van AI.

Informatiebeheer
In 2025 is het oude document- en archiefsysteem uitgefaseerd. De informatie is geïnventariseerd en zorgvuldig overgezet naar het zaaksysteem, zodat deze goed terug te vinden blijft.

Bij de invoering van de nieuwe vakapplicatie voor het sociaal domein zijn alle lopende zaken gemigreerd vanuit het oude systeem. Er is een koppeling met het zaaksysteem ingericht, waardoor documenten automatisch worden opgeslagen met de juiste bewaartermijnen. Ook is een nieuw postproces ingericht.

Daarnaast zijn de brondocumenten van de burgerlijke stand gedigitaliseerd en is het volledige archief van burgerzaken overgezet naar een nieuwe archiefoplossing die vastgestelde bewaartermijnen en vernietiging ondersteunt.

HUISVESTING

In 2025 is in totaal € 36.929 aan groot onderhoud gerealiseerd. Deze uitgaven hangen voornamelijk samen met werkzaamheden aan de inbraaksignalering, het brandmeldpaneel, de toegangscontrole en de vervanging van het carillon. Gezien de lopende verbouwing van het gemeentehuis (fase 2) wordt een deel van het geplande groot onderhoud tegelijkertijd met deze verbouwing uitgevoerd of doorgeschoven naar een later moment. Hierdoor is in 2025 niet het volledige onderhoud vanuit MJOP gerealiseerd

Voorkomen van fraude en onregelmatigheden

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Heumen is zich bewust van inherente risico's van fraude die, zowel intern als extern, worden gelopen bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. In 2023 heeft het college een frauderisicoanalyse opgesteld, die is nog altijd actueel, om de risicogebieden te identificeren en bewustwording te creëren. Vanuit bedrijfsvoering is er verhoogde aandacht voor de inrichting van onze administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ten aanzien van de geïdentificeerde risicogebieden en tevens worden de relevante geldstromen/processen betrokken in de verbijzonderde interne controles (VIC) die gedurende het jaar worden uitgevoerd en ook onderdeel uitmaken van de managementletter van de accountant. Stakeholders van de gemeente moeten erop kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zakendoen. De gemeente beschikt over een uitgebreid scala aan zogenaamde soft controls. Iedere medewerker van de gemeente Heumen legt bij indiensttreding een ambtseed of ambtsbelofte af en overlegt een verklaring omtrent gedrag (VOG). Daarnaast beschikt Heumen over een vastgestelde regeling en gedragscodes, onder andere op het gebied van nevenwerkzaamheden en financiële belangen, welke openbaar beschikbaar zijn. De gemeente Heumen beschikt daarnaast over een regeling melden vermoeden misstanden en in de organisatie is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld.

Onze (financiële) processen en systemen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheidingen, zogenaamd hard controls. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en/of zelfstandig toegang heeft tot activa. De functiescheiding behoeft verbetering qua beheersmatige en uitvoerende werkzaamheden en daarop wordt verder ingezet.

Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management en/of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers blijft aanwezig. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen ertoe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Vandaar dat informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy een hoge prioriteit heeft.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en functionaris gegevensbescherming de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Zo wordt bijvoorbeeld logging en monitoring binnen (financiële) systemen verplicht met de aanstaande Cyberbeveiligingswet. Ook helpt deze maatregel om fraude en onregelmatige handelingen te kunnen detecteren/voorkomen.

Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern vanuit de sector. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie

Het college is van mening dat, door de inzet van alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze aandacht krijgen.

Paragraaf lokale heffingen

ALGEMEEN

Deze paragraaf geeft een overzicht van de belangrijkste onderdelen die volgens artikel 19 van de financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) moeten worden opgenomen in de paragraaf lokale heffingen. Het gaat om de volgende punten:

- Het beleid voor de lokale heffingen;
- De opbrengsten die per heffing zijn gerealiseerd;
- Een overzicht op hoofdlijnen van de verschillende heffingen;
- Een indicatie van de lokale belastingdruk;
- Het beleid voor kwijtschelding.

In deze paragraaf lichten we deze onderdelen verder toe.

BELEID LOKALE HEFFINGEN

Volgens de Gemeentewet mag de gemeente verschillende belastingen en rechten heffen. Deze heffingen geven de gemeente eigen inkomsten. Een voldoende groot lokaal belastinggebied is belangrijk, omdat het bijdraagt aan de financiële zelfstandigheid van gemeenten.

De gemeente Heumen heft de volgende belastingen en rechten:

- Onroerendezaakbelastingen (OZB);
- Hondenbelasting;
- Brede rioolheffing;
- Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- BIZ-bijdrage (Bedrijven investeringszone);
- Marktgelden;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Toeristenbelasting;
- Leges.

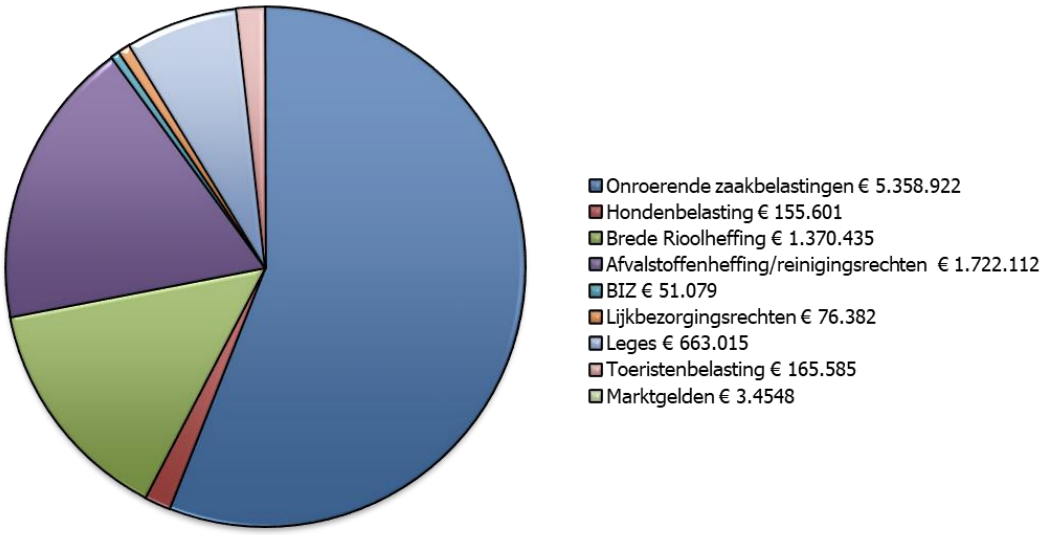
We maken onderscheid tussen twee soorten opbrengsten:

- Algemene dekkingsmiddelen (belastingen);
- Opbrengsten voor kostendekking (rechten).

Tot de algemene dekkingsmiddelen behoren de onroerendezaakbelastingen, toeristenbelasting en de hondenbelasting. De overige heffingen vallen onder de tweede categorie. Deze worden ook wel bestemmingsheffingen genoemd, omdat de opbrengsten direct worden gebruikt om de kosten van een specifieke taak te betalen.

OPBRENGSTEN LOKALE HEFFINGEN

In onderstaand cirkeldiagram worden de opbrengsten van de verschillende gemeentelijke belastingen en rechten voor 2025 weergegeven. In totaal verwacht de gemeente in 2025 € 9.401.005 aan opbrengsten uit lokale heffingen.

ONROERENDE ZAAKBELASTINGEN

Algemeen
De onroerendezaakbelastingen (OZB) bestaan uit twee soorten belastingen voor niet-woningen: een gebruikersbelasting en een eigenarenbelasting. Voor objecten die vooral als woning worden gebruikt, wordt alleen eigenarenbelasting geheven. Woningen kennen dus geen gebruikersbelasting.

Tarieven
oor de OZB-heffing 2025 wordt uitgegaan van de WOZ-waarde met waardepeildatum 1 januari 2024. De belasting wordt berekend op basis van een percentage van deze WOZ-waarde. Dat tarief is vastgesteld per 1 januari 2024.

De ontwikkeling van de OZB-tarieven in de periode 2021–2025 ziet er als volgt uit:

	2021	2022	2023	2024	2025
Tarief eigenaren woningen	0,1542%	0,1407%	0,1249%	0,1195%	0,1120%
Tarief eigenaren niet-woningen	0,3504%	0,3581%	0,3640%	0,3704%	0,3757%
Tarief gebruikers niet-woningen	0,2658%	0,2758%	0,2804%	0,2584%	0,2911%

De percentages hebben betrekking op de WOZ-waarde.

Opbrengsten
De opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen in de periode 2021 tot en met 2025 zijn hieronder weergegeven. In het overzicht is onderscheid gemaakt tussen de opbrengsten uit OZB-eigenaren en OZB-gebruikers.

	2021	2022	2023	2024	2025
OZB-eigenaren woningen/niet woningen	4.305.896	4.337.437	4.368.181	4.468.094	4.720.242
OZB-gebruikers niet woningen	538.201	517.392	546.577	578.686	638.680
Totaal opbrengsten OZB	4.844.097	4.854.829	4.914.758	5.046.780	5.358.922
Toe-/afname opbrengst	+6,85%	+0,22%	+1,23%	+2,68%	+6,18%

HONDENBELASTING

Algemeen
De hondenbelasting is een algemene belasting. Dat betekent dat de opbrengst terechtkomt in de algemene middelen van de gemeente. Toen deze belasting in 1994 werd ingevoerd, heeft de gemeente besloten om de inkomsten uit de hondenbelasting te gebruiken als algemeen dekkingsmiddel.

Tarieven
De gemeente Heumen werkt met één tarief per hond (ongeacht het aantal honden) en daarnaast met een kenneltarief. De ontwikkeling van de tarieven tussen 2021 en 2025 is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Tarief per hond	€ 90,80	€ 81,20	€ 90,80	€ 97,30	€ 99,55
Kenneltarief	€ 390,60	€ 349,15	€ 390,60	€ 418,55	€ 428,15

Opbrengsten
De totale opbrengst uit de hondenbelasting en het kenneltarief bedraagt in 2025 € 155.601.

BREDE RIOOLHEFFING

Algemeen
Het tarievenbeleid voor de rioolheffing is door de gemeenteraad vastgesteld bij het Gemeentelijk Rioleringsplan. Sinds 2010 mogen gemeenten geen traditioneel rioolrecht meer heffen. In plaats daarvan wordt de brede rioolheffing toegepast.

Deze belasting wordt geheven van de persoon die aan het begin van het belastingjaar het genot heeft van een eigendom (door eigendom, bezit of beperkt recht) dat direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.

Voor de brede rioolheffing gelden de volgende uitgangspunten:
- De heffing is kostendekkend, waarbij de compensabele btw volgens de geldende richtlijnen als kostenpost wordt meegenomen.
- Kosten van nieuwe investeringen worden pas in het tarief verwerkt vanaf het moment dat de investering daadwerkelijk is uitgevoerd.

Opbrengsten
De opbrengsten uit de brede rioolheffing bedragen in 2025 € 1.370.435.

Kosten
De kosten voor de brede rioolheffing in 2025 bedragen:

Omschrijving kosten	Bedrag
Reiniging openbare ruimte (straatgoten en bladruimen)	144.609
Waterhuishouding	40.595
Kapitaallasten	215.009
Interne uren doorbelasting	136.144
Onttrekking bestemmingsreserve riolering buitengebied	-33.461
Energie	79.354
Kolken	47.809
Onderhoud rioolstelsel	206.557
Drukriolering	128.641
Beleidsadvisering	72.135
Uitvoeringskosten belastingsamenwerking	67.397
Btw-compensatiefonds	223.086
Dotatie voorziening (sluitpost)	37.478
Totaal	1.370.435

Tarieven
De ontwikkeling van het tarief voor de brede rioolheffing in de periode 2021 tot en met 2025 is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Tarief per perceel	€ 159,85	€ 159,85	€ 163,35	€ 166,85	€ 170,35

De baten en lasten die te maken hebben met het beheer en de exploitatie van het rioleringsstelsel worden verwerkt via het rioleringsfonds. Dit fonds wordt gebruikt als egalisatiefonds. Dat betekent dat het saldo kan meebewegen met de jaarlijkse verschillen tussen inkomsten en uitgaven. Hierdoor kan de gemeente schommelingen in kosten opvangen en blijven de tarieven zo stabiel mogelijk.

Kostendekkendheid
De onderstaande tabel laat zien hoe de kosten en opbrengsten van de rioolheffing in 2025 zijn verdeeld over de verschillende taakvelden. Hierbij is ook de overheadtoerekening meegenomen.

Taakveld	Omschrijving	Kosten	Toerekening overhead	Totale kosten	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
2.1	Verkeer en vervoer	145.839	600	146.439		
5.7	Openbaar groen	40.595	3.250	43.845		
7.2	Rioleringen	1.136.468	43.682	1.180.150	1.370.434	
	Totaal	1.322.902	47.532	1.370.434	1.370.134	100%

Toelichting
Bij het vaststellen van de begroting gaat de gemeente uit van 100% kostendekkendheid voor de brede rioolheffing. In 2025 zijn de daadwerkelijke uitgaven voor rioolbeheer, watergangen en het vegen van straatgoten echter ongeveer € 80.000 lager uitgevallen dan vooraf geraamd.

Belangrijkste oorzaken van lagere kosten
- Riolering: De kosten voor onderhoud en inspecties waren hoger dan begroot, maar dit werd gecompenseerd door een bijdrage van derden van ongeveer € 84.000, waardoor per saldo minder kosten overbleven.
- Beleidsadvisering: De kosten hiervoor vielen lager uit dan gepland.
- Watergangen: De kosten daalden omdat er geen baggerwerkzaamheden zijn uitgevoerd en geen duikers zijn vervangen.

Aanvulling op het rioleringsfonds
De onder uitputting van € 80.000 wordt, conform gebruikelijke werkwijze, extra gestort in de voorziening onderhoud rioleringsstelsel. Hierdoor komt de brede rioolheffing uiteindelijk volledig kostendekkend uit op 100%.

AFVALSTOFFENHEFFING EN REINIGINGSRECHTEN

Algemeen
Om de kosten te dekken die de gemeente maakt voor het beheer van huishoudelijke afvalstoffen (zoals GFT-afval, restafval en grof huishoudelijk afval) is op basis van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer een afvalstoffenheffing ingesteld.

Deze heffing mag niet worden toegepast op bedrijfsafval, ook niet wanneer dit vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. Voor bedrijfsafval worden in de gemeente Heumen reinigingsrechten geheven op basis van artikel 229, eerste lid, onderdelen a en b, van de Gemeentewet.

De afvalstoffenheffing wordt opgelegd aan gebruikers van een perceel waarvoor de gemeente een wettelijke inzamelplicht heeft voor huishoudelijke afvalstoffen. Bij de reinigingsrechten wordt belasting geheven voor het daadwerkelijk gebruik van de dienst die de gemeente levert.

De afvalstoffenheffing bestaat sinds de jaren zeventig en werd ingevoerd om heffing mogelijk te maken ook wanneer een perceel niet actief gebruikmaakte van de gemeentelijke inzameldienst, maar de gemeente wel verplicht bleef om de inzameltaak voor dat perceel uit te voeren.

Opbrengsten
De totale opbrengsten uit de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten bedragen in 2025 € 1.722.112.

Kosten
De kosten voor de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten in 2025 bedragen:

Omschrijving kosten	Bedrag
Inzameling en verwerking	667.654
Kosten milieustraten	268.380
Beheer en infovoorziening	202.911
Interne uren doorbelasting afvalbeheer	134.180
Kapitaallasten	38.691
Uitvoeringskosten belastingsamenwerking	67.396
Zwerfvuil reiniging openbare ruimte	10.565
Kosten kwijtschelding gemeentelijke belastingen	50.000
Btw-compensatiefonds	270.000
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing (sluitpost)	12.335
Totaal	1.722.112

Tarieven
De ontwikkeling van de tarieven voor de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten in de periode 2021 tot en met 2025 is als volgt:

	2021	2022	2023	2024	2025
Tarief eenpersoonshuishouden	139,64	143,75	148.05	153,50	157,15
Tarief meerpersoonshuishouden	192,60	198,30	204,25	212,50	224,50
Reinigingsrechten	192,60	198,30	204,25	212,50	224,50
Tarief hele bruine huisvuilzak	1,16	1,16	1,16	1,16	1,16
Tarief halve bruine huisvuilzak	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75

Kostendekkendheid
Onderstaande tabel toont de kosten, overhead, totale kosten en opbrengsten van de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten in 2025.

Taakveld	Omschrijving	Kosten	Toerekening overhead	Totale kosten	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
2.1	Verkeer en vervoer	365	10.200	10.565		
6.3	Inkomensregelingen	50.000		50.000		
7.3	Afval	1.623.871	37.676	1.661.547	1.722.112	
	Totaal	1.674.236	47.876	1.722.112	1.722.112	100%

Toelichting
De cijfers laten zien dat de opbrengsten in 2025 de totale kosten volledig dekken. Daarbij is er € 12.335 toegevoegd aan de egalisatiereserve, terwijl oorspronkelijk een onttrekking van € 41.750 was geraamd.

Belangrijkste oorzaken van de voordelige uitkomst
- Inzameling en beheer: De kosten voor inzameling, beheer en informatievoorziening waren ongeveer € 16.000 hoger dan begroot.
- Kwijtschelding: De kosten voor kwijtschelding vielen ongeveer € 7.000 lager uit dan geraamd.
- Zwerfafvalvergoeding: Door een nabetaling van de vergoeding voor zwerfafval over de jaren 2023–2024 ontstond een voordeel van ruim € 70.000.

Door deze voordelen kon geld worden gestort in de egalisatievoorziening, in plaats van dat er een onttrekking nodig was.

Egalisatievoorziening
De kosten van afvalbeheer worden gedekt via de afvalstoffenheffing. Bij het vaststellen van het tarief voor 2025 is uitgegaan van 100% kostendekkendheid. De egalisatievoorziening wordt gebruikt om tegenvallers op te vangen, zodat de heffing in alle jaren kostendekkend kan blijven.

BEDRIJVEN INVESTERINGSZONE (BIZ)

Algemeen
De BIZ-bijdrage is een directe belasting voor eigenaren en gebruikers van panden binnen een bedrijveninvesteringszone (BIZ). De opbrengst wordt gebruikt voor activiteiten in de openbare ruimte en online die bijdragen aan:
- het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid,
- de ruimtelijke kwaliteit,
- of de economische ontwikkeling van het gebied.

In de gemeente Heumen geldt de BIZ-verordening voor het gebied Winkelcentrum Malden en de Hema-locatie.

Tarieven
De BIZ-bijdrage voor gebruikers geldt voor een periode van vijf jaar (2022–2026). Op 6 oktober 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met een nieuwe BIZ-verordening voor eigenaren, die loopt van 2023 tot en met 2025.

Het tarief bedraagt voor zowel eigenaren als gebruikers:
- 0,15% van de WOZ-waarde,
- met een minimum van € 150 per belastingobject,
- en een maximum van € 750 per belastingobject.
-

Kostendekkendheid
De kosten voor de extra belastingheffing bestaan uit de uitvoeringskosten, zoals de perceptiekosten van Munitax en de interne ambtelijke uren. In 2025 bedragen deze kosten € 3.420. De BIZ-opbrengst over 2024 is € 51.079. Dit volledige bedrag is als subsidie uitgekeerd aan de stichting.

MARKTGELDEN

Algemeen
De marktgelden zijn rechten die worden geheven voor het gebruik van openbare gebouwen, terreinen, pleinen of straten die door de gemeente zijn aangewezen voor het houden van markten.

Kosten
De kosten voor de marktgelden van de weekmarkt in Malden bedragen in 2025 € 5.323. Dit bedrag bestaat uit de ambtelijke uren (€ 3.198) en de daarbij behorende overheadkosten.

Opbrengsten
De opbrengsten uit marktgelden van de weekmarkt Malden bedragen in 2025 € 3.458.

Kostendekkendheid

Taakveld	Omschrijving	Kosten	Toerekening overhead	Totale kosten	Opbrengst	Kostendekkendheid
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.533	1.790	5.323	3.458	65,0%

Uit dit overzicht blijkt dat de opbrengsten in 2025 65% van de totale kosten dekken.

LIJKBEZORGINGSRECHTEN

Algemeen
De gemeente heft lijkbezorgingsrechten voor het gebruik van de begraafplaats en voor de diensten die hiermee samenhangen.

Kosten
Onderstaand overzicht toont de belangrijkste kosten voor lijkbezorging en het onderhoud van de begraafplaats in 2025:

Kosten begraven en bijzetten columbarium	€ 10.205
Onderhoud en instandhouding begraafplaats	€ 27.615
Kapitaallasten	€ 1.879
Urentoerekening incl. overhead	€ 46.806
Totaal kosten lijkbezorging	€ 86.505

Tarieven
Uitgangspunt bij de exploitatie van de begraafplaats is kostendekkendheid. Dit betekent dat de inkomsten uit de lijkbezorgingsrechten alle gemaakte kosten moeten dekken.

Opbrengsten
De totale opbrengsten uit de lijkbezorgingsrechten bedragen in 2025 € 76.382.

Kostendekkendheid

Taakveld	Omschrijving	Kosten	Toerekening overhead	Totale kosten	Opbrengst	Kostendekkendheid
7.5	Begraafplaatsen	77.263	9.242	86.505	€ 76.382	88,3%

Uit deze gegevens blijkt dat de opbrengsten in 2025 ongeveer 88,3% van de totale kosten dekken. Dit lagere kostendekkingspercentage komt vooral doordat er in 2025 minder begrafenissen hebben plaatsgevonden dan vooraf was geraamd.

TOERISTENBELASTING

Algemeen
Per 1 januari 2025 is in de gemeente Heumen toeristenbelasting ingevoerd. Deze belasting wordt geheven van personen die in de gemeente overnachten, maar hier niet woonachtig zijn. Hiermee dragen ook bezoekers bij aan de gemeentelijke voorzieningen waarvan zij gebruikmaken.

In ongeveer 90% van de Nederlandse gemeenten wordt toeristenbelasting geheven. Dit betekent dat inwoners van Heumen bij een verblijf elders in Nederland doorgaans bijdragen aan de lokale voorzieningen, terwijl dat omgekeerd tot nu toe niet het geval was. Met de invoering van toeristenbelasting wordt hierin meer evenwicht gebracht. De opbrengsten vloeien naar de algemene middelen.

Tarieven
De gemeente Heumen hanteert een standaardtarief van € 1,90 per persoon per nacht. Voor kampeermiddelen op vaste standplaatsen, per standplaats en arrangement de onderstaande tarieven bepaald:

Arrangement 1	HePi vakantie	€ 25,00
Arrangement 2	0 maanden tot 3 maanden	€ 165,00
Arrangement 3	3 maanden tot 6 maanden	€ 215,00
Arrangement 4	6 maanden tot 9 maanden	€ 275,00
Arrangement 5	9 maanden tot 12 maanden	€ 330,00

Opbrengsten
De toeristenbelasting wordt achteraf geïnd, aan het begin van maart in het jaar daarna. De totale opbrengst over 2025 bedraagt € 165.585.

LEGES

Algemeen
De gemeente kan leges heffen voor diensten die zij levert. Een deel van deze diensten is administratief van aard, zoals het afgeven van vergunningen of officiële documenten. Daarnaast kunnen leges worden geheven voor werkzaamheden zoals onderzoek, controles of andere handelingen die in het belang zijn van de aanvrager.

Kostendekkendheid
De tarieventabel voor de leges bestaat uit drie hoofdstukken:
- Algemene dienstverlening
- Dienstverlening en besluiten op grond van de Omgevingswet
- Dienstverlening die valt onder de Europese Dienstenrichtlijn

Volgens artikel 229b van de Gemeentewet mogen de geraamde baten niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Dit betekent dat de gemeente niet meer mag innen aan leges dan nodig is om de bijbehorende kosten te dekken. Voor elk hoofdstuk van de tarieventabel wordt in de overzichten weergegeven in welke mate de gemeentelijke lasten zijn meegenomen in de legesheffing.

De toegestane kostentoerekening is vastgesteld op basis van het Involon-onderzoek 2024, waarin de kostendekkendheid van de gemeentelijke tarieven voor 2024 is onderzocht.

Tarieventabel 2025 Heumen

		kosten	kosten	kosten	kosten	opbrengsten
Paragraaf	**Omschrijving**	**direct**	**overhead**	**overig**	**totaal**	**totaal**
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand totaal	€ 37.890	€ 23.238	€ 4.522	€ 65.650	€ 41.707
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart totaal	€ 79.529	€ 48.776	€ 141.875	€ 270.180	€ 257.323
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen totaal	€ 28.918	€ 17.736	€ 18.974	€ 65.627	€ 61.131
Paragraaf 1.4	Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens totaal	€ 7.726	€ 4.738	€ 27	€ 12.491	€ 8.395
Paragraaf 1.5	Bestuursstukken totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken totaal	€ 3.411	€ 2.092	€ 2.703	€ 8.207	€ 5.134
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten totaal	€ 65.304	€ 40.052	€ 36.623	€ 141.979	€ 72.989
Paragraaf 1.10	Diversen totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 2.2	Voorfase totaal	€ 8.001	€ 4.907	€ -	€ 12.909	€ 8.875
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken totaal	€ 20.709	€ 12.701	€ 535.923	€ 569.333	€ 160.113
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten totaal	€ 2.261	€ 1.387	€ -	€ 3.648	€ 3.391
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten totaal	€ 19.249	€ 11.806	€ -	€ 31.055	€ 25.554
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 2.11	Overige tarieven totaal	€ 1.392	€ 853	€ -	€ 2.245	€ 1.381
Paragraaf 2.12	Modaliteiten totaal	€ 25.608	€ 15.706	€ 26.723	€ 68.036	€ 20.974
Paragraaf 2.13	Vermindering totaal	€ 406	€ 249	€ -	€ 655	€ -7.151
Paragraaf 2.14	Teruggaaf totaal	€ 3.827	€ 2.347	€ -	€ 6.174	€ -4.945
Paragraaf 3.1	Horeca totaal	€ 1.102	€ 676	€ -	€ 1.777	€ 863
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven totaal	€ 348	€ 213	€ -	€ 561	€ 367
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 3.4	Organiseren evenement of markt totaal	€ 522	€ 320	€ -	€ 842	€ 825
Paragraaf 3.5	Standplaatsen totaal	€ 1.768	€ 1.085	€ -	€ 2.853	€ 2.885
Paragraaf 3.6	Huisvestingswet 2014 en Wet goed verhuurderschap totaal	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Paragraaf 3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit totaal	€ 116	€ 71	€ -	€ 187	€ 196
Paragraaf 3.8	Kinderopvang totaal	€ 1.894	€ 1.162	€ 5.023,89	€ 8.080	€ 3.009
Totaal		**€ 309.979**	**€ 190.115**	**€ 772.394**	**€ 1.272.489**	**€ 663.015**

Recapitulatie	**Omschrijving**	kosten	kosten	kosten	kosten	opbrengsten	kostendekking
		direct	**overhead**	**overig**	**totaal**	**totaal**	
Hoofdstuk 1	Algemene dienstverlening	€ 222.778	€ 136.633	€ 204.724	€ 564.135	€ 446.678	79%
Hoofdstuk 2	Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet	€ 81.452	€ 49.956	€ 562.646	€ 694.054	€ 208.191	30%
Hoofdstuk 3	Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	€ 5.750	€ 3.526	€ 5.024	€ 14.300	€ 8.145	57%
Totaal		**€ 309.979**	**€ 190.115**	**€ 772.394**	**€ 1.272.489**	**€ 663.015**	**52%**

Uit de bovenstaande gegevens blijkt dat de opbrengsten in 2025 ongeveer 52% van de aan leges toe te rekenen kosten dekken. De lage dekkingsgraad wordt vooral veroorzaakt doordat de bouwleges circa € 185.000 lager uitvallen dan begroot. In de begroting was uitgegaan van een hoger bedrag, gebaseerd op historische inkomsten en de geplande bouwprojecten. Door de huidige situatie op de woningbouwmarkt lopen verschillende projecten echter vertraging op, en daarnaast is het aantal verbouwingen lager dan verwacht. Hierdoor blijven de opbrengsten aanzienlijk achter bij de raming.

DE VERDELING VAN DE DRUK VAN DE BELASTINGEN OVER ÉÉN- EN MEERPERSOONS HUISHOUDINGEN EN BEDRIJVEN

Om inzicht te geven in de belastingdruk voor verschillende groepen inwoners en belanghebbenden, wordt in dit overzicht onderscheid gemaakt tussen eigenaren en gebruikers van woningen en tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.

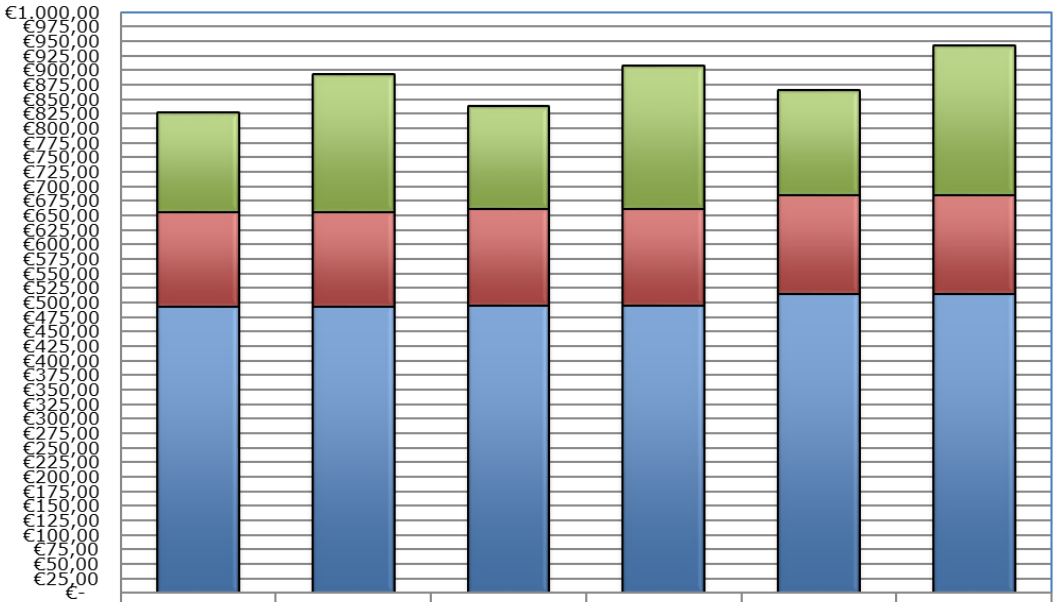
Voor het samenstellen van dit overzicht worden de volgende uitgangspunten gebruikt:

Gemiddelde WOZ-waarden van woningen:

- 2020: € 303.000 (waardepeildatum 1-1-2019)
- 2021: € 319.000 (waardepeildatum 1-1-2020)
- 2022: € 351.000 (waardepeildatum 1-1-2021)
- 2023: € 396.000 (waardepeildatum 1-1-2022)
- 2024: € 415.000 (waardepeildatum 1-1-2023)
- 2025: € 461.000 (waardepeildatum 1-1-2024)

Afvalstoffenheffing wordt berekend inclusief het gebruik van 26 huisvuilzakken.

De hondenbelasting wordt niet meegenomen in het totale overzicht van de belastingdruk.

	2023 1 pers. h.h (€ 825,50)	2023 meerpers. h.h. (€ 892,36)	2024 1 pers. h.h (€ 835,78)	2024 meerpers. h.h. (€ 905,44)	2025 1 pers. h.h (€ 843,43)	2025 meerpers. h.h. (€ 911,44)
Afvalstoffenheffing	€167,55	€234,41	€173,00	€242,66	€176,65	€254,66
Rioolheffing	€163,35	€163,35	€166,85	€166,85	€170,85	€170,85
OZB	€494,60	€494,60	€495,93	€495,93	€516,32	€516,32

De lastendruk in 2025 is ten opzichte van 2024 toegenomen met gemiddeld 0,9% voor eenpersoonshuishoudens. In euro's komt dit neer op een stijging van € 7,65. Voor meerpersoonshuishoudens is de lastendruk in 2025 gestegen met 0,7%, wat in absolute zin neerkomt op een toename van € 6,00.

KWIJTSCHELDINGSBELEID

De gemeente mag volgens de Gemeentewet geheel of gedeeltelijk kwijtschelding verlenen van gemeentelijke heffingen. De rijksoverheid bepaalt de regels voor het behandelen van deze verzoeken.
Of iemand daadwerkelijk in aanmerking komt voor kwijtschelding, hangt af van de persoonlijke financiële situatie. Daarbij wordt gekeken naar onder andere:

- inkomen (loon, salaris, uitkering of pensioen)
- woonlasten, zoals huur en premies
- kosten van levensonderhoud
- vermogen

De gemeente toetst elke aanvraag aan deze landelijke normen om te bepalen of kwijtschelding kan worden verleend.

In 2025 heeft de gemeente voor € 42.904 aan gemeentelijke belastingen kwijtgescholden. Ter vergelijking: in 2024 was dit bedrag € 39.609. Hiervan kregen 189 personen vooraf automatisch kwijtschelding (2024: 189) en hebben 82 personen zelf kwijtschelding aangevraagd en deze ook gekregen (2024: 77 en 2023: 88). In totaal zijn er in 2025 271 verzoeken toegekend (2024: 266 en 2023: 283).

Paragraaf verbonden partijen

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin onze gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft. Nu volgt eerst een compact totaaloverzicht van de verbonden partijen en daarna per verbonden partij detailinformatie.

verbonden partij	**rechtsvorm**	**programma**
GGD	*gemeenschappelijke regeling*	Sociale leefomgeving
IBO	*gemeenschappelijke regeling*	Sociale leefomgeving
MGR	*gemeenschappelijke regeling*	Sociale leefomgeving, Bestuur en organisatie
DRAN	*bedrijfsvoeringsorganisatie*	Sociale leefomgeving
DAR	*vennootschap*	Fysieke leefomgeving
MARN	*gemeenschappelijke regeling*	Fysieke leefomgeving
ODRN	*gemeenschappelijke regeling*	Fysieke leefomgeving
RBT ANV	*stichting*	Fysieke leefomgeving
VRGZ	*gemeenschappelijke regeling*	Fysieke leefomgeving
VVE Maldensteijn	*vereniging*	Fysieke leefomgeving, Sociale leefomgeving
GMR	*gemeenschappelijke regeling*	Bestuur en organisatie
Euregio	*openbaar lichaam*	Bestuur en organisatie
Munitax	*gemeenschappelijke regeling*	Bestuur en organisatie
BNG	*vennootschap*	Bestuur en organisatie
Vitens	*vennootschap*	Bestuur en organisatie

1. Naam	**Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Gelderland-Zuid (GGD)**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Nijmegen en Tiel
4. Doelstelling	De GGD is onze partner op het gebied van gezonde jeugd, richt zich op preventie in het sociaal domein, werkt samen met andere partijen aan sociale veiligheid en levert een bijdrage aan een veilige en gezonde leefomgeving.
5. Deelnemers	Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, *Heumen*, Maasdriel, Neder-Betuwe Nijmegen, Tiel, West- Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.
6. Relatie met programma	Sociale leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	Deelnemende gemeenten hebben ieder een zetel in het Algemeen bestuur. Het stemgewicht per gemeente is afhankelijk van het aantal inwoners.
8. Financieel belang	2,6%
9. Bijdrage Heumen	€ 1.109.191
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 2.478.000 2024: € 2.276.000
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 24.770.000 2024: € 29.242.000
12. Financieel resultaat	2025: € 550.000 2024: € -81.000
13. Website	www.ggdgelderlandzuid.nl

1. Naam	**Instituut Bijzonder Onderzoek Regio Gelderland-Zuid (IBO)**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente
3. Vestigingsplaats	Wijchen
4. Doelstelling	Het opsporen van uitkeringsfraude middels uitvoering van bijzonder onderzoek.
5. Deelnemers	Berg & Dal, Beuningen, Druten, *Heumen* en Wijchen
6. Relatie met programma	Sociale leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Wijchen is als centrumgemeente de dagelijks bestuurder. Toezichthouder is de gemeente Berg en Dal. De vergaderingen zijn tweemaal jaarlijks voor de betreffende afdelingshoofden en portefeuillehouders van alle deelnemende gemeenten.
8. Financieel belang	11,%
9. Bijdrage Heumen	€ 61.101
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024 € 0
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € n.n.b. 2024: € 0
12. Financieel resultaat	Ieder jaar worden de door IBO gemaakte kosten integraal afgerekend met de deelnemers zodat het resultaat telkens nihil is.
13. Website	

1. Naam	**Modulair Gemeenschappelijke Regeling Rijk van Nijmegen (MGR)**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Nijmegen
4. Doelstelling	De MGR is ingesteld om de belangen van deelnemers te behartigen: in het bijzonder op het gebied van werk, inkomen en ICT. Deze verbonden partij heeft naast uitvoerende taken ook een platformfunctie.
5. Deelnemers	Berg & Dal, Beuningen, Druten, *Heumen*, Mook en Middelaar, Nijmegen, Wijchen en West Maas en Waal.
6. Relatie met programma	Sociale leefomgeving, Bestuur en organisatie
7. Bestuurlijk belang	Heumen heeft 2 van in totaal 15 zetels in het Algemeen bestuur.
8. Financieel belang	2,9%
9. Bijdrage Heumen	€ 3.111.000
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 782.000 2024: € 242.000
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 33.808.000 2024: € 32.125.000
12. Financieel resultaat	2025: € 417.000 2024: € 0
13. Website	www.werkbedrijfrvn.nl www.irvn.nl

1. Naam	**Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepen Vervoer Regio Arnhem-Nijmegen (DRAN)**
2. Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie op basis van een gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Arnhem
4. Doelstelling	De gezamenlijke sturing en financiële beheersing van het doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer.
5. Deelnemers	Arnhem, Berg & Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, *Heumen*, Lingewaard, Montferland, Mook & Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar
6. Relatie met programma	Sociale leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	De deelnemers wijzen uit hun midden elk één lid voor het Bestuur aan.
8. Financieel belang	1,7 %
9. Bijdrage Heumen	€ 363.693
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 0 2024: € 0
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 10.316.194 2024: € 10.120.662
12. Financieel resultaat	2025: € 0 2024: € 0
13. Website	www.vervoersorganisatie.nl

1. Naam	**DAR NV**
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	Nijmegen
4. Doelstelling	Door bundeling van kennis op het gebied van beleid en uitvoering het gemeentelijk afvalbeheer op een efficiënte en effectieve manier uit te voeren en de grotere schaal van de regio te benutten.
5. Deelnemers	Berg & Dal, Beuningen, Druten, *Heumen*, Mook en Middelaar, Nijmegen en Wijchen
6. Relatie met programma	Fysieke leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	Heumen neemt deel in de Algemene Vergadering van aandeelhouders.
8. Financieel belang	4,11% (4.522 aandelen van de in totaal 110.000)
9. Bijdrage Heumen	Op basis van DVO
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 13.096.000
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 14.749.000
12. Financieel resultaat	2025: n.n.b. 2024: € 45.000
13. Website	www.dar.nl

1. Naam	**Milieu en Afval regio Nijmegen**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Nijmegen
4. Doelstelling	Het gezamenlijk maken van afspraken met de ARN over afvalinzameling en vuilverwerking.
5. Deelnemers	De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, *Heumen*, Mook en Middelaar, Nijmegen, West Maas en Waal, Wijchen
6. Relatie met programma	Fysieke leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	Heumen heeft 1 zetel in het Algemeen bestuur.
8. Financieel belang	MARN bezit 51% van de aandelen ARN, de besloten vennootschap die de afvalverwerkingsinstallatie in Weurt exploiteert.
9. Bijdrage Heumen	n.v.t.
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 9.335.878 2024: € 9.331.048
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 1.677.384 2024: € 1.838.544
12. Financieel resultaat	2025: € 2.107.294 2024: € 1.669.792
13. Website	

1. Naam	**Omgevingsdienst regio Nijmegen (ODRN)**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Nijmegen
4. Doelstelling	Kwaliteitsverbetering op het gebied van vergunningverlening en handhaving.
5. Deelnemers	De provincie Gelderland en de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, *Heumen*, Nijmegen en Wijchen
6. Relatie met programma	Fysieke leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	Heumen heeft 1 zetel in het Algemeen bestuur.
8. Financieel belang	5,6%
9. Bijdrage Heumen	€ 1.271.944
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 1.709.160 2024: € 556.134
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 4.701.677 2024: € 35.548.258
12. Financieel resultaat	2025: € 1.153.476 2024: € 352.639
13. Website	www.odregionijmegen.nl

1. Naam	**RBT Arnhem Nijmegen Veluwe**
2. Rechtsvorm	Stichting
3. Vestigingsplaats	Elst
4. Doelstelling	Door middel van marketing en promotie meer bezoekers genereren die langer blijven en meer besteden en tot een herhalingsbezoek overgaan.
5. Deelnemers	Gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen, en de Veluwe
6. Relatie met programma	Fysieke leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	Heumen heeft zitting in het stichtingsbestuur.
8. Financieel belang	Subsidiebijdrage wordt afgebouwd ivm opheffing per 2028
9. Bijdrage Heumen	€ 25.169
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 2024: € 238.459
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 2024: € 143.646
12. Financieel resultaat	2025 € 2024 € 6.910
13. Website	www.toerismevan.nl

1. Naam	**Veiligheidsregio Gelderland- Zuid**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Nijmegen
4. Doelstelling	Realisering van goede brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening door snelle inzet van ambulances en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding 0en crisisbeheersing.
5. Deelnemers	Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, *Heumen*, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West-Betuwe, West Maas & Waal, Wijchen en Zaltbommel.
6. Relatie met programma	Fysieke leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van alle deelnemende gemeenten
8. Financieel belang	3,01 %
9. Bijdrage Heumen	€ 1.551.579
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 9.500.000 2024: € 9.635.000
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 73.832.000 2024: € 72.556.000
12. Financieel resultaat	2025: € 182.000 2024: € 224.000
13. Website	www.vrgz.nl

1. Naam	**Vereniging van Eigenaars gebouw Maldensteijn**
2. Rechtsvorm	Vereniging
3. Vestigingsplaats	Malden
4. Doelstelling	Onderhoud van de gezamenlijke ruimten en de verzekering van het gehele gebouw bij één verzekeringsmaatschappij.
5. Deelnemers	de heer R. van der Meer en de betreffende wethouder van de gemeente Heumen
6. Relatie met programma	Sociale leefomgeving, Fysieke leefomgeving
7. Bestuurlijk belang	50%/50%
8. Financieel belang	33,3%
9. Bijdrage Heumen	€ 8.333
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 4.816
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 45.740
12. Financieel resultaat	2025: n.n.b. 2024: € -655
13. Website	

1. Naam	**Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR)**
2. Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
3. Vestigingsplaats	Arnhem
4. Doelstelling	De regio heeft vijf speerpunten: woningbouw, recreatie en toerisme, regionale energieopwekking, economische samenwerking en bereikbaarheid.
5. Deelnemers	Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Druten, Doesburg, Duiven, *Heumen*, Lingewaard, Montferland, Mook en Middelaar, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar.
6. Relatie met programma	Bestuur en organisatie
7. Bestuurlijk belang	Heumen heeft zitting in het Algemeen bestuur
8. Financieel belang	2,2%
9. Bijdrage Heumen	€ 169.232
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 358.035 2024: € 371.783
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 6.568.034 2024: € 6.728.664
12. Financieel resultaat	2025: € 258.035 2024: € 244.429.
13. Website	www.groene metropoolregio.nl

1. Naam	**Euregio Rhein-Waal**
2. Rechtsvorm	Nederlands-Duits openbaar lichaam
3. Vestigingsplaats	Kleef
4. Doelstelling	Grensoverschrijdende samenwerking ter verbetering en intensivering van de economie en maatschappij.
5. Deelnemers	55 gemeenten en regionale overheden
6. Relatie met programma	Bestuur en organisatie
7. Bestuurlijk belang	Het hoogste orgaan is de Euregioraad met 120 afgevaardigden van deelnemende leden. Heumen is hierin met twee personen vertegenwoordigd; 1 vanuit het college en 1 vanuit de raad.
8. Financieel belang	Gering.
9. Bijdrage Heumen	€ 4.725
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 1,589 mln
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 2,3 mln
12. Financieel resultaat	2025: n.n.b. 2024: € - 9.758
13. Website	www.euregio.org

1. Naam	**Munitax**
2. Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling met centrumgemeente
3. Vestigingsplaats	Beuningen
4. Doelstelling	Gezamenlijke uitvoering heffing en invordering van gemeentelijke belastingen en rechten en de Wet WOZ.
5. Deelnemers	De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Druten, *Heumen* en Wijchen
6. Relatie met programma	Bestuur en organisatie
7. Bestuurlijk belang	De gemeente Beuningen is als centrumgemeente de dagelijks bestuurder. De vergaderingen zijn voor de betreffende afdelingshoofden en portefeuillehouders van alle deelnemende gemeenten.
8. Financieel belang	12,9%
9. Bijdrage Heumen	€ 598.776
10. Eigen vermogen, ultimo	n.v.t.
11. Vreemd vermogen, ultimo	n.v.t.
12. Financieel resultaat	Het nadelig resultaat wordt jaarlijks verrekend met de deelnemers.
13. Website	www.munitax.nl

1. Naam	**Bank Nederlandse gemeenten**
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	Den Haag
4. Doelstelling	Uitoefening van het bankbedrijf ten dienste van overheden.
5. Deelnemers	Gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.
6. Relatie met programma	Bestuur en organisatie
7. Bestuurlijk belang	Aandeelhouders hebben zeggenschap via het stemrecht op de aandelen welke zij bezitten (1 stem per aandeel van € 2,50 nominaal). De staat bezit 50% van de aandelen.
8. Financieel belang	Heumen bezit 151.515 aandelen.
9. Bijdrage Heumen	n.v.t.
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: € 4,9 miljard. 2024: € 4,8 miljard.
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: € 110,2 miljard. 2024: € 123,2 miljard.
12. Financieel resultaat	2025: € 172 mln 2024: € 294 mln
13. Website	www.bng.nl

1. Naam	**Vitens**
2. Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
3. Vestigingsplaats	Zwolle
4. Doelstelling	Voor de watervoorziening en het bedrijf als geheel heeft Vitens de doelstelling om volledig klimaatneutraal te gaan ondernemen.
5. Deelnemers	De gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied.
6. Relatie met programma	Bestuur en organisatie
7. Bestuurlijk belang	Via het aandelenbezit is Heumen vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA).
8. Financieel belang	Heumen bezit 16.023 aandelen. (0,27%)
9. Bijdrage Heumen	n.v.t.
10. Eigen vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 713,6 mln
11. Vreemd vermogen, ultimo	2025: n.n.b. 2024: € 1.684,8 mln
12. Financieel resultaat	2025 n.n.b. 2024: € 34,5 mln
13. Website	www.vitens.nl

Paragraaf grondbeleid

ALGEMEEN

Inleiding
De paragraaf grondbeleid is één van de verplichte paragrafen volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten van 17 januari 2003.
In artikel 16 van dit besluit is bepaald dat de paragraaf het grondbeleid tenminste bevat:
a. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
b. een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
c. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
d. een onderbouwing van de geraamde winstneming;
e. de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

In de financiële verordening cf. art. 212 gemeentewet is afgesproken dat het college over de jaarlijkse actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties rapporteert in de paragraaf grondbeleid. Conform BBV moet een jaarlijkse herziening van de grondexploitatiebegroting plaatsvinden. De gevolgen van de herziening maakt onderdeel uit van de jaarstukken van de gemeente. De lopende begroting wordt aangepast op basis van de herziening.

In de paragraaf grondbeleid gaan we met name verder in op de belangrijkste financiële ontwikkelingen zoals verlies- en winstverwachtingen, de verwerving van gronden en de relaties van het grondbeleid met de programma's.

Algemeen beleid met betrekking tot de grondexploitatie
Grondexploitatie is het proces waarbij gronden worden aangekocht om te ontwikkelen als bouwlocatie en waarbij kavels worden verkocht voor de bouw van woningen of bedrijfsbebouwing. Grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van verschillende beleidsthema's: wonen, welzijn, zorg, veiligheid, ondernemen, werk, etc. Daarnaast heeft het een grote financiële impact. De eventuele baten, maar ook de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Het grondbeleid is nader toegelicht in de beleidsnotitie Woonbeleid gemeente Heumen 2024-2030 waarmee de gemeenteraad op 21 september 2023 heeft ingestemd.
In dat kader heeft de raad gekozen voor het voeren van situationeel grondbeleid. Dat wil zeggen dat de gemeentegronden verwerft op het moment dat zij dat nodig acht om een bepaalde ontwikkeling mogelijk te maken.

Voor de gronduitgifte wordt het bestaande beleid voortgezet. Dit betekent dat als zich de mogelijkheid van de uitgifte van bouwkavels voordoet, particuliere gegadigden voor een bouwkavel voor de bouw van een woning in de gelegenheid worden gesteld om hiervoor per project in te schrijven. Hierna volgt toewijzing via een wegingsstelsel met eventuele loting. Indien dat onvoldoende afzet genereert, wordt realisatie in projectvorm nagestreefd. Projecten voor sociale huur, wonen met zorg, CPO-initiatieven, etc. worden specifiek in de markt gezet, waarbij voor wat betreft sociale huur in principe woningcorporatie Oosterpoort Wonen de preferente partner is die dit realiseert. Bouwkavels voor projectmatige bouw zullen, gelet ook op het Didam-arrest, zodanig in de markt worden gezet dat belangstellende partijen daarop kunnen inschrijven.

Relatie met de programma's van de begroting
De grondexploitatie is een onderdeel van programma 2 Fysieke leefomgeving van de programmabegroting.

Zoals hiervoor aangegeven heeft de gemeenteraad op 21 september 2023 ingestemd met de beleidsnotitie Woonbeleid gemeente Heumen 2024-2030. In deze beleidsnotitie is als uitgangspunt opgenomen dat alle kernen van de gemeente kunnen groeien, dat de gemeente inzet op flexibel programmeren, dat de gemeente uitgaat van een percentage van de totale opgave verdeeld over de kernen en dat daarbij de in de Woondeal 2.0 afgesproken differentiatie wordt gehanteerd. Ingevolge de Woondeal 2.0 heeft de gemeente Heumen een opgave om in de periode 2025 - 2034 bruto 980 woningen aan de voorraad toe te voegen. De raad heeft bij gelegenheid van de vaststelling van het woonbeleid ingestemd met continuering of start planvorming voor de plancapaciteit van 1.210 woningen.

In 2025 zijn in de gemeente 46 woningen opgeleverd en 2 gesloopt.

In het kader van het voornoemde programma zijn in het kader van de grondexploitatie door de gemeente zelf in ieder geval de volgende locaties in voorbereiding of ontwikkeling genomen, met daarbij een indicatieve vermelding de (nog resterende) aantallen:
- Malden, Kanaalzone (614)
- Malden, schoollocatie De Schoren (Vuurvogel 2) (32)
- Malden, schoollocatie Veldsingel (Vuurvogel 1) (aantal nog onbekend)
- Malden, noordzijde Kerkplein (15)
- Overasselt, Zilverbergweg/Kruisbergsestraat (118)

Strategische visie ten aanzien van het grondbeleid van de gemeente
Daar waar de situatie daar om vraagt, zoals bij de ontwikkeling van het woningbouwplan Zilverbergweg/Kruisbergsestraat, verwerven wij de voor de planontwikkeling benodigde grond actief. Na afronding van het Werklandschap Overasselt is de ontwikkeling van nieuw bedrijventerrein feitelijk niet meer aan de orde.
De gronden in exploitatie zullen –in beginsel- worden afgewerkt binnen de vastgestelde uitgangspunten en het vastgestelde uitgiftetempo.

BOUWGRONDEN IN EXPLOITATIE (BIE)

Gronden zitten in het transformatieproces vanaf het moment dat de gemeenteraad de grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Grondexploitaties zijn gronden die zich in het transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd. Er is dus sprake van actief grondbeleid. De gemaakte kosten en behaalde opbrengsten worden aan de bouwgrondexploitatie toebedeeld. De waarde van de bouwgronden in exploitatie wijzigt daardoor tijdens het jaar. In deze paragraaf staat de stand per einde 2024 genoemd. Dat heet de boekwaarde. De gemeente Heumen heeft per ultimo 2025 twee

Overzicht actuele boekwaarden per 31 december 2024 (bedragen x € 1.000)

Bouwgrond in exploitatie	BW 1-1-2025	Mutaties 2025	Afsluiten grondexploitatie	BW 31-12-2025
Kanaalzone, Malden	24.001	1.3511	N.v.t.	25.352
Zilverberg Overasselt	0	3.045	N.v.t.	3.045

Resultaat 2025
Op grond van interne beheersmaatregelen en de aangescherpte eisen worden de kostprijscalculaties van de diverse grondexploitaties, naast de jaarlijkse update ten behoeve van de begroting, eveneens per ultimo van het verslagjaar geactualiseerd. De bouwgronden in exploitatie zijn geactualiseerd op basis van de beste inschatting per 31-12-2025 Het verwachte eindresultaat nadat de grondexploitatie is voltooid wordt vergeleken met het verwachte eindresultaat bij de vorige actualisatie. Financieel gezien is het verwacht eindresultaat positiever geworden. De grondexploitaties Zilverberg is geopend in 2025 waardoor er geen verwachte eindresultaat staat per 31-12-2024.

Resultaat bouwgrondexploitaties (bedragen x € 1.000)

Project	31-12-2024	31-12-2025	Verschil
Kanaalzone, Malden	-777	-424	333
Zilverberg, Overasselt	N.v.t.	1.706	N.v.t.

Kanaalzone
De gemeente Heumen heeft het voornemen om de locatie van de betonfabriek in Malden te herontwikkelen tot een aantrekkelijk woon- en verblijfsgebied met veel ruimte voor groen en een verbinding met het kanaal.

Voor de herontwikkeling van de Kanaalzone heeft de gemeente een subsidie ontvangen uit de Woningbouwimpuls (WBI) voor de versnelling van betaalbare woningbouw. Deze rijksregeling ondersteunt gemeenten bij woningbouwprojecten met een publiek financieel tekort, met als doel de versnelling van met name betaalbare woningbouw. Daarnaast ontvangt de gemeente een provinciale bijdrage van € 1.000 per te realiseren woning ter ondersteuning van de zogenoemde 'onrendabele top' van het project. Gemeenten krijgen bij woningbouwprojecten steeds vaker te maken met hogere eisen op het gebied van duurzaamheid (zoals klimaatadaptatie en energieprestaties), bereikbaarheid (zoals infrastructuur en ontsluiting) en het realiseren van betaalbare woningen. Dit zijn maatschappelijke doelen die financieel niet altijd rendabel zijn vanuit de exploitatie, maar wel van groot belang zijn voor de leefbaarheid en inclusiviteit van nieuwe wijken. De provinciale bijdrage ondersteunt gemeenten daarom specifiek bij deze extra kosten.

Beide bijdragen verbeteren de financiële haalbaarheid van de ontwikkeling, maar kunnen volgens de geldende BBV-richtlijnen niet vooraf als directe opbrengst in de grondexploitatie (GREX) worden verwerkt. Hierdoor blijft het negatieve eindresultaat van de GREX formeel € 423.886, ondanks dat circa € 2,8 miljoen aan WBI-middelen en de provinciale bijdrage beschikbaar zijn. De ontvangen middelen zijn daarom op de balans opgenomen onder de overlopende passiva.

De gunningsprocedure voor de selectie van een marktpartij die de woningbouw in de Kanaalzone verder zal ontwikkelen, is momenteel in volle gang. Drie partijen werken hun plannen uit binnen de door de raad vastgestelde ruimtelijke kaders. Volgens de huidige planning wordt eind dit jaar een definitieve keuze gemaakt voor één van deze partijen.
Parallel hieraan start eind deze maand de planologische procedure om het terrein te herbestemmen naar woningbouw.

De uitvoering van de aanleg van kunstgrasveld verloopt voorspoedig. Alle werkzaamheden worden in goed overleg met Juliana uitgevoerd, zodat de sportactiviteiten onverminderd kunnen doorgaan. De bouw van de accommodatie staat gepland voor 2027. De aanbestedingsfase voor het gebouw start in het derde kwartaal van dit jaar, met als doel om eind 2026 een uitvoerende partij te selecteren. Naar verwachting zal het volledige sportpark eind 2028 gereed zijn.

Uitsplitsing kosten en opbrengsten t/m 2025 (bedragen x € 1.000)

Uitsplitsing kosten	**Kanaalzone t/m 2024**	**Kanaalzone 2025**	**Totaal t/m 2025**
Omschrijving			
Grondverwervingen	22.328	174	22.502
Plankosten en voorbereidingen toezicht op de uitvoering	929	650	1.579
Onderzoekskosten	236	6	242
Overige kosten	3	5	8
Fiscale kosten	28	32	60
Rentekosten	477	484	961
Mutatie boekwaarde	**24.001**	**1.351**	**25.352**

Financiële verschillenverklaring Kanaalzone
Het verwachte eindresultaat van de grondexploitatie Kanaalzone is ten opzichte van de actualisatie bij de jaarstukken 2024 verbeterd met circa € 350.000. Hieronder een uiteenzetting van de belangrijkste verschillen:

Financiële voordelen ten opzichte van de actualisatie jaarstukken 2024
De verbetering wordt voornamelijk veroorzaakt door een actualisatie van de verwachte grondopbrengsten door indexatie en als gevolg van een andere samenstelling van het woningbouwprogramma met minder appartementen en meer grondgebonden woningen binnen het plan. Daarnaast zijn er lagere geraamde onderzoekskosten.

Financiële nadelen ten opzichte van de actualisatie jaarstukken 2024
Tegenover deze voordelen staan hogere geraamde kosten als gevolg van indexering met 3,8% voor het bouwrijp- en woonrijpmaken (op basis van prijspeil 1-1-2026). Verder wordt rekening gehouden met een lagere verwachte kostenbesparing op civieltechnische werkzaamheden (25% in plaats van 50%), mede als gevolg van de aanhoudende onzekerheden in de markt.

Zilverberg/Kruisbergsestraat

Op 3 februari 2022 heeft de raad ingestemd met het ruimtelijk en programmatisch kader voor het woningbouwplan Zilverbergweg/Kruisbergsestraat en op 10 april 2025 met de vaststelling van de exploitatieopzet voor dit plangebied.
Het programma voor deze locatie voorziet in de bouw van circa 118 woningen. De exploitatieopzet heeft een verwachte eindwaarde van € 1,7 mln. positief ultimo 2033. Het ontwerp van het besluit tot wijziging van het Omgevingsplan, welk wijzigingsbesluit de ontwikkeling van de nieuwe wijk mogelijk moet maken, is eind 2025 in procedure gebracht.

Uitsplitsing kosten en opbrengsten t/m 2025 (bedragen x € 1.000)

Uitsplitsing kosten	**Zilverberg t/m 2024**	**Zilverberg 2025**	**Totaal t/m 2025**
Omschrijving			
Grondverwervingen		2.128	2.128
Plankosten en voorbereidingen toezicht op de uitvoering*		763	763
Onderzoekskosten*		39	39
Overige kosten		43	43
Fiscale kosten		2	2
Rentekosten		70	70
Mutatie boekwaarde	**0**	**3.045**	**3.045**

*Kosten zijn overgeheveld van staat vaste activa i.v.m. openen GREX Zilverberg.

Parameters bouwgrondexploitaties

Binnen de gemeentelijke bouwgrondexploitaties wordt gebruik gemaakt van verschillende uitgangspunten (parameters). De belangrijkste parameters worden hieronder toegelicht. De invloed van gebruikte parameters in langlopende grondexploitaties is groot. Daarom is het van belang deze parameters zorgvuldig vast te stellen en jaarlijks te monitoren. De trends en ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan zijn hierbij van belang. Daarnaast zijn recente marktontwikkelingen van belang voor de verwachting van de ontwikkeling van de parameters in de komende periode. De onderstaande parameters worden gehanteerd binnen de Kanaalzone.

Parameter	**Kanaalzone**	**Zilverberg**
Rente	**2,25% (rentepercentage toekomstige projectfinancieringen)**	3% (rentepercentage gelijk aan rente projectfinanciering)
Kostenstijging	**Kostenstijging GWW 3% in 2025 en 2,5% in 2026 en 2027, in de jaren daarna 2%** **Kostenstijging plankosten 4% in 2025, 2% in 2026 en verder**	Kostenstijging GWW 4% in 2025-2027 en in de jaren daarna 2% Kostenstijging plankosten 3% in 2025-2057, 2% in 2028 en verder
Opbrengstenstijging	**5% in 2025, 4% in 2026 en 2027, in de jaren daarna 2% conform langjarige inflatiegemiddelde**	1,5% vanaf 2025-2027, in de jaren daarna1,5%
Voorziening	**Op eindwaarde gewaardeerd**	n.v.t.

Voor de kosten-en opbrengstenstijgingen zijn de percentages bepaald onder meer aan de hand van de Outlook grondexploitaties 2026 van Metafoor van december 2025. Hierin worden de trends en (werkelijke prijs) ontwikkelingen beschreven op de grond- en vastgoedmarkten, én aan de hand hiervan voorspellingen gedaan voor de toekomstige kosten- en opbrengstenstijgingen. Voor de kostenontwikkeling van Grond-, weg- en waterbouw is een stabilisatie van de kosten te zien. Wat betreft de opbrengsten stijging is de verwachting dat de grondopbrengsten voor woningbouw zullen stijgen. Dit komt vanwege de stijgende woningprijzen, maar ook vanwege de stabiliserende bouwkosten.

Voorzichtigheidsprincipe
Op basis van wetgeving past de gemeente het voorzichtigheidsprincipe toe. Voor verliesgevende grondexploitaties moet een verliesvoorziening worden getroffen. In het heden moet een voorziening worden gevormd voor grondexploitaties die in de toekomst een negatieve eindwaarde hebben (waarbij de totale kosten hoger zijn dan de totale opbrengsten). De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties wordt gewaardeerd conform de financiële verordening art. 212 gemeentewet gewaardeerd tegen nominale waarde. De voorziening tegen nominale waarde is gelijk aan het resultaat van de grondexploitatiebegroting op eindwaarde. Bij de Kanaalzone is de verwachting dat de grondexploitatie na afronding met een nadelig financieel resultaat eindigt. De gemeente moet daarom in de jaarrekening een voorziening klaar hebben staan ter grootte van dit verwachte verlies.

Bij de Kanaalzone is de verwachting dat de grondexploitatie na afronding met een nadelig financieel resultaat eindigt. De gemeente moet daarom in de jaarrekening een voorziening klaar hebben staan ter grootte van dit verwachte verlies.

Overzicht verloop verliesvoorziening	**Ultimo 2024**	**Ultimo 2025**
Kanaalzone	777	424
Totaal	**777**	**424**

Ontwikkeling na balansdatum: Openen grondexploitatie De Schoren
De gemeente Heumen gaat de grondexploitatie De Schoren ontwikkelen. Op de locatie worden 32 woningen gerealiseerd. Het project loopt tot en met 2028. In de raadsvergadering van 23 april 2026 heeft uw raad de grondexploitatie geopend. Deze grondexploitatie heeft een positieve eindwaarde.

GRONDEN ZONDER KOSTPRIJSBEREKENING

Kern Malden

Vuurvogel I (Veldsingel) en Vuurvogel II (De Schoren)
Op 25 januari 2018 heeft de raad het college opdracht gegeven de gebiedsontwikkeling voor de vrijkomende schoollocaties aan de Veldsingel en De Schoren verder uit te werken. De geraamde kosten betreffen o.a. de volgende kosten: sloopkosten, opstellen stedenbouwkundig kader en omgevingsplan, opstellen voorlopig ontwerp en definitief ontwerp.

Vuurvogel I (De Veldsingel)
Op 15 april 2021 heeft de raad een motie aangenomen waarmee het college is verzocht het gebouw van De vuurvogel I te slopen en voor deze locatie in samenspraak met de omgeving een plan voor woningbouw uit te werken. In verband met capaciteitsgebrek is de planvorming voor de vrijkomende locatie aan de Veldsingel eerst tegen het eind van 2022 opgepakt. Op basis van een advies van het Gelders Genootschap heeft het college geconcludeerd dat behoud van het gebouw nastrevenswaardig is en daarom besloten geen opvolging te geven aan de motie van de raad.
In de raadsvergadering van 20 april 2023 is opnieuw gesproken over de Vuurvogel I. Dit heeft ertoe geleid dat het college heeft toegezegd twee denklijnen voor invulling van het gebied te zullen onderzoeken. De ene denklijn zijn enerzijds woningbouw op de locatie zonder behoud van het gebouw en anderzijds behoud van het gebouw Vuurvogel I met daaromheen woningbouw. In een participatief traject zijn deze uitgewerkt. Dit traject was gepauzeerd in verband met oriëntering op uitbreiding van het plangebied met naastgelegen school De Regenboog. Begin 2024 is hier meer duidelijkheid over gekomen en is het onderzoek naar de twee denklijnen verder opgepakt. Op 18 september 2025 heeft de raad een stedenbouwkundige variant vastgesteld die uitgaat van behoud van het schoolgebouw en de bouw van een aantal sociale huurwoningen en tinyhouses. Deze variant zal in de markt worden gezet.

Vuurvogel II (De Schoren)
Op 3 juni 2021 heeft de raad een motie aangenomen waarmee het college is verzocht om in samenspraak met de buurt een plan voor een appartementencomplex in een parkachtige omgeving uit te werken. De raad heeft hierbij een financieel kader vastgesteld van maximaal € 200.000. Het college heeft dit opgepakt en er is via een participatief proces een schetsontwerp voor de inrichting van een park en een beeldkwaliteitsplan voor het te bouwen appartementencomplex opgesteld. De financiële haalbaarheid en de inwerkingtreding van de Woondeal 2.0 hebben het college echter genoopt tot een heroriëntatie op de eerder vastgestelde uitgangspunten voor de planvorming. Wederom in overleg met de buurt is ingezet op een verkenning van de mogelijkheden om het aantal woningen te verhogen en het park te versoberen. Op basis van de resultaten van deze verkenning is aan de raad een kaderstellend voorstel voorgelegd, waarmee de raad op 6 juni 2024 heeft ingestemd. De kaderstelling gaat onder meer uit van verdere uitwerking van een plan voor de realisering van een appartementengebouw met 32 wooneenheden in 3 bouwlagen en het uitwerken van een ontwerp voor de inrichting van het park in samenspraak met de wijkbewoners, waarbij uitgangspunt is dat het park uiterlijk in 2025 wordt gerealiseerd. Na het raadsbesluit is een proces gestart waarbij in nauw overleg met de buurt een voorlopig ontwerp voor de parkinrichting is opgesteld.
De stand van zaken is dat de inrichting van een groot deel van het park, de 1e fase, de afgelopen zomer is afgerond. Het nog resterende deel van het park, de 2e fase, zal worden ingericht na het gereedkomen van het appartementencomplex.

Financiële ontwikkelingen en risico's

De exploitatieopzetten zijn opnieuw bekeken op basis van de nieuwste inzichten en verwachtingen. Door veranderende marktomstandigheden stond de woningmarkt onder druk. Dit heeft gevolgen gehad voor de kavelprijzen en het tempo waarin kavels werden uitgegeven. Hierdoor moesten de winst- en verliesprognoses worden aangepast. Inmiddels is de vraag naar bouwgrond weer toegenomen.
Voor de uitvoering van de Nota Grondbeleid is opdracht gegeven om de residuele grondwaarde te berekenen. Deze waarde vormt de basis voor het bepalen van de kavelprijzen voor sociale en betaalbare woningen. Op basis van deze berekening heeft de gemeente overeenstemming bereikt met Oosterpoort Wooncombinatie over een aanpassing van de prijzen.
De huidige kavelprijzen (prijspeil 2025) staan in de onderstaande tabel vermeld. Jaarlijks worden deze prijzen geïndexeerd.

Alle bedragen pp januari 2025 en exclusief btw.

Type woning geprogrameerd (prijzen excl.btw)	Huurniveau	Prijs 2025	
		Huur-/koopprijs	Kavelprijs 2,52%
1 Woonruimte bereikbaar voor jongeren 18-23 jaar,	Jongerenhuurprijs	*€ 477,20*	**€ 14.807**
2 Grondgebonden woning,	Lage aftopping	*€ 682,96*	**€ 17.398**
3 Grondgebonden woning,	Hoge aftopping	€ 731,93	**€ 20.878**
4 Grondgebonden woning,	Liberalisering	€ 900,07	**€ 33.553**
5 Appartement (met lift),	Lage aftopping	€ 682,96	**€ 17.397**
6 Appartement (met lift),	Hoge aftopping	€ 731,93	*€ 19.937*
7 Appartement (met lift),	Liberalisering	€ 900,07	**€ 25.724**
8 Appartement (zonder lift),	lage aftopping	€ 682,96	*€ 20.397*
9 Appartement (zonder lift),	Hoge aftopping	€ 731,93	*€ 22.937*
10 Appartement (zonder lift),	Liberalisering	€ 900,07	*€ 28.724*
11 Beneden-/ bovenwoning	lage aftopping	€ 682,96	*€ 15.317*
12 Appartement middenhuur,	Tussen € 900,07 en € 1,184,82	*€ 1.150,00*	**€ 37.017**
13 Betaalbare koopwoning		€ 405.000,00	€ 33.552
14 Koopprijs per m2: € 400,-			*€ 423*
15 Nationale Hypotheekgrens		*€ 450.000,00*	
16 Flexwoningen	flexwoningen worden in principe geplaatst op erfpacht.		

De uitgifte van gronden in pacht en de bijstelling van vergoedingen
De gemeente heeft in totaal 55 hectare pachtgronden. Voor deze gronden ontvangt de gemeente pachtgeld. Ongeveer 40% van de gronden wordt voor langere tijd verpacht en 60% voor een korte periode.
In 2012 zijn duidelijke regels vastgesteld voor het verpachten van gemeentelijke gronden. Korte pacht wordt via een openbare bieding uitgegeven volgens de methode Cranendonck. Voor vaste pacht geldt de maximale pachtprijs die jaarlijks door de minister wordt vastgesteld.
Vanaf 1 januari 2026 kunnen geïnteresseerden zich opnieuw inschrijven voor alle gemeentelijke pachtgronden.

Wet Open Overheid

WOO
Vanaf 1 mei 2022 geldt de Wet open overheid (Woo). Deze wet kwam in de plaats van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Met de Woo wil de overheid transparanter worden.
Voor onze gemeente betekent dit dat we verschillende soorten informatie actief en op verzoek openbaar moeten maken. De Woo wordt de komende jaren in vier delen (tranches) ingevoerd.

In de wet staan 17 groepen informatie die actief openbaar moeten worden gemaakt. Acht van deze groepen publiceren wij al, of ze gelden alleen voor het Rijk en niet voor ons. Volgens de planning moeten we voor eind 2025 drie extra groepen publiceren, in de tweede tranche. In 2026 kunnen we alvast starten met het voorbereiden van het publiceren van de groepen uit de derde tranche. Als alle groepen openbaar zijn gemaakt, blijft het onze taak om deze informatie actueel te houden.

Het proces voor passieve openbaarmaking (op verzoek) bestaat al sinds 1 mei 2022. Dit proces lijkt op hoe we eerder werkten met de Wob. Inwoners kunnen met een Woo-verzoek informatie opvragen die nog niet openbaar is. Samen met de Functionaris Gegevensbescherming bekijken we of de opgevraagde informatie gedeeld mag worden, of dat sommige delen onleesbaar moeten worden gemaakt

2. JAARREKENING

Balans en exploitatierekening

Balans per 31 december 2025

Balans per 31 december 2025

Activa
(in duizenden euro's)

Vaste Activa

Immateriële vaste activa	2025	2024
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	583.216	1.158.115
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	185.135	15.034
Totaal immateriële vaste activa	**768.352**	**1.173.148**

Materiële vaste activa	2025	2024
Investeringen met een economisch nut	19.985.980	20.727.866
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.665.817	6.293.873
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.668.814	5.661.932
Totaal materiële vaste activa	**34.320.612**	**32.683.671**

Financiële vaste activa	2025	2024
Kapitaalverstrekkingen aan:		
-deelnemingen	739.867	739.867
-gemeenschappelijke regelingen	-	-
-overige verbonden partijen	-	-
Leningen aan:		
-openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
-woningbouwcorporaties	5.160.000	5.375.000
-deelnemingen	-	-
-overige verbonden partijen	-	-
Overige langlopende leningen	268.748	293.674
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	4.699.306	4.488.686
Totaal financiële vaste activa	**10.867.921**	**10.897.227**

Totaal vaste activa	**45.956.884**	**44.754.046**

Vlottende activa

voorraden	2025	2024
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	27.971.412	23.224.134
Gereed product en handelsgoederen	3.801	1.157
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal voorraden	**27.975.213**	**23.225.291**

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2025	2024
Vorderingen op openbare lichamen	4.626.788	3.602.194
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	317.513	-
Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-
rekening courant SVN	956.952	1.150.436
Overige vorderingen	381.565	496.427
Overige uitzettingen	248.201	209.480
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**6.531.019**	**5.458.537**

Liquide middelen	2025	2024
Kassaldi	-	-
Banksaldi	413.094	394.186
Totaal liquide middelen	**413.094**	**394.186**

Overlopende activa	2025	2024
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
-Europese overheidslichamen	-	-
-het Rijk	-	-
-overige Nederlandse overheidslichamen	28.212	249.925
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten lastevan volgende begrotingsjaren komen	622.115	1.350.170
Totaal overlopende activa	**650.327**	**1.600.095**

Totaal vlottende activa	**35.569.652**	**30.678.109**
TOTAAL ACTIVA	**81.526.537**	**75.432.155**

Passiva

(in duizenden euro's)

Vaste passiva

Eigen vermogen	2025	2024
Reserves:		
-algemene reserve	16.139.530	15.547.913
-bestemmingsreserves	1.872.363	2.538.296
-Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	18.716	552.938
Totaal eigen vermogen	**18.030.609**	**18.639.147**

Voorzieningen	2025	2024
Voorzieningen	10.654.363	9.172.233
Totaal eigen vermogen	**10.654.363**	**9.172.233**

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar	2025	2024
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen van:	38.360.000	36.668.334
-binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
-binnenlandse banken en overige financiële instellingen	38.360.000	36.668.334
-binnenlandse bedrijven	-	-
-openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	-	-
-overige binnenlandse sectoren	-	-
-buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Door derden belegde gelden	-	-
Waarborgsommen	1.350	1.400
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	45.133	77.768
Totaal vaste schulden	**38.406.483**	**36.747.502**

Totaal vaste passiva	**67.091.454**	**64.558.881**

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2025	2024
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	3.500.000	-
Overige kasgeldleningen	104.372	204.973
Banksaldi	-	-
Overige schulden	1.727.971	2.721.036
Totaal netto-vlottende schulden	**5.332.343**	**2.926.009**

Overlopende passiva	2025	2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.208.144	2.687.590
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoeldie dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
-Europese overheidslichamen	15.000	-
-het Rijk	5.370.957	4.732.955
-overige Nederlandse overheidslichamen	395.467	386.119
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	113.171	140.600
Totaal overlopende passiva	**9.102.739**	**7.947.264**

Totaal vlottende passiva	**14.435.082**	**10.873.274**
TOTAAL PASSIVA	**81.526.537**	**75.432.155**
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen ofgarantstellingen zijn verstrekt	31.162.584	25.604.551

Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Inleiding
De jaarrekening van 2025 is gemaakt volgens de regels uit het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (BBV).

Algemene uitgangspunten
Toerekeningsbeginsel
Inkomsten en uitgaven horen bij het jaar waarin ze ontstaan. Daarom worden ze in dat jaar verwerkt.

Realisatiebeginsel
Inkomsten worden pas opgenomen als ze echt zijn ontvangen. Voor dividend en de algemene uitkering uit het Gemeentefonds wordt dit verder uitgelegd in het onderdeel *Resultaatbepaling*.

Voorzichtigheidsbeginsel
We gaan voorzichtig om met de regels. Verliezen en risico's die vóór het einde van het jaar zijn ontstaan, verwerken we meteen. Dit kan alleen als de financiële gevolgen bekend zijn tijdens het maken van de jaarrekening.

Waardering op basis van historische kosten
We bepalen de waarde van bezittingen, schulden en het resultaat op basis van de oorspronkelijke kosten. Bezittingen en schulden staan in de jaarrekening tegen hun nominale waarde. Voor 'sociale debiteuren' is een voorziening gemaakt. Deze is van de waarde van de bezittingen afgehaald aan het einde van het jaar.r.

Rechtmatigheid
Volgens artikel 212 van de Gemeentewet controleert een externe accountant de jaarrekening. De controle begint met een concept-jaarrekening die door het college van B&W is vastgesteld.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

- De rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening is opgesteld volgens de regels uit de financiële verordening en de *kadernota rechtmatigheid*. Dit betekent dat:De rechtmatigheidsverantwoording laat zien of de inkomsten, uitgaven en veranderingen op de balans volgens de regels zijn gedaan. Dit geldt ook voor de inkomsten en uitgaven van specifieke uitkeringen volgens artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet.

- De financiële rechtmatigheid bestaat uit drie onderdelen:
    - **Het voorwaardencriterium**: hiervoor gebruiken we het normenkader dat de gemeenteraad op 23 oktober 2025 heeft vastgesteld.
    - **Het begrotingscriterium**: als er meer geld wordt uitgegeven dan in de begroting staat, is dat onrechtmatig. In de financiële verordening staat wanneer zo'n overschrijding toch acceptabel kan zijn. Als er meer inkomsten zijn dan verwacht, of minder uitgaven, of als investeringskredieten niet volledig worden gebruikt, dan is dat onrechtmatig wanneer dit niet op tijd aan de raad is gemeld.
    - **Het M&O-criterium (misbruik en oneigenlijk gebruik)**: het college werkt aan een M&O-beleid dat helpt misbruik te voorkomen en op te sporen. In 2024 heeft het college een frauderisicoanalyse gemaakt om risico's te herkennen en bewustwording te vergroten. Alleen bij echt misbruik is er sprake van onrechtmatigheid. Als dit voorkomt én de totale fouten boven de verantwoordingsgrens uitkomen, wordt dit opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is gemaakt volgens de regels uit de *kadernota rechtmatigheid 2025* van de Commissie BBV en volgens onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Er een verantwoordingsgrens geldt van **1%** (dat is **€ 600.463**). Als fouten en onduidelijkheden samen boven dit bedrag uitkomen, worden ze opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- Er een rapporteringstolerantie geldt van **€ 100.000**. Fouten en onduidelijkheden boven dit bedrag worden opgenomen in de paragraaf *Bedrijfsvoering*.

Resultaatbepaling (B1-niveau)
Het resultaat van het jaar is het verschil tussen alle inkomsten (baten) en alle uitgaven (lasten).

Wat valt onder baten (inkomsten)?
- Geld dat de gemeente van het Rijk krijgt voor het uitvoeren van taken.
- Opbrengsten uit belastingen, zoals de onroerendezaakbelasting.
- Leges en andere vergoedingen voor diensten die de gemeente levert.
- Inkomsten uit gemeentelijke bezittingen, zoals rente, dividend, huur en pacht.
- Vergoedingen voor producten en diensten die de gemeente levert.
-

Wat valt onder lasten (uitgaven)?
- Kosten die direct horen bij producten of diensten.
- Afschrijvingen (het jaarlijks verdelen van kosten van investeringen).
- Overheadkosten (bijvoorbeeld huisvesting of ICT).
- Rentelasten.
-

Dividendopbrengsten BNG en DAR
Dividend wordt als inkomsten geboekt op het moment dat de gemeente er officieel recht op heeft. Meestal is dat in het jaar ná het jaar waarop het dividend betrekking heeft, nadat de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een besluit heeft genomen.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds
Voor de algemene uitkering uit het Gemeentefonds zijn de bedragen gebruikt die in december 2025 zijn vastgesteld. Deze bedragen komen uit de decembercirculaire 2025 en gelden voor de jaren tot en met 2025.

Afschrijvingen
De afschrijving begint in het jaar nadat een investering in gebruik is genomen.

Waardering vaste activa
Immateriële vaste activa
Bijdragen aan bezittingen die eigendom zijn van anderen (bijvoorbeeld schoolgebouwen van schoolbesturen) worden sinds 2016 gezien als immateriële vaste activa.
- Ze zijn gewaardeerd op het bedrag van de bijdrage die de gemeente heeft gegeven.
- Daarna worden ze elk jaar afgeschreven, zonder restwaarde.

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling gaan vooral over de plan- en advieskosten voor het sportcomplex in Malden.
- De afschrijving start vanaf de oplevering in 2020.
- Deze kosten worden in vijf jaar afgeschreven.

Voorbereidingskosten voor grondexploitaties mogen alleen worden geactiveerd als:
- De kosten maximaal vijf jaar blijven staan. Binnen die vijf jaar moet er een actieve grondexploitatie zijn, anders worden de kosten afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.
- Er bestuurlijke instemming is voor de plannen, bijvoorbeeld via een besluit van de raad of het college.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Deze bijdragen worden geactiveerd als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- Een derde partij doet een investering.
- De investering draagt bij aan een publieke taak.
- De derde partij heeft zich verplicht om de investering echt uit te voeren zoals afgesproken.
- De gemeente kan de bijdrage terugvorderen als de derde partij zich niet aan de afspraken houdt, of de gemeente op een andere manier recht heeft op de activa.

Op deze bijdragen wordt afgeschreven. De afschrijvingstermijn is maximaal gelijk aan de gebruiksduur van het actief waarvoor de bijdrage is gegeven.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de prijs waarvoor ze zijn gekocht of gemaakt. Hierbij tellen ook de bijkomende kosten mee. Als de gemeente een bijdrage van een andere partij krijgt voor een investering, wordt deze bijdrage van de investering afgehaald. Daarna wordt alleen het resterende bedrag afgeschreven. Investeringen die slijten, worden vanaf het moment dat ze in gebruik zijn lineair afgeschreven, of in enkele gevallen annuïtair, over de verwachte gebruiksduur. Op gronden die onder de materiële vaste activa vallen, schrijft de gemeente Heumen niet af.

Erfpacht
Gronden die in erfpacht zijn uitgegeven, worden gewaardeerd tegen de prijs waarvoor de gemeente ze heeft verkregen. Bij de eerste uitgifte geldt de uitgifteprijs als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen de registratiewaarde. Als vaste activa duurzaam minder waard worden, wordt dit altijd verwerkt, ongeacht het resultaat van het boekjaar.

Warme gronden

Warme gronden zijn gronden die zijn gekocht voor gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld. Volgens de *notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)* worden deze gronden opgenomen onder de materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV), tegen de kosten van aankoop. Andere kosten mogen niet worden geactiveerd.

Bij het bepalen of er sprake is van een duurzame waardevermindering (artikel 65 lid 1 BBV), mag de gemeente uitgaan van de waarde volgens de toekomstige bestemming in plaats van de huidige bestemming, maar alleen als aan **alle** onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- De gronden maken deel uit van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor een concrete gebiedsontwikkeling die binnen afzienbare tijd start. In dit plan is de ontwikkeling uitgewerkt van totaalplan naar deelprojecten.
- De gebiedsontwikkeling mag niet in strijd zijn met risico's die uit onderzoek naar voren komen, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid.
- De visie of het masterplan mag niet in strijd zijn met beleid van de provincie of het Rijk.
- De provincie of het Rijk is betrokken bij de gebiedsontwikkeling.
- Het gaat alleen om gebiedsontwikkeling voor woningbouw, niet voor bedrijfsterreinen.
- De gronden worden minimaal eens per twee jaar getaxeerd op basis van de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming.

In de nu volgende tabel zijn de afschrijvingstermijnen per actief weergegeven.

a. Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	Maximaal 5 jaar
b. Bijdrage aan activa in eigendom van derden	Maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden worden verstrekt en maximaal gelijk aan de afschrijvingstermijn die derden hanteren

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa met economisch nut

a. rioleringen	Conform beheerplan
b. begraafplaatsen	40 jaar
c. nieuwbouw en aankoop woonruimten en schoolgebouwen	40 jaar
d. nieuwbouw en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen	40 jaar
e. nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen	Conform gebruiksduur
f. renovatie en restauratie woonruimten, en schoolgebouwen	20 jaar
g. renovatie en restauratie kantoren en bedrijfsgebouwen	20 jaar
h. Levensduur verlengende investeringen in molen	50 jaar
i. technische installaties in gebouwen	15 jaar
j. onderwijskundige vernieuwing	20 jaar
k. automatiseringsapparatuur	4-7 jaar
l. software en investeringen in informatiebeleidsplan (in eigendom) (*)	3-5 jaar
m. kantoormeubilair en inventaris	15 jaar
n. aanhangwagens, personenauto's en motorvoertuigen;	10 jaar
o. Elektrische vervoersmiddelen	5 jaar
p. Beveiligingsinstallaties en parkeermeters	10 jaar
q. Machines en materieel gladheidsbestrijding	10 jaar
r. Glas-, papier- en GFT-containers	10 jaar

(*) cloudgebaseerde software (SaaS) komt direct ten laste van de exploitatie.

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa met maatschappelijk nut

a. Kunstgrasvelden en natuurgrasvelden	Afschrijvingstermijn afhankelijk van bespelingsintensiteit en beheercyclus. De afschrijvingstermijn wordt bij investeringsbeslissing bepaald
b. wegen, pleinen en rotondes	Conform beheerplan
c. fietspaden, voetpaden, snelfietsroute	20 jaar
d. civiele kunstwerken	25 jaar
e. openbare verlichting masten	40 jaar
f. openbare verlichting armaturen	20 jaar
g. straatmeubilair, verkeers- en komborden, plattegronden en bewegwijzering	10 jaar
h. inrichting dorpscentrum	20 jaar
i. speelvoorzieningen	12 jaar
j. bomen	40 jaar
k. aanleg groenvoorziening en parken	20 jaar

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen
Dit zijn aandelen die de gemeente bezit in naamloze of besloten vennootschappen. Deze aandelen staan in de balans tegen de prijs waarvoor ze zijn gekocht.

Leningen aan woningbouwcorporatie en overige langlopende leningen u/g
Deze leningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (het bedrag dat is uitgeleend).

Overige uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar
Ook deze uitzettingen staan tegen nominale waarde, verminderd met een bedrag voor mogelijke oninbaarheid.

Vlottende activa

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Een grondexploitatie start wanneer de gemeenteraad het project en de grondexploitatiebegroting vaststelt. Vanaf dat moment mogen kosten worden geactiveerd.

- De waarde van de grondexploitatie bestaat uit de aankoop- of vervaardigingskosten, verminderd met opbrengsten uit verkopen.
- Als de boekwaarde hoger is dan de marktwaarde, wordt deze verlaagd naar de marktwaarde. Ook wordt dan een voorziening gevormd voor het verwachte negatieve resultaat.
- De vervaardigingsprijs bestaat uit:
    - kosten van grond en materialen
    - andere rechtstreeks toerekenbare kosten (zoals genoemd in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening)
    - een redelijk deel van de indirecte kosten
    - de werkelijk betaalde rente over vreemd vermogen, berekend over de boekwaarde per 1 januari

.
Winstneming
De gemeente gebruikt de *percentage of completion*-methode. Dat betekent dat winst tussentijds wordt genomen naar rato van de voortgang, maar alleen als:

- het resultaat betrouwbaar kan worden ingeschat
- de grond (of een deel ervan) is verkocht
- de kosten daadwerkelijk zijn gemaakt
-

Elk jaar worden alle grondexploitaties per 1 januari op dezelfde manier beoordeeld. Ook worden de nieuwe grondprijzen jaarlijks ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar
Deze staan tegen nominale waarde, verminderd met een bedrag voor mogelijke oninbaarheid

Liquide middelen
Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Overlopende activa
Deze staan tegen nominale waarde. Voor bedragen die mogelijk niet worden ontvangen, is een voorziening opgenomen. Onder de nog te ontvangen bedragen vallen ook voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten, voor zover van toepassing.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

- Algemene reserves: bedoeld als buffer voor onverwachte tegenvallers.
- Bestemmingsreserves: reserves met een specifieke bestemming die door de gemeenteraad is vastgesteld.
- Het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen

Voorzieningen betreffen verplichtingen, verliezen of risico's die bij het opstellen van de jaarrekening bekend zijn en waarvan de omvang redelijk kan worden ingeschat. Deze worden in beginsel gewaardeerd tegen nominale waarde.

De pensioenvoorziening voor voormalige wethouders vormt hierop een uitzondering. Deze wordt bepaald op basis van de individuele waardeoverdracht, vermeerderd met een opslag voor aan het APPA-fonds gerelateerde kosten.

Onderhoudsvoorzieningen worden gevormd op basis van een meerjarenonderhoudsplan, waarbij rekening is gehouden met de vastgestelde kwaliteitseisen.

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer

Deze schulden staan tegen nominale waarde, verminderd met de aflossingen die al zijn gedaan..

Vlottende passiva

Schulden bij kredietinstellingen

Netto vlottenden schulden met een rentetypische looptijd, korter dan 1 jaar

Overlopende passiva

Waardering tegen nominale waarde.

Toelichting balans per 31 december 2025

Vaste Activa
Immateriële vaste activa:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Kosten afsluiten geldleningen	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling	583.216	1.158.115
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	185.135	15.034
Totaal	**768.352**	**1.173.149**

Het onderstaande overizcht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2025:

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Balans verschuivingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€	€	€
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio/disagio	-	-	-	-	-	-	-	-
Kosten van onderzoeken ontwikkeling	1.158.115	47.995	-	-	-	-	-622.894	583.216
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	15.034	173.109	-	3.007	-	-	-	185.135
Totaal	**€ 1.173.149**	**€ 221.104**	**€ -**	**€ 3.007**	**€ -**	**€ -**	**€ -622.894**	**€ 768.352**

Bijdragen aan activa in eigendom van derden
Per 01-01-2026 stond er € 185.135 opgenomen onder bijdragen aan activa in eigendom van derden. De vermeerderingen betreft de voorinvestering op de beschikbaar gestelde kredieten Juliana in 2026.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling
* Op 10 april 2025 heeft uw raad de grondexploitatie voor het woningbouwplan Zilverbergweg/Kruisbergsestraat formeel geopend. Het betreft een gebiedsontwikkeling waarvoor in de aanloopfase reeds kosten zijn gemaakt, waaronder voorbereidingskosten en kosten voor de verwerving van gronden.
Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn deze kosten, zolang nog geen sprake is van een formele grondexploitatie, verantwoord onder respectievelijk de immateriële vaste activa (voorbereidingskosten ad € 623.000) en de materiële vaste activa (grondverwervingen ad € 352.000).
Per balansdatum 31 december 2025 zijn deze posten geherclassificeerd naar de categorie naar de post voorraden op de balans, en afzonderlijk worden opgenomen onder de categorie onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Onder de post onderzoeken en ontwikkeling sataan nog de kosten Veldsingel en De Schoren in voorbereiding op een te openen
grondexploitatie.

Materiële vaste activa:
Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2025:

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Balans verschuivingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€		€
Investeringen met economisch nut								
Gronden en terreinen*	4.019.554	128.697	156.400	21.166			-351.900	3.618.786
Woonruimten								-
Bedrijfsgebouwen	14.865.035	175.715		510.370			-	14.530.381
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken				-				-
Vervoermiddelen	15.426			4.347				11.079
Machines, apparaten en installaties	222.546	99.553		33.671				288.428
Overige materiële vaste activa	1.605.304	61.037		129.034				1.537.306
Totaal investeringen met economisch nut	**€ 20.727.866**	**€ 465.002**	**€ 156.400**	**€ 698.588**	**€ -**	**€ -**	**€ -351.900**	**€ 19.985.980**

Erfpachtgronden
Onder activum gronden en terreinen is voor € 460.925 aan erfpacht uitgegeven (op 01-01-25 was dit € 617.325). Daarnaast heeft er op een van de erfpachtgronden een desinvestering plaatsgevonden. Dit betreft de afkoop van een erfpachtperceel.

Gemeentelijke gebiedsontwikkeling
Per 01-01-2025 stond er € 351.900 opgenomen onder gronden en terreinen bestemd voor gemeentelijke gebiedsontwikkeling. -> verschuiving naar Voorraden

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Balans verschuivingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€		€
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven								
Gronden en terreinen	26.683			1.799				24.884
Woonruimten								-
Bedrijfsgebouwen								-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.982.421	598.006		196.164				6.384.263
Vervoermiddelen								-
Machines, apparaten en installaties								-
Overige materiële vaste activa	284.769	9.724		37.823				256.671
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	**€ 6.293.874**	**€ 607.730**	**€ -**	**€ 235.786**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 6.665.817**

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Balans verschuivingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€		€
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1-2017 ("oude" wetgeving)								
Gronden en terreinen								-
Woonruimten								-
Bedrijfsgebouwen								-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	118.166			18.727				99.439
Vervoermiddelen								-
Machines, apparaten en installaties								-
Overige materiële vaste activa								-
Totaal investeringen met maatschappelijk nut tot 1-1-2017	**€ 118.166**	**€ -**	**€ -**	**€ 18.727**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 99.439**

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Balans verschuivingen	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€		€
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut na 1-1-2017 ("nieuwe" wetgeving)								
Gronden en terreinen								-
Woonruimten								-
Bedrijfsgebouwen								-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.543.766	2.349.271		323.661				7.569.376
Vervoermiddelen								-
Machines, apparaten en installaties								-
Overige materiële vaste activa								-
Totaal investeringen met maatschappelijk nut vanaf 1-1-2017	**€ 5.543.766**	**€ 2.349.271**	**€ -**	**€ 323.661**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 7.569.376**
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	**€ 5.661.932**	**€ 2.349.271**	**€ -**	**€ 342.389**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ 7.668.814**

Investeringen
Dit zijn de 4 grootste investeringsposten van 2025 van k€ 100 of meer.
- aanpassingen gemeentehuis
- aankoop gronden kerkplein
- centrumplan Noordplein-Kloosterhof
- pompen en gemalen 2025

Financiële vaste activa
De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Kapitaalverstrekkingen aan:		
-deelnemingen	739.867	739.867
-gemeenschappelijke regelingen	-	-
-overige verbonden partijen	-	-
Totaal kapitaalverstrekkingen	**739.867**	**739.867**
Leningen aan:		
-openbare lichamen	-	-
-woningbouwcorporaties	5.160.000	5.375.000
-deelnemingen	-	-
-overige verbonden partijen	-	-
Totaal leningen	**5.160.000**	**5.375.000**
Overige langlopende leningen	268.748	293.674
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd van één jaar of langer		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	4.699.306	4.488.686
Totaal overige financiële vaste activa	**4.968.054**	**4.782.360**
Totaal	**10.867.921**	**10.897.227**

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
In de boekwaarde per 31 december 2025 van de post Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer voor het onderdeel BBZ-Leningen en Tozo-leningen (€ 212.540) is rekening gehouden met een voorziening voor eventuele oninbaarheid ter hoogte van € 19.376

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving / aflossingen	Waarde vermindering	Boekwaarde 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€
Kapitaalverstrekkingen aan:						
-Deelnemingen	739.867	-	-			739.867
-gemeenschappelijke regelingen						
-overige verbonden partijen						
Totaal kapitaalverstrekkingen	**739.867**	**-**	**-**	**-**	**-**	**739.867**
Leningen aan:						
-openbare lichamen						
-woningbouwcorporaties	5.375.000			215.000		5.160.000
-deelnemingen						
-overige verbonden partijen						
Totaal leningen	**5.375.000**	**-**	**-**	**215.000**	**-**	**5.160.000**
Overige langlopende leningen	293.674		9.926	15.000		268.748
Uitzettingen in 's Rijks schatkistmet een rentetypische looptijdvan één jaar of langer						
Uitzettingen in de vorm vanNederlands schuldpapier meteen rentetypische looptijd vanéén jaar of langer						
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	4.488.686	782.842	-	602.233	30.091	4.699.306
Totaal financiële activa	**4.782.360**	**782.842**	**9.926**	**617.233**	**30.091**	**4.968.054**
Totaal	**10.897.227**	**782.842**	**9.926**	**832.233**	**30.091**	**10.867.921**

Woningbouwcorporaties
Voor de financiering van de bouw van een Brede School en parkeergarage in het bestemmingsplan Centrum-West heeft de gemeente Heumen de afspraak gemaakt met Oosterpoort Projectontwikkeling B.V. te Groesbeek dat zij optreedt als opdrachtgever. Oosterpoort Projectontwikkeling is eigenaar en verhuurt het pand door aan de gemeente Heumen. De bouwkosten zijn geraamd op een bedrag van € 8,6 miljoen. Voor dit doel heeft de gemeente per 1 december 2009 bij de NWB (Nederlandse Waterschapsbank) een 40-jarige geldlening aangetrokken. De lening van € 8,6 miljoen is per dezelfde datum een op een aan Oosterpoort doorverstrekt. Als extra zekerheid is het recht van hypotheek en pandrechten op de Brede School Malden door Oosterpoort als hypotheekgever aan de gemeente Heumen als schuldeiser verleend. Looptijd van de lening 1 december 2009 tot 1 december 2049. Het schuldrestant per ultimo 2025 bedraagt € 5.160,000.

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Hierin is een bedrag opgenomen van € 4.659.908 aan uitgaande leningen t.b.v.:
- duurzaamheidsleningen woningen
- duurzaamheidleningen bedrijven
- stimuleringslening toekomstbestendig wonen
- leningen door SVn aan verenigingen
- startersleningen

Vlottende activa

Voorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Grond- en hulpstoffen		
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	27.971.412	23.224.134
- Voorziening onderhanden werk		
Totaal onderhanden werk, waaronder bouwwgronden in exploitatie	**27.971.412**	**23.224.134**
Gereed product en handelsgoederen	3.801	1.157
Vooruitbetalingen		
Totaal voorraden	**27.975.213**	**23.225.291**

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2025 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Balanswaarde 1 januari 2025	Voorziening verlieslatend complex	Boekwaarde 1 januari 2025	Vermeerderingen/ Investering	Balansverschuiving	Winstuitname	Boekwaarde 31 december 2025	Voorziening verlieslatend complex	Balans waarde 31 december 2025
	€	€		€	€	€	€	€	€
■ Kanaalzone Malden	23.224.134	777.211	24.001.345	1.351.326	-	-	25.352.671	423.886	24.928.785
■ Zilverberg	-			2.067.834	974.794		3.042.627	-	3.042.627
Totaal onderhandenwerk, bouwgronden in exploitatie	**23.224.134**	**777.211**	**24.001.345**	**3.419.160**	**974.794**	**-**	**28.395.299**	**423.886**	**27.971.412**

	Boekwaarde 31 december 2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
	€	€	€	€	€
■ Kanaalzone Malden	25.352.671	45.583.664	70.512.449	-423.886	
■ Zilverberg	3.042.627	5.652.292	10.438.572	1.743.653	
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	**28.395.299**	**51.235.956**	**80.951.021**	**1.319.766**	**-**

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	Stand 31 december 2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Vorderingen op openbare lichamen	4.626.788	-	4.626.788	3.602.194
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	-	-	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	317.513	-	-	-
Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-	-	-
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	-	-	-
Rekening courant SVN	956.952	-	-	1.150.436
Overige vorderingen	381.565	168.394	549.959	496.427
Overige uitzettingen	248.201	273.557	521.758	209.480
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	**6.531.019**	**441.951**	**5.698.505**	**5.458.537**

Geen toelichting nodig

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag.
Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden.
Voor gemeente Heumen geldt voor 2025 een drempelbedrag van € 1.099.013

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden.
In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden.
In 2025 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2025 is geweest:

Verslagjaar 2025	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	€	€	€	€
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 412.498	€ 387.862	€ 371.142	€ 397.072
Ruimte onder het drempelbedrag	€ 686.515	€ 711.151	€ 727.871	€ 701.941
Overschrijving van het drempelbedrag	€ -	€ -	€ -	€ -

Begrotingstotaal lasten verslagjaar het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan 500 miljoen	€ 54.950.650
Het deel van het begrotingstotaal dat de 500 miljoen te boven gaat	€ -
Drempelbedrag	€ 1.099.013

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
	€	€	€	€
Som van de per dag buiten 's Rijksschatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	€ 37.124.808	€ 35.295.417	€ 34.145.041	€ 36.530.656
Dagen in het kwartaal	€ 90	€ 91	€ 92	€ 92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 412.498	€ 387.862	€ 371.142	€ 397.072

Liquide middelen

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Kassaldo		
Banksaldi	413.094	394.185
Totaal liquide middelen	**413.094**	**394.185**

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringenmet een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
-Europese overheidslichamen	-	-
-het Rijk	-	-
-overige Nederlandse overheidslichamen	28.212	249.925
Overige nog te ontvangen bedragen	75.727	883.537
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	546.388	466.632
Totaal overlopende activa	**650.327**	**1.600.094**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2025	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€
Europese overheidslichamen	**-**	**-**	**-**	**-**
Het Rijk	**-**	**-**	**-**	**-**
BTW aangifte November ondernemers BTW	-	8.058		8.058
belastingdienst, claim belastingrente afvalfonds	20.154			20.154
Ministerie van Justitie en Veiligheid, raming SPUK bekostigingsregeling GOO 2024	229.771		229.771	-
Overige Nederlandse overheidslichamen	**249.925**	**8.058**	**229.771**	**28.212**
Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorf	**249.925**	**8.058**	**229.771**	**28.212**

Vaste passiva

Eigen Vermogen

de post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Reserves, gespecificeerd naar:		
- algemene reserve	16.139.530	15.547.914
- bestemmingsreserve	1.872.363	2.538.295
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	18.716	552.754
Totaal eigen vermogen	**18.030.609**	**18.638.963**

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2025:

Naam reserve	Saldo 1 januari 2025	Resultaat bestemming 2024	Toevoegingen	Rentetoerekening	Onttrekkingen	Verminderingen i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€	€	€	€
Algemene reserve							
- Algemene reserve	15.547.914	552.592	537.968		498.944		16.139.530
Totaal algemene reserve	**15.547.914**	**552.592**	**537.968**	**-**	**498.944**	**-**	**16.139.530**
Bestemmingsreserve							
- egalisatiereserve BUIG	-		-		-		-
- natuurgronden Keersluis	87.702		-		8.086		79.616
- participatiewet	66.759		-		-		66.759
- onderhoud parkeergarage Brede school Broeksingel	75.700		8.500		-		84.200
- onderhoud sportzaal Brede school Broeksingel	105.231		11.500		12.275		104.456
- baten en lasten rioleringsstelsel	525.611		-		525.611		-
- groenstructuurplan	10.192		-		10.192		-
- kapitaallasten sanering ongezuiverde lozingen riolering buitengebied	258.559		-		33.461		225.097
- erfpachtgronden De Laan 3	33.764		5.470		-		39.234
- erfpachtgronden De Laan 4	19.471		3.106		-		22.577
- erpachtgronden De Laan 5	16.881		2.735		-		19.616
- erfpachtgronden De Laan 13-1 (kavel 18)	13.182		1.195		-		14.377
- erfpachtgronden De Laan 13-2 (kavel 19)	49.298		7.820		57.118		-0
- erfpachtgronden De Laan 15 (kavel 20)	8.598		2.260		-		10.858
- vervanging verkeersregelinstallaties (resultaatbestemming 2019)	94.756		-		42.699		52.057
- klimaatmiddelen (resultaatbestemming 2019)	98.053		-		49.600		48.453
- ruimtelijke visie duurzame energie	2.164		-		2.164		-
- kapitaallasten aanbouw bibliotheek Maldensteijn	101.685		-		51.033		50.652
- omgevingswet	451.483		104.625		64.886		491.222
- reserve sportvoorzieningen	58.503		120.000		-		178.503
- Kosten opstellen integraal huisvestingsplan	10.404		10.404		10.404		10.404
- Groot onderhoud sportcentrum Malden	382.933		116.850		499.783		-
- Kosten preventie (geindiceerde zorg)	67.366		-		-		67.366
- Informatiebeleidsplan en informatisering	-		57.000		-		57.000
- Extra middelen Jeugdzorg en WMO	-		513.000		263.084		249.916
Totaal bestemmingsreserve	**2.538.295**	**-**	**964.465**	**-**	**1.630.397**	**-**	**1.872.363**
Totaal reserves	**18.086.209**	**552.592**	**1.502.433**	**-**	**2.129.341**	**-**	**18.011.893**

Egalisatiereserve BUIG

Tijdens de begrotingsbehandeling op 9 november 2020 heeft de raad een motie ingediend om het positieve resultaat 2020 van de Buiggelden in een egalisatiereserve te storten en daardoor te streven naar een meerjarige gelijke druk binnen de uitgaven en inkomstenbudgetten van de buiggelden. De afgelopen jaren bedragen de uitgaven op de Buiggelden meer dan het ontvangen budget vanuit het Rijk waardoor het saldo van de reserve € 0 bedraagt. Desondanks wordt de reserve in stand gelaten, mocht er in de toekomst weer een positief resultaat onstaan op de Buiggelden.

Beheer Natuurgronden Keersluis

Betreft een gekapitaliseerde uitkering van Rijkswaterstaat voor het duurzaam beheer en onderhoud van het dassengebied nabij de keersluis. In 2025 bestonden werkzaamheden met name uit onderhoud heggen en maaien.

Participatie

Op de bestemmingsreserve Participatie zijn in 2024 geen mutaties doorgevoerd. Deze bestemmingsreserve wordt ingezet voor lokale of via de MGR extra uit te voeren reïntegratieactiviteiten van onze bijstandsgerechtigden.

Onderhoud parkeergarage Brede school Broeksingel

Jaarlijks wordt een percentage van de bouwkosten toegevoegd aan de bestemmingsreserve, te weten €8.500, zodat met de gespaarde middelen toekomstig onderhoud kan worden betaald.

Onderhoud sportzaal Brede school Broeksingel

Jaarlijks wordt een percentage van de bouwkosten toegevoegd aan de bestemmingsreserve, te weten €11.500 zodat met de gespaarde middelen toekomstig onderhoud kan worden bekostigd. In 2025 is er een onttrekking gedaan uit de bestemmingsreserve tbv vervangen van de verlichting in de Sportzaal Brede school.

Baten en lasten rioleringsstelsel

Met de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2025(juni 2025) is voorgesteld voor opheffing omdat deze reserves niet langer doelmatig zijn.

Groenstructuurplan

Met de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2025(juni 2025) is voorgesteld voor opheffing omdat deze reserves niet langer doelmatig zijn.

Sanering onzuivere lozingen buitengebied

In 2005 is door de raad besloten om een deel van de algemene reserve om te zetten in een bestemmingsreserve voor de dekking van kapitaallasten van investeringen in de aanleg van riolering in onze buitengebieden. In 2025 is deze bestemmingsreserve aangesproken voor het begrote bedrag.

Erfpachtgrond de Laan (diverse kavels Werklandschap)

Conform de BBV-voorschriften wordt de ontvangen afkoopsom direct via resultaatsbestemming in een bestemmingsreserve afkoopsom gestort. De bestemmingsreserve dient ter duurzame financiering (dekking) van maximaal de grondwaarde waarvan de erfpacht is afgesloten. De grondwaarde wordt opgenomen onder de materiële vaste activa op de balans. Op verzoek van erfpachter heeft er in 2025 een afkoop van de erfpoacht plaatsgevonden voor perceel De Laan 13-2 (kavel 19) .

Vervanging verkeersregelinstallaties

Door Heumen is aangegeven dat wij eenmalig onze bijdrage willen afkopen en risico's en onvoorziene zaken voor rekening van provincie zijn. In juli 2025 is er een overeenkomst getekend met de Provincie waarin is overeengekomen dat gemeente Heumen een bijdrage van € 85.338 betaald, zijnde een gemeentelijke (eenmalige) afkoopsom voor vervanging en onderhoud van de verkeersregelinstallatie omdat het gebruikelijk is dat wegbeheerders van aantakkende wegen meebetalen aan beheer en onderhoud van een VRI. Betaling zal plaatsvinden in 2 termijnen waarvan de eerste termijn in 2025 is betaald.

Klimaatmiddelen

Bij de vaststelling van de programmarekening 2019 (winstbestemming) is door de Raad besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve voor de verkregen gelden via de Algemene uitkering 2019 voor klimaatmiddelen. De gelden werden in 2022 tm 2024 ingezet voor de wijkuitvoeringsplannen in het kader van duurzaamheid en ondersteuning project TMNO. In 2025 is deze ingezet voor subsidiering Stg Heumen Duurzaam en groen.

Ruimtelijke visie duurzame energie

Met de vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2025(juni 2025) is voorgesteld voor opheffing omdat deze reserves niet langer doelmatig zijn.

Kapitaallasten aanbouw bibliotheek Maldensteijn

De raad heeft op 4 november 2021 tijdens de begrotingsbehandeling 2022 besloten om voor de kapitaallasten van de aanbouw bibliotheek Maldensteijn voor de resterende jaren (t/m 2026) een bestemmingsreserve te vormen. Jaarlijks wordt aan deze reserve een bedrag onttrokken gelijk aan de kapitaallasten.

Omgevingswet

de kosten voor de (implementatie) omgevingswet bedroegen in 2025 € 197.886.in de exploitatie 2025 is er 133.000 beschikbaar voor de Omgerivngswet zodat er € 64.886 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve. Wel is er in 2025 € 104.625 toegevoegd aan de bestemmingsreserve. dit betreft de exrtra gelden vanuit het Rijk die via de mei circulaire beschikbaar zijn gesteld.

reserve sportvoorzieningen

Naar aanleiding van de jaarrekening 2023 is een bestemmingsreserve ingesteld voor de toekomstige verplichtingen met betrekking tot de sportvoorzieningen. De werkelijke kosten voor de investeringssubsidie in 2025 bedragen € 48.465. In de primaire begroting was hiervoor een bedrag van € 170.000 opgenomen. Conform de 2e voortgangsrapportage is een dotatie aan de bestemmingsreserve van € 120.000 geboekt.

Kosten opstellen integraal huisvestingsplan

Naar aanleiding van de jaarrekening 2023 heeft een resultaatbestemming plaatsgevonden voor de te verwachten kosten van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) in 2024. Door een latere start van het traject zijn de geraamde uitvoeringskosten in 2024 niet volledig tot besteding gekomen. In het raadsbesluit bij de jaarrekening 2024 is per abuis voorgesteld om aanvullend € 10.404 te doteren aan de bestemmingsreserve, terwijl dit niet correct was.Het traject is in 2025 volledig afgerond. Het resterende bedrag valt in 2026 vrij.

Groot onderhoud sportcentrum Malden

Op 8 juli 2019 is de exploitatie van Sportcentrum Malden gestart. Conform de afgesloten huur- en exploitatieovereenkomst (HEX) is in 2019 een onderhoudsvoorziening gevormd voor dit complex.
Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole 2023 is deze onderhoudsvoorziening met ingang van 2024 omgezet in een bestemmingsreserve. In 2025 is vanuit de exploitatie een dotatie van € 116.850 toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. In oktober 2025 is door Laco aangegeven dat naar verwachting voor € 91.070 aan onderhoudskosten in rekening wordt gebracht. Dit bedrag is als onttrekking aan de bestemmingsreserve verwerkt. Na verwerking van deze mutaties bedraagt de bestemmingsreserve per ultimo 2025 € 408.079. Overeenkomstig het nieuw vastgestelde meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en de geldende notitie Reserves en Voorzieningen wordt deze bestemmingsreserve per ultimo 2025 omgezet in een voorziening groot onderhoud Sportcentrum Malden.

Kosten preventie (geindiceerde zorg)

De niet bestede IZA gelden zijn in 2024 in een bestemmingsreserve ondergebracht en kunnen worden ingezet, overeenkomstig de beleidsdoelstelling namelijk het inzetten op voorliggende voorzieningen en preventie, met als doel waar mogelijk geïndiceerde zorg te voorkomen.

Informatiebeleidsplan en informatisering

Naar aanleiding van de jaarrekening 2024 is besloten € 57.000 te bestemmen en toe te voegen aan de bestemmingsreserve Informatiebeleidsplan en automatisering. In het Informatiebeleidsplan was de overgang naar een nieuw financieel systeem gepland voor 2024. Deze implementatie is doorgeschoven naar 2025, hetgeen aanleiding was voor de vorming van de bestemmingsreserve. In 2025 is het de leverancier echter niet gelukt om het nieuwe financiële pakket te faciliteren en te implementeren. De verdere voorbereidings- en implementatiegesprekken worden voortgezet in 2026

Extra middelen Jeugdzorg en WMO

Deze bestemmingsreserve bestaat uit incidentele middelen die zijn ontvangen bij de septembercirculaire 2025 ter compensatie van de incidentele tekorten 2023 en 2024 in de jeugdzorg. De bestemmingsreserve wordt ingezet om eventuele tekorten op jeugdzorg en Wmo te dekken.

Voorzieningen
De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.650.498	2.861.353
Voorzieningen ter egalisering van kosten	2.135.031	1.498.956
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	-	-
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.868.834	4.811.925
Totaal voorzieningen	**10.654.363**	**9.172.234**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2025:

Naam voorziening	Saldo 1 januari 2025	Vrijgevallen bedragen	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€	€
- pensioenen oud wethouders	2.541.564		800.312	148.544	3.193.332
- wachtgeld oud-wethouders	36.399		-	36.399	0
- verlofspaarregeling CAO personeel	217.314		125.519	38.914	303.919
- regeling vervroegd uittreden (RVU)	32.652		56.643	30.633	58.663
- personele regelingen	33.423		92.396	31.235	94.584
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	**2.861.353**	**-**	**1.074.870**	**285.725**	**3.650.498**
- groot onderhoud gemeentehuis	721.148		90.275	36.929	774.494
- groot onderhoud parkeergarage Maldensteijn	168.175		8.230	1.160	175.245
- onderhoud Sportcentrum Malden	-		408.079	-	408.079
- meerjarenonderhoud drie molens	123.019		22.020	14.019	131.020
- meerjarenonderhoud herv. kerken O'asselt en N'asselt	117.861		3.773	-	121.634
- werkplaats Malden	24.573		14.345	962	37.957
- onderhoud wegen	344.180		557.948	415.525	486.603
Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten	**1.498.956**	**-**	**1.104.670**	**468.595**	**2.135.031**
-					-
Totaal voorzieningen voor bijdragen aan toekomstigevervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordtgeheven	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
- onderhoud en egalisatie baten en lasten rioleringstelsel	4.769.988		37.478	-	4.807.466
- egalisatiereserve afvalstoffenheffing	41.937		19.431	-	61.368
Totaal voorzieningen voor middelen van derden waarvanbestemming gebonden is	**4.811.925**	**-**	**56.909**	**-**	**4.868.834**
Totaal voorzieningen	**9.172.234**	**-**	**2.236.449**	**754.320**	**10.654.363**

Voorziening tbv verplichtingen e/o risico's
Pensioenen oud-wethouders
Vanuit deze voorziening worden de pensioenen van de wethouders betaald. Ter beoordeling van de toereikendheid van deze voorziening wordt jaarlijks een actuariële berekening opgesteld. De pensioenverplichting voor de wethouders wordt gewaardeerd op basis van de individuele waardeoverdracht, aangevuld met een voorziening voor opslagen die samenhangen met het APPA-fonds.

Wachtgeld oud-wethouders
Deze voorziening is ter dekking van te betalen wachtgeld aan afgetreden wethouders.

Verlofspaarregeling cao personeel
Bij de nieuwe cao afspraken van 2022 voor het gemeentelijk personeel is de mogelijkheid afgesproken om verlof te gaan sparen en hierdoor eerder met pensioen te kunnen gaan.

regeling vervroegd uittreden (RVU)
In de CAO is de mogelijkheid opgenomen om gebruik te maken van de Regeling Vervroegd Uittreden (RVU). Voor de toekomstige financiële consequenties voor de werkgever moet een voorziening worden gevormd.

Personele regelingen
Deze voorziening is ter dekking van toekomstige personeelslasten van voormalige werknemers. Het gaat hierbij met name om WW.

Voorzieningen t.b.v. het egaliseren van groot onderhoud
Groot onderhoud gemeentehuis
De voorziening gemeentehuis is bedoeld om de toekomstige kosten met betrekking tot groot onderhoud van het gemeentehuis te dekken. Deze voorziening wordt opgebouwd door jaarlijkse dotaties, die bedoeld zijn om op lange termijn de benodigde middelen beschikbaar te stellen.
Wanneer er daadwerkelijk groot onderhoud wordt uitgevoerd, worden de benodigde middelen onttrokken uit de voorziening.

Groot onderhoud parkeergarage Maldensteijn
De voorziening wordt gebruikt voor het gelijkmatig uitsmeren van de kosten van groot onderhoud aan de parkeergarage Maldensteijn.

Onderhoud Sportcentrum Malden
Ultimo 2025 is de bestaande bestemmingsreserve overgeboekt naar een voorziening onderhoud Sportcentrum Malden. Deze omzetting is uitgevoerd in overeenstemming met het vastgestelde Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) en de geldende "Notitie Reserves en Voorzieningen".

Groot onderhoud molens
De voorziening wordt gebruikt voor het gelijkmatig uitsmeren van de kosten van groot onderhoud aan de molens.

Meerjarenonderhoud hervormde kerken Overasselt en Nederasselt
De voorziening wordt gebruikt voor het gelijkmatig uitsmeren van de kosten van groot onderhoud aan de molens.

Werkplaats Malden
De voorziening wordt gebruikt voor het gelijkmatig uitsmeren van de kosten van het groot onderhoud aan de gemeentewerkplaats.

Onderhoud wegen
In 2025 is er in totaal een bedrag van € 415.525 onttrokken uit de voorziening. Het geld is besteed aan asfaltonderhoud aan een aantal wegen, wegmarkeringen, het onderhoud aan onverharde wegen en fietspaden, bijdrage aan IBOR plan en onderhoud diverse bermen en kosten inspekties.

Voorzieningen t.b.v. door derden beklemde middelen
Onderhoud en egalisatie baten en lasten rioleringstelsel
De voorziening t.b.v. het rioolsysteem in onze gemeente is gebaseerd op het GRP. In 2022 is er een nieuw GRP opgesteld voor de periode 2023-2027. Alle toekomstige uitgaven m.b.t. onze rioleringssystemen worden in het GRP doorberekend en worden op basis van 100% kostendekkendheid via de rioolrechten aan de inwoners doorberekend.

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing
De afvalstoffenheffing mag, conform de wettelijke bepalingen uitsluitend worden besteed aan afvaltaken en niet voor andere gemeentelijke uitgaven.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	38.360.000	36.668.333
- binnenlandse bedrijven		
- openbare lichamen, als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
- overige binnenlandse sectoren		
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren		
Door derden belegde gelden		
Waarborgsommen	1.350	1.400
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	45.133	77.768
Totaal vaste schulden	**38.406.483**	**36.747.501**

De rentelast voor 2025 bedraagt € 995.450 (2024: € 990.623)

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2025:

	Saldo 1 januari 2025	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31 december 2025	Rentelast voor het begrotingsjaar
	€	€	€	€	€
Obligatieleningen					
Onderhandse leningen van	36.668.333	4.000.000	2.308.333	38.360.000	1.042.188
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				-	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	36.668.333	4.000.000	2.308.333	38.360.000	1.042.188
- binnenlandse bedrijven				-	
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden				-	
- overige binnenlandse sectoren				-	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				-	
Door derden belegde gelden				-	
Waarborgsommen	1.400		50	1.350	
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	77.768		32.635	45.133	
Totaal vaste schulden	**36.747.501**	**4.000.000**	**2.341.019**	**38.406.483**	**1.042.188**

Specificatie vaste geldleningen o/g	*Jaar laatste aflossing*	*Rentevoet*	*Weging in portefeuille*	*Stand per 31 december 2025*
BNG nr. 40.0099941	2026	4,26%	1%	200.000
NWB nr. 1-23583	2027	4,41%	1%	400.000
NWB nr. 1-27191	2031	4,030%	7%	2.200.000
BNG nr. 40.112721	2044	0,97%	18%	6.080.000
BNG nr. 40.112720	2034	0,62%	4%	1.200.000
BNG nr. 40.115574	2047	1,445%	13%	4.400.000
BNG nr.40.116946 (*)	2048	2,98%	44%	14.720.000
BNG nr. 40.118143 (*)	2030	2,62%	12%	4.000.000
Subtotaal vaste geldleningen			**100%**	**33.200.000**
NWB nr. 1-26377 t.b.v. huisvesting onderwijs Brede School	*2049*	3,895%		5.160.000
Totaal-generaal				**38.360.000**

Vlottende passiva
Netto-vlotende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	3.500.000	-
Overige kasgeldleningen	104.372	204.974
Banksaldi		-
Overige schulden	1.727.971	2.721.036
Totaal	**5.332.343**	**2.926.010**

Overige Schulden

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
rek-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen (schatkistbankieren Min. Fin.)	€ -	€ 611.764
Crediteuren	€ 1.705.058	€ 2.085.330
Verschil LJP	€ 60	€ -
kortlopende terugbetalingsverplichting aan het Rijk met betrekking tot verstrekte BBZ-leningen	€ 1.672	€ 2.655
kortlopende terugbetalingsverplichting aan het Rijk met betrekking tot verstrekte TOZO-leningen	€ 21.180	€ 21.287
Totaal	**€ 1.727.971**	**€ 2.721.036**

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
	€	€
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.208.144	2.687.590
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	15.000	-
- het Rijk	5.370.957	4.732.955
- overige Nederlandse overheidslichamen	395.467	386.119
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	113.171	224.783
Totaal	**9.102.739**	**8.031.447**

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2025	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Terugbetalingen	Saldo 31 december 2025
	€	€	€	€	€
- regionaal ondersteuningsteam opvang en huisvesting Vluchtelingen Rijk van Nijmegen	-	15.000	-		15.000
Europese overheidslichamen	**-**	**15.000**	**-**	**-**	**15.000**
- Rijksdienst Voor Ondernemend Ned. (RVO) overheden klimaat en energiebeleid 8)	464.885	622.694	347.252		740.327
- Rijksdienst Voor Ondernemend Ned. (RVO) lokale aanpak isolatie 9)	908.636	419.933	474.437		854.132
- Rijksdienst Voor Ondernemend Ned. (RVO) WBI subsidie kanaalzone 10)	2.867.804	-	-		2.867.804
- Ministerie VWS, SPUK uitkering preventieakkoord 3)	6.626	78	6.705		-
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, spuk uitkering verkeersveiligheid 2023 4)	38.000	-	-		38.000
- Ministerie BZK, SPUK uitkering energiearmoede 2021-2023 5)	138.051	-	-		138.051
- Ministerie VWS, SPUK uitkering gezond en actief leven 6)	162	239.176	216.124		23.214
- Min. Soza en Werkgelegenheid, SPUK uitkering nieuwe inburgeringswet 15)	281.521	331.198	330.987		281.732
- Min. Onderwijs, Cultuur en wetenschap, SPUK onderwijsachterstandenbeleid	27.271	183.286	81.508		129.048
- Landschaps, biodiv.	-	25.666	24.596		1.070
- SPUK A16 Bekostregel	-	1.822.400	1.782.856		39.544
- SPUK Stim. Sport 25	-	21.770	18.898		2.872
- SPUK Stim. VVM 25-30	-	199.312	-		199.312
- Subs. verb. sch.omg.	-	10.682	-		10.682
- SPUK clientonderst.	-	49.687	4.517		45.170
Het Rijk	**4.732.955**	**3.925.881**	**3.287.879**	**-**	**5.370.957**
- Provincie Gelderland, subsidie toezicht energiebesparing bedrijven 1)	-	-	-		-
- Provincie Gelderland, subsidie project poelen in vennengebied 7)	15.671	-	8.851		6.820
- Prov. Gelderland, subsidie versnellen woningbouw kanaalzone 11)	238.000	100.000	-		338.000
- Subs. Prov. Kanaalz.	22.568	100.000	100.000		22.568
- Prov. Gelderland, subsidie overdracht bodemtaken omgevingswet 12)	42.880	-	14.801		28.078
- Prov. Gelderland, subsidie herinrichting Molenwijkpark Malden (vergroening) 13)	67.000	-	67.000		-
Overige Nederlandse overheidslichamen	**386.119**	**200.000**	**190.652**	**-**	**395.467**
- Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitker	**5.119.074**	**4.140.881**	**3.478.531**	**-**	**5.781.424**

Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	Saldo per 31-12-2024	Toevoegingen 2025	Vemindering 2025	Saldo per 31-12-2025
vooruitontvangen posten:	€ -	€ -	€ -	**€ -**
saldo budgetrekeningen/schuldhulpverlening cliënten cluster sociale zaken	€ 123.659	€ 22.327	€ 129.266	**€ 16.720**
Diversen vooruitontvangen	€ 101.124	€ 29.370.868	€ 29.375.540	**€ 96.452**
Totaal van overige vooruitontvangen bedragen	**224.783**	**29.393.195**	**29.504.807**	**113.171**

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen
Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Aard	Oorspronkelijk bedrag	borgstelling	Restant 1 januari 2025	31 december 2025	Betalingen gedurende 2025
		€		€	€	€
Tertiaire achtervang woningbouwvereniging (Oosterpoort Wooncombinatie)	Borg	€ 157,668,992	€ 31,162,584	€ 107,904,000	€ 148,426,000	€ 978,000
Woninghypotheken 50% - (via banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen)	Borg	-	€ 43,896	€ 92,777	€ 87,791	€ 4,986
Totaal borgstellingen		**157,668,992**	**31,206,480**	**107,996,777**	**148,513,791**	**982,986**

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Overeenkomsten
Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

De commissie BBV doet de stellige uitspraak aan gemeenten om meerjarige contracten, die bijvoorbeeld zouden moeten voldoen aan Europese regels, maar ook uit hoofde van operationele lease-overeenkomsten in de toelichting op de jaarrekening bij de Niet in de balans opgenomen verplichtingen op te nemen voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. Daarnaast wordt in de toelichting bij genoemd artikel als voorbeelden (langlopende) huurcontracten en leaseovereenkomsten genoemd.

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en (spaar)verlofaanspraken.

Sportcentrum Malden
De procedures met de ACM zijn afgerond en de gemeente voldoet - na aanpassing van de met Sportfondsen/Laco gesloten HEX - aan de Mededingingswet. De ACM is daarbij ook betrokken geweest. Een derde partij ziet dat anders en heeft de gemeente en Sportfondsen/Laco gedagvaard. In december 2025 heeft de rechtbank (civiel) uitspraak gedaan en zijn alle vorderingen afgewezen. Tegen deze uitspraak is beroep bij het Hof ingesteld.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Overzicht baten en lasten 2025

Overzicht baten en lasten in de jaarrekening met toelichting 2025									
	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie		
programma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1 Sociale leefomgeving	24.943.164	-6.764.700	18.178.464	27.246.654	-7.812.642	19.434.012	27.499.909	-7.312.717	20.187.193
Programma 2 Fysieke leefomgeving	15.526.644	-7.482.858	8.043.786	20.834.745	-11.562.748	9.271.997	21.174.185	-12.462.916	8.711.270
Programma 3 Bestuur en organisatie	8.854.852	-2.763.800	6.091.052	5.914.420	-1.993.500	3.920.920	4.454.289	-128.254	4.326.035
Subtotaal programma	49.324.660	-17.011.358	32.313.302	53.995.819	-21.368.890	32.626.929	53.128.384	-19.903.886	33.224.497
Algemene dekkingsmiddelen		-37.010.320	-37.010.320		-38.992.168	-38.992.168		-39.226.071	-39.226.071
Kosten overhead	4.771.300	-118.256	4.653.044	6.876.301	-211.020	6.665.281	6.917.950	-268.976	6.648.974
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten	54.095.960	-54.139.934	-43.974	60.872.120	-60.572.078	300.042	60.046.334	-59.398.933	647.400
Mutaties reserves programma 1	128.350	-112.401	15.949	718.350	-165.416	552.934	771.754	-836.579	-64.825
Mutaties reserves programma 2	397.889	-384.757	13.132	31.086	-796.517	-765.431	135.711	-793.818	-658.107
Mutaties reserves programma 3	0	0	0	57.000	0	57.000	57.000	0	57.000
Subtotaal mutatie reserves	526.239	-497.158	29.081	806.436	-961.933	-155.497	964.465	-1.630.397	-665.932
Gerealiseerd resultaat	**54.622.199**	**-54.637.092**	**-14.893**	**61.678.556**	**-61.534.011**	**144.545**	**61.010.799**	**-61.029.330**	**-18.532**

Specificatie algemene dekkingsmiddelen									
	begroting voor wijziging			begroting na wijziging			realisatie		
Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lokale heffingen waarvan besteding niet gebonden is		-5.403.020			-5.431.943			-5.514.521	
Algemene uitkering gemeentefonds		-30.916.307			-32.779.366			-32.915.062	
Dividend		-397.000			-487.396			-488.888	
Saldo financieringsfunnctie		-293.993			-293.463			-307.600	
overige dekkingsmiddelen		0			0			0	
Gerealiseerd saldo van baten en lasten		**-37.010.320**			**-38.992.168**			**-39.226.071**	

Toelichting op overzicht baten en lasten 2025

Dit onderdeel van de programmarekening geeft op hoofdlijnen een nadere analyse van en eventuele toelichting op de in 2025 gerealiseerde baten en lasten.

Legenda:
- > voordeel of voordeliger
+ > nadeel of nadeliger

Voor alle in deze toelichting opgenomen getallen in tabellen geldt: x € 1.000

Samenvatting van het over 2025 behaalde resultaat

programma	begroting 2025 *vóór wijziging*	*ná wijziging [1]*	rekening 2025 *[2]*	afwijking *[2-1]*
1 – Sociale leefomgeving	18.178	19.434	20.187	753
2 – Fysieke leefomgeving	8.044	9.272	8.711	-561
3 – Bestuur en organisatie	-26.266	-28.406	-28.251	154
vóór verrekening	**-44**	**300**	**648**	**346**
toevoegingen aan reserves	526	806	964	158
onttrekkingen aan reserves	497	962	1.630	-668
Saldo	28	-156	666	-510
resultaat ná verrekening	**-14**	**144**	**-18**	**-164**

De ten opzichte van de gewijzigde begroting 2025 voordelige afwijking van € 164.000 is zowel op hoofdlijnen als per programma geanalyseerd en toegelicht.

Verrekening bestemmingsreserves
Er is per saldo € 668.000 meer onttrokken aan bestemmingsreserves dan gewijzigd was begroot.
De analyse is als volgt:

bestemmingsreserve	begroting *ná wijziging*	rekening 2024	afwijking
Erfpachtgronden De Laan	-0	-57	-57
Vervanging verkeersinstallatie	-47	-42	5
Omgevingswet	-114	-65	49
Groot onderhoud sportcentrum	-92	-500	-408
Klimaatmiddelen	-56	-50	6
Extra middelen jeugdzorg	0	-263	-263
totaal	**-309**	**-977**	**-668**

De gespecificeerde mutaties zijn geneutraliseerd door lagere dan wel hogere inkomsten of uitgaven op de desbetreffende hoofdtaakvelden.

Mutaties voorzieningen
Dotaties in voorzieningen worden conform de boekhoudregels verantwoord via de hoofdtaakvelden en maken hiermee onderdeel uit van het resultaat vóór bestemming. Dat geldt niet voor de rechtstreekse onttrekkingen; deze zijn dan ook in onderstaand overzicht buiten beschouwing gelaten. In de toelichting op de balans wordt daar wel verder op ingegaan.

voorziening	begroting *ná wijziging*	rekening 2025	afwijking
groot onderhoud gemeentehuis	90	90	0
groot onderhoud parkeergarage Maldensteijn	8	8	0
onderhoud sportcentrum	0	408	408
meerjarenonderhoud drie molens	22	22	0
meerjarenonderhoud kerkjes	4	4	0
werkplaats malden	14	14	0
onderhoud wegen	507	558	51
onderhoud/egalisatie baten en lasten rioleringsstelsel	0	37	37
egalisatie afvalstoffenheffing	0	20	20
verliesvoorziening Kanaalzone	0	0	0
dubieuze vorderingen, algemeen	15	21	7
dubieuze vorderingen, sociale uitkeringen	58	25	-33
personele regelingen	0	92	92
pensioenen oud-wethouders	75	800	725
wachtgeld oud-wethouders	0	0	0
verlofspaarregeling CAO	27	126	99
regeling vervroegd uittreden	55	57	2
totaal	**875**	**2.282**	**1.407**

Algemene dekkingsmiddelen
Het zijn vooral de algemene dekkingsmiddelen die uitvoering van de drie programma's financieel mogelijk maken. De specificatie is als volgt.

algemene dekkingsmiddelen	begroting *ná wijziging*	rekening 2025	afwijking
algemene uitkering (inclusief deelfondsen)	-32.779	-32.915	-136
lokale heffingen	-5.432	-5.514	-82
dividend	-487	-489	-2

Het voordeliger resultaat ten opzichte van wat was begroot in de gewijzigde (bijgestelde) begroting 2025 betreft vooral de algemene uitkering. Ook zijn er positieve mutaties in de decembercirculaire 2025 die logischerwijs niet meer konden vertaald naar een formele begrotingswijziging

De begrote en werkelijke opbrengst uit lokale heffingen (waarvan besteding niet gebonden is) betreft de onroerende zaakbelasting en de hondenbelasting. De afwijking bij lokale heffingen is veroorzaakt door een hogere opbrengsten bij OZB eigenaren(€ 10.000)OZB niet woningen eigenaren en gebruikers (€69.000) en een hogere opbrengst (€3.000) hondenbelasting,

Vennootschapsbelasting
Sinds 1 januari 2016 heeft onze gemeente te maken met de VPB-plicht en wel voor wat betreft de grondexploitaties. Aan de hand van een zogenaamde "Ondernemerspoortberekening" wordt gekeken of er ultimo 2025 VPB belaste activiteiten zijn verricht. Naar verwachting zal dit niet voor 2025 aan de orde zijn.

Met de belastingdienst is een vaststellingsovereenkomst gesloten. Per 31 december 2023 was het saldo verrekenbare verliezen € 2.344.081. De berekening is als volgt samengesteld:

Fiscaal Eigen vermogen 1 januari 2024	€ -
Fiscaal eigen vermogen 31 december 2024	€ 13.097.256
Belastbaar bedrag 2024	- € 126.165
Saldo verrekenbare verliezen per 31 december 2024	€ 2.470.246

Bovenstaande cijfers komen uit de definitieve aangifte 2024.
Voor de aangifte 2025 is uitstel aangevraagd tot 30-04-2027 en wordt er in 2025 geen winst verwacht.

Vergelijkende cijfers 2024/2025

Kostensoort / kostenplaats	Begroting 2025 primair	Begroting 2025 actueel	Werkelijk 2025	Werkelijk 2024
***** Saldo**	**715.215,53**	**144.543,78**	**18.531,80-**	**552.937,95-**
** FIN_LASTEN.20 Kostensoorten Lasten	55.012.015,70	60.327.035,00	61.030.576,38	57.086.865,04
* FINL_1-1.25 Salarissen en sociale lasten	12.860.045,08	11.823.082,08	11.641.913,95	10.952.325,24
* FINL_2-1.25 Belastingen	251.386,55	289.456,55	326.235,13	318.059,26
* FINL_3-1.25 Grond	12.000,00	12.000,00	13.963,94	24.583,30
* FINL_3-2.25 Duurzame goederen	46.661,00	2.976.945,00	3.572.482,50	2.575.684,05
* FINL_3-4-1.25 Sociale uitkeringen in natura	8.182.947,00	9.083.587,00	9.662.309,65	8.632.598,27
* FINL_3-5-1.25 Ingeleend personeel	464.476,00	1.289.677,00	1.294.341,99	883.403,62
* FINL_3-8.25 Overige goederen en diensten	11.740.379,74	12.534.996,74	12.399.912,85	11.730.090,23
* FINL_4-1-1.25 Sociale uitkeringen in geld	4.896.674,00	4.767.081,00	4.827.333,76	4.358.614,41
* FINL_4-2.25 Subsidies	878.934,53	843.934,53	823.738,07	1.166.647,87
* FINL_4-3-1.25 Inkomensoverdrachten - Rijk	246.692,00-	132.257,00	101.580,65	274.715,24
* FINL_4-3-2.25 Inkomensoverdrachten - gemeenten	47.913,00	47.727,00	52.335,22	50.566,78
* FINL_4-3-3.25 Inkomensoverdrachten - gemeenschappe	8.416.161,00	8.812.564,00	8.442.946,45	7.014.435,92
* FINL_4-3-4.25 Inkomensoverdrachten - provincies	0	0	0	0
* FINL_4-3-6.25 Inkomensoverdrachten - overige overh	3.244,00	3.244,00	3.399,00	3.244,00
* FINL_4-3-8.25 Inkomensoverdrachten - overige inste	1.704.989,00	1.819.587,00	1.813.202,66	1.654.592,24
* FINL_4-4-8.25 Kapitaaloverdrachten - overige inste	50.000,00	50.000,00	42.904,44	39.608,73
* FINL_5-1.25 Rente	1.231.642,00	1.446.887,00	1.591.136,33	985.937,04
* FINL_7-1.25 Mutatie reserves	159.436,25	1.392.028,55	1.419.601,41	198.221,02
* FINL_7-2.25 Mutatie voorzieningen	643.368,00	1.389.564,00	2.122.557,65	2.848.750,60
* FINL_7-3.25 Afschrijvingen	1.403.072,00	0	0	1.481.107,22
* FINL_7-4.25 Toegerekende reële en bespaarde rent	0	0	483.652,00-	0
* FINL_7-5.25 Overige verrekeningen	2.265.378,55	1.612.416,55	1.362.332,73	1.893.680,00
** FIN_BATEN.25 Kostensoorten Baten	54.296.800,17-	60.182.491,22-	61.049.108,18-	57.639.802,99-
* FINB_2-2-1.25 Belastingen op producenten	5.169.957,00-	5.329.051,00-	5.575.585,35-	5.092.751,30-
* FINB_2-2-2.25 Belastingen op huishoudens	1.513.465,30-	1.537.316,30-	1.543.953,15-	1.495.410,39-
* FINB_3-1.25 Grond	25.000,00-	102.550,00-	2.395,50-	11.865,40-
* FINB_3-3.25 Pachten	110.183,00-	132.475,00-	152.612,11-	123.640,16-
* FINB_3-4-2.25 Eigen bijdragen en verhaal sociale u	391.227,00-	477.087,00-	386.082,73-	260.867,29-
* FINB_3-6.25 Huren	993.395,18-	958.961,18-	960.934,55-	929.757,65-
* FINB_3-7.25 Leges en andere rechten	2.629.851,00-	2.711.069,75-	2.516.910,70-	2.660.698,38-
* FINB_3-8.25 Overige goederen en diensten	583.387,74-	1.121.149,74-	1.256.656,27-	1.194.604,92-
* FINB_4-3-1.25 Inkomensoverdrachten - Rijk	37.997.258,00-	40.291.286,00-	40.418.827,55-	38.920.873,29-
* FINB_4-3-4.25 Inkomensoverdrachten - provincies	3.800,00-	444.795,00-	457.060,69-	51.673,52-
* FINB_4-3-6.25 Inkomensoverdrachten - overige overh	0	0	0	118.400,00-
* FINB_4-3-8.25 Inkomensoverdrachten - ov. inst./per	14.654,00-	14.654,00-	14.653,46-	40.172,05-
* FINB_4-4-8.25 Kapitaaloverdrachten - overige inste	0	0	0	469.710,16-
* FINB_5-1.25 Rente	1.170.779,20-	845.222,20-	367.512,14-	880.968,70-
* FINB_5-2.25 Dividenden en winsten	397.000,00-	487.396,00-	488.888,25-	392.386,54-
* FINB_6-1.25 Financiële transacties	22.586,25-	22.586,25-	22.586,25-	85.644,55-
* FINB_7-1.25 Mutatie reserves	503.658,41-	1.740.501,71-	1.967.219,40-	274.136,44-
* FINB_7-2.25 Mutatie voorzieningen	302.479,14-	153.670,14-	422.878,30-	249.011,11-
* FINB_7-5.25 Overige verrekeningen	2.468.118,95-	3.812.719,95-	4.494.351,78-	4.387.231,14-

W.N.T. verantwoording 2025 Gemeente Heumen

WNT-verantwoording 2025 Gemeente Heumen

De WNT is van toepassing op gemeente Heumen. Het voor gemeente Heumen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

bedragen x € 1	**J. de Graaf**	**N.J.H.N. Collombon**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,944
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	113.702	96.954
Beloningen betaalbaar op termijn	18.012	14.855
Subtotaal	*131.714*	*111.809*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	232.224
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	131.714	111.809
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Raadsgriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 t/m 31/12	01/01 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1,0	0,944

Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.746	91.474
Beloningen betaalbaar op termijn	18.374	14.175
Subtotaal	*126.120*	*105.649*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	220.045
Bezoldiging	126.120	105.649

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12
Niet van toepassing

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder
Niet van toepassing

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100
Niet van toepassing

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Niet van toepassing

Modelverantwoording Rechtmatigheid

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criteriumzijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 23-10-2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald via de vaststelling van de financiële verordening art. 212 GW en bedraagt 1% (wettelijk maximaal 2%) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 600.463. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 627.613 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 600.463. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 573.613 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Inzicht in de (begrotings)onrechtmatigheden

Begrotingscriterium

Nr	Omschrijving	Bedrag
1A	Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	€ 592.696
1B	Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 34.122
2	Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3	Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden		**€ 626.817**

Nr	Omschrijving	Bedrag
4a	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid.	€ 573.817
4b	De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht (als deze de rapportagegrens overschrijden)	€ 53.000

Voorwaardencriterium

Nr	Omschrijving	Bedrag
5	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	€ 13.000
Totaal voorwaardencriterium		**0**

M&O criterium

Nr	Omschrijving	Bedrag
6	M&O criterium	n.v.t.
Totaal M&O criterium		**0**

Totaal overzicht

Totaal Onrechtmatigheden	**€ 639.817**
Waarvan acceptabel	**€ 573.613**
Waarvan niet-acceptabel	**€ 66.000**

De geconstateerde afwijkingen betreffen:
• Niet van toepassing omdat de niet acceptabele afwijkingen lager zijn dan het grensbedrag.

De gemeente neemt in de rechtmatigheidsverantwoording geen rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden op, omdat de rechtmatigheidsfouten en de onduidelijkheden bij elkaar opgeteld onder de verantwoordinggrens van liggen.

Het college geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens van € 100.000 overschrijden en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. De gemeente heeft geen individuele afwijkingen van meer dan € 100.000.

Beschouwing resultaat 2025

Incidentele baten en lasten

Het overzicht van incidentele baten en lasten geeft inzicht in de mate waarin het begrotingsresultaat wordt beïnvloed door posten met een tijdelijk karakter. Onder incidentele baten en lasten verstaan wij financiële mutaties met een eenmalig of afgebakend karakter, waarvan de looptijd vooraf is bepaald. Dit in tegenstelling tot structurele baten en lasten, die onderdeel uitmaken van het reguliere, doorlopende financiële beeld van de gemeente.

Het onderscheid tussen incidenteel en structureel is van wezenlijk belang voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. Conform de uitgangspunten van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV sturen wij op een duurzaam structureel begrotingsevenwicht. Dit betekent dat structurele uitgaven in beginsel worden gedekt door structurele inkomsten. Incidentele middelen worden daarbij niet ingezet voor structurele lasten.

Het overzicht biedt de gemeenteraad inzicht in de mate waarin het begrotingsresultaat structureel van aard is en in hoeverre incidentele factoren hierop van invloed zijn. Daarmee vormt het overzicht niet alleen een toelichting op tijdelijke financiële effecten, maar ook een belangrijke graadmeter voor de structurele gezondheid van de gemeentelijke financiën.

Incidentele lasten	**Jaarrekening 2025**
Professionalisering buurtvervoer	0
Voorbereiding vitaal centrum Malden	75
Incidentele korting gemeentefonds	310
Grondexploitatie Kanaalzone kosten	1.351
Grondexploitatie Zilverberg kosten	3.042
Reservemutaties(stortingen)	942
Totaal	**5.720**
Incidentele baten	**Jaarrekening 2025**
Grondexploitatie Kanaalzone-mutatie boekwaarde	1.351
Grondexploitatie Zilverberg-mutatie boekwaarde	3.042
Reservemutaties(onttrekkingen)	1.546
Voorziening Kanaalzone	354
Totaal	**6.293**
Saldo incidentele baten en lasten	***-573***

Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten

Professionalisering buurtvervoer
Bereikbaarheid van voorzieningen is een belangrijke voorwaarde om te kunnen participeren in de samenleving.

Voorbereiding Vitaal centrum malden
Ten behoeve van het Programma Vitaal Centrum Malden heeft uw raad op 16 december 2021 het Masterplan vastgesteld. Ten behoeve van de uitwerking is een voorbereidingskrediet beschikbaar van € 150.000 verdeeld (2x € 75.000) over de jaarschijven 2024 en 2025 . Dit krediet is t.b.v. projectleiding, projectondersteuning en verdere uitwerking.

Incidentele korting gemeentefonds
Vanaf 2024 is de nieuwe financieringssystematiek van het gemeentefonds ingevoerd. Daarbij wordt het accres niet langer gekoppeld aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven, maar aan de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Deze overgang leidt in 2025 tot een lagere algemene uitkering dan onder de oude systematiek. Bij een volledige doorwerking van de nieuwe bbp-systematiek zou het gemeentefonds in 2025 landelijk met ruim € 1,3 miljard afnemen. Het Rijk heeft deze terugval gedeeltelijk gedempt, waardoor in 2025 landelijk een nadeel van € 675 miljoen resteert. Voor 2024 en voor de jaren 2026 tot en met 2029 is de overgang naar de nieuwe systematiek gecompenseerd; voor 2025 geldt dat niet volledig. Voor Heumen is dit nadeel in de Programmabegroting 2025 verwerkt als incidentele korting op het gemeentefonds van € 310.000. Omdat het nadeel specifiek samenhangt met de overgang naar de nieuwe financieringssystematiek en beperkt is tot 2025, is dit bedrag als incidentele last opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. Dit draagt bij aan een zuivere beoordeling van het structurele begrotings- en rekeningresultaat.

Grondexploitatie – Kanaalzone en Zilverberg
Grondexploitaties betreffen de ontwikkeling van gronden door gemeenten, bijvoorbeeld voor woningbouw, bedrijventerreinen of infrastructuur. Het gaat hierbij om de kosten en opbrengsten die samenhangen met deze ontwikkeling. Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming altijd incidenteel vanwege de beperkte looptijd van een grondexploitatie. De gemeente ontwikkelt de locatie Kanaalzone. Naar aanleiding van de herziening per 01-01-2026 kan de verliesvoorziening worden teruggebracht met € 354.000.

Reservemutaties die incidenteel van aard zijn
Het BBV stelt dat reservemutaties in principe incidenteel zijn. Alle incidentele reservemutaties worden opgenomen in het overzicht van incidentele lasten. Alleen reservemutaties die worden ingezet als financiële dekking voor kapitaallasten worden als *structureel* geclassificeerd.

Structureel resultaat

Presentatie structureel saldo		**2025**
Saldo baten en lasten voor bestemming	N	-647
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	V	666
Saldo na bestemming	N	19
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)		-573
Structureel jaarrekeningsaldo	N	-554

Het structureel jaarrekeningresultaat is negatief. Dit betekent dat de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten. Met andere woorden: de gemeente is op dit moment niet in staat om de reguliere uitgaven volledig te dekken met structurele inkomsten. Hierdoor ontstaat druk op de financiële positie en is het noodzakelijk om maatregelen te treffen om het structureel evenwicht te herstellen.

Omschrijving	**Realisatie 2025**		
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Bestemmingsreserve erfpachtgronden	22	0	+22
Bestemmingsreserve rioleringsstelsel	0	33	-33
Bestemmingsreserve bibliotheek		51	-51
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	**22**	**84**	**-62**

Ontwikkelingen na balansdatum

In deze paragraaf zijn financiële ontwikkelingen opgenomen die in 2026 zijn ontstaan maar niet zijn verwerkt in dit jaarverslag terwijl de oorsprong ervan in 2025, of in een eerder boekjaar, ligt.

Op 12 maart 2026 is door de gemeenteraad besloten om de herontwikkeling van het sportpark Juliana financieel te verwerken. Hiermee wordt, zoals al in 2023 door de raad is besloten, een bedrag van € 12 miljoen onttrokken aan de algemene reserve en een bestemmingsreserve gevormd ter dekking van de meerjarige kapitaallasten van de investeringen in het sportpark.

Daarnaast zijn er tot op heden, medio april 2026, geen financiële ontwikkelingen geweest die onder de noemer 'ontwikkelingen na balansdatum' zouden kunnen vallen.

Bijlagen

Bijlage 1: Totaaloverzicht taakvelden

Nr.	Omschrijving	Begroting 2025 incl. wijzigingen			Werkelijk 2025		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
T0010	Bestuur	2.816.145	-31.000	2.785.145	3.538.821	-14.497	3.524.324
T0020	Burgerzaken	602.891	-465.208	137.683	575.275	-417.299	157.975
T0030	Beheer overige gebouwen en gronden	131.057	-266.358	-135.302	138.729	-187.423	-48.694
T0040	Overhead	6.876.301	-211.020	6.665.281	6.917.950	-268.976	6.648.974
T0050	Treasury	1.161.655	-1.355.204	-193.549	461.019	-878.987	-417.967
T0061	OZB woningen	284.649	-3.755.877	-3.471.229	231.200	-3.766.010	-3.534.810
T0062	OZB niet woningen	273.745	-1.523.174	-1.249.429	212.166	-1.592.911	-1.380.745
T0064	Belastingen overig	22.513	-166.892	-144.379	27.104	-173.518	-146.414
T0070	Alg.uitk. en overige uitk.gemeentefonds	-194.745	-32.584.621	-32.779.366	-196.100	-32.718.962	-32.915.062
T0080	Overige baten en lasten	247.999		247.999	237.079	0	237.079
T0090	Vennootschapsbelasting (VpB)	7.939	-7.939	0	0	0	0
T0100	Mutaties reserves	718.350	-626.748	91.602	718.350	-913.680	-195.330
T0100	Mutaties reserves	673.679	-898.516	-224.838	679.120	-838.700	-159.579
T0100	Mutaties reserves	0	-209.440	-209.440	0	-209.440	-209.440
T0110	Result. rekening van baten en lasten	0		0	0	0	0
T1100	Crisisbeheersing en brandweer	3.473.897	-1.862.000	1.611.897	3.306.025	-1.863.025	1.443.000
T1200	Openbare orde en veiligheid	1.129.241	-6.251	1.122.990	1.142.754	-5.205	1.137.549
T2100	Verkeer en vervoer	2.525.399	-110.513	2.414.886	2.576.166	-235.697	2.340.469
T2200	Parkeren	110.572	-1.000	109.572	111.294	-2.031	109.263
T2500	Openbaar vervoer	17.886		17.886	16.763	0	16.763
T3300	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	171.825	-53.500	118.325	160.661	-54.537	106.123
T3400	Economische promotie	282.918	-2.785	280.133	274.929	-166.960	107.969
T4100	Openbaar basisonderwijs	30.207		30.207	30.110	0	30.110
T4200	Onderwijshuisvesting	612.817	-10.000	602.817	604.227	-7.056	597.171
T4300	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	576.302	-95.538	480.764	521.194	-81.638	439.555
T5100	Sportbeleid en activering	202.732	-89.801	112.931	174.217	-100.935	73.282
T5200	Sportaccommodaties	2.028.317	-711.650	1.316.666	1.990.069	-729.519	1.260.550
T5300	Cultuurpresentatie,-productie,-particip.	34.374		34.374	39.234	0	39.234
T5400	Musea	62.759		62.759	45.257	0	45.257
T5500	Cultureel erfgoed	143.599	-30.400	113.199	138.983	-30.503	108.480
T5600	Media	545.700	-16.425	529.275	545.685	-16.425	529.260
T5700	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.508.898	-68.582	1.440.316	1.510.006	-71.703	1.438.303
T5700	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	105.884		105.884	103.082	0	103.082
T6100	Samenkracht en burgerparticipatie	1.951.602	-416.203	1.535.399	2.035.155	-539.167	1.495.988
T6200	Wijkteams	0		0	0	0	0
T6210	Toegang en eerstelijnsvoorz. WMO	83.158		83.158	82.355	0	82.355

T6220	Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	721.152		721.152	727.217	0	727.217
T6230	Toegang en eerstelijnsvoorz. Integraal	108.306		108.306	79.228	0	79.228
T6300	Inkomensregelingen	7.004.313	-4.913.907	2.090.406	7.015.902	-4.764.022	2.251.880
T6400	Begeleide participatie	1.298.932		1.298.932	1.298.211	0	1.298.211
T6500	Arbeidsparticipatie	744.699		744.699	675.499	0	675.499
T6600	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	925.421	-165.541	759.880	877.722	-174.782	702.939
T6710	Maatwerkdienstverlening 18+	0		0	0	0	0
T6711	Huishoudelijke Hulp (WMO)	1.703.892		1.703.892	1.736.073	0	1.736.073
T6712	Begeleiding (WMO)	1.382.549		1.382.549	1.486.723	0	1.486.723
T6713	Dagbesteding (WMO)	348.777		348.777	357.335	0	357.335
T6714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	114.951		114.951	86.205	0	86.205
T6752	Jeugdhulp ambulant regionaal	3.468.554		3.468.554	3.571.486	0	3.571.486
T6753	Jeugdhulp ambulant landelijk	0		0	1.220	0	1.220
T6762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	924.291		924.291	1.229.726	0	1.229.726
T6791	PGB WMO	127.949		127.949	149.249	0	149.249
T6792	PGB Jeugd	111.932		111.932	126.928	0	126.928
T6810	Geëscaleerde zorg 18+	0		0	0	0	0
T6811	Beschermd wonen (WMO)	126.236	-396.477	-270.241	107.683	-350.394	-242.711
T6812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	77.065	-10.058	67.007	68.497	-10.058	58.439
T6820	Geëscaleerde zorg 18-	0		0	0	0	0
T6821	Jeugdbescherming	122.993		122.993	148.164	0	148.164
T6822	Jeugdreclassering	73.315		73.315	76.344	0	76.344
T6910	Coordinatie en beleid WMO	57.925		57.925	58.510	0	58.510
T6920	Coordinatie en beleid Jeugd	153.437		153.437	152.851	0	152.851
T7100	Volksgezondheid	875.973	-60.502	815.471	841.717	-64.097	777.620
T7100	Volksgezondheid	56.464		56.464	55.082	0	55.082
T7200	Riolering	975.162	-1.414.021	-438.859	1.030.486	-1.454.078	-423.592
T7300	Afval	1.595.648	-2.041.501	-445.853	1.616.240	-1.977.385	-361.145
T7400	Milieubeheer	1.635.188	-874.680	760.508	1.529.379	-794.598	734.781
T7500	Begraafplaatsen en crematoria	73.386	-74.625	-1.239	77.263	-76.382	881
T8100	Ruimtelijke ordening	672.164	-111.493	560.671	520.250	-109.249	411.002
T8200	Grondexploitatie (niet-bedrijv. terrein)	3.706.924	-3.706.924	0	4.394.138	-4.747.279	-353.141
T8300	Wonen en bouwen	1.919.168	-836.117	1.083.051	1.986.371	-641.980	1.344.391
Totaal taakvelden		**60.327.035**	**-60.182.491**	**144.544**	**61.030.576**	**-61.049.108**	**-18.532**

Bijlage 2: overzicht lopende investeringen

Overzicht kredieten lopende en afgesloten investeringen 2025

Volg.nr.	Raads-progr amma 2025		Omschrijving	Raads-besluit	Staat vaste activa reguliere exploitatie						Lopende projecten		
					Aangevraagd krediet	Beschikbaar krediet ultimo 2024	Beschikbaar krediet 2025	Mutaties t/m 2024	Mutaties 2025	Totaal uitgaven t/m 2025	Restant krediet beschikbaar	Over-schrijding	Onder-schrijding
			GEACTIVEERDE INVESTERINGEN										
1	2		Gronden kerkplein	16-Dec-20	131.925	131.925			128.697	128.697			3.228
2	3		Inrichting thuiswerkplek	4-Nov-21	97.500	77.669		19.831	5.759	25.590			71.910
3	2		Graveermachine	9-Nov-20	11.000	11.000					11.000		
4	3		Aanpassingen gemeentehuis fase 1	5-Nov-22	500.000	500.000		499.233	2.369	501.602		-1.602	
5	3		Aanpassingen gemeentehuis fase 2a	2-Nov-23	1.036.606	650.000	386.605	69.011	173.346	242.357	794.249		
6	3		Aanpassingen gemeentehuis(Raadszaal) fase 2b	23 en 17-okt-24	743.392		743.392		63.477	63.477	679.915		
7	3		Kantoormeubilair 2024	17-Oct-24	30.000	17.000		13.000	8.805	21.805	8.195		
8	3		Kantoormeubilair 2025	7-Nov-24	10.000		10.000				10.000		
9	1		Kunstgrasveld Overasseltse Boys	3-Jul-25	860.000		860.000		10.104	10.104	849.896		
10	3		Aanhanger met afzethekken	1-Jul-24	25.000	25.000		12.390	7.997	20.387			4.613
11	2		Aanpak Looistraat	5-Nov-19	350.000	350.000		25.615		25.615	324.385		
12	2		Verlichting fietspaden	5-Nov-19	50.000	50.000		35.253		35.253	14.747		
13	2		Herinrichting Molenwijkpark	8-Jul-21	200.000	200.000		15.833	182.491	198.324	1.676		
14	2		Masten 2023	3-Nov-22	53.784	53.784		37.788	7.430	45.218			8.566
15	2		Armaturen 2023	3-Nov-22	169.845	169.845		43.218	699	43.917			125.929
16	2		Groot onderhoud wegen 2023	3-Nov-22	800.000	800.000		430.877	369.123	800.000			
17	2		Groot onderhoud wegen 2024	2-Nov-23	800.000	800.000		131.833	401.136	532.969	267.031		
18	2		Groot onderhoud wegen 2025	7-Nov-24	800.000		800.000				800.000		
19	2		herinrichting schaatsbaan	7-Nov-24	300.000		300.000	83	300.062	300.145		-145	
20	1		Speelvoorzieningen 2024	2-Nov-23	44.100	44.100		21.714	21.901	43.615			485
21	1		Speelvoorzieningen 2025	7-Nov-24	36.000		36.000		15.889	15.889	20.111		
22	2		Warmtebeeldcamera's	1-Jul-24	10.000	10.000		10.461	553	11.014		-1.014	
23	2		Schaftwagen begraafplaats	3-Nov-22	3.500	3.500					3.500		
24	2		vervangen roeden molens	30-Jun-25	61.000		61.000		23.983	23.983	37.017		
25	2		Glascontainers	2-Nov-23	84.000	84.000		80.856	9.724	90.580		-6.580	
26	2		Rioolontstoppingsmachine	2-Nov-23	7.500	7.500					7.500		
27	2	*	Grootschalige vervanging en afkoppelen De Schoren Kruigang, De wieken (0,8 ha)(2	6-Oct-22	900.000	900.000		866.120		866.120	33.880		33.880
28	2	*	Relinen Overasselt-Nederasselt(2024)	7-Nov-24	500.000	500.000		504.680	2.983	507.662		-7.662	
29	2	*	Ombouwen en indien mogelijk afkoppelen de Waaij ivm wateroverlast(2024)	6-Oct-22	4.000	4.000		3.188		3.188			812
30	2	*	Pompen en gemalen 2024	6-Oct-22	189.492	189.492		101.254		101.254			88.238
31	2	*	Randvoorzieningen(2024)	6-Oct-22	76.158	76.158					76.158		
32	2	*	Telemetrie(2024)	7-Nov-24	10.000	10.000		9.526		9.526			474
33	2	*	Centrumplan Noordplein Kloosterhof(2024)		210.000	210.000			209.212	209.212			788
34	2	*	Herinrichting Molenpark Schoof-Randwijsingel (2025)	6-Oct-22	30.000		30.000		30.000	30.000	0		
35	2	*	afkoppelen Maastraat en schaatsbaan water ontvangend maken. (2025)	6-Oct-22	56.000		56.000		56.000	56.000	0		
36	2	*	Verbeteren HWA syteem heumen Noord		15.000		15.000		15.000	15.000			
37	2	*	Afkoppelen pleintjes Noordzijde Randwijksingel en Maldensveld(2025)	7-Nov-24	437.000		437.000	64.870	97.179	162.049	274.952		
38	2	*	Project Stuwwal RAS (Groene Mantel)(2025-2027)		30.000		30.000				30.000		
39	2	*	Terugbrengen hoeveelheid regenwater VGS systeem Wegrestaurant(2025)	6-Oct-22	10.000		10.000				10.000		
40	2	*	extra retentie HWA systeem Hoogenhof(2025)	7-Nov-24	44.000		44.000	3.825	45.088	48.913		-4.913	
41	2	*	H2S oplossing persinprikkers Overasselt 3 keer (2025)	7-Nov-24	100.000		100.000	41.048	41.048	82.096	17.904		
42	2	*	Afkoppelen vijver Craeyenbergh(2025)	7-Nov-24	341.650		341.650	41.287	-1.826	39.460	302.190		
43	2	*	Randvoorzieningen 2025	7-Nov-24	89.938		89.938				89.938		
44	2	*	IBA BK/ME 2025	7-Nov-24	19.249		19.249				19.249		
45	2	*	pompen en gemalen 2025	7-Nov-24	223.778		223.778		103.323	103.323	120.455		
46	2	*	Optimaliseren instroom naar retentie en instroom dassengebied.(2026)	6-Oct-22	5.000		5.000	75		75	4.925		
47	2	*	Waterplan Molenkuil afkoppelen naar A-watergang plus comp.maatregelen(2026-20:	6-Oct-22	50.000		50.000				50.000		
48	2	*	Optimalisatie BBL Laagstraat(2026)	7-Nov-24	309.000		309.000	2.565		2.565	306.435		
49	2	*	Afkoppelen pleintjes Maldensveld(2026)		232.000		232.000				232.000		
50	2	*	Hollestraat groter IT riool met overloop naar kadans(2026)		394.000		394.000				394.000		
51	2	*	Verbreden van de overstortdrempel Eendenpoelseweg(2026)		75.000		75.000				75.000		
52	2	*	Plan dynamische overstortmuur met waterschap en Rijkswaterstaat afstemmen (2026)		40.000		40.000				40.000		
53	2	*	Project Stuwwal RAS (Groene Mantel)(2025-2027)		50.000		50.000				50.000		
54	2	*	Waterplan Molenkuil afkoppelen naar A-watergang plus comp.maatregelen(2026-2027)		255.000		255.000				255.000		
55	2	*	Afkoppelen Mgr vd Burgtstraat 32-50(2027)		221.000		221.000				221.000		
56	2	*	Project Stuwwal RAS (Groene Mantel)(2025-2027)		50.000		50.000				50.000		
57	2	*	Kruisbergsestraat-plangebied Zilverbergweg 7360 m3 retentie(2027)	7-Nov-24	50.000		50.000				50.000		
58	2	*	Centrumplan kerkplein(2027)		445.000		445.000				445.000		
59	2	*	Maatregel voorkomen inundatie vanuit landelijk gebied in overleg met waterschap(2027).		25.000		25.000				25.000		
60	2	*	Centrumplan Zuidplein Promenade(2028)		463.000		463.000				463.000		
61	2	*	Grootschalige vervanging en afkoppelen gebied Kroonsingel 37-73. (2028)		1.000.000		1.000.000				1.000.000		
46	2		Vitaal Centrum Malden	2-Nov-23	5.552.000	5.552.000		172.584	1.045.262	1.217.846	4.334.154		
47	3		Onderzoeks- en advieskosten De Schoren	16-Dec-24	340.000	340.000		426.713	12.205	438.918	-98.918		
48	2		Onderzoeks- en advieskosten Veldsingel	16-Dec-24	150.000	150.000		108.508	35.790	144.298	5.702		
			Totalen		**20.207.417**	**11.916.973**	**8.257.612**	**3.793.238**	**3.424.808**	**7.218.046**	**12.706.245**	**-21.917**	**338.923**

Toelichting lopende investeringen

3. Graveermachine
De machine zit in een onderhoudscontract waardoor de levensduur van de machine wordt verlengd. De vervanging is doorgeschoven naar 2026 om de hiervoor vermelde reden.

5. Aanpassingen gemeentehuis fase 2a
Het detailontwerp voor de publieksruimten en het voorlopig ontwerp voor de raads- en bestuursvleugel zijn in 2024 opgeleverd. De aanbesteding heeft begin 2025 plaatsgevonden waarna de verbouwing is gestart in November 2025. Er wordt gewerkt in verschillende faseringen. Fase 1 is gestart en afgerond in 2025, Fase 2 is gestart in 2025 en zal begin maart 2026 afgerond worden. De overige fasen starten allemaal -en worden afgerond- in 2026.

6. Aanpassingen gemeentehuis fase 2b
In 2025 zijn de detailontwerpen voor de nieuwe raadzaal opgeleverd. Dit is meegenomen in de totale aanbesteding, waarin fase2b als "fase 5" in het bouwproject wordt verwerkt. Fase 5 is conform de huidige planning de laatste fase waarmee gestart wordt. Dit zal medio 2026 zijn.

7 en 8. Kantoormeubilair 2024 en 2025
In 2025 wordt dit krediet gebruikt voor aankleding en geluidsdemping van overleg- en werkruimten. Het krediet voor meubilair van 2024, 2025 en 2026 zal met de verbouwing van fase 2a en 2b voor meubilair worden ingezet.

9. Kunstgrasveld Overasseltse Boys
In 2025 is een investeringskrediet geopend voor de realisatie van een kunstgrasveld bij voetbalvereniging Overasseltse Boys. Hoewel de uitvoering van het project pas in 2026 van start gaat, zijn in 2025 reeds begeleidingskosten en voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd ter waarde van € 10.104.
De bijbehorende investeringssubsidie is opgenomen in de Kadernota 2026, conform de unaniem aangenomen motie van de gemeenteraad in april 2024. De uitvoering staat gepland voor begin april 2026 tot eind juni 2026.

12. Aanpak Looistraat

De provincie Gelderland heeft in 2020 en nogmaals in 2022 kenbaar gemaakt geen medewerking te verlenen aan het toestaan van landbouwverkeer op de JJ Ludenlaan. Een verkeersbesluit om doorgaand landbouw verkeer te weren op de Looistraat in de bebouwde kom van Heumen is onderzocht maar daaruit is gebleken dat er geen geschikte alternatieve route beschikbaar is op het gemeentelijke wegennet. De realisatie van een landbouwpad in Heumen-west wordt verder uitgewerkt om beter zicht te krijgen op de kosten en de ruimtelijke impact van deze maatregel. Inmiddels is er een verkeersplateau gerealiseerd op de Looistraat - Verbindingsweg om de snelheid te remmen. De maatregelen van aanpak van de Looistraat is doorgeschoven naar 2025. Zover bekend wil men de 'landbouwroute' zsm omleggen nu KLOK geen capaciteit heeft. Verwachting uitvoering 2027/28 ivm procedures ed.

13. Verlichting Fietspaden
Er is helaas geen/onvoldoende duidelijkheid gegeven over de invullingswens voor deze investering en de locatie van deze extra verlichting. Op diverse plaatsen is de verlichting verbeterd en is er nog een restbudget van € 14.647 over.
Over eventuele mogelijkheden voor verdere invulling in 2026 en verder zal nog worden nagedacht. Mogelijk in het Vennengebied ivm het GVVP en klachten. Naar aanleiding van verzoek ivm 'gevoel van onveiligheid vrouwen' is een mast bijgeplaatst aan paadje Stalmeesterslaan-Molensingel in 2025. Mogelijk volgen er meer verzoeken.

14. Herinrichting Molenwijkpark

In 2021 is een start gemaakt met de planvorming voor de woningbouw in en de herinrichting van het park aan de Schoren. De omgeving van het Molenpark moet in de toekomstige situatie goed aansluiten op het nieuwe park en de te realiseren woningbouw. In juni 2024 heeft de gemeenteraad de uitgangspunten voor het aangepaste woningbouwplan vastgesteld. Dat betekent dat er nu een plan is uitgewerkt voor 20 appartementen sociale huur en 12 appartementen middenhuur. In de 2e helft van 2024 is samen met bewoners uit de Molenwijk een aangepast ontwerp gemaakt van de Molenpark. Voor de uitvoering van de werkzaamheden in het park is een subsidieaanvraag op grond van de regeling Impuls Hitte Maatregelen voor de regio Maas en Waal gehonoreerd en een subsidiebedrag van € 83.750 toegekend als bijdrage in de kosten. Inclusief het hiervoor door de raad toegekende budget van € 200.00 is er voor de daadwerkelijke herinrichting van het park een bedrag van € 283.750 beschikbaar. De toegekende subsidie vanuit klimaatadaptatie kan mogelijk hiervoor worden ingezet maar moet wel in 2025 worden uitgegeven. De einddatum van de beschikking loopt tot 31-12-2025. Na eindverantwoording ontvangt Heumen de resterende 20% van de subsidie (€ 16.750).
De werkzaamheden zijn ultimo 2025 afgerond. Er is een eindverantwoording ingediend bij de provincie.

16. Armaturen 2023
In 2026 worden nog een aantal armaturen vervangen die in 2025 niet meer vervangen konden worden. De afronding hiervan zal in Q1 van 2026 plaatsvinden.

17 en 18. Groot onderhoud wegen 2024 en 2025

Het werk Molenwijk (De Schoren, De Wieken, Kruigang) is afgerond en het garantiewerk (Looistraat, Eindsestraat, Hatertseweg, Vosseneindseweg) vanuit asfaltonderhoud 2022/23 aan de rode EAB is waar mogelijk uitgevoerd en wegens onenigheid met onderaannemer en continue uitstel deels afgekocht (€ 10K) m.b.t. de kleinere schades.
Het asfalt onderhoud aan de wegen als de Veldsingel, De Schoren, Kerklaantje, Hollestraat en Kuilstraat is inmiddels aanbesteed en gegund aan NTP. Wegens capaciteitsproblemen en aanvullend grondonderzoek is de planning helaas doorgeschoven naar week 44 (vanaf 28 nov. is gestart met de werkzaamheden aan de Horst en Veldsingel). Het gehele werk loopt daardoor door tot april/mei 2026. Werk is nagenoeg afgerond maar er resten nog enkel gebreken waardoor eindtermijn en afrekening nog volgen. Het reconstructie budget 2025 was voor 2025 geheel bedoeld voor de integrale aanpak van de Randwijk, afkoppeling HWA en groot onderhoud wegen. Dit project is, mede agv burgerparticipatie ed, doorgeschoven naar 2026.

21. Speelvoorzieningen 2025
Het grootste deel van het krediet is gebruikt voor de betaling van het omvormen van de speeltuinen Stalmeesterlaan en Dahliastraat in Malden. De omvorming van het speeltuintje aan de Coehoornstraat in Nederasselt is in 2025 gestart, maar vanwege levertermijnen pas in 1e kwartaal 2026 gerealiseerd.

23. Schaftwagen begraafplaats
De aanschaf van de schaftwagen kan worden doorgeschoven naar 2026. Wel zal het te investeren bedrag geactualiseerd moeten worden omdat de vervangingswaarde momenteel € 6.000 bedraagt.

24. Vervanging roeden molens
Bij een controle van de ± 45 jaar oude roeden van de Joannusmolen is in november 2024 geconstateerd dat deze in een slechte staat verkeren en vervangen dienen te worden. De kosten voor de vervanging van de roeden van de Joannusmolen is geraamd op € 122.000 exclusief BTW. Door de Provincie wordt een subsidie verstrekt van 50% van de kosten. De kosten voor Heumen bedragen dan €61.000.

26. Rioolontstoppingsmachine
De aanschaf van de rioolontstoppingsmachine wordt doorgeschoven naar 2029

27 t/m 45 Investeringen GRP
In 2023 is de planperiode voor het nieuwe beleidsplan water en riolering gestart. In maart 2025 is dit plan geactualiseerd en bijgesteld. Intussen zijn een aantal afkoppelprojecten opgestart. De werkzaamheden verlopen conform planning.

46. Vitaal centrum Malden
In 2023 is een voorlopig ontwerp opgesteld voor het gehele plan Vitaal Centrum Malden (VCM). Het plangebied bestaat uit Noordplein, Kloosterhof, deel Schoolstraat, Zuidplein, Promenade, Kerkplein en een stukje Kerkweg. In 2024 is de eerste fase van VCM , bestaande uit Noordplein, Kloosterhof en deel Schoolstraat, uitgewerkt tot een definitief ontwerp en vervolgens tot een uitvoeringsontwerp. Nu de nieuwbouw van appartementengebouw Het Steenhuys eind 2024 is afgerond, gaan we de openbare ruimte herinrichten. De herinrichting van de eerste fase start in april 2025 en wordt in oktober 2025 opgeleverd. De voorbereidingskosten, herinrichtingskosten en de begeleidingskosten voor 2025 worden geraamd op totaal € 1.157.000,--. Dit past binnen het beschikbare investeringsbedrag van €5.552.000. Het resterende bedrag wordt vanaf 2026 ingezet voor de voorbereiding van de volgende fasen.

47. Onderzoeks- en advieskosten De Schoren
Voor de ontwikkeling van de grondexploitatie De Schoren is een voorbereidingskrediet beschikbaar Voor de ontwikkeling van de grondexploitatie De Schoren is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Conform de BBV-voorschriften worden de voorbereidingskosten opgenomen onder de vaste activa. Bij het vaststellen van een Grondexploitatie aan de Raad zullen de voorbereidingskosten worden overgeheveld naar desbetreffende grondexploitatie.

48. Onderzoeks- en advieskosten Veldsingel
De stedenbouwkundige is aan de slag met het uitwerken van de twee denklijnen. Hierbij zijn intern en extern belanghebbenden betrokken. Dit proces ligt momenteel stil in verband met een verkenning van de bouwkundige staat van de naastgelegen basisschool De Regenboog. Afhankelijk van deze verkenning wordt het projectgebied uitgebreid of niet.

Bijlage 3: Overzicht reserves en voorzieningen

Staat van Reserves

	Saldo 31-dec-24		Toename begroot 2025	Afname begroot 2025	Saldo raming 31-dec-25		Toename werkelijk 2025	Afname werkelijk 2025	Saldo werkelijk 31-dec-25
Algemene reserve									
algemene reserve 31 dec. 2024	15.547.914				15.547.914				15.547.914
resultaat 2024: (deels) storten in de algemene reserve			246.994		246.994		552.592		552.592
vrijval bestemmingsres.cf nota reserves en voorzieningen 2025			537.968		537.968		537.968		537.968
Overheveling budgetten naar 2025								195.540	-195.540
bestemmingsreserve Informatiebeleidsplan en automatisering								57.000	-57.000
bestemmingsreserve incidentel middelen jeugdzorg								43.000	-43.000
bestemmingsreserve Integraal huisvestingsplan								10.404	-10.404
vorming voorziening kostenovergang Munitax-BSR								193.000	-193.000
exploitatieresultaat 2025					0				0
	15.547.914		**784.962**	**0**	**16.332.876**		**1.090.560**	**498.944**	**16.139.530**
Bestemmingsreserves									
egalisatiereserve BUIG	0				0				0
beheer natuurgrond Keersluis	87.701			8.040	79.661			8.086	79.615
regionale samenwerking domein Werk	66.759				66.759				66.759
sociaal domein (schommelfonds)	0				0				0
vluchtelingen/statushouders	0				0				0
parkeergarage Brede school	75.700		8.500		84.200		8.500		84.200
onderhoud sportzaal Brede school Malden	105.231		11.500	12.275	104.456		11.500	12.275	104.456
baten en lasten rioleringsstelsel	525.611			525.611	0			525.611	0
groenstructuurplan	10.193			10.193	0			10.193	0
exploitatiebijdrage investering riolering Buitengebied	258.559			33.461	225.098			33.461	225.098
erfpachtgronden De Laan 3	33.764		5.470		39.234		5.470		39.234
erfpachtgronden De Laan 4	19.471		3.106		22.577		3.106		22.577
erfpachtgronden De Laan 5	16.881		2.735		19.616		2.735		19.616
erfpachtgronden De Laan 13-1	13.182		1.195		14.377		2.260		15.442
erfpachtgronden De Laan 13-2	49.298		7.820		57.118		7.820	57.118	0

erfpachtgronden De Laan 15	8.598		2.260		10.858		1.195		9.793
erfpachtgronden de Laan 18-20	0				0				0
erfpachtgronden de Laan 19-23	0				0				0
vervanging verkeersregelinstallatie(result. 2019)	94.756			47.378	47.378			42.699	52.057
klimaatmiddelen(result. 2019)	98.053			55.650	42.403			49.600	48.453
ruimtelijke visie duurzame energie	2.164			2.164	0			2.164	0
kapitaallasten aanbouw bibliotheek Maldensteijn Malden	101.685			51.033	50.652			51.033	50.652
omgevingswet	451.483			114.020	337.463		104.625	64.886	491.222
Reserve sportvoorzieningen	58.503		120.000		178.503		120.000		178.503
Kosten opstellen integraal huisvestingsplan onderwijs	10.404			10.404	0		10.404	10.404	10.404
Groot onderhoud sportcentrum Malden	382.933		116.850	91.704	408.079		116.850	499.783	0
Kosten preventie (geïndiceerde zorg)	67.366				67.366				67.366
Informatiebeleidsplan en informatisering			57.000		57.000		57.000		57.000
Extra incidentele middelen jeugdzorg en WMO			470.000		470.000		513.000	263.084	249.916
Totaal bestemmingsreserves	**2.538.295**		**806.436**	**961.933**	**2.382.798**		**964.465**	**1.630.397**	**1.872.363**
Totaal reserves	**18.086.209**		**1.591.398**	**961.933**	**18.715.674**		**2.055.025**	**2.129.341**	**18.011.893**

Staat van Voorzieningen

	Saldo 31-dec-24		Toename begroot 2025	Afname begroot 2025	Saldo raming 31-dec-25		Toename werkelijk 2025	Afname werkelijk 2025	Saldo werkelijk 31-dec-25
Voorzieningen									
Verplichtingen en/of eigen risico,s									
eigen risicodrager pensioenen oud wethouders	2.541.564		75.431	148.482	2.468.513		800.312	148.544	3.193.332
wachtgeldverplichtingen voormalig personeel	36.399			36.399	0			36.399	0
verlofregeling CAO personeel	217.314		26.689	38.914	205.089		125.519	38.914	303.919
personele regelingen	33.423			30.760	2.663		92.396	31.235	94.584
regeling vervroegd uittreden	32.652		54.552	32.568	54.636		56.643	30.633	58.662
verliesvoorziening Kanaalzone	777.211							353.325	423.886
woonrijpmaken Veldschuur Malden	0				0				0
Subtotaal verplichtingen en/of eigen risico's	**3.638.563**		**156.672**	**287.123**	**2.730.901**		**1.074.870**	**639.050**	**4.074.383**
Onderhoud gemeentelijke eigendommen									
gemeentehuis	721.147		90.275	141.150	670.272		90.275	36.929	774.493
parkeergarage Maldensteijn	168.175		8.230	4.472	171.933		8.230	1.160	175.245
groot onderhoud sportcentrum Malden	0				0		408.079		408.079
mrjr. onderhoud drie molens	123.019		22.020	23.236	121.803		22.020	14.019	131.020
mrjr. onderhoud twee kerken	117.861		3.773	820	120.814		3.773		121.634
gemeentewerkplaats	24.573		14.345	2.500	36.418		14.345	962	37.956
onderhoud wegen	344.180		507.000	460.069	391.111		557.948	415.525	486.603
Subtotaal egaliseren groot onderhoud	**1.498.955**		**645.643**	**632.247**	**1.512.351**		**1.104.670**	**468.595**	**2.135.030**
Door derden beklemde middelen									
onderhoud rioleringstelsel	4.769.987			43.596	4.726.391		37.478		4.807.465
egalisatie afvalstoffenheffing	41.938			41.750	188		19.431		61.369
dubieuze vorderingen algemeen	155.140		15.000	15.000	155.140		20.850	7.596	168.394
dubieuze vorderingen sociaal uitkeringen	350.258		58.000	50.000	358.258		25.180	82.505	292.933
Subtotaal overige voorzieningen	**5.317.323**		**73.000**	**150.346**	**5.239.977**		**102.939**	**90.101**	**5.330.161**
Totaal voorzieningen	**10.454.841**		**875.315**	**1.069.716**	**9.483.229**		**2.282.479**	**1.197.746**	**11.539.574**

Bijlage 4: Algemene uitkering

Opgave berekening

LIAS PAUW

Gemeente:	Heumen
Opgave:	MR
Circulaire:	Decembercirculaire
Jaar:	2025
Uitkeringsfactor:	Lopende prijzen 45:01,5
Uitgezette maatstaven:	maatstafnummers:
Uitgezette maatstaven met niet-0 waarden:	geen
Datum afgerond:	18-12-2025
Eigen toelichting:	
Datum rapport:	27-1-2026 9:47

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven

Maatstaf	Uitkering
1g-2 OZB-waarde niet-woningen eigenaren	-511.883,75
1h-2 OZB-waarde niet-woningen gebruikers	-388.537,80
1a OZB-waarde woningen eigenaren	-2.454.638,40
Subtotaal	**-3.355.059,95**

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

Maatstaf	Bedrag in basis
8a-3 Bijstandsontvangers	1.261.609,83
2 Inwoners	6.344.794,30
7c-5 Huishoudens met een laag inkomen met drempel	4.108.014,06
12b-2 Inwoners met een migratieachtergrond	417.778,08
3c Eenpersoonshuishoudens	413.941,92
8b Loonkostensubsidie	124.603,44
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar	1.823.925,05
8f-2 Doelgroepenregister gemeentelijke doelgroep	89.267,85
5d-2 Inwoners 75+ met drempel	1.505.529,61
7m-2 Laag opleidingsniveau met drempel	267.150,38
14a-2 Lokale centrumfunctie (max 20km)	145.089,60
14b-2 Regionale centrumfunctie (max 60km)	574.046,40
14c-2 Landelijke centrumfunctie	136.684,10
15h-3 Onderwijsachterstand	44.674,28
38 Bedrijven	308.241,86
36 Meerkernigheid	698.145,96
36a Kernen met 500 of meer adressen	150.333,32
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	21.446,20
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	37.204,04
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (oad)	529.184,83
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	85.142,55
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor woonkernen	1.052.863,98
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	233.502,49
22a Oppervlakte bebouwing woonkernen	678.897,94
19 Oppervlakte binnenwater	23.202,40
16 Oppervlakte land	155.703,40
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	102.108,40
24b-2 Woonruimten	89.994,60
25b-2 Woonruimten * bodemfactor woonkernen	412.527,15
39 Vast bedrag	987.319,17
Subtotaal	**22.822.927,20**

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)

Uitkeringsfactor	1,486
Subtotaal (B x C (=uf))	**33.914.869,82**

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Uitkering
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	334.756,00
Subtotaal	**334.756,00**

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Uitkering
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	90.476,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	26.705,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	53.010,00
260 Participatie (IU)	1.440.496,00
274 Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)	871
280 Impulsgelden Weerbaar Bestuur/Veilig wonen (DU)	7.062,00
350 Bibliotheekmiddelen (DU)	100.000,00
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	4.105,00
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	1.160,00
421 Extra capaciteit BOA's (DU)	31.424,00
427 Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet (DU)	104.625,00
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	10.705,00
435 Antidiscriminatie voorzieningen (DU)	2.346,00
438 Meerkosten Oekraïne sociaal domein (DU)	27.576,00
441 Wet betaalbare huur (DU)	24.945,00
459 Alleenverdienersproblematiek (DU)	16.043,00
463 Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) (DU)	2.863,00
472 Natuurbrandpreventie en -mitigatie (DU)	60.000,00
475 Register Externe Veiligheidsrisico's (DU)	2.485,00
477 Spreidingswet (DU)	29.253,00
500 Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp (DU)	4.801,00
502 Implementatie plateau 2 (DU)	13.304,00
Subtotaal	**2.054.255,00**

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker

Aanvullingen van de gebruiker	Uitkering
Gemeenteposten:	
Afrekening ruimte onder BCF plafond	0
Rijksmiddelen Jz (max. 75% provincie)	0
Stelpost BCF-aandeel extra miljard v.a. 2027	0
Subtotaal	**0**

Totaal uitkering 2025:	**32.948.820,87**

Bijlage 5: Tabel Weerstandsvermogen

Risico naar categorie	Wegingsfactor	Mate van Inschatbaarheid	Geschat financieel gevolg bij voordoen. Bij reguliere risico's is de manier van dekking aangegeven.	Reëel financieel gevolg (= kans x fin. gevolg)
1. Deelnemingen				
Algemeen				
• Verbonden partijen	0,2	Goed	€ 600.000	€ 60.000
Scenario De gemeente Heumen heeft deelnemingen in verschillende verbonden partijen. De zeggenschap over verbonden partijen is veelal beperkt. Bij een gemeenschappelijke regeling (GR) heeft de gemeente een stem in het algemeen bestuur. Bij tegenvallende financiële resultaten wordt de rekening neergelegd bij de deelnemende partijen. De bijdragen aan de DRAN, GGD, Groen Metropoolregio, MGR Nijmegen en VGRZ bedragen ruim € 6 miljoen. We rekenen met 10% aan nadelige financiële resultaten waarvan de rekening wordt neergelegd bij de gemeente met een factor 0,1 omdat de kans beperkt is dat alle gemeenschappelijke regelingen nadelige resultaten overleggen. Het totale risico van alle verbonden partijen wordt ingeschat op € 600.000. De wegingsfactor is 0,1. Voor inzicht in de risico's per verbonden partij wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden Partijen.				
2. Bedrijfsvoering				
• Crises	0,8	Slecht	€ 300.000	€ 240.000
Scenario Op dit moment hebben we landelijk te maken met een aantal crises. De stikstofcrisis, de klimaatcrisis, de vluchtelingencrisis, de energiecrisis, de asielcrisis, de zorgcrisis, de wooncrisis. Al die crises hebben in meer of mindere mate met elkaar te maken en versterken elkaar. Voor de gemeente schuilt het risico met name in de stijgende uitgaven voor energie, de (extra) opvang van vluchtelingen en huisvesting van bijzondere doelgroepen. Bij de (lokale) aanpak van landelijke crises gaan wij ervan uit dat het Rijk zorgdraagt voor voldoende financiering. Het blijft echter een risico dat de gemeente niet alle extra uitgaven kan dekken uit extra (rijks)inkomsten. Als risico wordt een bedrag opgenomen van € 300.000 met wegingsfactor 0,8. **Beheersmaatregelen** Via de planning & controlcylcus worden lopende budgetten gemonitord en waar nodig bijgesteld. Indien er aanvullende budgetten noodzakelijk zijn om een crisis het hoofd te bieden zal daar via de reguliere weg een voorstel voor worden gemaakt.				
• Cybersecurity en datalekken	0,2	Slecht	€ 2.400.000	240.000

Risico naar categorie	Wegingsfactor	Mate van Inschatbaarheid	Geschat financieel gevolg bij voordoen. Bij reguliere risico's is de manier van dekking aangegeven.	Reëel financieel gevolg (= kans x fin. gevolg)
Scenario De gemeente werkt met privacygevoelige data, persoonsgegevens en andere vertrouwelijke informatie. Bij een datalek kunnen de gevolgen voor het verlies aan bedrijfsinformatie, inwoners- of ondernemersgegevens groot zijn. Risico: Onjuist gebruik of verlies van persoonsgegevens of andere vertrouwelijke informatie en imagoschade. Verstoring in de dienstverlening door cybercriminaliteit hebben impact op de ICT-omgeving. De MGR beheert de ICT-omgeving en in de begroting 2024-2027 van de MGR worden diverse risico's benoemd op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. Risico: Uitval van systemen of ICT-omgeving. Op basis van de AVG is de maximale boete 4% van de omzet. Bij een omzet van € 55 miljoen komt dat neer op € 2.200.000. Daarnaast zijn er kosten voor herstelwerkzaamheden van € 200.000 bij een mogelijke hack. Al met al wordt het risico ingeschat op € 2.400.000 met een wegingsfactor van 0,1 **Beheersmaatregelen** IT- audit compliance, bewustwordingsprogramma's, MDM, monitoring, autorisatiebeheer. CSIRT, kwetsbaarheden scans, 2FA, versleuteling.				
• Munitax	1.0	Redelijk	€ 697.000	€ 697.000
Scenario De gemeente is samen met andere regiogemeenten voornemens over te stappen van de uitvoerende gemeenschappelijke regeling Munitax naar de gemeenschappelijke regeling BSR. Deze overgang brengt zowel financiële als organisatorische risico's met zich mee. Er zijn onzekerheden die van invloed kunnen zijn op de incidentele kosten, zowel voorafgaand aan de overstap als in de periode daarna. Daarnaast is de toekomst van de medewerkers van Munitax nog onzeker. Voor hen wordt een sociaal plan opgesteld, waarin afspraken worden vastgelegd. Voor Heumen wordt de bandbreedte van de financiële impact op dit moment ingeschat op € 686.000 (minimum) tot € 890.000 (maximum). De raad stelde op 11 december 2025 het raadsvoorstel 'Vervolgstap toetreding tot gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR) en opheffing van Munitaxontvangt' vast. De incidentele kosten voor de overgang bedragen (indicatief) maximaal € 890.000,- Door de samenwerkende gemeenten is een akkoord bereikt over de desintegratiekosten die de gemeente Beuningen maakt. Het aandeel voor de gemeente Heumen hiervan is € 193.000. Dat betekent dat nog € 697.000 maximaal nodig is voor de overige incidentele kosten. Dit bedrag reserveren we in het weerstandsvermogen. Het college verzocht de raad om naar gelang de voortgang van het project de daadwerkelijk bestede kosten uit de algemene reserve te halen. Het college van B&W verantwoordt de kosten in de P&C cyclus. Uw raad stemde daar via een raadsbesluit in december 2025 mee in.				
3. Open einde regelingen				
Sociale leefbaarheid				
• Participatiewet, Jeugdwet en Wmo	0,5	Redelijk	€ 500.000	€ 250.000
Scenario. Als gemeente voeren we enkele wetten uit die een zogenaamde open-einde regeling kennen. Dit betekent dat de uitvoering van de wet niet gebonden is aan een budgetplafond. Elke inwoner die een aanvraag doet en aan de voorwaarden van de wet voldoet krijgt de hulp die nodig is. Bij een stijgende vraag naar hulp, kan het geraamde budget onvoldoende zijn. Overschrijdingen zijn conform de financiële verordening geoorloofde onrechtmatigheden, maar leiden wel tot een afname het exploitatieresultaat en daarmee beïnvloeden ze de algemene reserve negatief.				

Risico naar categorie	Wegingsfactor	Mate van Inschatbaarheid	Geschat financieel gevolg bij voordoen. Bij reguliere risico's is de manier van dekking aangegeven.	Reëel financieel gevolg (= kans x fin. gevolg)
Beheersmaatregelen. De gemeente Heumen raamt realistisch (conform de door de VNG voorgestelde meerjarige indexatie) en stelt de budgetten bij waar nodig via de maandrapportage. Ook zijn er nog enkele bestemmingsreserve gevormd die fluctuaties moeten dempen. Door deze beheersmaatregelen blijft er een beperkt rest risico over.				

4. Juridisch				
Bedrijfsondersteuning				
• Bezwaarschriften en andere procedures	0,4	Redelijk	€ 1.500.000	€ 600.000
Scenario. De gemeente kan geconfronteerd worden met bezwaarschriften en claims en procedurekosten met financieel nadelige gevolgen. Dergelijke claims vallen niet onder de aansprakelijkheidsverzekering. Het risico wordt geraamd op € 1.500.000. De wegingsfactor is 0,4. **Beheersmaatregelen.** Uitvoeringsmaatregelen en besluiten worden volgens de wettelijk voorgeschreven procedures uitgevoerd. Medewerkers en management zijn zich hiervan bewust. Periodiek zal door middel van workshops het besef van noodzaak van risicomanagement onder de aandacht worden gebracht. Besluiten door het college en raad worden getoetst door juridisch en financieel control. In de voorstellen is een apart onderdeel gewijd aan de risico's. Desondanks kan het voorkomen dat na een zorgvuldig besluitvormingsproces een claim wordt toegewezen.				
5. Bestuur				
Voorziening wethouderspensioenen				
• **Risico van een stelselwijziging**	**PM**	**PM**	**PM**	**PM**
Scenario. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om voorzieningen te treffen voor de toekomstige pensioenverplichtingen van politieke ambtsdragers, zoals (voormalige) wethouders. Dit betekent dat de gemeente Heumen jaarlijks bedragen moet reserveren om deze verplichtingen op termijn te kunnen nakomen. De bijbehorende voorziening is onderdeel van de balans en beïnvloedt daarmee zowel de vermogenspositie als het weerstandsvermogen. De commissie BBV heeft recent aangegeven dat zij werkt aan een wijziging van het verslaggevingsstelsel met betrekking tot deze voorzieningen. De beoogde wijziging betreft onder andere een nieuwe rekenmethodiek voor de waardering van pensioenverplichtingen, gebaseerd op het zogenoemde NFTK-model. NFTK staat voor Nieuw Financieel Toetsingskader en is een systematiek die in de pensioenwereld wordt gebruikt om verplichtingen realistischer en individueler te waarderen. Daarbij wordt gerekend met een lage, stabiele rente en wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de verwachte levensduur en leeftijdsopbouw van de betreffende groep (bijvoorbeeld oud-wethouders). Tot op heden gebruiken gemeenten voor de waardering van deze verplichtingen het model dat is vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK). Dit model werkt met een eenvoudiger, collectieve benadering en maakt gebruik van standaard veronderstellingen. De overgang naar het NFTK-model betekent dat de overdrachtswaarde van pensioenverplichtingen naar verwachting zal stijgen, omdat deze methode doorgaans leidt tot een hogere voorziening. Zolang deze stelselwijziging nog niet is doorgevoerd, blijft het financiële effect onzeker. Mogelijk zal een hogere voorziening noodzakelijk zijn, wat direct impact kan hebben op de jaarrekening en het				

weerstandsvermogen. De renteontwikkeling speelt hierin een cruciale rol: bij een lagere rekenrente moet de gemeente een hogere dotatie doen om aan een acceptabele dekkingsgraad te voldoen. Een lagere rente vergroot namelijk de contante waarde van de toekomstige verplichtingen, waardoor het nodig is om nu meer middelen opzij te zetten. Daarmee is dit dossier niet alleen technisch complex, maar ook financieel gevoelig. **Beheersmaatregelen.** De gemeente Heumen volgt deze ontwikkeling nauwgezet. In de risicotabel is dit onderwerp opgenomen als een specifiek financieel risico. Bij het opstellen van de begroting en jaarstukken houden we rekening met de mogelijkheid dat aanvullende dotaties aan de voorziening nodig zijn. De impact hiervan op onze dekkingsgraad en financiële ruimte wordt gemonitord via de reguliere planning- en controlcyclus.				
Totaal risico's			**€ 5.997.000**	**€ 2.087.000**

Toelichting tabel

- De categorie waartoe een risico behoort.
- Risico:
  Een risico is een kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald gevolg. De risico's relevant voor het weerstandsvermogen, zijn die risico's die niet op een andere manier zijn ondervangen en die een financieel gevolg kunnen hebben. Reguliere risico's –risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn– maken geen deel uit van de risico's die met het weerstandsvermogen in verband staan. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of moeten voorzieningen worden gevormd.
- Voor het schatten van de kans op een optreden van een gebeurtenis hanteren we een wegingsfactor. Bij een kleine kans op manifestatie van het risico wordt een wegingsfactor van 0,2 toegepast op het gekwantificeerde risico. Bij een grote kans op manifestatie hanteren we een wegingsfactor van 0,8.
- Een uitspraak over hoeverre het financiële gevolg van een risico is in te schatten in termen van goed, redelijk, slecht of niet.
- Bij een niet-regulier risico is, waar mogelijk, aangegeven wat het financiële gevolg is als het risico zich voordoet.
- Het reële financiële gevolg (kans maal geschat financieel gevolg) van de niet-reguliere risico's. Na de tabel volgt op basis van de risicocategorisering voor elk risico een korte beschrijving.
- Grote risico's die zich slechts zeer zelden voordoen zijn niet meegenomen in de inventarisatie. Voor calamiteiten met extreme gevolgen is de algemene reserve bedoeld. Dan moet bijvoorbeeld gedacht worden aan een grote natuurramp.
- Als iets niet bekend is of niet is te berekenen staat in de tabel een streepje.

Bijlage 6: Overzicht meerjarige verplichtingen

Overzicht meerjarige financiele verplichtingen ultimo 2027

	zaaknr	contractant	contract	contract-waarde	ingangsdatum	contractwaarde per ultimo 2026	pareto	%
1	38133	Laco	Contract huur- en exploitatieovereenkomst SCM met Laco 2019-2059	€ 11.380.000	8-7-2019	€ 9.530.750	€ 9.530.750	47%
2	8739	Oosterpoort	Huur schoolgebouw - Realisatieovereenkomst permanent schoolgebouw 2008-2048	€ 6.747.640	6-4-2019	€ 5.651.149	€ 15.181.899	75%
3	8736	Oosterpoort	Realisatieovereenkomst huur sportzaal Brede school Broeksingel 2008-2048	€ 2.862.240	6-4-2019	€ 2.397.126	€ 17.579.025	87%
4	11445	Oosterpoort	Realisatieovereenkomst parkeerkelder Brede School Broeksingel 2008-2048	€ 2.270.000	25-6-2019	€ 1.957.875	€ 19.536.900	96%
5	191529	Modderkolk	Onderhoud rioolgemalen en drukriolering 2024-2027 gemeente Heumen	€ 950.000	1-6-2024	€ 237.500	€ 19.774.400	97%
6	261880	Crowe Foederer	Overeenkomst Accountant boekjaar 2024-2026	€ 210.000	1-1-2025	€ 210.000	€ 19.984.400	98%
7	226282	Pink Roccade	Overeenkomst uitbreiding CSAM, iSamenleving en iParticipatie 2024-2028	€ 164.500	11-6-2024	€ 61.688	€ 20.046.087	99%
8	205775	Hoppenbrouwers	Contract Hoppenbrouwers 2022-2027	€ 145.433	1-1-2022	€ 58.173	€ 20.104.260	99%
9	258571	S:G	Uitvoering versterking en aanleg landschap en biodiversiteit. Opdracht aan Stichting Landschapsbeheer Gelderlan	€ 118.790	1-6-2025	€ 59.395	€ 20.163.655	99%
10	197925	Pink Roccade	Makelaarsuite Cloud Pink Roccade 2024-2027	€ 111.000	1-1-2024	€ 27.750	€ 20.132.010	99%
11	278515	Nationale Bomenbank	Overeenkomst bestrijding Eikenprocessierups 2025 t/m 2027 met optie tot verlenging tot 2029	€ 70.000	1-1-2025	€ 35.000	€ 20.167.010	99%
12	298550	Cyclomedia	Cyclomedia Obliekfoto's 2026-2029	€ 58.313	20-6-2026	€ 51.024	€ 20.218.034	100%
13	273151	Cafe Y Mas	Koffie en warme dranken voorziening - Cafe Y Mas 06/2025 - 05/2027	€ 56.000	1-6-2025	€ 28.000	€ 20.246.034	100%
14	200487	Ambius	Huur interieurbeplanting Ambius 2023-2028	€ 50.181	17-11-2023	€ 25.091	€ 20.271.125	100%
15	276050	Schulinck	Abonnement Schulinck Omgevingsrecht 2025-2028	€ 26.580	1-9-2025	€ 13.290	€ 20.284.415	100%
16	280945	Pink Roccade	Wlz-module iSamenleving 2025-2028	€ 12.200	18-4-2025	€ 6.100	€ 20.290.515	100%
17	151303	StgRoutebureauArnhemNijmegen	Verzoek verlengen instandhoudingsovereenkomst beheer en onderhoud fietsroutenet 2023 - 2028	€ 261	12-12-2022	€ 112	€ 20.290.627	100%
18	287245	Eneco	Eneco Zakelijk - contract gas 2026-2028 met optiejaren 2029	naar verbruik				
							€ 20.290.627	

Dit betreft alle lopende contracten die een looptijd hebben tot na 31 december 2026 en niet opzegbaar zijn.

Bijlage 7: Verklaring van gehanteerde afkortingen

Verklaring van gehanteerde afkortingen

Omdat in deze Programmarekening bepaalde afkortingen worden gebruikt, die niet voor iedereen even duidelijk zijn, wordt hieronder de betekenis van deze afkortingen weergegeven.

ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ADV	Arbeids Duur Verkorting
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARP	Ammoniak Reductie Plan
AVAN	Aanvullend Vervoer Arnhem Nijmegen
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAPG	Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording (provincies en gemeenten)
BCF	BTW Compensatie Fonds
BGT	Basisregistratie grootschalige topografie
BIBOB	(Wet) Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIM	Bedrijfs Interne Milieuzorg
BIS	Bestuurlijk Informatie Systeem
BIZ	Bedrijven Investering Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRN	Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen
BRP	Basis Riolerings Plan
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BZK	(ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BW	Burgerlijk Wetboek
B & W	Burgemeester en Wethouders
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CPB	Centraal Plan Bureau
CPO	Collectief particulier opdrachtgeversschap
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DIS	Documentair Informatie Systeem
DRAN	Doelgroepen vervoer Regio Arnhem Nijmegen
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Europese Monetaire Unie
ESKAN	Economische Samenwerking Knooppunt Arnhem - Nijmegen
FIDO	(Wet) FInanciering Decentrale Overheden
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GBKN	Grootschalige Basis Kaart Nederland
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Gelderland Zuid
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen
GMR	Groene metropoolregio
GOA	Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid
GSP	Groenstructuurplan
GW	Gemeente Wet
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan

HOF	(Wet) Houdbare Overheids Financiën
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
IBO	Instituut Bijzonder Onderzoek
IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
IFLO	Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden
IHP	Integraal Huisvesting Programma Onderwijs
IMK	Instituut voor het Midden en Kleinbedrijf
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere of gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere of gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
IPG	Inzicht Prestaties Gemeenten
IPO	Inter Provinciaal Overleg
IRVN	Samenwerkingsverband ICT Rijk van Nijmegen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
IV3	Informatie voor derden
KAN	Knooppunt Arnhem - Nijmegen
KBO	Katholieke Bond voor Ouderen
LOP	landschapsontwikkelingsplan
MARN	Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen
MEC	Milieu Educatie Centrum
MGR	Modulair gemeenschappelijke regeling Rijk van Nijmegen
MT	Management Team
M & O	Misbruik en Oneigenlijk gebruik
MUP	Milieu Uitvoerings Programma
NAW	Naam, Adres en Woonplaats
NME	Natuur- en milieueducatie
OZB	Onroerend Zaakbelasting
ODRN	Omgevingsdienst Regio Nijmegen
PM	Pro Memorie
P&C	Planning en Control
PIP	Periodiek Instandhouding Plannen
RAS	Regionale adaptie strategie
RBT ANV	Regionaal bureau Toerisme Arnhem-Nijmegen-Veluwe
RES	Regionale Energie Strategie
RFV	Raad voor de Financiële Verhouding
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum
ROL	Regionaal Openbaar Lichaam
SPUK	Specifieke uitkering
STOOM	Stichting Ontmoetingsruimte Ouderen Malden
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten.
SUWI	Samenwerking Uitvoering Werk en Inkomen
TSV	Tijdelijke Stimuleringsregeling Vrijwilligerswerk
VCM	Vitaal centrum Malden
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VVTV	Voorlopige Vergunning Tot Verblijf
VR	Verkeers Regel Installatie
VRGZ	Veiligheidsregio Gelderland Zuid
VROM	(ministerie van) Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
WOZ	(Wet) Waardering Onroerende Zaken
WBK	Wet Basisvoorziening Kinderopvang
WBI	Woningbouwimpuls
WKB	Wet kwaliteitsborgers

WIZ	(stichting) Werk In Zicht
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOO	Wet Open Overheid
wozoco	woonzorgcomplex
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand

Bijlage 8: Beleidsindicatoren

Programma 1

Overzicht beleidsindicatoren conform regeling minister BZK van 24 maart 2016.

De indicatoren zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente naar de situatie per 31 december 2025

	taakveld	Indicator	eenheid	Laatste meting	waarde Heumen	waarde Nederland (gemiddelde)	Bron	Beschrijving
P1	onderwijs	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2024	1,50%	2,30%	Ingrado	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
P1	onderwijs	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	16,90	6,7	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
P1	onderwijs	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2024	17,00	28,00	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
P1	sport, cultuur en recreatie	Niet-wekelijkse sporters	%	2024	39,7	42,5	Gezondheidsmonitor	Het percentage niet -wekelijkse sporters
P1	sociaal domein	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	547,6	850,2	meerdere bronnen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
P1	sociaal domein	Netto arbeids-participatie	%	2024	73,7	73,2	CBS	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
P1	sociaal domein	Bijstands-uitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2025	223,6	344	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
P1	sociaal domein	Lopende re-integratie-voorziening	per 10.000 inw 15-65jr	2024	49,7	203,1	CBS - Participatie Wet	Het aantal reintegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar

P1	sociaal domein	Wmo-cliënten met een maatwerk-arrangement	per 10.000 inw	2025	n.n.b.	660	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
P1	sociaal domein	% kinderen in uitkeringsgezin	%	2024	5%	6%	CBS	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
P1	sociaal domein	% werkloze jongeren	%	2024	2%	2%	CBS	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
P1	sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	12,60%	14,00%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
P1	sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	%	2024	n.n.b	0,40%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
P1	sociaal domein	Jongeren met jeugdbeschermin g	%	2024	0,30%	1,00%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Programma 2

Overzicht beleidsindicatoren conform regeling minister BZK van 24 maart 2016.

De indicatoren zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente naar de situatie per 31 decemebr 2025

	taakveld	Indicator	eenheid	Laatste meting	waarde heumen	waarde nederland (gemiddelde)	Bron	Beschrijving
P2	veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2024	0,3	2,20	meerdere bronnen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
P2	veiligheid	Gewelds-misdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2024	2,1	4,30	meerdere bronnen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
P2	veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2024	0,9	1,2	meerdere bronnen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
P2	veiligheid	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2024	3	5,7	meerdere bronnen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
P2	veiligheid	Verwijzingen Halt	per 1000 inw. 12-17 jr	2024	3	9	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
P2	veiligheid	Jongeren met delict voor rechter	%	2023	1%	1%	Verwey Jonker Instituut	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
P2	economie	Functie-menging	%	2024	42,6	54,5	meerdere bronnen	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
P2	economie	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2024	178,9	191,4	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
P2	Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	x 1000 euro	2025	456	398	CBS	Bemiddelde WOZ waarde per woning
P2	Vhrosv	Demografische druk	%	2025	86,90%	70,70%	CBS	Het niet-actieve deel van de bevolking(0-19 jaar en >65 jaar) uitgedrukt als percentage van de actieve bevolking (20-65 jaar)

P2	Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	8,4	8,4	BAG/ABF	Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen
P2	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishouden	in euro	2025	923	957	COELO	De jaarlijkse woonlasten voor een eenpersoonshuishouden
P2	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons huishouden	in euro	2025	1002	1050	COELO	De jaarlijkse woonlasten voor een meerpersoonshuishouden
P2	volksgezondheid	Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2024	46	148	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)

Programma 3

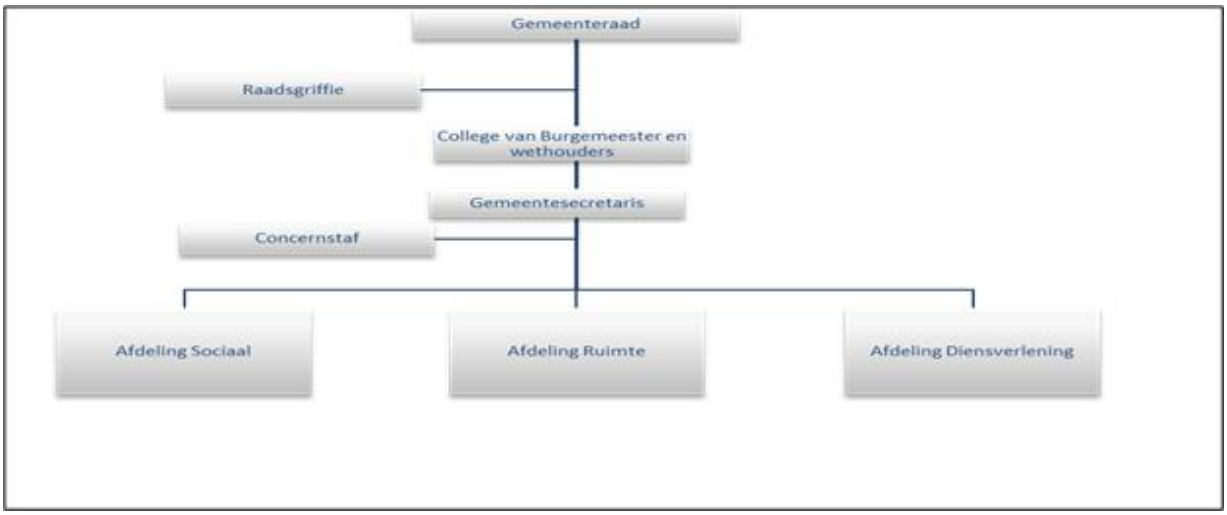
Overzicht beleidsindicatoren conform regeling minister BZK van 24 maart 2016.

De indicatoren zijn ontleend aan de website www.waarstaatjegemeente naar de situatie per 31 decmeber 2025

	taakveld	Indicator	eenheid	Laatste meting	Waarde Heumen	Waarde Nederland (gemiddelde)	Bron	Beschrijving
P3	bestuur en organisatie	formatie	fte per 1.000 inwoners	2025	7,2	niet bekend	programmarekening 2024	aantal f.t.e. per 1.000 inwoners Volgens paragraaf bedrijfsvoering programmarekening 2024
P3	bestuur en organisatie	bezetting	fte per 1.000 inwoners	2025	7,2	niet bekend	programmarekening 2024	aantal f.t.e. Volgens paragraaf bedrijfsvoering programmarekening 2024
P3	bestuur en organisatie	apparaats-kosten	kosten per inwoner	2025	645	niet bekend	programmarekening 2024	bruto loonsom programmarekening 2024
P3	bestuur en organisatie	extern inhuur	(kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	2025	13,87%	niet bekend	programmarekening 2024	kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen. Volgens paragraaf bedrijfsvoering programmarekening 2024
P3	bestuur en organisatie	overhead	%	2025	11,00%	niet bekend	programmarekening 2024	% van totale lasten

Bijlage 9: Gemeentelijke organisatie

De gemeentelijke organisatie
De organisatie van de gemeente Heumen ziet er als volgt uit:

Gemeenteraad

Het aantal leden van de gemeenteraad is afhankelijk van het aantal inwoners. De raadsleden worden voor vier jaar gekozen door de kiesgerechtigde burger. Op grond van het aantal inwoners telt de gemeenteraad van de gemeente Heumen 17 leden. De zetelverdeling ziet er momenteel als volgt uit (na gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026):

Partij	Zetels
Democraten Gemeente Heumen	3
Kiezersclub	3
VVD	3
Pvda/Groen Links	4
D66	2
CDA	2
Totaal	**17**

Raadsgriffie
De ondersteuning van de gemeenteraad is in handen van de raadsgriffier. De griffier staat de raad, het presidium, de raadscommissies en de voorzitter van de raad terzijde in de zin van advisering en algemene ondersteuning en is centraal aanspreekpunt voor raadsleden, fracties, commissieleden en burgers, voor zover het gaat om raadsonderwerpen.

Presidium
Het presidium wordt gevormd door de fractievoorzitters en de burgemeester. Het presidium stelt de agenda voor de raadsvergadering vast en bepaalt ook welke punten op de agenda komen. Het presidium heeft een coördinerende rol.

Commissies
Raadscommissies
De gemeenteraad wordt in de uitoefening van haar taken bijgestaan door diverse raadscommissies. Deze commissies bestaan uit raadsleden en andere vertegenwoordigers van de politieke partijen. Voorstellen aan de

gemeenteraad worden eerst besproken in deze commissies. De commissies behandelen voorstellen informatief en meningsvormend.
De gemeente Heumen kent twee vaste raadscommissies:

1. Raadscommissie Ruimte
2. Raadscommissie Bestuur en Samenleving

Commissie voor bezwaarschriften
De gemeente heeft een adviescommissie voor bezwaarschriften. Deze commissie bestaat uit minimaal drie onafhankelijke leden die worden benoemd en ontslagen door het college van burgemeester en wethouders. Deze commissie adviseert de bestuursorganen van de gemeente Heumen (de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester) over welke beslissingen genomen zouden moeten worden op ingediende bezwaarschriften.

Rekenkamer
De Rekenkamer voert onderzoek uit naar de (maatschappelijke) effecten, de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid. Ook kan de rekenkamer onderzoek doen naar het beheer van de gemeentelijke organisatie, naar de rechtmatigheid van het gemeentelijk beheer, alsmede naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van instellingen waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd.

College van Burgemeester & Wethouders
Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het coalitieakkoord en zorgt voor het uitvoeren van landelijke regelingen, het zogenoemde medebewind. Het college is over het gevoerde beleid verantwoording schuldig aan de gemeenteraad en kan door de raad ter verantwoording worden geroepen. Het college beslist bij meerderheid van stemmen, waarbij de burgemeester de doorslag geeft als de stemmen staken.

In het college hebben zitting:

- De heer Joerie Minses (burgemeester)
- De heer Vincent Arts (wethouder DGH)
- De heer Wim Wink (wethouder DGH)
- De heer Rob Engels (wethouder VVD) (tot september 2025)
- De heer Pepijn Baneke (wethouder Groen Links)

Portefeuilleverdeling
In het college hebben burgemeester en wethouders elk hun specifieke taakgebied ofwel portefeuille. Deze taken zijn als volgt verdeeld over de leden van het college.

Burgemeester Joerie Minses*	Wethouder Vincent Arts
Bestuurlijke organisatie Openbare orde en veiligheid Representatie (inclusief internationale betrekkingen) Intergemeentelijke samenwerking Personeel en organisatie ICT en digitalisering Erfgoed Verbouwing gemeentehuis	Ruimtelijke ordening(Kanaalzone en Vitaal Centrum i.c.m. Financien) Wonen- incl. Omgevingsdienst Nijmegen Omgevingswet Openbare werken Gemeentelijk vastgoed
Wethouder Wim Wink	**Wethouder Rob Engels (tot september 2025)**
Inwonerparticipatie Externe communicatie(inclusief lokale omroep) Dorps- en wijkplatformen(inclusief dorpshuizen en gemeentelijke gebouwen) Recreatie en toerisme Publieke dienstverlening en evenementen Energie- en transitiewarmte-Regionale Energie Strategie(RES) Verduurzaming	Financiën en grondexploitatie(Kanaalzone en Vitaal Centrum Malden i.c.m. Ruimtelijke ordening) Economische zaken Pacht Gemeentelijk vastgoed Zorg en Welzijn(Wmo,jeugdzorg en jongerenwerk) Doelgroepenvervoer
Wethouder Pepijn Baneke	
Werk en Participatie(inkomen, armoedebeleid en schuldhulpverlening) Onderwijs(inclusief bibliotheek) en cultuur Sport en spelen Nieuwkomers en statushouders Spreidingswet verkeer en vervoer(mobiliteit) Klimaatadaptatie en groene aanplant- Regionale Adaptie Strategie (RAS)	

Burgemeester
De burgemeester, Joeri Minses is de voorzitter van de gemeenteraad en van het college. Hij wordt door de Kroon (de Koning en de ministers) benoemd voor een periode van zes jaar.
In de gemeenteraad heeft hij, omdat hij niet gekozen is, een adviserende stem. Ook is de burgemeester verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en de veiligheid in de gemeente. Namens de regering ziet hij er op toe dat de raad en het college geen besluiten nemen die in strijd zijn met de wet of het algemeen belang.

Ambtelijke organisatie
De gemeentesecretaris is de eerste adviseur van het college. Hij staat aan het hoofd van de gemeentelijke organisatie. De ambtelijke organisatie bestaat naast de gemeentesecretaris en een kleine concernstaf uit de afdelingen Publiekszaken, Sociale leefbaarheid, Bouwen milieu en leefomgeving, Facilitaire Ondersteuning en Bedrijfsondersteuning.

De gemeentesecretaris en vier afdelingshoofden richten zich op het ontwikkelen van de strategie, het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen en het coördineren van de verschillende activiteiten.

Contactgegevens van het Gemeentehuis

Bezoekadres:	Correspondentieadres:
Gemeentehuis	Gemeentehuis
Kerkplein 6	Postbus 200
6581 AC MALDEN	6580 AZ MALDEN
Telefoon:	14-024
Internet:	www.heumen.nl
Email:	heumen@heumen.nl

Bijlage 10: Kerngegevens

Grondgebied
In 1980 werden de toenmalige gemeenten Overasselt en Heumen samengevoegd tot de gemeente die we nu kennen. Het samengaan van deze twee gemeenten omvatte het hele grondgebied behalve Balgoij dat naar Wijchen is gegaan. De gemeente Heumen bestaat nu uit de dorpen Nederasselt, Overasselt, Heumen en Malden. De gemeente Heumen grenst aan de volgende buurgemeenten: Nijmegen, Berg en Dal, Mook en Middelaar, Land van Cuijk en Wijchen.

Kerngegevens
Relevante kerngegevens van de gemeente Heumen, uitgesplitst naar fysieke en sociale structuur zijn in de onderstaande tabellen weergegeven. Deze kerngegevens zijn ontleend aan:
1. de verdeelmaatstaven binnen de algemene uitkering uit het gemeentefonds op basis van de meest actuele inzichten.
2. Het IBOR beheerssysteem voor de wegbeheer.
3. het gemeentelijk rioleringsplan m.b.t. het aantal rioolaansluitingen.

Sociale structuur	Voorlopig 01-01-2026	Werkelijk 01-01-2025	Werkelijk 01-01-2024
Totaal aantal inwoners *(voorlopige cijfers 1-1-2026*)*	16.974	16.861	16.828
Waarvan 0 – 19 jaar	3.366	3.368	3.374
Waarvan 20 – 64 jaar	9.015	9.027	9.106
Waarvan boven 64 jaar	4.593	4.466	4.348
Aantal Eenouderhuishoudens **	472	452	468
Malden	11.375	11.319	11.345
Overasselt	2.750	2.705	2.713
Heumen	1.994	1.979	1.950
Nederasselt	855	858	820
Leerlingen primair onderwijs per 1 oktober	nnb	1.286	1.220
Waarvan openbaar primair	nnb	464	441
Waarvan bijzonder primair	nnb	822	778
Cliënten algemene bijstand	238	238	236
Werknemers WSW (volgens algemene uitkering)**	38	38	38

Toelichting:
* aantal inwoners per 1-1-2026 is voorlopig gebaseerd op CBS-info ultimo februari 2025.
**Eigen schattingen t.a.v. aantallen 2026. Cijfers worden in de loop van 2026 definitief vastgesteld.

Financiële structuur *(bedragen in euro's)*	Voorlopig 01-01-2026	Werkelijk 01-01-25	Werkelijk 01-01-2024
Resultaat per inwoner	-10	33	219
Investeringen bedrag (in duizend euro) per inwoner	197	148	1.463
Gewone uitgaven per inwoner	3.595	4.675	2.966
Belastingen per inwoner	298	274	270
Riool- en reinigingsrechten per inwoner	182	178	172
Leges per inwoner	26	42	34
Uitkering gemeentefonds per inwoner	1.939	1.745	1.609
Leningschuld per inwoner	2.260	2.175	2.316
Eigen vermogen (alg. res. en bestemmingsres.) per inwoner	1.061	1.106	1.082

Fysieke structuur	Voorlopig 01-01-2026	Werkelijk 01-01-2025	Werkelijk 01-01-2024
Oppervlakte gemeente in hectare*	3.971	3.971	3.971
Waarvan binnenwater*	184	184	184
Aantal verblijfsruimten woonfunctie	7.497	7.421	7.379
Aantal verblijfsruimten logiesfunctie	238	229	213
Gemiddelde woonruimtebezetting**	2,19	2,20	2,21
Afvoer huis- en grofvuil in percelen	7.696	7.447	7.427
M.i.v. 2023 op basis van gegevens Munitax			
Waarvan woonruimten	7.549	7.300	7.280
Waarvan bedrijfsobjecten	147	147	147
Aantal rioolaansluitingen	8.073	8.024	7.869

*Aantallen 2026 zijn voorlopige ramingen. De aantallen worden in de loop van 2026 door het CBS definitief vastgesteld.
**Aantal verblijfsruimten (woon- en logiesfunctie gedeeld door aantal inwoners).

Fysieke structuur wegbeheer per 19-03-2025

Areaalgegevens gemeente Heumen per verhardingssoort

Gebied	Oppervlakte per verhardingssoort									
	Asfalt		Beton		Elementen		Half- en onverhard		Totaal	
Buitengebied	60.671	m2	3.913	m2	17.207	m2	20.167	m2	101.959	m2
Buitengebied West	172.143	m2	13.824	m2	11.085	m2	27.630	m2	224.681	m2
Heumen	51.642	m2	2.001	m2	62.025	m2	48.038	m2	163.707	m2
Malden	175.906	m2	2.840	m2	411.113	m2	9.684	m2	599.543	m2
Nederasselt	12.044	m2	148	m2	20.154	m2	1.861	m2	34.206	m2
Overasselt	75.305	m2	9.076	m2	77.699	m2	28.475	m2	190.555	m2
Totaal	**547.711**	**m2**	**31.803**	**m2**	**599.283**	**m2**	**135.855**	**m2**	**1.314.651**	**m2**
Areaalgegevens per verhardingssoort (Maart 2025)										

Bijlage 11; Terugkoppeling aanbevelingen rekenkamer

Conform artikel 185a van de Gemeentewet zendt het college de raad jaarlijks een overzicht van de aan het college gedane aanbevelingen van de rekenkamer, vergezeld van haar standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.

Jaar	Onderwerp	Aanbevelingen rekenkamer	Standpunt college (bestuurlijke reactie)	Vervolg (stand van zaken)
2022	**Quickscan 'Voorbereiding invoering Omgevingswet'** De brief van de rekenkamer is toegestuurd aan de raad op 17 april 2023, in afschrift aan college.	1. De rekenkamer beveelt de raad aan om het college te vragen binnen afzienbare termijn alsnog een (beknopt) integraal plan van aanpak op basis van het VNG-overzicht met minimale eisen aan hem aan te bieden. Daarbij beveelt de rekenkamer de raad meer concreet aan om het college als uitgangspunt voor de planning mee te geven dat zaken waarover besluitvorming door de raad aan de orde is, tijdig voor de uiterste beslisdatum aan de raad aangeboden worden. 2. De aanbeveling van de rekenkamer is dat de raad in overleg met het college komt tot één – liefst openbare – centrale vindplaats van alle (voor de raad) relevante documenten.	Ons voorstel is dat we een (beknopt) plan van aanpak opstellen waarin overzichtelijk de verschillende acties integraal worden beschreven. We zullen hierbij een onderscheid maken tussen acties die voor 1 januari 2024 moeten zijn afgerond. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt op welke momenten de raad een rol vervult.	Het plan van aanpak, incl. planning, is gedeeld met de raad (raadsmededeling 23.A77 van 20 september 2023). De noodzakelijke werkzaamheden voor de implementatie van de Omgevingswet zijn uitgevoerd.
			Wij onderschrijven de meerwaarde om op één centrale plaats alle documenten samen te brengen. Onderdeel hiervan is dat deze vindplaats gemakkelijk vindbaar en toegankelijk is.	Er wordt gewerkt aan deze aanbeveling . Op de website van gemeente Heumen worden de belangrijkste documenten bij elkaar geplaatst.

Er wordt gewerkt aan aanbeveling 2. Op de website van gemeente Heumen zijn de belangrijkste documenten bij elkaar geplaatst. De Nota van Uitganspunten omgevingsplan Heumen (inhoudelijke kaders en proces) is op 5 december jl. door de raad vastgesteld. In het presidium van 10 februari 2026 ligt de memo 'proces voorbereiding omgevingsplan Heumen' voor.		3. De rekenkamer acht het van belang dat de uitvoering van het plan van aanpak periodiek gevolgd wordt, en dat de raad zich op gezette tijden laat informeren over de voortgang en eventuele (inhoudelijke, strategische en financiële) dilemma's bij de uitvoering.	Ook deze aanbeveling wordt door ons onderschreven. Wij stellen voor om twee keer per jaar een voortgangsrapportage op te stellen waarbij de (belangrijkste) ontwikkelingen inzake de Omgevingswet worden beschreven. De VNG 'Roadmap minimale acties Omgevingswet' (versie 6.0 d.d. 28 september 2022) zullen wij hierbij als voorbeeld gebruiken. Indien nodig zullen we u tussentijds informeren.	Op 26 oktober 2023 heeft de raad de Omgevingsvisie gemeente Heumen vastgesteld. In raadsmededeling 24.A43 van 26 juni 2024 is de verdere aanpak en het plan van aanpak omgevingsplan met de raad gedeeld. De Nota van Uitgangspunten omgevingsplan Heumen (inhoudelijke kaders en proces) is op 5 december 2025 door de raad vastgesteld. In het presidium van 10 februari 2026 lag de memo 'proces voorbereiding omgevingsplan Heumen' voor.
2023	**DoeMee-onderzoek 'Klachtafhandeling'** In 2023 heeft het DoeMee-onderzoek naar klachtenafhandeling plaatsgevonden. De resultaten en aanbevelingen zijn op 8 februari 2024 met de raad gedeeld.	Bij de verbonden partijen (GGD, ODRN en WerkBedrijf) zijn geen afspraken gemaakt over klachtbehandeling en hier wordt niet periodiek over gerapporteerd. We bevelen aan om bij het sluiten van overeenkomsten met verbonden partijen hier specifiek afspraken over te maken.	De brief is aangeboden aan de raad met als afschrift college. Er is niet om een bestuurlijke reactie verzocht.	Uit het DoeMee-onderzoek blijkt dat de klachtbehandeling binnen de gemeente Heumen goed is georganiseerd, maar dat met de verbonden partijen hier nadere afspraken over moeten worden gemaakt. Hier is blijvend aandacht voor. De ORDN heeft bijvoorbeeld in 2024 conform de dienstverleningsovereenkomst een jaarverslag klachtenbehandeling van 2023 overgelegd. In de recent getroffen regeling (1 januari 2026) GR Omgevingsdienst Groene Metropool is de

				klachtenafhandeling verankerd (hoofdstuk 12, artikel 33).
	Quickscan 'Inkomensondersteuning' De Quick scan Inkomensondersteuning is in het vierde kwartaal van 2023 uitgevoerd en de resultaten en aanbevelingen zijn op 18 april 2024 door de raad behandeld.	- Oriëntatie op producten bij derden (bijv. kennisinstellingen, adviesbureaus) om gegevens over doelgroepen en bereik te verkrijgen. Wat zijn hiervan de kosten, kwaliteit en voorwaarden? Besluit nemen over wel dan niet aanschaffen (bijv. 1 keer per 5 jaar). - Per inkomensondersteunende regeling een meetbare doelstelling inzake een hoger bereik vast te stellen in combinatie met een termijn voor doelrealisatie. Zolang het bereik niet kan worden berekend, wordt aanbevolen om doel en termijn vast te stellen op een ander niveau, bijv. het aantal unieke klanten of het aantal verstrekkingen van een regeling. - Een beperkt aantal vaste meetbare doelstellingen met de raad afspreken en daar jaarlijks over rapporteren en in de begroting vermelden hoe aan deze doelstellingen wordt gewerkt.	Ook wij zien de noodzaak om meer inzicht in de doelgroepen te hebben om goede meetbare (SMART)doelen te formuleren en resultaten te meten. Om dit te verkrijgen gaan wij verder aan de slag met onze recent ontwikkelde monitor sociaal domein, voor de onderdelen Participatiewet en Schuldhulpverlening en daarnaast gaan wij ons oriënteren om de benodigde inzichten, via externe bureaus, te verkrijgen.	Het college heeft zich georiënteerd op beschikbare producten om gegevens over doelgroepen en bereik te verzamelen. Daarbij zijn methoden beoordeeld op privacy, kosten, doelbinding en doorlooptijd. Dit heeft geleid tot de keuze voor de Armoede Index van KWIZ, die binnen de AVG past omdat er geen persoonsgegevens worden gekoppeld. De aanbeveling kon daarom maar deels opgepakt worden. Waar mogelijk is er voor de inkomensondersteunende regelingen vervolgens meetbare doelen vastgesteld, gebaseerd op de schattingen uit de Armoede Index. Voor enkele regelingen is het bereik niet vast te stellen. De gebruikersaantallen worden jaarlijks in de Monitor Sociaal Domein gepresenteerd aan de raad.

		- De doelgroepen van de inkomensondersteunende regelingen met behulp van data van o.a. het CBS en de monitor sociaal domein meer te analyseren en te beschrijven. - Een profiel te maken van de klanten die momenteel worden bereikt door de gemeente (m.i.v. privacywetgeving). - Deze gegevens naast elkaar leggen; welke groep inwoners met een laag inkomen wordt bereikt? En welke groep met een laag inkomen maakt veel minder gebruik van de gemeentelijke regelingen? Vervolgens kan er een meer specifiek doelgroepenbeleid worden ingezet.	Het verkrijgen van inzicht in het bereik van onze doelgroepen is voor ons inderdaad een enorme uitdaging. Vanuit openbare bronnen, zoals het CBS, zijn weliswaar gegevens beschikbaar, zoals o.a. de samenstelling van de huishoudens en de hoogte van het inkomen, maar de beschikbare informatie is summier. Om toch een prognose van de toekomstige meerkosten te kunnen maken bij o.a. de ontwikkeling van nieuw beleid gaan wij uit van onze ervaringscijfers in combinatie met de beschikbare CBS-bronnen, maar het blijven grove inschattingen.	Het college heeft aangegeven dat de AVG te weinig mogelijkheden biedt om persoonsgegevens van inwoners te analyseren en te koppelen. Hierdoor is het niet mogelijk om een volledig profiel te maken van de inwoners die wel en niet bereikt worden met de minimaregelingen. In plaats daarvan wordt gewerkt met de Armoede Index, die een globaal beeld biedt van de omvang en samenstelling van de doelgroep. De keuze voor deze methode is onderbouwd, maar maakt dat de aanbeveling om groepen gebruikers en niet-gebruikers naast elkaar te zetten maar deels kon worden uitgevoerd. Het blijft bij schattingen en trends.
		Ook voor initiatieven die grotendeels worden belegd bij vrijwilligers een doelstelling te formuleren, om na een bepaalde tijd gezamenlijk te kunnen vaststellen of het gewenste doel wordt bereikt of dat er aanvullende activiteiten nodig zijn.	Met uw aanbeveling om ook bij de vrijwilligersinitiatieven een doelstelling te formuleren om na een bepaalde tijd gezamenlijk vast te stellen of het gewenste doel wordt bereikt gaan wij zeker aan de slag met onze partners. Gemaakte afspraken leggen we vast in de subsidiebeschikkingen of in overeenkomsten.	Waar mogelijk is er voor de inkomensondersteunende regelingen meetbare doelen vastgesteld, gebaseerd op de schattingen uit de Armoede Index. Voor enkele regelingen is het bereik niet vast te stellen.
		Meer aandacht te besteden aan laaggeletterdheid, benodigde digitale vaardigheden en anderstaligheid.	Uw opmerking in relatie tot laaggeletterdheid, anderstaligen en het verbeteren van de digitale vaardigheden van onze inwoners heeft al onze	Het college heeft, onder andere in de Lokale Inclusieagenda, aangegeven meer rekening te zullen gehouden met laaggeletterdheid, beperkte digitale vaardigheden en anderstaligheid.

			specifieke aandacht vanuit het beleids- en uitvoeringsplan Iedereen doet mee! 2023-2026 en vanuit onze Lokale Inclusieagenda.	
		Bij het opstellen van een nieuw beleidsplan, het voorgaande beleidsplan evalueren. Bij het vermelden van behaalde percentages en bij berekeningen, de onderliggende aannames toelichten zodat de cijfers juist geïnterpreteerd kunnen worden. Het onderwerp Inkomensondersteuning te agenderen voor een raadsavond.	De raad stelt de kaders vast door de beleidsnota's en via de P&C-cyclus. U geeft aan de informatievoorziening aan de raad summier te vinden. Wij volgen uw opmerking en gaan hier aan de slag. Dit o.a. met een jaarlijkse evaluatie van het Uitvoeringsplan Iedereen doet mee! 2023-2026 aangevuld met periodieke informatie vanuit de monitor Sociaal Domein, voor de onderdelen Participatiewet en Schuldhulpverlening, desgewenst aangevuld met agendering van het onderwerp Inkomensondersteuning voor een raadsavond. Daarnaast onderzoeken wij de mogelijkheden om binnen onze huidige P&C-cyclus meer kengetallen op te nemen.	Het college heeft toegezegd voortaan bij nieuwe beleidsplannen het voorafgaande plan te evalueren en cijfers waar mogelijk toe te lichten. Het onderwerp inkomensondersteuning is geagendeerd voor de raadsavond op 11 juni 2026.
	Rekenkamerbrief 'Meta-analyse Jeugdwerk'	*Geadviseerd wordt om de kaderstellende rol van de raad in de vorming van de regiovisie zorgvuldig in te vullen. Het is de verantwoordelijkheid van de raad om zich een mening te vormen over de regiovisie.*	*[Dit voorstel is gericht aan de raad.]*	*N.v.t.*

	Onderzoek 'Woonbeleid' In het tweede half jaar van 2023 en het eerste kwartaal van 2024 is het grootschalige onderzoek Woonbeleid uitgevoerd. De resultaten en aanbevelingen zijn op 6 juni 2024 door de raad behandeld.	Maak concrete afspraken met de regiogemeenten over wanneer het nog uit te werken beleid (waaronder klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen en de huisvesting van aandachtsgroepen en ouderen) wordt opgesteld en wat de reikwijdte van dit beleid is.	Akkoord. Dit is onderdeel van het nadere uitwerking waar in regionaal verband aan gewerkt wordt. We sluiten in principe hierbij aan.	De gemeentelijke organisatie heeft onder andere opvolging aan de aanbevelingen gegeven door afspraken te maken met regiogemeenten zoals het Regionaal Afsprakenkader Huisvesting Aandachtsgroepen. Daaruit is een lokale woonzorgvisie opgesteld die op 29 januari 2026 door de gemeenteraad is vastgesteld. Bij het opstellen zijn belangrijke ketenpartners vanuit het domein wonen, welzijn en zorg betrokken. Met de regiogemeenten is het afgelopen jaar gewerkt aan een afsprakenkader rond de huisvesting van aandachtsgroepen. Deze afspraken moeten gaan bijdragen aan een meer evenwichtige verdeling en inzet op vitale wijken. Dit afsprakenkader is meegenomen in de Lokale Woonzorgvisie. In 2022 is de circulaire impactladder opgesteld door de Groene Metropoolregio en beschikbaar gesteld voor de regiogemeenten. De circulaire impactladder kan helpen bij het realiseren van de Woondeal-afspraken, door onder meer concreet te bepalen hoe circulair woningbouwplannen zijn. Er is een regionale tempotafel conceptueel en circulair bouwen die als inzet heeft de regiogemeenten te helpen in het realiseren van industrieel vervaardigde woningen. Wij zijn in deze trajecten als regiogemeente aangehaakt en zijn alert op kansen die zich voordoen voor projecten in de gemeente Heumen. Klimaat adaptief ontwikkelen en bouwen is als uitgangspunt inmiddels volledig geïncorporeerd in ons beleid en handelen.

				Natuur inclusief bouwen tot slot, is geen aspect waarover in de Woondeal 2.0 iets is opgenomen en daarvoor wordt ook geen regionaal beleid ontwikkeld. Aan de in de door uw raad opgesteldeopdracht om hiervoor een tool te ontwikkelen zijn wij nog niet toegekomen. Dit bleek in de praktijk zeer weerbarstige materie.
		Heroverweeg de toepassing van een bouwplicht met boeteclausule als instrument om in specifieke gevallen (wanneer een ontwikkelende partij baat kan hebben bij uitstel van een project) meer grip te hebben op de voortgang van plannen.	Het college was om moverende redenen geen voorstander van het opnemen van een bouwplicht. Wij heroverwegen dit standpunt en nemen derhalve de aanbeveling tot heroverweging over.	Met het opleggen van een bouwplicht willen wij genuanceerd omgaan, in die zin dat wij de nut, noodzaak en effectiviteit per situatie willen beoordelen. Allereerst willen wij onderscheid maken tussen door de gemeente zelf geïnitieerde plannen en particuliere initiatieven. Bij door de gemeente geïnitieerde plannen, zoals bijvoorbeeld het woningbouwplan Zilverbergweg, ligt het voor de hand om in de gronduitgifteovereenkomsten een bouwplicht op te nemen teneinde te bewerkstelligen dat het plangebied ook daadwerkelijk conform de door de gemeente bepaalde fasering wordt bebouwd. Bij particuliere initiatieven echter, ligt het opleggen van een bouwplicht niet altijd voor de hand. Daarbij is vooral bepalend of het particuliere initiatief onderdeel is van een grotere gebiedsontwikkeling, waarvan het gewenst is dat deze op enig moment start en ook op enig moment integraal wordt afgerond. Een voorbeeld van een dergelijke ontwikkeling is het Vitaal Centrum Malden. Overigens moet ook bij door de gemeente geïnitieerde plannen steeds een afweging worden gemaakt ten aanzien van de effectiviteit van een bouwplicht. Gebleken is namelijk dat een te strikte bouwplicht marktpartijen kopschuw kan maken om deel te nemen aan een gebiedsontwikkeling.
		Ontwikkel in samenwerking met de raad de woon(zorg)visie (Volkshuisvestingsprogramma) om in aanvulling op de nota Woonbeleid gemeente Heumen 2024-2030 richting te geven aan het woonbeleid	Akkoord. De woonzorgvisie staat op de planning. Een regionale raadsbijeenkomst hierover is geweest waarin de raad bijgepraat is en sturing heeft kunnen geven.	Op 29 januari 2026 is de Woonzorgvisie door de gemeenteraad vastgesteld. Daarbij is een motie aangenomen waarin het college onder andere de opdracht heeft gekregen om de Bij het opstellen van de uitvoeringsagenda voor de Woonzorgvisie gemeente Heumen 2026-2034:

		en als kader te dienen voor onder meer toekomstige prestatieafspraken.		1. De verwachte impact en actuele inzichten in demografische ontwikkelingen tot aan 2050 in kaart te brengen, en hierbij ook te kijken naar de samenstelling van de groep senioren en de te verwachten specifieke zorgbehoefte en zorgvraag bij dementie. 2. Eventuele knelpunten in de uitvoering van het beleid in kaart te brengen als ook het mogelijke handelingsperspectief om deze knelpunten op te lossen. 3. De raad in het 1° kwartaal van 2027, mits haalbaar, te informeren over de noodzaak om op basis van de verwachte impact van de vergrijzing en eventuele knelpunten de woonzorgvisie te wijzigen.
		Breng project-overstijgende knelpunten (waaronder capaciteit elektranet) in kaart, hoe deze samenhangen met de woningbouwopgave op middellange- en lange termijn, en verken structurele mitigerende maatregelen die getroffen kunnen worden.	Akkoord. Zowel in regionaal overleg als in het overleg met Liander is dit een aandachtpunt waaraan gewerkt wordt. Ook op andere beleidsvelden doen we dit waar nodig.	Op dit moment is er wat betreft de woningbouw sprake van één manifest project overstijgend knelpunt en één potentieel project overstijgend knelpunt. Het manifeste knelpunt vormt de grote dassenpopulatie in het buitengebied van onze gemeente. Aangezien het gaat om een strikt beschermde diersoort maakt dit de beoogde uitbreiding van de kernen Overasselt en Heumen alleen mogelijk als er voldoende compensatiemaatregelen worden genomen. Dit speelt op het moment bij de woningbouwplannen Zilverbergweg/Kruisbergsestraat en Heumen West. Met de provincie is overleg gevoerd over een gemeente brede aanpak hiervan, in de vorm van bijvoorbeeld een soortmanagementplan of regionale compensatie, maar het is tot op heden niet mogelijk gebleken hieraan vorm te geven. Dit betekent dat per plan naar een oplossing wordt gezocht in de vorm van compenserende maatregelen. Dit kost echter veel tijd en geld. Behalve op de locatie Rijksweg 216-218, waar een project met flexwoningen is gerealiseerd, vormt netcongestie tot op heden nog geen groot knelpunt, maar dat betekent niet dat het dat wel kan worden. Door de Groene Metropool Regio en de RES is de aanpak regionaal programmeren

				ontwikkeld. In het kader van deze aanpak wordt de uitbreiding van de energie-infrastructuur – zowel elektriciteit, warmte, als duurzame gassen (biogas, waterstof) – in lijn gebracht met andere (gewenste) ruimtelijke ontwikkelingen én met het realiseren van klimaatdoelstellingen. Alle sectoren met een claim op het energiesysteem worden integraal meegenomen. Denk in dit verband aan: industrie en bedrijventerreinen, gebouwde omgeving, mobiliteit, land- en glastuinbouw en duurzame opwek. Dit resulteert in een gedeeld beeld van het huidige en gewenste toekomstige energiesysteem en potentiële keuzes daarin. Als dit beeld er is, zullen op regionaal niveau prioriteiten worden bepaald en keuzes worden gemaakt. De gemeente Heumen is bij dit proces aangehaakt.
		Prioriteer betaalbare woningbouw wanneer capaciteit (financieel, ambtelijk, infrastructurele netwerken) beperkt is.	Akkoord, daar ligt wat het college betreft ook de prioriteit.	In lijn met de Woondeal 2.0 hebben de grotere woningbouwprojecten een gedifferentieerd programma, betaalbaar en duur. Prioritering van betaalbare woningbouw vanwege capaciteitsbeperking is dan niet aan de orde. Overigens zijn er op dit moment geen sprake van manifeste capaciteitsbeperkingen.
		Prioriteer het vergroten van harde plancapaciteit in betaalbare segmenten boven het toevoegen van nieuwe zachte plancapaciteit wanneer capaciteit beperkt is.	Akkoord, daar werken we hard aan.	Zoals hiervoor aangegeven voorzien de grotere bouwplannen in een gedifferentieerd programma en zijn er geen knelpunten in de capaciteit. Er is dus geen aanleiding de harde plancapaciteit in betaalbare segmenten te prioriteren boven het toevoegen van nieuwe zacht plancapaciteit.
		Vergroot door middel van afspraken met ontwikkelende partijen het aantal middenhuur- en betaalbare koopwoningen binnen de bestaande plancapaciteit.	Akkoord, de Woondeal 2.0 en ons woonbeleid geeft hier invulling aan.	Alle woningbouwplannen waarvoor na 1 juli 2023 anterieure overeenkomsten zijn en worden gesloten dan wel na die datum een bestemmings/omgevingsplan in procedure is of wordt gebracht moeten voldoen aan de in de Woondeal 2.0 voorgeschreven differentiatie-eisen, te weten 67% betaalbaar (sociale uur, betaalbare koop en middenhuur) en de rest duurder. Voor een nog groter aandeel betaalbare woningen zien wij geen reële mogelijkheden.

		Voer een reality check uit naar de planningen (haalbaarheid) van woningbouwplannen die onderdeel zijn van de piek van te realiseren woningen tot en met 2027, om vast te stellen in hoeverre de realisatie van deze aantallen woningen realistisch is.	Akkoord. Deze aanbeveling nemen we graag over. Feitelijk doen we dat al voortschrijdend.	Volgens de planning zouden er in 2026 circa 352 woningen opgeleverd moeten worden en in 2027 circa 297. Inmiddels is duidelijk geworden dat dit door uiteenlopende oorzaken niet haalbaar is. Van de 91 woningen waarvan de oplevering in 2026 was gepland er circa 81 doorschuiven naar latere jaren. Van de 96 woningen waarvan de oplevering in 2027 was gepland schuiven er vooralsnog 16 door naar een later jaar. Zie voor details de tabel in raadsmededeling 24.A50.
		Kijk of in regionaal verband afspraken gemaakt kunnen worden met de netbeheerder over prioritering van de inzet van schaarse middelen voor het aansluiten van nieuwe woningen, zodat de prioritering aansluit bij die van de lokale politiek.	Akkoord. Hier steken we op in daarnaast zetten we in op onze lokale belangen en contacten met de netbeheerder.	Zie ad 4.
		Investeer voldoende in personeel dat plannen kan begeleiden, toetsen en financieel kan doorrekenen en onderhandelingen kan voeren met initiatiefnemers van woningbouwplannen.	Akkoord. Daar werken we ook volop aan. We doen dit enerzijds met eigen personeel en anderzijds met inhuur van specifieke deskundigheid.	Op dit moment is voldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar voor de begeleiding van de nu bekende woningbouwplannen. Ook is voldoende budget beschikbaar voor het inhuren van externe expertise als dat nodig is. Voor het opstellen van exploitatieberekeningen is een raamcontract gesloten met een extern adviesbureau.
2024	**DoeMee-onderzoek/regionale rekenkamerbrief 'Energiebesparingsplicht'** De resultaten en aanbevelingen zijn op 22 april 2025 aan de raad toegestuurd vanuit de Rekenkamers Rijk van Nijmegen.	Blijf afspraken maken met de ODRN over de uitvoering van toezicht en Handhaving.	*[Het standpunt van het college is niet uitgevraagd.]*	Energiebesparingsplicht maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma van de omgevingsdienst.
		Zorg voor continuïteit van de financiering na het wegvallen van de financiële ondersteuning van provincie en Rijk.		In het werkprogramma is budget beschikbaar voor periodieke milieucontroles. Als daar energiebesparing een aspect bij is, wordt het meegenomen.
		Ondersteun het (zo goed mogelijk) monitoren van de energiebesparing door toezicht en handhaving.		De omgevingsdienst monitort en legt regelmatig via kwartaalrapportages en via het jaarverslag verantwoording af over de uitgevoerde taken.
	Quickscan 'Samenvoeging welzijnswerk'	Het college te verzoeken om niet openbare collegebesluiten 1 keer per jaar te toetsen of de besluiten inmiddels wel (grotendeels)	Het college neemt deze aanbeveling ter harte en is voornemens een proces in te richten om niet openbare	Er wordt een proces ingeregeld. Voor 2026 geldt dat de toetsing tot openbaarmaking plaatsvindt voorafgaand aan de verkiezingen.

		openbaar kunnen worden gemaakt. De raad hierover procesmatig jaarlijks te informeren.	collegebesluiten jaarlijks te toetsen of deze (deels) openbaar kunnen worden gemaakt. Het college wil de raad daar dan ook jaarlijks procesmatig over informeren. Om deze aanbeveling uit te kunnen voeren moeten in de organisatie een aantal stappen worden gezet. In de loop van dit jaar (2025) willen we dit proces hebben ingericht.	
		Het college te verzoeken om adviezen van de BAR, zowel gevraagd als ongevraagd, en de antwoorden van het college op deze adviezen, ter kennisname aan de raad te verzenden.	De adviezen van de BAR en de antwoorden daarop van ons college worden meegestuurd met relevante raadsvoorstellen, de ongevraagde adviezen worden nog niet standaard verzonden aan de raad. We zijn voornemens om alle adviezen van de BAR voortaan aan de raad te verzenden.	De adviezen van de BAR worden (mede op verzoek van de Burgeradviesraad) via een raadsmededeling met de gemeenteraad gedeeld. Om de gemeenteraad zo goed mogelijk te informeren hierover, wordt in deze mededeling vaak ook de reactie van het college meegestuurd. Er is geen onderscheid tussen gevraagde en ongevraagde adviezen; ze worden altijd met de gemeenteraad gedeeld. Zo is eind 2025 bijvoorbeeld het ongevraagde advies van de BAR over de Cliëntervaringsonderzoeken met de raad gedeeld. in 2026 werd ook het BAR-advies over het regionaal actieplan dak- en thuisloosheid en de reactie van het college hierop met de gemeenteraad gedeeld.
		Het college te verzoeken om het niet openbare collegebesluit d.d. 1 november 2022 openbaar te maken.	Het college maakt na het geven van deze bestuurlijke reactie ook het genoemde niet openbare collegebesluit van 1 november 2022 openbaar.	Het collegebesluit van 1 november 2022 is openbaar gemaakt.
		Het college te verzoeken om gedurende de transitie van het welzijnswerk de raad eens per kwartaal over de voortgang en bereikte resultaten te informeren en het college te verzoeken om aan Synthese de opdracht te geven om jaarlijks een op de gemeente Heumen toegespitst populair	Het college neemt deze aanbeveling ter harte en deelt het jaarlijkse verslag van Synthese toegespitst op de gemeente Heumen voortaan met de raad. De halfjaarlijkse monitor sociaal domein bevat de voortgang van de overdracht van welzijnstaken	Het jaarverslag van Synthese toegespitst op de gemeente Heumen is gedeeld met de Raad. In de Monitor Sociaal Domein 2024 (via Raadsmededeling 25.A63, 18 juni 2025) is gerapporteerd over de transitie van het welzijnswerk. De Factsheets van Synthese zijn standaard een bijlage bij deze Monitor Sociaal Domein.

		jaarverslag op te stellen en deze met de raad te delen.	naar Synthese. Wij zien de halfjaarlijkse monitor sociaal domein als een betere optie om de transitie van het welzijnswerk integraal aan te bieden aan de raad.	
		Ons advies aan de raad is om er op toe te zien dat de subsidieverlening 2025 aan de professionele welzijnsorganisaties rechtmatig verloopt.	*[Dit voorstel is gericht aan de raad.]*	*N.v.t.*
2025	**Onderzoek 'Grip op grote projecten'**	Stuur meer op het maatschappelijk rendement van projecten.	Wij zien het formuleren van het maatschappelijk rendement en maatschappelijke einddoelen als een gedeelde verantwoordelijkheid van raad en college. In deze casus was het uiteindelijk de opdracht van de raad aan het college om een nieuw sportcomplex tot stand te brengen. De maatschappelijke behoefte aan een dergelijke voorziening was groot, aangezien de oude accommodatie definitief de deuren zou sluiten. Dit zorgde voor de nodige onrust onder inwoners en verenigingen. De realisatie van Sportcentrum Malden zien wij als een middel wat bijdraagt aan een hoger maatschappelijk einddoel om zoveel als mogelijk van onze inwoners te kunnen laten sporten en bewegen. Het sportcentrum biedt diverse ruimten om dit mogelijk te maken. Voor toekomstige projecten is het goed om in	Dit betreft een doorlopende aanbeveling.

			afstemming met de raad oog te hebben voor de maatschappelijke doelstellingen en deze, indien gewenst, in gezamenlijkheid te formuleren.	
		Ontwikkel een set van kwaliteitscriteria voor Inwonersparticipatie.	Onze bestuursadviseur is samen met de griffie en een afvaardiging van de raad met dit onderwerp bezig. Gemeenten zijn wettelijk verplicht om vanaf 2027 de beschikking te hebben over een verordening inwonersparticipatie. In opdracht van de raad willen we dit al in 2026 gereed hebben, zodat we hiermee aan de slag kunnen.	De Verordening inwonerparticipatie gemeente Heumen 2026 en Visie op inwonerparticipatie zijn geagendeerd voor de raadsvergadering van 12 maart 2026.
		Ontwikkel spelregels voor 'geheimhouding'	De grote lijn van spelregels omtrent geheimhouding ligt vast met de inwerkingtreding van de Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur per 1 januari 2023. De wijzigingen op het punt van geheimhouding zijn op 1 april 2023 in werking getreden. Naar aanleiding van deze wet heeft de raad in 2024 het 'Machtigingsbesluit verstrekken informatie waarop geheimhouding is gelegd' vastgesteld. De gemeente houdt ook een Geheimhoudingsregister gemeente Heumen bij. Dit register bevat de volgende onderdelen: (…) Daarnaast is een protocol Geheimhouding	Er wordt een proces ingericht om jaarlijks te toetsen of niet openbare collegebesluiten jaarlijks (deels) openbaar kunnen worden gemaakt. Voor 2026 geldt dat de toetsing tot openbaarmaking plaatsvindt voorafgaand aan de verkiezingen.

			in voorbereiding met een nadere uitwerking van de spelregels omtrent geheimhouding. Wij zijn voorstander om zoveel als mogelijk en waar dat kan documenten openbaar te laten zijn. In het geval van Sportcentrum Malden hebben we te maken met een commerciële exploitant. De overeenkomsten die met deze exploitant zijn gesloten bevatten veelal bedrijfsgevoelige informatie. Informatie waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan en die niet zomaar openbaar kan worden gemaakt.	
		Voorzie projectplannen en voortgangsrapportages van markerende en zichtbare bezinnings- en leermomenten voor eventuele bijsturing.	Het ligt in de bedoeling om het bestaande format voor het opstellen van projectplannen te herzien. Hierbij zal meer rekening worden gehouden met fasering en tussentijdse controlemomenten op aspecten als tijd, geld, kwaliteit, participatie, informatie en communicatie. Dit om eventuele bijsturing tijdig mogelijk te kunnen maken.	Nog niet opgepakt.
		Investeer zichtbaar in competentieontwikkeling van de ambtelijke organisatie, met oog op goed opdrachtgeverschap richting externe projectleiders en specialistische expertise.	We begrijpen de aanbeveling over het investeren in competentieontwikkeling van de ambtelijke organisatie. Bij gemeentelijke bouwprojecten, waar veelal externe bureaus bij zijn betrokken, zetten we zoveel als mogelijk eigen gemeentelijk personeel in die	Dit betreft een doorlopende aanbeveling. Zo is bijvoorbeeld bij de ontwikkeling woningbouw Kanaalzone en verplaatsing/realisatie nieuw sportpark SV Juliana eigen gemeentelijk personeel betrokken met bepaalde verantwoordelijkheden.

			daar dan ook verantwoordelijkheid draagt. Op die manier wordt kennis en kunde van externe partijen ook aan ons eigen personeel overgedragen. Het opzetten van een eigen zogenaamde talentenpool is voor een ambtelijke organisatie van onze omvang financieel moeilijk op te brengen en onze schaal is hiervoor te klein. Er zijn in het verleden pogingen gedaan om hierin de samenwerking te zoeken met (buur)gemeenten, maar een dergelijke samenwerking is tot dusver helaas onvoldoende van de grond gekomen. We zullen daarom nader bekijken op welke manier we de benodigde competenties voor grotere projecten beter in onze organisatie kunnen borgen.	

Legenda kleuren

De kleur groen wil zeggen dat een voorstel is afgerond/uitgevoerd.
De kleur oranje wil zeggen dat een voorstel is opgepakt, maar nog niet is afgerond/uitgevoerd.
De kleur rood wil zeggen dat een voorstel nog niet is opgepakt.

Bijlage 12: Single Information Single Audit (SISA)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			2	2	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€2.500	€ 0			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€804	€8.404	€7.346	€7.346	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€0	€12.000	€0	€ 0	€10.650	
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/02*				
			€ 0	Nee				
BZK	C92	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 16.245	€ 0	2	141	163	
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 87.538	€ 2.369	€ 5.872	-€ 14.272	€ 27.271	€ 129.049
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						

IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	061945 Gemeente Berg en Dal	31169857/4846	€ 0	€ 340.333	€ 0	€ 130.720
		2	061945 Gemeente Berg en Dal	31191721/6228	€ 0	€ 764.247	€ 0	€ 240.105
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	061945 Gemeente Berg en Dal	31169857/4846	Ja			
		2	061945 Gemeente Berg en Dal	31191721/6228	Ja			
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
		1	061945 Gemeente Berg en Dal	31169857/4846	1 tm 13	Ja		
		2	061945 Gemeente Berg en Dal	31191721/6228	5	Ja		
		15						
IenW	**E84**	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
		1						
		2						
		100						
IenW	**E120**	**Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030**	Totale besteding (Jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/01*	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator E120/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E120/03*	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/05*	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/07*	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E120/08*		
		1						
		2						
		50						
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 4.360.550	€ 12.899	€ 232.284	€ 0	€ 43.731	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 113.196	€ 23.619	€ 0	€ 352.221	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				

SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01* € 1.600	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02* € 10.411	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03* € 33.264	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04* € 0	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05* € 0	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06* € 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07* € 0	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08* € 0	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09* € 0	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11* Ja	
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 5.936	€ 0
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 850	€ 0
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 12.837	€ 0
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.557	€ 0
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 21.180	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		0	0	Ja		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		0	0	Ja		
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		0	0	Ja		
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		0	0	Ja		
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		0	0	Ja		
		6 Totaal		0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)						
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)						
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)						
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)						
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)						
		6 Totaal		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0		
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0		
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0	€ 0		
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0	€ 0		
		6 Totaal		0	0	0		
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01* € 265.410	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03* Ja			
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01* € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03* Ja			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01* € 37.140	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02* € 0	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03* € 0	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja	

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 9.449	€ 6.577				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*		
			€ 1.304	€ 1.807	€ 3.466			
VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*	
			Ja		€ 4.930	€ 4.930	Nee	
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			€ 239.176	€ 23.051	€ 216.125	€ 683.575	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08*				
			Ja	Nee				
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*				
			1 060268 Gemeente Nijmegen	€ 109.869				
			2					
			3					
VRO	**J9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 7** Gemeenten	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/02*	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J9/03*	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/04*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/05*	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/06*
			1 2021-0000089990	Ja	Nee	0	0	0
			2					
			20					
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/07*	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/08*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/10*	Opbrengsten (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J9/11*	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/12*
			1 2021-0000089990	Ja	€ 1.351.326	€ 25.352.762	€ 0	€ 0
			2					
			20					
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/13*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/14*	Toelichting afwijking(en) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/15*	Eindverantwoording/ project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J9/16*		
			1 2021-0000089990	Ja		Nee		
			2					
			20					
VRO	**J17**	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*			
			5	32	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
			1 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: J55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: J55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			42	€ 0	€ 46.868	180	€ 0	€ 18.202
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: J55/08	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			609	€ 0	€ 106.155			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			2.838	4.308	0	0	5.929	48

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en woncoöperaties		Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst Aard controle R Indicator: J94/02	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a Aard controle D1 Indicator: J94/03	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 Aard controle D1 Indicator: J94/04	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3). Aard controle R Indicator: J94/05	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b Aard controle R Indicator: J94/06
			1	LA123-03610112	€ 365,411	80	4	€ 1.564	€ 42.873
			2	LA124-03725326	€ 79.026	0	0	€ 0	€ 0
			3	LA125-03827529	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			100						
				Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Eindverantwoording (ja/nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1	€ 0	€ 398.436	Nee			
			2						
			100						

VRO	J97	Regeling huisvesting grote gezinnen vergunninghouders 2023		Beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J97/01	Besteding per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J97/02	Cumulatieve besteding per project (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle n.v.t Indicator: J97/03	Project is volgens aanvraag, artikel 2, lid 1 uitgevoerd (Ja/Nee) Indicator 05 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld Aard controle D1 Indicator: J97/04	Eventuele toelichting op niet volgens aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 04 'Nee' is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: J97/05	Plaatsingeenheidsnummer van het grote gezin dat in het object is gehuisvest Aard controle D2 Indicator: J97/06
			1	HGGV25-03807659	€ 12.680	€ 12.680	Ja		200597925
			2						
			10						
				Kopie beschikkingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: J97/07	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J97/08				
			1	HGGV25-03807659	Ja				
			2						
			10						

KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 138.505	€ 169.811	€ 27.936	€ 556.833	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 1.851.960	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 11.065
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 1.980	€ 80.169	1-jan-25	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 1.784.836	€ 12.156.379				

Bijlage 13: Concept Raadsbesluit

Raadsvergadering: 9 juli 2026
Onderwerp: Programmarekening 2025

De raad van de gemeente Heumen in openbare vergadering bijeen;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 9 juni 2026
gelet op artikel 197 en 198 van de Gemeentewet

Besluit

1. De programmarekening 2025 vast te stellen;
2. Een nieuwe bestemmingsreserve “Realisatiestimulans woningbouw” in te stellen;
3. Het voordelige rekeningresultaat 2025 ad € 18.532 te bestemmen en aanvullend € 141.468 ten laste van de algemene reserve te brengen, zodat een totale resultaatbestemming van € 160.000 mogelijk wordt gemaakt:
   a. Als onderdeel daarvan in te stemmen met het overhevelen van de in 2025 ontvangen baten uit de SPUK Realisatiestimulans ter hoogte van € 35.000 en toe te voegen aan de bestemmingsreserve “Realisatiestimulans woningbouw”;
   b. Als onderdeel daarvan in te stemmen met een resultaatbestemming van het in 2025 ontvangen budget voor natuurbrandpreventie en -mitigatie ter hoogte van € 125.000 naar 2026, voor de realisatie van zeven brandputten ter versterking van de natuurbrandpreventie en de bestrijding van natuurbranden.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Heumen,
In zijn openbare vergadering van 9 juli 2026

Y. Collombon	J. Minses
Griffier	Voorzitter